

FEDERATIVNA NARODNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
SAVEZNI ZAVOD ZA STATISTIKU

RÉPUBLIQUE POPULAIRE FÉDÉRATIVE DE
YUGOSLAVIE

OFFICE FÉDÉRAL DE STATISTIQUE

FEDERAL PEOPLE'S REPUBLIC OF
YUGOSLAVIA

FEDERAL STATISTICAL OFFICE

KONAČNI REZULTATI POPISA STANOVNIŠTVA
OD 15 MARTA 1948 GODINE

KNJIGA VI

STANOVNIŠTVO
PO RODNOM KRAJU

RÉSULTATS DÉFINITIFS DU RECENSEMENT DE LA POPULATION
DU 15 MARS 1948

LIVRE VI

POPULATION D'APRÈS LE LIEU DE NAISSANCE

FINAL RESULTS OF THE POPULATION CENSUS
OF MARCH 15th, 1948

VOLUME VI

POPULATION BY BIRTHPLACE

Beograd 1955

POPIS STANOVNIŠTVA OD 15 MARTA 1948 GODINE

Izašlo iz štampe

- Knjiga I — STANOVNIŠTVO PO POLU I DOMAĆINSTVA, PO NASELJENIM MESTIMA. Cena 800 din. za FNRJ, za inostranstvo 4 USA dolara.
- Knjiga II — STANOVNIŠTVO PO POLU I STAROSTI, PO SREZOVIMA I GRADOVIMA. Cena 300 din. za FNRJ, za inostranstvo 2 USA dolara.
- Knjiga III — STANOVNIŠTVO PO ZANIMANJU. Cena 800. din. za FNRJ, za inostranstvo 4 USA dolara.
- Knjiga IV — STANOVNIŠTVO PO ŠKOLSKOJ SPREMI, PO SREZOVIMA I GRADOVIMA. Cena 400 din. za FNRJ, za inostranstvo 2 USA dolara.
- Knjiga VII — STANOVNIŠTVO PO BRAČNOM STANJU. Cena 800 din. za FNRJ, za inostranstvo 4 USA dolara.
- Knjiga VIII — ŽENSKO STANOVNIŠTVO PREMA BROJU ŽIVOROĐENE DECE, PO SREZOVIMA I GRADOVIMA. Cena 500 din. za FNRJ, za inostranstvo 3 USA dolara.
- Knjiga IX — STANOVNIŠTVO PO NARODNOSTI. Cena 800 din. za FNRJ, za inostranstvo 4 USA dolara.

U štampi

- Knjiga V — STANOVNIŠTVO PO PISMENOSTI
- Knjiga X — DOMAĆINSTVA

5706

FEDERATIVNA NARODNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
SAVEZNI ZAVOD ZA STATISTIKU

RÉPUBLIQUE POPULAIRE FÉDÉRATIVE DE
YUGOSLAVIE
OFFICE FÉDÉRAL DE STATISTIQUE

FEDERAL PEOPLE'S REPUBLIC OF
YUGOSLAVIA
FEDERAL STATISTICAL OFFICE

KONAČNI REZULTATI POPISA STANOVNIŠTVA
OD 15 MARTA 1948 GODINE

KNJIGA VI

STANOVNIŠTVO
PO RODNOM KRAJU

RÉSULTATS DÉFINITIFS DU RECENSEMENT DE LA POPULATION
DU 15 MARS 1948

LIVRE VI

POPULATION D'APRÈS LE LIEU DE NAISSANCE

FINAL RESULTS OF THE POPULATION CENSUS
OF MARCH 15th, 1948

VOLUME VI

POPULATION BY BIRTHPLACE

Beograd 1955

Šign. IV/218-G

Inv. M415

10. X. 1955

P R E D G O V O R

Podaci o mestu rođenja stanovništva, dobijeni popisom od 15 marta 1948 godine, objavljuju se u tri tabele ove knjige. Prva od njih prikazuje stanovništvo FNR Jugoslavije i narodnih republika po mestu rođenja u kombinaciji sa polom, petogodišnjim grupama starosti i narodnošću. Druga tabela prikazuje stanovništvo narodnih republika po republici rođenja, u kombinaciji sa polom i narodnošću. Treća tabela daje prikaz stanovništva srezova i gradova po mestu rođenja u kombinaciji sa polom.

Kao što je napomenuto u ranije objavljenim knjigama o rezultatima popisa od 15 marta 1948, ovaj je popis zamišljen i izvršen kao "kratak popis" stanovništva, što objašnjava izvesne praznine u njegovim podacima. Informacija o mestu rođenja sadrži takodje neke praznine, ali je ona, skupa uzev, kao što je istaknuto u Uvodu, ne samo vrlo instruktivna nego i najpotpunija među informacijama te vrste koje su nam dosad pružili popisi u Jugoslaviji. Zato se može očekivati da će dokumentacija o rodnom kraju, koja se objavljuje u ovoj knjizi, dati povoda za nove studije o migratornim procenama u našoj zemlji.

Uvod za ovu knjigu napisao je Dr. Sava Obradović, savetnik Zavoda za statistiku NR Srbije. S obzirom na oskudnost statističkih analiza migracije u našoj literaturi, on je uz komentar tabela pružio i razne opšte napomene o statističkom izučavanju odnosnih pitanja. Komentar tabela predstavlja, razume se, njegovo lično mišljenje.

Dr. Vladimir Serdar, profesor Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, i Dragoljub Tasić, savetnik Saveznog zavoda za statistiku, pregledali su Uvod u rukopisu i dali korisne primedbe, koje je pisac većim delom usvojio. Savezni zavod koristi ovu priliku da im izrazi svoju zahvalnost.

Iz tehničkih razloga sadržina Uvoda prevedena je samo u izvodu na francuski i engleski jezik. Iz istih razloga tekst naslova, pretkolona i zaglavlja tabela nije prevodjen u tabelarnom delu već je prevod dat posle rezimea.

Beograd, marta 1955 godine

SAVEZNI ZAVOD ZA STATISTIKU

AVANT - PROPOS

Les résultats du recensement de la population du 15 mars 1948 relatifs au lieu de naissance sont présentés dans trois tableaux de ce livre. Le premier de ces tableaux présente la population légale des républiques populaires de la RFP de Yougoslavie par lieu de naissance d'après le sexe, les groupes d'âge et la nationalité ethnique; le deuxième tableau présente la population des républiques populaires par république et pays de naissance d'après le sexe et la nationalité ethnique, et le troisième présente la population des arrondissements et des villes par lieu de naissance, d'après le sexe.

Comme il a été indiqué dans les livres déjà publiés sur les résultats du recensement du 15 mars 1948, ce recensement a été conçu et effectué sous forme d'un recensement abrégé de la population, ce qui explique certaines lacunes dans les résultats. L'information relative au lieu de naissance s'en fait également sentir, mais elle est néanmoins très instructive et d'ailleurs, comme l'auteur de l'Introduction le fait remarquer, la plus complète parmi celles qui ont été obtenues dans les recensements effectués jusqu'ici en Yougoslavie. C'est pourquoi on peut s'attendre à ce que la documentation sur le lieu de naissance publiée dans ce livre fournisse l'occasion aux nouvelles études du processus migratoire dans notre pays.

L'Introduction du livre a été écrite par M.S. Obradović, conseiller de l'Office statistique de la RP de Serbie. Tout en donnant son commentaire des tableaux présentés il a fait des observations d'ordre général sur la recherche des mouvements migratoires en Yougoslavie et ses lacunes. Il reste bien entendu que le commentaire des tableaux représente l'opinion personnelle de l'auteur.

M. Vladimir Serdar, professeur à la Faculté économique de Zagreb et M. Dragoljub Tasić, conseiller de l'Office fédéral de statistique, ont lu le manuscrit de l'Introduction et présenté des observations utiles que l'auteur a acceptées pour la plupart. L'Office fédéral de statistique leur en exprime ses remerciements.

Un résumé de l'Introduction est donné en français et en anglais; le texte complet n'a pu être traduit pour des raisons techniques. C'est pour ces mêmes raisons que la traduction des titres et des en-têtes des tableaux est présentée à part, après le résumé de l'Introduction.

Beograd, mars 1955

OFFICE FEDERAL DE STATISTIQUE

P R E F A C E

The data on birthplace of inhabitants resulting from the Population Census of March 15th, 1948 are being published in three tables of the present volume. The first of them sets forth the population of the Federal People's Republic of Yugoslavia cross-classified by sex, quinquennial groups of age and ethnic nationality. The other table shows off the population of the People's Republics by the republic in which they are born cross-classified by sex and ethnic nationality. The third table presents the population of the counties and towns by birthplace cross-classified by sex.

As it was already mentioned in the volumes published on the results of the Census of March 15th 1948, this census was conceived and effected as a "short census" of the population, what explains some gaps in its results. Even the information on the birthplace contains some voids, but it is, as it was set forth in the Introduction, not only very instructive, but also one of the more complete among the information of that kind furnished by all of the preceding Yugoslav censuses. This is why one might anticipate that the documentation on the birthplace published in this volume will instigate new studies on migratory changes in Yugoslavia.

The introduction has been written by Mr. Sava Obradović, counsellor in the Statistical Office of the P.R. of Serbia. In view of the want for the statistical analyses of the migration in the Yugoslav literature, the author attended the table comments with various general notes on the statistical researches connected with the respective problems. These table comments represent, of course, the personal opinion of their author.

Mr. Vladimir Serdar, professor of the Faculty of Economics at Zagreb and Mr. Dragoljub Tasić, counsellor in the Federal Statistical Office perused the manuscript of the Introduction and gave very useful remarks mostly adopted by the author. The Federal Statistical Office seizes this opportunity to convey them their gratitude.

For technical reasons, the Introduction is presented only in its English and French summaries. For the same reasons, the text of the titles, stubs, and table headings has not been translated in the tabular part but immediately after the summary in English.

Beograd, March 1955

FEDERAL STATISTICAL OFFICE

S A D R Ž A J

	Strana
UVOD	
A. Obeležje "rodni kraj" i ispitivanje migracija	VII
B. Oblici migracija prema popisu od 1948 godine	XI
C. Rezultati migratornih kretanja prema popisu od 1948 godine.	XXIV
D. Opšti zaključci	XXXIX
REZIME UVODA NA FRANCUSKOM	XLI
REZIME UVODA NA ENGLESKOM	XLV
TABELARNI DEO	
I. Stalno stanovništvo prema rodnom kraju, narodnosti, grupama starosti i polu - Pregled po narodnim republikama	1
II. Stalno stanovništvo prema rodnom kraju, narodnosti i polu.- Pregled po narodnim republikama	63
III. Stalno stanovništvo prema rodnom kraju po polu.- Pregled po srezovima i gradovima	69
REGISTAR SREZOVA I GRADOVA	93

S O M M A I R E

C O N T E N T S

	Page
INTRODUCTION	
A. Lieu de naissance et migration ..	VII
B. Formes de migration d'après le recensement de 1948	XI
C. Résultats des migrations d'après le recensement de 1948	XXIV
D. Conclusions générales	XXXIX
RÉSUMÉ DE L'INTRODUCTION EN FRANÇAIS ..	XLI
RESUME DE L'INTRODUCTION EN ANGLAIS . .	XLV
PARTIE DES TABLEAUX	
I. Population légale par lieu de naissance d'après les nationalités, les groupes d'âge et le sexe. - Aperçu selon les républiques populaires	1
II. Population légale par lieu de naissance, d'après les nationalités et le sexe. - Aperçu selon les républiques populaires	63
III. Population légale par lieu de naissance d'après le sexe. - Aperçu selon les arrondissements et les villes	69
REGISTRE DES ARRONDISSEMENTS ET VILLES	93

	Page
INTRODUCTION	
A. Birthplace and migration	VII
B. Types of migration according to 1948 Census	XI
C. Migratory Movements Results according to 1948 Census	XXIV
D. General conclusions	XXXIV
SUMMARY OF THE INTRODUCTION IN FRENCH .	XLI
SUMMARY OF THE INTRODUCTION IN ENGLISH	XLV
TABLES	
I. De jure population by birthplace, ethnic nationality, age groups and sex. - Survey by People's Republics.	1
II. De jure population by birthplace, ethnic nationality, and sex. - Survey by People's Republics	63
III. De jure population by birthplace, and sex. - Survey by districts and towns	69
REGISTER OF DISTRICTS AND TOWNS	93

U V O D

A. OBELEŽJE "RODNI KRAJ" I ISPITIVANJE MIGRACIJE

1. Značaj obeležja "rodni kraj" u popisima. Obaveštenja koja se u popisima stanovništva dobijaju po pitanju "mesto rođenja" sačinjavaju skoro u svim zemljama najvažniju statističku dokumentaciju o procesima preseljavanja (migracije). Pregled stalnog-pa i faktilskog - stanovništva jednog mesta ili jedne oblasti po rodnom kraju pokazuje koji je udeo domorodaca i došljaka iz raznih krajeva u stanovništvu toga mesta, odnosno te oblasti. Ako se ovi pregledi uporede za razne oblasti iste zemlje, onda se dobija ukupna slika o rezultatima unutrašnje migracije po oblastima, u momentu popisa. Ako se pregledi stanovništva rođenog u inostranstvu uzmu po državama, onda se dobija slika rezultata međunarodne (spoljne) migracije, u momentu popisa.

Obeležje "rodni kraj" nije, međutim, jedini izvor statističkog obaveštavanja o unutrašnjoj ili međunarodnoj migraciji. Ispitivanje migratornih kretanja počiva na nekoliko, po značaju, sadržaju i kvalitetu, vrlo nejednakih izvora. Ove izvore možemo podeliti u dve grupe, prema tome da li nam daju neposredna ili posredna obaveštenja o migracijama.

Neposredne podatke o migraciji treba da pruže izveštajne službe o useljavanju, o iseljavanju i o unutrašnjem preseljavanju. Ove izveštajne službe, međutim, nisu još ni u jednoj zemlji potpuno organizovane. Evidentiranje pojedinih kategorija migratornih kretanja već se uvodi s obzirom na važnost koja se pridaje tim kategorijama. Za SAD je naročito važan problem useljavanja iz inostranstva i tamo postoji redovna izveštajna služba o imigraciji. Za predratnu Jugoslaviju bio je važan problem iseljavanja u inostranstvo i zato je u međuratnom periodu funkcionisao Iseljenički komesarijat. Što se tiče unutrašnjeg preseljavanja, ono se može stvarno pratiti samo u zemljama gde je uveden i uredno vođen registar stanovništva, a to su vrlo retke zemlje. Kod nas je tek nedavno uveden registar stanovništva, i to samo u NR Sloveniji.

Posredne izvore informacija o preseljavanju stanovništva pretstavljaju uglavnom popisi stanovništva. Za razliku prema izveštajnoj službi, koja registruje (ili treba da registruje) svaki slučaj useljavanja, iseljavanja ili unutrašnjeg preseljavanja, popisi pružaju samo stanje stanovništva u datom momentu. Za osvet-

ljavanje migratornih kretanja oni se mogu iskoristiti na dva načina: obradom podataka o rodnom kraju i upoređenjem popisnih rezultata sa podacima vitalne statistike. O obradi obeležja "rodni kraj" biće dovoljno reći u daljem izlaganju. Što se tiče upoređenja popisnih stanja sa vitalnom statistikom, ono utoliko osvetljava migraciju što razlika između popisom utvrđenog stvarnog broja stanovnika i očekivanog broja koji se dobija na osnovu prirodnog priraštaja u međupopisnom periodu treba da pokaže razmere doseljavanja (ako je rezultat popisa veći), odnosno otseljavanja (ako je taj rezultat manji). Upoređenje nam, međutim, ne može pokazati da li je višak ili manjak rezultat unutrašnjih ili spoljnih preseljavanja. Razumljivo je da se upoređenje popisnih rezultata sa podacima vitalne statistike može iskoristiti za osvetljavanje migracije samo u slučaju kad su obaveštenja iz oba izvora dovoljno pouzdana. U slučajevima netačnih popisa ili defektne statistike prirodnog kretanja neuputno je pristupati takvim upoređenjima. Upoređenje popisa od 1921 i 1931 godine u Poljskoj sa međupopisnim prirodnim kretanjem pokazalo je da istočni deo Poljske (agrarni) pretstavlja veliko područje useljavanja, a zapadni (industrijski) deo veliko područje iseljavanja, dok je stvarno strujanje migracija bilo baš obrnuto: netačna slika je bila rezultat kako defektnog popisa od 1921 godine, tako i velikih propusta u registrovanju rođenih u istočnoj Poljskoj. Ipak, za većinu zapadnih zemalja dolazi se do relativno dobrih iako grubih, podataka o migraciji, putem upoređenja popisnih rezultata i prirodnog priraštaja u međupopisnom periodu.¹⁾

U nedostatku potrebne i pouzdane izveštajne službe o migratornim kretanjima, popisni podaci o rodnom kraju stanovništva pružaju nam svakako najvažniji i najsolidniji statistički materijal za izučavanje migracija. Međutim, pri upotrebi ovih podataka treba voditi računa o izvesnim ograničenjima. Informacija o rodnom kraju u popisima ne obuhvata tok procesa preseljavanja već samo njegov rezultat u momentu popisivanja. Ona daje samo neto stanje migracije. Za stanovnike date oblasti ona kazuje sa-

1) Dudley Kirk, Europe's Population in the Interwar Years, League of Nations 1946, str.142.

mo gde su rođeni a ne i gde su sve bili nastanjeni od rođenja do dana popisa. Pa i za lica rođena u drugim krajevima ona nas ne obaveštava da li su stvarno zavičajna iz tih krajeva ili su, sticajem raznih okolnosti, rođena u drugom kraju, iako su zavičajna u oblasti gde su popisana. Rodni kraj ne znači i zavičajnost, mada se često poklapa s njom i praktično se može uzeti kao zavičajnost.

Možda je potrebno ovde skrenuti pažnju na neke slučajeve razlika između rodnog kraja i zavičajnosti. Nije redak slučaj da žena odlazi u kuću svoje majke da rodi, a još se češće događa da žene iz manjih mesta dolaze u grad da bi se porodile u zdravstvenoj ustanovi. Ako se uporede podaci o broju rođenja prema mestu registracije i broju rođenja prema stalnom boravku majke, može se oceniti značaj ovakvih slučajeva. U gradovima NR Hrvatske bilo je 1950 godine i preko 20% slučajeva rođenja u kojima majke nisu imale stalni boravak u dotičnom gradu. U manje naprednim republikama ovaj procenat je neuporedivo niži, tako da se u jugoslovenskom proseku može skoro zanemariti. Ali to je okolnost koju pri detaljnim ispitivanjima treba imati u vidu.

S druge strane, korist od podataka o rodnom kraju zavisi i od toga da li se podaci daju za stanovništvo po manjim ili većim teritorijalnim jedinicama (po naseljima i opštinama ili po srezovima i oblastima), i u kojoj se formi daje obeležje "rodni kraj" za te jedinice. Naime, obeležje "rodni kraj" može se iskazati u opštem obliku (kao naprimer: rođeni u "drugoj opštini", u "drugom srezu", u "drugoj zemlji"), a može se dati i sa specifikacijom rodnog kraja (rođen u toj i toj zemlji, u toj i toj oblasti itd.). Informacija je mnogo interesantnija u ovom drugom slučaju, jer dopušta da se ustanovi ne samo struktura pojedinih područja po kategorijama rodnog kraja, kao u prvom slučaju, nego i migracioni bilans između datih područja (šta je koje područje primilo od drugih i kojih područja, a prema tome i šta je ovima dalo). Razumljivo je da se sa specifikacijom rodnog kraja ne može ići do najmanjih teritorijalnih jedinica, već iz obzira komplikacije poslova obrade i troškova koje ona povlači. Ali, poželjno je da se ona pruži ne samo po velikim pokrajinama (kod nas po republikama), nego i po područjima koja bi bila na nivou između srezova i pokrajine (republike).

I pored ovih ograničenja, obeležje "rodni kraj" može u dobroj meri da osvetli proces migracija. Ono nam, pre svega, pruža strukturu stanovništva raznih oblasti, srezova pa i opština po zavičajnosti i opredeljuje kvantitativan odnos domorodnog i došljakog življa. Ono zatim omogućuje da se utvrdi migracioni bilans većih oblasti, tj. da se odredi šta je koja oblast primila od drugih, a šta dala drugima. Iz ovih podataka mogu se izvesti zaključci o razmerama migracija uopšte i posebno, o razmerama medjuoblastnih, medjusreških i medjuopštinskih migracija. Ukrštanjem obeležja "rodni kraj" sa obeležjima pola i starosti, narodnosti, veroispovesti, školske spremne, zanimanja itd., može se bliže odrediti selektivnost migracija u pogledu tih karakteristika, što u velikoj meri osvetljava samu prirodu ovih preseljavanja. Najzad, obeležje "rodni kraj" daje i obaveštenje o spoljnoj migraciji, ali samo u vezi rezultata useljavanja. Obaveštenje o rezultatu

iseljavanja moglo bi se dobiti iz statistika rodnog kraja onih zemalja u kojima su se iseljena lica nastanila. Tu leži, upravo, razlika u značaju obeležja "rodni kraj" za unutrašnju migraciju, koju osvetljava sa obe strane, i za spoljnu migraciju koju osvetljava samo s jedne.

Treba najzad napomenuti da, kraj sve njegove važnosti za istraživanje problema migracija, obeležje "rodni kraj" nije detaljno obrađeno u raznim zemljama i u raznim popisima. Ono se sa najvažnijim obaveštenjima (pol, starost, rasa) nalazi već u obradi popisa SAD od 1850 godine, a zatim i u popisnim rezultatima mnogih evropskih zemalja. Medjutim, obaveštenja koja razne zemlje daju o tome obeležju često su nedovoljna za bliže određivanje rezultata migracije. Francuska daje podatke o rodnom kraju za stanovništvo po okruzima (départemens) samo u opštem obliku, bez specifikacije rodnog kraja, a Nemačka od 1907 godine uopšte ne tabelira podatke o rodnom kraju. U takvim slučajevima se statističko istraživanje migratornih kretanja mora osloniti na druge, manje potpune i manje pouzdane izvore informacija.²⁾

2) Informacija o rodnom kraju u popisu od 1948 god. U popisima stanovništva koji su vršeni na našoj teritoriji obaveštenja o rodnom kraju obrađuju se već od 1880 god. za područja koja su bila pod Austro-Ugarskom i od 1890 god. za područje Kraljevine Srbije. Informacija je u obradi austrijskih i mađarskih (odnosno hrvatsko-slavonskih) popisa pružena za preseljavanja po opštinama u okviru županija i gradova, a u srpskim popisima za preseljavanja po opštinama u okviru okruga i gradova: ukrštanje rodnog kraja vršeno je u oba slučaja sa obeležjima pola i grupa starosti.³⁾

U predratnoj Jugoslaviji obeležje "rodni kraj" je obrađeno samo za popis stanovništva od 1931, a ne i za popis od 1921 god., mada se i u ovom popisu raspolagalo obaveštenjem na popisnici za mesto rođenja popisanih lica. Rezultati obrade popisnih rezultata od 1931 god. za stanovništvo po rodnom kraju objavljeni su u statističkim godišnjacima za 1938 - 1939 i za 1940 god. U prvom od ovih godišnjaka, za svaku banovinu i za 23 grada pruženi su podaci o broju popisanih lica koja su rodom iz iste opštine, iz druge opštine istog sreza, i druge banovine (sa naznačenjem zavičajne banovine) i iz inostranstva (sa naznačenjem susednih zemalja rođenja i "ostalih zemalja"). Ovi su podaci ukršteni sa obeležjem pola i grupa starosti (grupe od 0-15, od 15-25, od 25-60 i preko 60 godina). U drugom godišnjaku dati su isti podaci za 71 grad u Jugoslaviji.

Upoređenje ovih podataka sa rezultatima popisa od 1948 godine može se vršiti samo uz izvesne ograde. Ne govoreći zasad o promenama koje su u međuvremenu nastale u teritoriji

2) D. Kirk, Op.cit. str. 135-140

3) Vidi: Statistika Kraljevine Srbije, Popis stanovništva od 31 decembra 1890, knj.II; Popis stanovništva od 31 decembra 1895, knj.I; Popis stanovništva od 31 decembra 1900, knj.I. Vidi također publikaciju peštanskog statističkog uređa: Ergebnisse der in den Ländern der ungarischen Krone am Anfang des Jahres 1881 vollzogenen Volkszählung, Budapest 1882, Band I, kao i Statistički priručnik Kraljevine Hrvatske i Slavonije od 1905 godine (str.67 i 68).

države, u njenom ustavnom uređenju i njenoj administrativno-teritorijalnoj podeli, ovde želimo da istaknemo naročito razlike u kategorijama popisnog stanovništva, koje mogu navesti na pogrešne zaključke ako se ne uzmu u obzir. Popisom od 1931 god. animirano je faktičko (prisutno) stanovništvo, a popisom od 1948 god. stalno (pravno) stanovništvo. Kao "popisano stanovništvo" pojedinih mesta u 1931 god. figurišu sva lica koja su se na dan popisa zatekla u tim mestima, pa i privremeno prisutna lica, vojni garnizoni, lica u zatvorima, zavodima itd. Popis od 1948 god. međutim, pružio je podatke o "stalnom stanovništvu" pojedinih mesta, što znači da su pomenute kategorije privremeno prisutnih lica, vojske, zatvorenika i dr. prikazane u mestu njihovog stalnog stanovanja a ne u mestu gde su se zatekla na dan popisa, dok su lica koja su na dan popisa bila privremeno odsutna iz mesta svog stanovanja obuhvaćena u stanovništvo ovih mesta.

Obeležje "rodni kraj" pretstavljalo je za popis od 15 marta 1948 god. naročito važnu informaciju zbog velikih preseljavanja stanovništva, koja su nastala za vreme i posle Drugog svetskog rata. Da bi se ova izvanredna migracija mogla razlikovati od redovnih preseljavanja stanovništva do rata, trebalo je da se u popisnicu unese pored pitanja "mesto rođenja" i pitanje "mesto stanovanja na dan 6 aprila 1941 god." Ovo pitanje je, međutim, tek u fazi pripreme popisa od 1953 god. uneseno u privremenu popisnicu, po kojoj je izvršen probni popis. Nažalost, iskustvo sa probnim popisom je pokazalo da doseljenici nerado daju odgovore o mestu stanovanja na dan 6 aprila 1941 i da se ne može računati na iskrenost odgovora po tome pitanju. Zbog toga je odlučeno da se ovo pitanje izbacii iz konačnog teksta popisnice. U popisnici koja je usvojena za popis od 15 marta 1948 godine bilo je za istraživanje migracije samo uobičajeno pitanje "IV. mesto, srez i narodna republika gde se rodio".

Uz ovo pitanje o mestu rođenja na popisnici, data su popisivačima i izvesna uputstva koja bliže opredeljuju kakav se odgovor traži. U ovim uputstvima je stajalo:

"Treba navesti sadašnji naziv mesta (ako je mesto menjalo naziv), zatim srez i narodnu republiku i to po mogućnosti prema administrativnoj podeli koja je na snazi u vreme popisa, a ne onoj koja je bila kad je lice rođeno."

"Ako lice ne zna u koji srez sada spada odnosno mesto (ovo naročito ako je u pitanju manje mesto), treba pored njega naznačiti u blizini kojeg se većeg ili poznatijeg mesta nalazi, napr. "Stara Fužina pri Bohinju".

"Ako lice rođeno u inostranstvu ne zna u koju državu spada danas mesto u kome se rodilo, neka upiše pokrajinu ili najbliže veće mesto".

Obrada popisne gradje u vezi s mestom rođenja izvršena je za stalno stanovništvo narodnih republika, srezova (gradova) po stanju administrativno-teritorijalne podeli od 15 marta 1948 god. a prema sledećim modalitetima obeležja "rodni kraj".

- 1) Rodjeni u istom srezu gde su popisani;
- 2) Rodjeni u drugom srezu iste republike;
- 3) Rodjeni u drugoj republici (sa naznačenjem narodne republike rođenja);
- 4) Svega rođenih u Jugoslaviji;

5) Rodjeni u inostranstvu (bez naznačenja zemlje rođenja),

6) Nepoznato mesto rođenja.

Kao što se vidi, obrada je izostavila važan podatak za migraciju o rođenima u istom mestu (području mesnog odbora) gde su lica popisana. Sa svodjenjem obrade na informaciju o rođenima u istom srezu dobija se slika o međusreskim preseljavanjima, ali ne i o preseljavanjima unutar srezova tj. između opština istog sreza. Razlog za izostavljanje ove važne informacije leži u razdrobljenosti i nestabilnosti područja tadašnjih mesnih odbora. To je bio i razlog što se rezultati popisa od 1948 god. nisu saobrazili promenjenoj administrativno-teritorijalnoj podeli. U uvodu I knjige konačnih rezultata popisa od 1948 stoji (str. XXIII):

"Savezni statistički ured tražio je mogućnosti da popisne rezultate pregrupiše prema tim promenama, ali su one bile tako brojne da bi dobijanje rezultata prema novom administrativnom stanju pretstavljalo, ustvari, ponovnu obradu popisne gradje, a to bi zahtevalo mnogo vremena i vrlo velike materijalne izdatke. Spomenućemo da je na dan 15 marta 1948 god. u FNRJ bilo ukupno 8063 mesna i gradska područja, dok ih je krajem 1950 bilo 7104, dakle za 959 manje. Zbog svega toga, stalo se na stanovište da se popisni rezultati po svim obeležjima objavljuju prema stanju administrativne podeli zemlje na dan 15 marta 1948 god."

Ovako reducirana obrada obaveštenja o rodnom kraju naročito otežava ispitivanje migracije selo-grad, koja pretstavlja kod nas, kao i u većini drugih zemalja, osobito važan tip migratornih kretanja. Izvestan oslonac za ta ispitivanja može se dobiti u pregledima stanovništva gradova po rodnom kraju, koji su pruženi u obradi popisa od 1948 god. Ali i ovde se postavljaju dva ograničenja: s jedne strane, gradovi o kojima je ovde reč to su gradovi po administrativnoj definiciji iz 1948 god. kojih je bilo 87 na celoj teritoriji FNRJ; s druge strane, za ove gradove data su ista obaveštenja o rodnom kraju stalnog stanovništva kao i za srezove, što znači da se iz njih ne vidi da li su doseljenici rodom iz drugih gradova ili sa sela; najzad, ovde treba imati u vidu već navedenu razliku između rodno kraja i zavičajnosti.

Uz ova ograničenja, koja su postavljena obradi obeležja "rodni kraj" u popisu 1948 god., treba istaći i izvesna prednosti koje ona sadrži. Pre svega, informacija o rodnom kraju je data za stalno stanovništvo srezova i gradova, što omogućuje stvaranje realnije pretstave o migraciji nego u pregledu faktičkog stanovništva po rodnom kraju. S druge strane, obrada popisa od 1948 god. pružila je informaciju o rodnom kraju za ukupno stanovništvo i stanovništvo po polu ukršteno sa obeležjem starosti i sa obeležjem narodnosti po važnijim narodnostima koje žive u Jugoslaviji. Ova ukrštenja omogućuju prvi put detaljnija ispitivanja selektivnosti migratornih kretanja u našoj zemlji.

3. Karakter migracija i njihovi tipovi. Ako zanemarimo velika i nagla preseljavanja stanovništva koja izazivaju izvanredni događaji, kao što su ratovi, revolucije, politički progoni ili prirodne kataklizme, možemo reći da migracije u svome redovnom i stalnom toku na-

staju pretežno pod uticajem ekonomskih faktora. Nejednak privredni razvitak raznih krajeva izaziva struje iseljavanja iz nerazvijenih područja, gde porast stanovništva stvara sve veći pritisak na nivo života i useljavanja u ekonomski naprednije centre, koji pružaju šire mogućnosti i bolje uslove rada. Migracija se pojavljuje kao sredstvo izjednačenja ekonomskih mogućnosti raznih krajeva.

Svakako, proces preseljavanja stanovništva je neobično složen i dobija različite oblike i razmere na koje, pored osnovnih privrednih motiva, utiču pozitivno ili negativno i mnogi neekonomski faktori. Geografsko-saobraćajne veze raznih krajeva pretstavljaju, svakako, važan element u procesima preseljavanja. Političke granice i režimi useljavanja mogu u većoj meri nego geografska udaljenost da ometaju međunarodne migracije. Agrarne reforme i državna politika kolonizacije ili urbanizacije doprinose u osetnoj meri ubrzanju unutrašnje migracije. Etničke, naročito jezičke razlike mogu takođe otežavati migratorna kretanja, kao što ih sličnosti običaja i jezika mogu potsticati. Katolička religija je svojim konzervativizmom u Južnoj Nemačkoj usporavala struje iseljavanja, dok je protestantska religija u Severnoj i Istočnoj Nemačkoj išla na ruku tim strujama. Visok seoski fertilitet u Italiji ubrzao je proces urbanizacije, dok je nizak fertilitet u Francuskoj i Švajcarskoj usporavao taj proces. Ali kraj sve te složenosti procesa preseljavanja, različnost privrednog razvitka i ekonomskih mogućnosti izmedju raznih krajeva i centara ostaje kao dominantan faktor migracije.

Iseljavanje iz sela u grad, iz poljoprivrednih područja u industrijske centre pojavljuje se pri tome kao osnovni i najviše rasprostranjen tip migracija. Nema sumnje da je suština ovog preseljavanja prevashodno ekonomska mada se u njemu osećaju i drugi uticaji, naročito uticaj privlačnosti gradskog života, koji svojom raznolikošću, dinamičnošću i slobodom odudara toliko od monotonije i moralnog konformizma seoskog života. Proces migracije selo-grad omogućio je formiranje, obnavljanje i proširenje gradova i doveo do krupnih promena u strukturi seosko-gradsko stanovništvo. Grad XX stoleća je "vrsta kolonije koja se svake godine mora naseljavati sa seoskog područja nacije".⁴⁾ Ogroman porast gradova od sredine prošlog stoleća pretstavlja jednu od najznačajnijih crta savremene civilizacije.

Proces migracije selo-grad nije jednostavan, mada je najvažniji tip redovnih migratornih strujanja. Stanovništvo sa sela spušta se u obližnje varošice i gradove, čije su mu mogućnosti najbolje poznate, dok se stanovništvo iz manjih gradova seli u veće i udaljenije gradske centre, tražeći u njima šire mogućnosti rada i stvaranja. Velike i napredne gradske aglomeracije dobijaju svakako i apsolutno i relativno mnogo više useljenika nego gradovi oblasnog značaja ili varošice lokalnog značaja, jer se kod njih ukrštaju raznovrsnije struje useljavanja sa mnogo šireg radiusa. Ali udaljavanjem od matičnih područja, migracione struje počinju na izvesnoj tački da gube svoju snagu uprkos privlačnosti velikih centara, jer razlike u jeziku, običajima i privrednoj organizaciji povećavaju rizik preseljavanja kao

4) Lynn Smith, Population Analysis, N. York 1952, str. 331.

što i veća udaljenost povećava troškove preseljavanja.

Sistematska klasifikacija raznih tipova migracija nije nigde izvedena, i to je razumljivo, s obzirom na raznolikost oblika migracije u raznim zemljama i na različan značaj koji pojedini oblici migracije imaju u svakoj od njih. Za Veliku Britaniju migracije selo-grad ne igraju nikakvu ulogu, jer se seosko stanovništvo svelo na 7% od ukupnog stanovništva: tamo se kao najvažniji oblik pojavljuje međugradska migracija. Za SAD pored migracija selo-grad na kratka otostojanja, krupnu ulogu igraju međudržavne migracije, kao i međugradska preseljavanja. Za Kanadu, Argentinu i druge zemlje sa velikim mogućnostima poljoprivrednog naseljavanja, naročito je važan oblik kolonizatorske migracije u novim oblastima. Za pretežno poljoprivredne zemlje koje se industrijaliziraju osnovni i skoro jedini oblik preseljavanja pretstavlja migracija selo-grad.

Za ispitivanje migratornih kretanja u našoj zemlji mora se, ipak, postaviti neka odgovarajuća klasifikacija migracionih tipova, utoliko pre što su problemi preseljavanja stanovništva u FNRJ, s obzirom na neravnomernost privrednog razvitka naših republika, pa i pojedinih oblasti u republikama, kao i na složenost naših nacionalnih, etničkih i socijalnih odnosa, veoma raznovrsni. Šema naše klasifikacije treba da obuhvati vrlo raznolike tipove migracija, koji se kod nas ostvaruju. Ali ostavljajući pitanje detaljne klasifikacije za druge studije, mi ćemo ovde dati samo pregled nekih naročito važnih grupa, koje će nam poslužiti kao putokaz za izlaganje rezultata migracionih strujanja prema popisu od 1948 god.

Pre svega, prema merilu prelaza državne granice, možemo razlikovati međunarodnu i unutrašnju migraciju. Međunarodna migracija je izvanredno važan oblik migracije za većinu evropskih zemalja, bilo zbog procesa redovnog iseljavanja (Italija, Španija, Engleska, Grčka i dr.) bilo zbog useljavanja stranaca (Francuska, Švajcarska, Belgija i dr.). Prema popisima od 1930 i 1931 god., oko 10 miliona lica iz evropskih zemalja živelo je izvan svoje zavičajne zemlje. Za predratnu Jugoslaviju naročito je bio važan proces iseljavanja. Ali ma koliko da je međunarodna migracija značajna za pojedine zemlje, ona ipak pretstavlja relativno mali deo od ukupnih migratornih kretanja. Dok je u pomenutom periodu 10 miliona ljudi iz Evrope živelo izvan svoje zemlje, dotle je oko 75 miliona živelo u svojoj zemlji ali izvan zavičajne pokrajine ili oblasti, a oko 150 miliona ljudi izvan svoje zavičajne opštine. To znači da međunarodna migracija za evropske zemlje skupa nije pretstavljala ni dvadeseti deo obima unutrašnjih migratornih strujanja.⁵⁾

Unutrašnju migraciju možemo posmatrati i sledstveno diferencirati sa raznih gledišta. Nema sumnje da je merilo otostojanja migratornih kretanja osobito važno za ovo diferenciranje, jer se preseljavanja na duga otostojanja razlikuju i po karakteru od preseljavanja na kratka otostojanja. U našim prilikama otostojanja migratornih kretanja možemo meriti prema opštinskim, sreskim i republičkim granicama. Prema tome, možemo razlikovati lokalnu, oblasnu i me-

5) D. Kirk, Op. cit., str. 126

djurepubličku migraciju. Lokalna migracija pretstavlja, ustvari, preseljavanje lica iz opštine u opštinu istog sreza (međuopštinska migracija). Ona se po rezultatima popisa od 1948 god. ne može odrediti. Kao oblasnu migraciju u našim prilikama smatraćemo preseljavanje lica iz sreza u srez iste narodne republike (medjusreska migracija). Najzad, kao međurepubličku migraciju smatraćemo preseljavanje lica iz jedne narodne republike u drugu republiku FNRJ.

Unutrašnju migraciju možemo ispitivati i sa raznih drugih gledišta i sledstveno dalje klasifikovati na razne načine. Ne ulazeći u ove dalje klasiifikacije, ovde možemo istaći naročitu važnost merila preseljavanja iz sela u grad, iz sela u drugo selo i iz grada u drugi grad. Ovo je osnovna i sa ekonomskog gledišta najvažnija klasifikacija migratornih kretanja. Ona razlikuje tri elementarna tipa: migraciju selo-

grad, medjuseosku i medjugradsku migraciju. U našim prilikama je svakako daleko najvažniji tip preseljavanja selo-grad, mada se ne smeju zanemariti ni ostala dva tipa, naročito tip medjuseoske migracije (posebno u vezi sa agrarnom reformom i kolonizacijom).

U mnogim studijama se tipovi migracija po merilu gradska-seoska i po merilu lokalna-regionalna uzimaju bez razlikovanja i mešaju u istraživanjima. Tako se najčešće u SAD migracije dele na tri osnovna tipa: migracije selo-grad, međudržavne (medjurepubličke) i medjuseoske migracije.⁶⁾ Izgleda mi da je ovakvo klasifikovanje neumesno, jer se medjurepubličke kao i lokalne migracije često svode na tip migracija selo-grad. Razlika je samo u tome što se u lokalnim i oblasnim migracijama iseljavanje iz sela vrši u korist obnove i povećavanja gradova u istom srezu ili republici, a u međurepubličkim u korist obnove i povećavanja gradova u drugim republikama.

B. OBLICI MIGRACIJA PREMA POPISU OD 1948 GOD.

4. Spoljna migracija. - Kao što je napomenuto, obeležje "rodni kraj" u popisima može dati samo jednostranu informaciju o spoljnoj migraciji. Ono nas obaveštava o broju i karakteristikama lica koja žive u zemlji a rodjena su u inostranstvu a ne i o broju i obeležjima lica koja žive u inostranstvu a rodjena su u zemlji. Popisom stanovništva u našoj zemlji dobijamo sliku o našim useljenicima a ne i o našim iseljenicima. Prema tome, nemoguće je da na bazi naših popisnih rezultata ustanovimo bilans naše spoljne migracije.

Ovaj bilans je sve do Drugog svetskog rata bio za nas deficitan. Redovan proces iseljavanja, naročito iz pasivnih krajeva naše zemlje, koji su glavni rasadnici migranata na duga otostojanja, odvlačio je dobar deo našeg radnog stanovništva u Ameriku, Francusku, Belgiju i druge zemlje, često bez nade na povratak, dok se proces useljavanja sastojao pretežno od relativno malog broja povratnika i od doseljavanja naših manjina iz okolnih zemalja. Našoj radnoj emigraciji u inostranstvu nadovezla se za vreme i posle Drugog svetskog rata i politička, koja je komplikovala problem naše spoljne migracije. Svi ovi momenti ističu važnost ispitivanja toga problema. Ali ispitivanje spoljne migracije pretpostavlja statističku dokumentaciju koja se, bar za njenu pasivnu stranu, može dobiti samo iz inostranih statističkih izvora. Naš je zadatak, međutim, komentarisati popisne rezultate od 1948 god. tj. komentarisati podatke o aktivnoj strani bilansa naše spoljne migracije.

Obrada popisnih rezultata od 15 marta 1948 godine dala je obaveštenja o broju lica rodjenih u inostranstvu koja žive u pojedinim narodnim republikama, kao i o njihovom sastavu po polu, po grupama starosti i po narodnosti. Ona nije dala njihov raspored po zemljama u kojima su rodjena. Popis od 1931 godine pružio je takav podatak, ali nije dao sastav rodjenih u inostranstvu po narodnosti. Nema sumnje da su za ispitivanje procesa useljavanja oba obaveštenja važna, ali u našim prilikama je sastav useljenika po narodnosti važniji od sastava po zemlji rodjenja.

Prema rezultatima popisa od 1948 godine u našoj je zemlji bilo ukupno 195789 lica rodjenih u inostranstvu koja su bila nastanjena u raznim narodnim republikama. To znači da su rodjeni u inostranstvu pretstavljali samo 1,24% od ukupnog stalnog stanovništva FNR Jugoslavije. Ova su lica bila ovako raspoređena po narodnim republikama:

Narodna Republika	Rodjeni u inostranstvu		
	ukupno	muški	ženski
U k u p n o	195789	87545	108244
Srbija	69431	29259	40172
Uža Srbija	23311	9921	13390
AP Vojvodina	41283	17405	23878
AKM Oblast	4837	1933	2904
Hrvatska	55786	25353	30433
Slovenija	38806	18037	20769
Bosna i Hercegovina	8598	4002	4596
Makedonija	20609	9838	10771
Crna Gora	2559	1056	1503

Relativno najveći broj lica rodjenih u inostranstvu bio je nastanjen u NR Sloveniji (2,79%), dok je relativno najmanji broj živeo u NR Crnoj Gori (0,68%). Pada u oči činjenica da je medju rodjenima u inostranstvu bilo znatno više ženskog nego muškog stanovništva. Polni koeficijent (muških na 1000 ženskih) iznosi za ta lica 809 u FNRJ, dok je taj koeficijent 920 za celo stanovništvo FNRJ. Pri tome, ovaj je koeficijent naročito nizak u NR Srbiji, gde iznosi 728. Ova nesrazmera u odnosu muških i ženskih medju licima, rodjenih u inostranstvu, pretstavlja jednu stalnu pojavu u toj kategoriji stanovništva. Ona se opaža i u rezultatima popisa od 1931 godine, naročito kod lica koja su se doselila iz Madjarske, Rumunije i Au-

6) M. Bright and D. Thomas, Interstate Migration and Intervening Opportunities, Am. Soc. Review, December 1941, str. 773-783.

strije. Ona, van sumnje, dobrim delom duguje ženidbenoj migraciji, specijalno običaju da ženi- ci iz periferiskih krajeva, osobito prema Rumuniji, Madjarskoj i Austriji, dovode mlade iz susednih zemalja.

Za ispitivanje procesa useljavanja od bitnog je značaja da se imaju podaci o narodnosti i zavičajnosti useljenika. Obrada popisa od 1948 godine pružila nam je podatke o narodnosti a ne i o zavičajnosti. Prema podacima koji su izloženi u tabeli 3, od ukupnog broja lica rođenih u inostranstvu pripadalo je skoro 70% slovenskim narodnostima, a okruglo 30% neslovenskim.

U sledećem pregledu dajemo sastav te kategorije stanovništva po narodnosti:

Narodnost	Ukupno	Od toga nastanjeni u			
		NR Srbija	NR Hrvat	NR Slov.	NR Maked.
U k u p n o	195789	69431	55786	38806	20609
Srbi	22959	17782	4031	47	134
Hrvati	21396	2212	17010	262	45
Slovinci	37146	1400	3165	32232	63
Makedonci	16469	609	80	9	15761
Crnogorci	1993	976	46	4	16
Muslimani nac. neopredeljeni	295	34	5	3	2
Ostali Sloveni	36865	17501	11645	2083	1457
Nesloveni	58624	28898	19789	4165	3113

Kad se zna da se proces useljavanja kod nas pothranjuje najviše preseljavanjem naših sunarodnika iz susednih zemalja (Slovenaca iz Koruške i tršćansko-goričkog rejona, Srba iz rumunskog Banata i Madjarske itd.), kao i vraćanjem naših iseljenika iz zapadne Evrope i Amerike, onda je ova narodnosna struktura lica rođenih u inostranstvu razumljiva. Grupa "ostalih Slovena" sastoji se svakako od useljenika Čeha, Slovaka i Rusa, za koje je gostoprimstvo naših naroda, već i s obzirom na sličnost jezik i običaja, oduvek bilo primamljivo. Najzad, ne treba zaboraviti i na fakat da se pojam rodnog kraja ne poklapa sa pojmom zavičajnosti i da među licima rođenim u inostranstvu ima i lica koja su zavičajna iz naše zemlje, a sticajem prilika rođeni su u inostranstvu.

Poseban problem pretstavlja grupe Neslovena rođenih u inostranstvu a nastanjenih u Jugoslaviji. One intimne etničke i druge veze koje u procesu doseljavanja naših sunarodnika igraju tako krupnu ulogu, ovde ne dolaze u obzir bar ne u masi. Ako zanemarimo ženidbenu migraciju naših Madjara i Rumuna, poglavito u Vojvodini, onda se može reći da se proces useljavanja Neslovena sastoji iz dve struje: jedna je ekonomska, i ona obuhvata stručnjake i kvalifikovane radnike koji se naseljavaju kod nas radi upražnjavanja raznih zanimanja i obavljanja poslova; druga je politička, i ona obuhvata lica koja su, voljno ili po nuždi, emigrirala iz svoje zemlje. Na osnovu popisnih podataka od 1948 godine nemoguće je odrediti odnos između ovih dveju grupa niti se može bliže opredeliti struktura svake od njih.

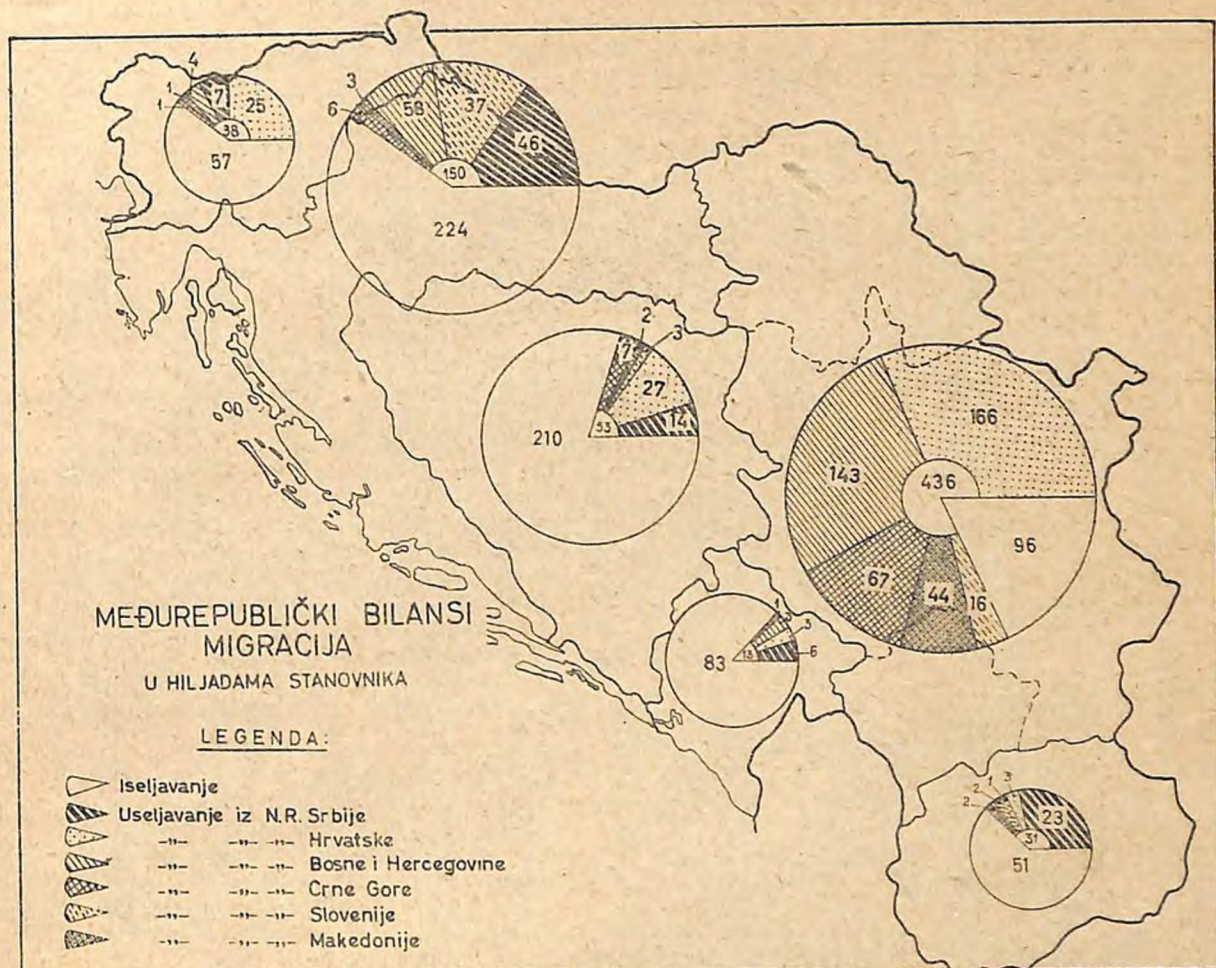
Ako bismo uporedili grupu lica rođenih u inostranstvu prema popisu od 1948 godine, sa grupom takvih lica prema popisu od 1931 godine, može se primetiti znatno opadanje njenog brojčanog značaja. U 1931 godini bilo je 305034 lica rođenih u inostranstvu, dok je u 1948 godini taj broj sveden na 195789. Ovo opadanje je delom posledica oslobodjenja Primorske Slovenije, Istre, Zadra i ostrva, odakle su donekle poticale predratne struje useljavanja. Ali ono je takodje i znak opadanja čitavog procesa spoljne migracije u novim uslovima FNR Jugoslavije. Osvrt na sastav stanovništva rođenog u inostranstvu po popisu od 1931 godine, a prema zemljama rođenja, može bar unekoliko osvetliti promene koje su nastale u medjuvremenu.

Zemlja rođenja	Ukupno	Muški	Ženski
U k u p n o	305034	148068	156966
Albanija	7609	3185	4424
Grčka	9941	4870	5071
Rumunija	26692	11123	15569
Madjarska	66053	28759	37294
Austrija	29521	12488	17033
Italija	54204	28175	26029
Čehoslovačka	32444	15618	16826
Rusija	32781	21410	11371
Ostale	45789	22440	23349

Ovaj pregled potvrđuje da je daleko veći broj naših useljenika (194 020) poticao iz susednih zemalja, a to konkretno znači iz pograničnih oblasti susednih zemalja, gde je naš živalj bio brojan. Ako u "susedne zemlje" ubrojimo i Čehoslovačku, onda broj doseljenih lica iz tih zemalja iznosi 226 464, tj. tri četvrtine (74%) od ukupnog broja rođenih u inostranstvu. Ovom broju treba dodati grupu ruskih emigranata koji su se nastanili kod nas u medjuratnom periodu (sa Jugoslovenima rođenim u Rusiji ona je iznosila 32 781) i grupu lica iz ostalih zemalja, pretežno naših sunarodnika koji su se vratili iz emigracije i stranaca koji su se uselili kod nas u svrhu obavljanja raznih poslova.

Pregled pokazuje vrlo nizak polni koeficijent kod lica doseljenih iz Rumunije, Madjarske i Austrije. To znači da se žensko stanovništvo iz tih zemalja znatno više doseljavalo nego muško, okolnost koja se najviše objašnjava ženidbenom migracijom (starosna struktura lica rođenih u tim zemljama govori takodje u prilog ovog tumačenja). S druge strane, opaža se prilično visok polni koeficijent kod lica doseljenih iz Italije i naročito visok koeficijent kod doseljenika iz Rusije. To je razumljivo kad se imaju u vidu razlozi i uslovi doseljavanja lica iz tih zemalja.

5. Medjurepublička migracija. - Unutrašnja migracija na velika otstojanja dobija kod nas oblik migracije između narodnih republika. Ona se u našoj zemlji može ispitivati samo na osnovu podataka o rodnom kraju iz popisa od 15 marta 1948 godine. Uporedjenje sa medjubanovinskom migracijom prema popisu od 31 marta 1931 godine je vrlo komplikovano iz dva razloga: prvo, zato što su banovine bile veštačke

administrativno-teritorijalne konstrukcije, koje nisu odgovarale ni geografskim ni istoriskim ni etničkim ni ekonomskim podelama naše zemlje; drugo, što su banovinske granice u tolikoj meri ispresecale istoriska područja naše zemlje da su podaci po banovinama neuporedivi sa podacima po narodnim republikama, koje odgovaraju istoriskim podelama zemlje. Naprotiv, rezultati popisa od 1948 godine mogli bi se vrlo korisno i lako upoređivati sa rezultatima popisa od 31 januara 1921 godine, koji su izloženi po istoriskim pokrajinama. Ali obrada popisa od 1921 godine nije nam ostavila nikakve podatke o stanovništvu po rodnom kraju.

Ispitivanje međurepubličke migracije prema rezultatima popisa od 1948 godine pruža dvostruk interes. Ono je važno zbog redovnih migratornih struja, pomoću kojih se vrši stalna razmena stanovništva između pojedinih republika. S druge strane, ono zaslužuje posebnu pažnju zbog toga, što se u podacima od 1948 godine odražavaju i rezultati onih krupnih preseljavanja stanovništva koja su nastala za vreme Drugog svetskog rata i neposredno posle njega. Podaci o zavičajnoj republici popisanog stanovništva u 1948 godini daju nam, svakako, samo neto rezultat svih preseljavanja izvršenih do tog momenta. Unošenjem pitanja "mesto stanovanja na dan 6 aprila 1941 godine" u popisnicu mogla su se dobiti obaveštenja koja bi dopustila da se predratna normalna migracija diferencira od vanrednih ratnih i posleratnih preseljavanja. Ali, ovo pitanje nije uneto u popisnicu. Prema tome, ispitivanje toga problema treba da bude predmet posebne studije, koja se ne bi mogla osloniti samo na popisne

rezultate, utoliko pre što ovi, čak i sa obaveštenjem o mestu stanovanja u 1941 godini, ne bi mogli otkriti preseljavanja onih lica koja su se pre 1948 godine vratila u zavičajne republike.

Prema rezultatima popisa od 15 marta 1948 godine, među stalnim stanovništvom svih narodnih republika bilo je 720 540 lica rođenih u drugim republikama, i to 350476 muških i 370064 ženska lica. Prema ukupnom broju stalnog stanovništva to je predstavljalo 4,57%. Ako bismo ovaj procenat upoređili sa procentom međudržavne migracije u SAD ili međuprovinske migracije u Nemačkoj, Italiji, Francuskoj i drugim zapadnim zemljama, on bi izgledao prilično skroman. Ali za našu zemlju, gde redovne migracije na duga otstojanja nemaju velike razmere, on izgleda neuobičajen. U potvrdu ovog tvrdjenja pribeći ćemo upoređenju sa brojem i procentom lica rođenih u drugim banovinama prema popisu od 1931 godine. Svakako, upoređenje migracije po predratnim banovinama sa migracijom po sadašnjim narodnim republikama iziskuje razne ograde. Ali polazeći od pretpostavke da međubanovinska migracija treba da bude veća od među republičke, pošto je ona obuhvatila i znatan deo preseljavanja na kraća otstojanja, možemo reskirati izvesne hipoteze. Rezultat međubanovinske migracije prema popisu od 1931 godine izražavao se sa 749 400 lica rođenih u drugim banovinama, što znači da je prema tadašnjem ukupnom broju stanovnika Jugoslavije predstavljao 5,4%. Pod pretpostavkom da je migratorno strujanje u međuvremenu zadržalo svoj tadašnji tempo, očekivana međurepublička migracija (računata bar za trećinu manje od banovinske)

Tabela 1. Stanovništvo po narodnim republikama prema republici u kojoj je rođeno, prema popisu od 15 marta 1948 godine

RODNI KRAJ	Pol	Stalno stanovništvo po narodnim republikama									
		ukupno	S r b i j a			Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora	
			svađa	Uža Srbija	AP Vojvodina						AKM Oblast
a) APSOLUTNI BROJEVI											
U K U P N O	svađa	15 772 098	6 527 966	4 136 934	1 663 212	727 820	3 756 807	1 391 873	2 565 277	1 152 986	377 189
	muški	7 582 461	3 171 201	2 004 722	795 434	371 045	1 758 927	652 872	1 237 381	584 002	178 078
	ženski	8 189 637	3 356 765	2 132 212	867 778	356 775	1 997 880	739 001	1 327 896	568 984	199 111
Srbija	svađa	6 117 877	6 021 800	3 950 544	1 371 998	699 258	45 924	7 044	13 813	23 237	6 059
	muški	2 976 149	2 928 980	1 914 488	655 284	359 208	21 736	4 611	7 099	11 385	2 338
	ženski	3 141 728	3 092 820	2 036 056	716 714	340 050	24 188	2 433	6 714	11 852	3 721
Hrvatska	svađa	3 775 008	166 394	64 003	100 309	2 082	3 550 653	25 285	27 393	2 668	2 615
	muški	1 765 002	76 573	28 712	46 862	999	1 661 630	13 169	10 781	1 525	1 324
	ženski	2 010 006	89 821	35 291	53 447	1 083	1 889 023	12 116	16 612	1 143	1 291
Slovenija	svađa	1 372 087	15 928	10 594	5 129	205	36 620	1 315 132	3 471	562	374
	muški	636 995	7 074	4 289	2 691	94	14 224	613 557	1 661	293	186
	ženski	735 092	8 854	6 305	2 438	111	22 396	701 575	1 810	269	188
Bosna i Hercegovina	svađa	2 713 031	143 448	39 532	100 290	3 626	58 160	3 920	2 502 127	1 963	3 413
	muški	1 317 395	73 638	21 683	50 461	1 494	30 301	2 356	1 208 755	975	1 370
	ženski	1 395 636	69 810	17 849	49 829	2 132	27 859	1 564	1 293 372	988	2 043
Makedonija	svađa	1 151 370	43 593	26 900	14 538	2 155	2 975	783	1 807	1 101 687	525
	muški	586 194	23 555	14 502	8 243	810	1 975	578	1 195	558 619	272
	ženski	565 176	20 038	12 398	6 295	1 345	1 000	205	612	543 068	253
Crna Gora	svađa	444 046	66 638	21 584	29 415	15 639	5 829	779	7 308	2 012	361 480
	muški	211 732	31 749	10 890	14 364	6 495	3 272	501	3 509	1 251	171 450
	ženski	232 314	34 889	10 694	15 051	9 144	2 557	278	3 799	761	190 030
Inostranstvo	svađa	195 789	69 431	23 311	41 283	4 837	55 786	38 806	8 598	20 609	2 559
	muški	87 545	29 259	9 921	17 405	1 933	25 353	18 037	4 002	9 838	1 056
	ženski	108 244	40 172	13 390	23 878	2 904	30 433	20 769	4 596	10 771	1 503
Nepoznato	svađa	2 890	734	466	250	18	860	124	760	248	164
	muški	1 449	373	237	124	12	436	63	379	116	82
	ženski	1 441	361	229	126	6	424	61	381	132	82
b) RELATIVNI BROJEVI											
U K U P N O	svađa	100,0	41,4	63,4	25,5	11,1	23,8	8,8	16,3	7,3	2,4
	muški	100,0	41,8	63,2	25,1	11,7	23,2	8,6	16,3	7,7	2,4
	ženski	100,0	41,0	63,5	25,9	10,6	24,4	9,0	16,2	7,0	2,4
Srbija	svađa	100,0	98,4	65,6	22,8	11,6	0,8	0,1	0,2	0,4	0,1
	muški	100,0	98,4	65,4	22,4	12,2	0,7	0,2	0,2	0,4	0,1
	ženski	100,0	98,4	65,8	23,2	11,0	0,8	0,1	0,2	0,4	0,1
Hrvatska	svađa	100,0	4,4	38,5	60,3	1,2	94,1	0,6	0,7	0,1	0,1
	muški	100,0	4,4	37,5	61,2	1,3	94,1	0,7	0,6	0,1	0,1
	ženski	100,0	4,5	39,3	59,5	1,2	94,0	0,6	0,8	0,0	0,1
Slovenija	svađa	100,0	1,2	66,5	32,2	1,3	2,6	95,9	0,3	0,0	0,0
	muški	100,0	1,1	60,6	38,1	1,3	2,2	96,3	0,3	0,1	0,0
	ženski	100,0	1,2	71,2	27,5	1,3	3,1	95,4	0,3	0,0	0,0
Bosna i Hercegovina	svađa	100,0	5,3	27,6	69,9	2,5	2,1	0,2	92,2	0,1	0,1
	muški	100,0	5,6	29,5	68,5	2,0	2,3	0,2	91,7	0,1	0,1
	ženski	100,0	5,0	25,6	71,4	3,0	2,0	0,1	92,7	0,1	0,1
Makedonija	svađa	100,0	3,8	61,7	33,3	5,0	0,3	0,1	0,1	95,7	0,0
	muški	100,0	4,0	61,6	35,0	3,4	0,3	0,1	0,2	95,3	0,1
	ženski	100,0	3,5	61,9	31,4	6,7	0,2	0,0	0,1	96,1	0,1
Crna Gora	svađa	100,0	15,0	32,4	44,1	23,5	1,3	0,2	1,6	0,5	81,4
	muški	100,0	15,0	34,3	45,2	20,5	1,5	0,2	1,7	0,6	81,0
	ženski	100,0	15,0	30,7	43,1	26,2	1,1	0,1	1,7	0,3	81,8
Inostranstvo	svađa	100,0	35,5	33,0	59,4	7,0	28,5	19,8	4,4	10,5	1,3
	muški	100,0	33,4	33,9	59,5	6,6	29,0	20,6	4,6	11,2	1,2
	ženski	100,0	37,1	33,3	59,5	7,2	28,1	19,2	4,2	10,0	1,4
Nepoznato	svađa	100,0	25,4	63,5	34,0	2,5	29,7	4,3	26,3	8,6	5,7
	muški	100,0	25,7	63,5	33,3	3,2	30,1	4,3	26,2	8,0	5,7
	ženski	100,0	25,1	63,4	34,9	1,7	29,4	4,2	26,4	9,2	5,7
c) RELATIVNI BROJEVI											
U K U P N O	svađa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	ženski	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Srbija	svađa	38,8	92,2	95,5	82,5	96,1	1,2	0,5	0,5	2,0	1,6
	muški	39,2	92,4	95,5	82,4	96,8	1,2	0,7	0,6	1,9	1,3
	ženski	38,4	92,1	95,5	82,6	95,3	1,2	0,3	0,5	2,1	1,9
Hrvatska	svađa	23,9	2,6	1,5	6,0	0,3	94,5	1,8	1,1	0,2	0,7
	muški	23,3	2,4	1,4	5,9	0,3	94,5	2,0	0,9	0,3	0,7
	ženski	24,6	2,7	1,7	6,2	0,3	94,6	1,7	1,3	0,2	0,7
Slovenija	svađa	8,7	0,2	0,3	0,3	0,0	1,0	94,5	0,1	0,0	0,1
	muški	8,4	0,2	0,2	0,3	0,0	0,8	94,0	0,1	0,0	0,1
	ženski	9,0	0,3	0,3	0,3	0,0	1,1	94,9	0,1	0,1	0,1
Bosna i Hercegovina	svađa	17,2	2,2	1,0	6,0	0,5	1,5	0,3	97,5	0,2	0,9
	muški	17,4	2,3	1,1	6,4	0,4	1,7	0,3	97,7	0,2	0,8
	ženski	17,0	2,1	0,8	5,7	0,6	1,4	0,2	97,4	0,2	1,0
Makedonija	svađa	7,3	0,7	0,6	0,9	0,3	0,1	0,1	0,1	95,6	0,2
	muški	7,7	0,8	0,7	1,0	0,2	0,1	0,1	0,1	95,7	0,2
	ženski	6,9	0,6	0,6	0,7	0,4	0,1	0,0	0,0	95,4	0,1
Crna Gora	svađa	2,9	1,0	0,5	1,8	2,1	0,2	0,0	0,3	0,2	95,8
	muški	2,8	1,0	0,6	1,8	1,8	0,2	0,1	0,3	0,2	96,3
	ženski	2,8	1,0	0,5	1,7	2,6	0,1	0,1	0,3	0,1	95,4
Inostranstvo	svađa	1,2	1,1	0,6	2,5	0,7	1,5	2,8	0,4	1,8	0,7
	muški	1,2	0,9	0,5	2,2	0,5	1,5	2,8	0,3	1,7	0,6
	ženski	1,3	1,2	0,6	2,8	0,8	1,5	2,8	0,4	1,9	0,8
Nepoznato	svađa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	muški	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	ženski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

NAPOМЕНА: Procenat pod b) pretstavlja odnos Republika prema FNRJ (ukupno) i odnos pokrajina: Uža Srbija, AP Vojvodina i AKM Oblast prema NR Srbiji

ne bi u 1948 godini prekoračila 3,6% od ukupnog broja stanovnika u ovoj godini, ili oko 567 000 lica. Ona je ustvari dostigla cifru od 720 540 lica ili 4,6% od ukupnog stanovništva. Indeks razvitka medjurepubličke migracije porastao je od 100 u 1931 na 130 u 1948 godini, što znači čist porast od 30%. Tempo porasta, je ustvari, znatno veći ako se vodi računa o činjenici da je 1931 godine sva vojska popisana prema mestu gde se zatekla na dan popisa, što je uticalo na procenat medjubanovinske migracije u smislu njegovog povećanja iznad stvarnih razmera (pošto su regruti po pravilu služili rok izvan svojih banovina), dok je 1948 godine vojska popisana u mestima stalnog stanovanja.

Nema sumnje da porast tempa medjurepubličke migracije delom duguje normalnom procesu ubrzanja migratornih kretanja sa privrednim i kulturnim razvitkom i da bi verovatno i bez vanrednih preseljavanja stanovništva, koja su izazvali rat i revolucija u našoj zemlji, tempo te migracije porastao. Ali je isto tako van sumnje da se u relativno visokom tempu porasta medjurepubličke migracije, koji nam otkriva upoređenje popisnih rezultata od 1948 sa onima od 1931 godine, osetno odražavaju i rezultati navedenih vanrednih preseljavanja stanovništva. Sam udeo ovih preseljavanja ostaje da se rasvetli posebnim studijama o kojima je bilo reči.

Kad je reč o medjurepubličkoj migraciji, jedno od osnovnih pitanja je ustanovljenje njenog bilansa: šta je koja republika primila od drugih, šta je drugima dala i kako se saldira njen bilans. Iz tabele 1, koja nam daje stanovništvo pojedinih narodnih republika po rodnom kraju, može se izvesti ovaj migracioni bilans.

Narodna Republika	Primila	Dala	Razlika + ili -
Ukupno FNRJ	720 540	720 540	- 0 -
Srbija	436 001	96 077	+339 924
Hrvatska	149 508	224 355	- 74 837
Slovenija	37 811	56 955	- 19 144
Bosna i Hercegovina	53 792	210 904	-157 112
Makedonija	30 442	49 683	- 19 241
Crna Gora	12 986	82 566	- 69 580

Kao što ovaj pregled pokazuje, samo je migracioni bilans NR Srbije aktivan, pošto je u saldu NR Srbije primila 339 924 lica rodnom iz drugih republika. U ovoj cifri svakako igra krupnu ulogu Beograd kao Savezni centar, i mi ćemo se kasnije osvrnuti na tu ulogu. Ali i po odbitku Beograda migratorna pozicija NR Srbije ostaje veoma aktivna. Bilans svih drugih republika je pasivan: svaka je od njih više stanovnika dala drugima nego što je od drugih primila. Ukupna negativna razlika svih drugih republika iznosi 339 924 lica, dakle tačno koliko iznosi višak stanovništva primljen u NR Srbiji. NR Srbija je, prema tome, jedino veliko atraktivno područje medjurepubličke migracije. Ostale republike su u saldu rasadnici migranata. Među narodnim republikama najveći rasadnik u apsolutnim ciframa je Bosna i Hercegovina sa neto iseljavanjem od 157 112 lica, zatim Hrvatska sa neto iseljavanjem od 74 837 lica i Crna Gora sa neto iseljavanjem od 69 580 lica. Makedonija sa 19 241 i Slovenija sa 19 144 lica neto emigracije dolaze u treći red.

S obzirom na tako značajnu ulogu NR Srbije u medjurepubličkoj migraciji, bilo bi svakako

važno da se u okviru ove republike bliže izdiferenciraju područja useljavanja i iseljavanja. Obrada popisa od 1948 godine daje nam u tome pogledu vrlo nepotpunu sliku. Osvrt na tabelu 1 otkriva odmah da je izvršeno diferenciranje samo na Užu Srbiju, AP Vojvodinu i AO Kosmet i da se ove teritorije nalaze samo u zaglavlju a ne i u pretkoloni, koja sadrži područja rođenja. Prema tome, za svaku od ove tri teritorije NR Srbije imamo odvojene podatke o broju primljenih (rodjenih) iz raznih republika, ali nemamo ovo diferenciranje rođenih u Užoj Srbiji, Vojvodini i Kosmetu za stanovništvo raznih republika. Ova jednostrana slika može se videti iz sledećih brojki:

Rodjeni u	Stalno stanovništvo			
	NR Srbije	Uža Srbije	AP Vojvodine	AKM Oblasti
Ukupno	436001	162613	249676	23707
NR Hrvat.	166394	64003	100309	2083
NR Sloven.	15928	10594	5124	205
NR B i H	143448	39532	100290	3626
NR Maked.	43593	26900	14538	2155
NR C. Gori	66638	21584	29415	15639

Pregled pokazuje koliko su pojedine teritorije NR Srbije primile stanovnika iz drugih republika, ali ne pokazuje koliko je svaka od njih dala drugim republikama. Drugim rečima, useljavanje je specifikovano po tim teritorijama ali je iseljavanje dato samo za celu NR Srbiju. Prema tome pregledu, od ukupnog primljenog stanovništva u NR Srbiji najveći deo (249 676 ili 57,3%) otpada na AP Vojvodinu, dobar deo (162 613 ili 37,4%) na Užu Srbiju, a mali deo (23 707 ili 5,3%) na AO Kosmet. Relativno veliki udeo Vojvodine kod useljavanja u NR Srbiju razumljiv je, s obzirom na naseljavanje agrarnih interesenata iz drugih republika, naročito posle Drugog svetskog rata kad je usled emigriranja Nemaca stvoren "prazan prostor" u toj pokrajini.

Poseban nedostatak tabele 1, odnosno obrade popisa od 1948 godine, leži u tome, što ona ne pruža elemente za ustanovljenje migracionog bilansa između tri teritorije u NR Srbiji. Nema sumnje da je i stanovništvo Uže Srbije i Kosmeta učestvovalo u kolonizaciji AP Vojvodine i da se, prema tome, u Vojvodini nalazi izvestan broj lica rođenih u Užoj Srbiji i na Kosmetu. Ali je isto tako poznato da je Uža Srbija sa Beogradom na čelu oduvek bila glavni privlačni centar za stanovništvo koje se iseljavalo iz Vojvodine. Obrada podataka o rodnom kraju od 1948 godine nije obuhvatila te podatke, te je zasad nemoguće utvrditi da li je bilans preseljavanja Vojvodina - Uža Srbija bio aktivan za prvu ili drugu pokrajinu. S druge strane, poznato je da doseljavanje iz Uže Srbije i Vojvodine na Kosmet nije do Drugog svetskog rata bilo neznatno, ali da se za vreme okupacije najveći broj naseljenika vratio i zavičajne krajeve. Što se tiče otseljavanja stanovništva sa Kosmeta, ono je i pre i posle rata bilo postojano i uglavnom usredsređeno na susedne oblasti Uže Srbije (Toplica, Jablanica, Rasina). S obzirom na različnost jezika, narodnost i običaja između ovih struja doseljavanja i otseljavanja stanovništva, postoji mnogostruki interes (etnički, ekonomski, sociološki) da se ove migratorne struje rasvetle i da se utvrdi migracioni bilans Uže Srbije i Kosmet. Nažalost, obrada popisnih podataka o

1948 godine nije nam pružila potrebne elemente za osvetljavanje toga problema.

I pored ovih nedostataka tabela 1 pruža nam mnoga obaveštenja o migracionim odnosima između pojedinih narodnih republika. Da bismo ove odnose bliže opredelili, potrebno je da ih ispitamo po svakoj od narodnih republika. Za NR Srbiju možemo iz te tabele da sastavimo ovaj migracioni bilans:

Narodna Republika	N R S r b i j a		
	primila	dala	razlika
U k u p n o	436 001	96 077	+339 924
Hrvatska	166 394	45 924	+120 470
Slovenija	15 928	7 044	+ 8 884
Bosna i Hercegovina	143 448	13 813	+129 635
Makedonija	43 593	23 237	+ 20 356
Crna Gora	66 638	6 059	+ 60 579

Migratorna kretanja NR Srbije su, kao što se vidi, bila najintezivnija u odnosima sa NR Hrvatskom i NR Bosnom i Hercegovinom.

Najveći kontigent lica doselio se u NR Srbiju iz NR Hrvatske, a takodje i najveće o seljavanje iz NR Srbije bilo je u pravcu NR Hrvatske. Bilans pokazuje višak od 120 470 lica doseljenih iz Hrvatske. Iz tabele 3, koja daje pregled rodnog kraja po narodnosti, vidi se da od doseljenih lica iz Hrvatske ima 116 409 Srba i 40 483 Hrvata (Srba i Hrvata svega 156892 na ukupno 166 394 doseljenih iz Hrvatske), dok od o seljenih lica za Hrvatsku ima 17 589 Hrvata i 14 866 Srba (svega Srba i Hrvata 32 455 na ukupno 45 924 lica o seljenih u Hrvatsku).

Migracionoj struji između obeju republika daje naročiti značaj učešća srpskog elementa u preseljavanjima. Naročito veliki udeo Srba u doseljavanju iz Hrvatske prema popisu od 1948 godine odražava svakako i tragove ratne migracije, koja je pred ustaškim pokoljima Srba uspela da, bilo odlaženjem u šume, bilo bekstvom u Srbiju, sačuva delove srpskog življa koji je do rata bio naseljen u Hrvatskoj.

Što se tiče migratornih strujanja između NR Srbije i NR Bosne i Hercegovine, popisni podaci iz 1948 pokazuju višak doseljavanja od 129 635 lica, a to pretstavlja čak i veću neto migraciju nego u odnosima NR Srbije i NR Hrvatske. Iz tabele 3 vidi se da od doseljenih lica iz Bosne i Hercegovine ima 127 718 Srba, 9 057 Hrvata i 1 326 muslimana, dok od o seljenih lica za Bosnu i Hercegovinu ima 9 852 Srbina, 1 576 Hrvata i 1 157 mislamana neopredeljenih. Višak doseljavanja iz Bosne je normalna pojava iz ranijih vremena, koja se objašnjava ekonomskim momentima i etničkim vezama obeju republika. Medjutim, u kontingentu od 127 718 doseljenih Srba iz Bosne i Hercegovine, nalazi se, svakako, i udeo ratne migracije, koja je pod istim uslovima, kao i ona iz Hrvatske, tražila utočište u Srbiji i dobrim delom ostala u novoj domovini.

Poseban značaj imaju migratorne struje između NR Srbije i NR Crne Gore. Po rezultatima, koje nam daje popis od 1948 godine, ova struja sa neto migracijom od 60 579 lica dolazi na treće mesto. Ali njen značaj pada u oči kad se cifra useljavanja u NR Srbiju uporedi sa ukupnim stanovništvom NR Crne Gore, u kome ona pretstavlja 15%. Rezultati neto iseljavanja iz čitave Zetske banovine, koja je obuhvatala i dobar deo Hercegovine, ceo Sandžak i deo Kosmeta,

izražavali su se u popisu od 1931 godine sa 29 190 lica. Jedan deo viška popisnih rezultata od 1948 godine duguje se svakako faktoru odvajanja Kosmeta od Crne Gore: iz tabele 1 vidi se da je 1948 godine na Kosmetu bilo 15 639 lica rođenih u Crnoj Gori. Talas posleratnog preseljavanja u NR Srbiju može objasniti ostali deo viška koji pokazuju rezultati popisa od 1948 godine.

Preseljavanja između NR Srbije i NR Makedonije imaju znatno užu obim. Prema popisu 1948 godine Srbija je primila 43 593 lica rodom iz Makedonije, od kojih su 23 460 Srbi, 15 645 Makedonci, 1 852 drugi Sloveni i 1 299 nesloveni. Iz NR Srbije se o selilo u Makedoniju 23 237 lica, od kojih su 11 532 Srbi, 3 557 Makedonci i 7 341 nesloveni. Neto useljavanje u Srbiju iznosi 20 356 lica. Teško je uporedjivati ovaj migracioni bilans sa onim od 1931 pošto je tada Varđarska banovina obuhvatala i južni deo Uže Srbije i Kosmeta. Ipak se iz tih podataka može zaključiti da je pre rata Makedonija znatno više lica primila od Srbije nego što je ovoj dala. Iseljavanje Srba i Makedonije u doba Drugog svetskog rata doprinelo je, svakako, preokretu migracionog bilansa koji se opaža na rezultatima popisa od 1948 godine.

Najzad, može se primetiti da je migratorno strujanje između NR Srbije i NR Slovenije relativno slabo. Rezultati popisa od 1948 godine pokazuju da je od 15 928 doseljenih lica iz NR Slovenije bilo 13 809 Slovenaca i 1 371 Srba, a od 7 044 o seljenih lica u Sloveniju bilo 3 580 Srba i 2 617 Slovenaca. Udaljenost dveju republika i etničke razlike između njihovih stanovnika sačinjavaju kočnice njihovog preseljavanja na koje ih ekonomske razlike svakako upućuju.

Zadržali smo se duže na komentaru migracionog bilansa NR Srbije, zato što se u tome bilansu odražavaju sve velike migratorne struje FNRI i što su se krupni poremećaji, koje je izazvao Drugi svetski rat, ispoljili baš na tim strujama. Ovaj komentar u isto vreme objašnjava i glavne promene u migracionim bilansima ostalih narodnih republika, tako da se sada možemo letimično osvrnuti na te bilanse. Medju ovima u prvi red dolazi migracioni bilans NR Hrvatske, koji prema popisu od 1948 godine pruža ovu sliku:

Narodna Republika	NR Hrvatska		
	primila	dala	razlika
Srbija	45 924	166 394	-120 470
Slovenija	36 620	25 285	+ 11 335
Bosna i Herceg.	58 160	27 393	+ 30 777
Makedonija	2 975	2 668	+ 307
Crna Gora	5 829	2 615	+ 3 214
Svega	149 508	224 355	- 74 837

Ako apstrahujemo veliku migratornu struju između NR Hrvatske i NR Srbije, o kojoj je već bilo govora, od većeg značaja su samo preseljavanja koja se vrše sa NR Slovenijom i NR Bosnom i Hercegovinom. Bilans preseljavanja je sa obema ovim republikama aktivan, nasuprot velikoj pasivi bilansa sa NR Srbijom. Hrvatska je važno privlačno područje za viškove stanovništva koji se izlivaju iz NR Bosne i Hercegovine i NR Slovenije. Od 36 620 doseljenika iz Slove-

Tabela lb. Stanovništvo rodjeno u istom srezu u kome je popisano, prema polu i starosti, prema popisu od 15 marta 1948 godina

Narodna Republika	P o l	G r u p e s t a r o s t i							nepoznato
		ukupno	0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 44	45 - 59	60 i više	
a) APSOLUTNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	12 699 915	4 651 975	1 463 904	1 875 663	2 120 224	1 553 441	1 034 468	240
	muški	6 256 823	2 368 292	737 127	876 969	1 061 904	741 145	471 278	108
	ženaki	6 443 092	2 283 683	726 777	998 694	1 058 320	812 296	563 190	132
Srbija	svoga	5 092 383	1 763 234	595 533	782 599	862 649	660 832	427 431	105
	muški	2 565 400	899 452	301 921	387 245	453 318	325 353	198 061	50
	ženaki	2 526 983	863 782	293 612	395 354	409 331	335 479	229 370	55
Uža Srbija	svoga	3 406 799	1 151 068	420 205	5 545 810	569 690	444 675	275 252	99
	muški	1 701 549	583 560	210 969	260 224	298 024	215 557	125 169	46
	ženaki	1 705 250	567 508	209 236	277 586	271 666	229 118	150 083	53
AP Vojvodina	svoga	1 062 423	316 939	112 224	163 195	203 308	155 847	110 908	2
	muški	527 045	160 052	56 599	77 972	104 153	77 281	50 988	-
	ženaki	535 378	156 887	55 625	85 223	99 155	78 566	59 920	2
AKM Oblast	svoga	623 161	295 227	63 104	73 594	89 651	60 310	41 271	4
	muški	336 806	155 840	34 353	41 049	51 141	32 515	21 904	4
	ženaki	286 355	139 387	28 751	32 545	38 510	27 795	19 367	-
Hrvatska	svoga	2 895 645	960 141	325 442	425 274	520 467	388 671	275 618	32
	muški	1 371 071	485 775	162 335	186 434	243 421	174 267	118 809	10
	ženaki	1 524 574	474 366	163 107	238 840	277 046	214 384	156 809	22
Slovenija	svoga	1 069 187	342 253	116 381	150 314	194 242	153 284	112 701	12
	muški	503 321	172 933	58 305	64 462	90 877	68 071	48 668	5
	ženaki	565 866	169 320	58 076	85 852	103 365	85 213	64 033	7
Bosna i Hercegovina	svoga	2 294 126	1 033 110	281 743	323 036	336 678	217 987	101 514	58
	muški	1 133 222	525 052	142 224	142 363	166 558	108 408	48 593	24
	ženaki	1 160 904	508 058	139 519	180 673	170 120	109 579	52 921	34
Makedonija	svoga	1 016 358	416 711	108 564	152 195	159 837	94 791	84 234	26
	muški	521 957	215 245	54 709	77 218	85 511	47 321	41 939	14
	ženaki	494 401	201 466	53 855	74 977	74 326	47 470	42 295	12
Crna Gora	svoga	332 216	136 526	36 241	42 245	46 351	37 876	32 970	7
	muški	161 852	69 835	17 633	19 247	22 219	17 705	15 208	5
	ženaki	170 364	66 691	18 608	22 998	24 132	20 171	17 762	2
b) RELATIVNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,3	50,9	50,4	46,8	50,1	47,7	45,6	45,0
	ženaki	50,7	49,1	49,6	53,2	49,9	52,3	54,4	55,0
Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	50,4	51,0	50,7	49,5	52,5	49,2	46,3	47,6
	ženaki	49,6	49,0	49,3	50,5	47,5	50,8	53,7	52,4
Uža Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,9	50,7	50,2	49,1	52,3	48,5	45,5	46,5
	ženaki	50,1	49,3	49,8	50,9	47,7	51,5	54,5	53,5
AP Vojvodina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,6	50,5	50,4	47,8	51,2	49,6	46,0	-
	ženaki	50,4	49,5	49,6	52,2	48,8	50,4	54,0	100,0
AKM Oblast	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	54,0	52,8	54,4	55,8	57,0	53,9	53,1	100,0
	ženaki	46,0	47,2	45,6	44,2	43,0	46,1	46,9	-
Hrvatska	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	47,3	50,6	49,9	43,8	46,8	44,8	43,1	31,2
	ženaki	52,7	49,4	50,1	56,2	53,2	55,2	56,9	68,8
Slovenija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	47,1	50,5	50,1	42,8	46,8	44,4	43,2	41,7
	ženaki	52,9	49,5	49,9	57,1	53,2	55,6	56,8	58,3
Bosna i Hercegovina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,4	50,8	50,5	44,1	49,5	49,7	47,9	41,4
	ženaki	50,6	49,2	49,5	55,9	50,5	50,3	52,1	58,6
Makedonija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	51,4	51,7	50,4	50,7	53,5	49,9	49,8	53,8
	ženaki	48,6	48,3	49,6	49,3	46,5	50,1	50,2	46,2
Crna Gora	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	48,7	51,2	48,7	45,6	47,9	46,7	46,3	71,4
	ženaki	51,3	48,8	51,3	54,4	52,1	53,3	53,9	28,6

nije bilo je 27.116 Slovenaca i 8 500 Hrvata, a od 25 285 otseljenih lica u Sloveniju bilo je 10 988 Slovenaca i 12 588 Hrvata. Svojim pretežnim delom ovo migratorno strujanje između susednih republika ima ekonomski karakter. U procesu preseljavanja između Hrvatske i NR Bosne i Hercegovine dolaze do izraza svakako i etnički i drugi motivi pored čisto ekonomskih faktora. Od 58 160 doseljenika iz NR Bosne i Hercegovine bilo je 43 628 Hrvata i 12 419 Srba, a od 27 393 oseljena lica za NR Bosnu i Hercegovinu bilo je 18 437 Hrvata i 8 027 Srba. Ovako sastavljen migracioni bilans NR Hrvatske daje samo pregled rezultata spoljnih preseljavanja. Međutim, unutar NR Hrvatske postoje kako privlačni centri migrenata tako i veliki rasadnici iseljenika. U tome pogledu iz međubanovinskog migracionog bilansa od 1931 godine mogu se dobiti ove cifre:

Banovina	Primila	Dala	Razlika
Savska	121 593	130 657	- 9 064
Primorska	20 218	66 695	- 46 477
Svega	141 811	197 352	- 55 541

NR Slovenija ima jedino sa NR Hrvatskom i donekle sa NR Srbijom znatnija migratorna kretanja. Obe ove struje smo već pregledali, tako da nema potrebe da se na njih vraćamo. Proces preseljavanja sa ostalim narodnim republikama svodi se na činovničku pre nego na radničku migraciju. Prema rezultatima popisa od 1948 godine, NR Slovenija je primila od NR Bosne i Hercegovine 3 920 lica a dala 3 471 lice, od NR Makedonije primila je 783, a dala 562 lica, i od NR Crne Gore primila je 779, a dala 374 lica. Migracioni bilans NR Bosne i Hercegovine takodje se skorp iscrpljuje sa podacima preseljavanja između te republike s jedne strane, i NR Srbije i NR Hrvatske s druge strane. Pošto smo te pozicije već pregledali, dovoljno je da navedemo ovde samo cifre preseljavanja sa ostalim republikama, prema popisu od 1948 godine. NR Bosna i Hercegovina je od NR Slovenije primila 3 471 lice a dala 3 920 lica, od NR Makedonije primila je 1 807 lica a dala 1 963, od NR Crne Gore primila je 7 308 lica a dala 3 413. Kao što se vidi, samo migracioni bilans NR Bosne i Hercegovine sa NR Crnom Gorom pokazuje višak useljenika i to u iznosu od 3 895 lica.

NR Makedonija ima razvijenije preseljavanje stanovništva jedino sa NR Srbijom. Na tu poziciju smo se već osvrnuli prilikom komentara migracionog bilansa NR Srbije. Isto tako naveli smo i cifre preseljavanja sa NR Hrvatskom, NR Slovenijom i NR Bosnom i Hercegovinom. Sa NR Crnom Gorom migracioni bilans NR Makedonije je, prema popisu od 1948 godine, aktivan: od Crne Gore je ova republika primila 2 012 lica, a dala joj 525 lica.

Samo migracioni bilans NR Crne Gore sadrži sve pasivne pozicije, kao što samo migracioni bilans NR Srbije sadrži sve aktivne pozicije. Crna Gora je, prema popisu od 1948 godine, ukupno primila od ostalih republika 12 986 lica (od kojih 6 059 od Srbije), a dala je ostalim republikama 82 566 lica (od kojih 66 638 NR Srbiji). Razlika iznosi 69 580 neto iseljenih lica.

Ovaj osvrt na migracione bilanse pojedinih narodnih republika mogao je stvoriti sliku kako o obimu migracionih strujanja u FNR Jugoslaviji, tako i o učešću pojedinih narodnih republika u tim strujanjima. Najveće struje preselja-

vanja stanovništva vode iz NR Hrvatske, NR Bosne i Hercegovine i NR Crne Gore u NR Srbiju. Znatno manje atraktivno područje za međurepubličku migraciju je NR Hrvatska. Ka njoj se upućuju važnije migracione struje iz NR Slovenije i NR Bosne i Hercegovine. Ali u saldu NR Hrvatska je iseljeničko a ne useljeničko područje.

Da bismo upotpunili sliku međurepubličke migracije u FNR Jugoslaviji, navešćemo nekoliko relativnih brojeva iz tabele 1. (U prvom redu posmatraćemo koliko je od ukupnog stanovništva jedne republike rodjeno u njoj, a koliko u drugim republikama).

Od ukupnog stanovništva NR Srbije rodjeno je

92,2%	u NR Srbiji
2,6%	" " Hrvatskoj
2,2%	" " Bosni i Hercegovini
1,0%	" " Crnoj Gori

Od ukupnog stanovništva NR Hrvatske rodjeno je

94,5%	u NR Hrvatskoj
1,5%	" " Bosni i Hercegovini
1,2%	" " Srbiji
1,0%	" " Sloveniji

Od ukupnog stanovništva NR Slovenije 94,5% rodjeno je u istoj republici, 1,8% u NR Hrvatskoj i manje od 1% u ostalim republikama.

Od ukupnog stanovništva NR Bosne i Hercegovine 97,5% rodjeno je u istoj republici, 1,1% u NR Hrvatskoj, a manje od 1% u ostalim republikama.

Od ukupnog stanovništva NR Makedonije 95,6% rodjeno je u istoj republici, 2% u NR Srbiji, 1,8% u Crnoj Gori i manje od 1% u ostalim republikama.

Od ukupnog stanovništva NR Crne Gore 95,8% rodjeno je u istoj republici, 1,6% u NR Srbiji i manje od 1% u ostalim republikama.

S druge strane, ako posmatramo koliko lica rodjenih u jednoj republici živi u istoj i u drugim republikama, dobićemo ove brojke:

Od ukupnog broja rodjenih u NR Srbiji 98,4% nastanjeno je u istoj republici, 0,8% u NR Hrvatskoj i manje od 0,5% u drugim republikama.

Od ukupnog broja rodjenih u NR Hrvatskoj 94,1% nastanjeno je u istoj republici, 4,4% u NR Srbiji, 0,6% u NR Sloveniji, 0,7% u NR Bosni i Hercegovini.

Od ukupnog broja rodjenih u NR Sloveniji 95,9% nastanjeno je u istoj republici, 2,6% u NR Hrvatskoj, 1,2% u NR Srbiji.

Od ukupnog broja rodjenih u NR Bosni i Hercegovini 92,2% nastanjeno je u istoj republici, 5,3% u NR Srbiji, 2,1% u NR Hrvatskoj.

Od ukupnog broja rodjenih u NR Makedoniji 95,7% nastanjeno je u istoj republici, 3,8% u NR Srbiji i ispod 0,3% u drugim republikama.

Od ukupnog broja rodjenih u NR Crnoj Gori samo 81,4% nastanjeno je u istoj republici, 15% u NR Srbiji, 1,6% u NR Bosni i Hercegovini, 1,3% u NR Hrvatskoj i 0,5% u NR Makedoniji.

6. Oblasna i lokalna migracija.-

Pod oblasnom (medjusreskom) migracijom razumemo, kao što je već rečeno, preseljavanja stanovništva između srezova iste republike, a pod lokalnom (medjuopštinskom) migracijom preseljavanja stanovništva između opština istog sreza. Merilo razlikovanja lokalne, oblasne i međurepubličke migracije je udaljenost mi-

Tabela 1c. Stanovništvo rođeno u drugom srezu iste republike u kojoj je popisano, prema polu i starosti, prema popisu od 15. marta 1948. godine

Narodna Republika	P o l	G r u p e s t a r o s t i							nepoznato
		u k u p n o	0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 44	45 - 59	60 i više	
a) APSOLUTNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	2 152 964	312 105	177 988	444 478	574 529	402 561	241 202	101
	muški	886 168	158 162	87 481	172 705	233 567	152 709	81 481	63
	ženski	1 266 796	153 943	90 507	271 773	340 962	249 852	159 721	38
Srbija	svoga	929 417	129 780	77 095	193 962	246 334	175 446	106 748	52
	muški	363 580	65 860	38 304	73 818	93 934	60 382	31 251	31
	ženski	565 837	63 920	38 791	120 144	152 400	115 064	75 497	21
Uža Srbija	svoga	543 745	59 621	42 914	120 286	151 914	106 912	62 058	40
	muški	212 939	29 980	22 261	46 242	59 643	36 794	17 996	23
	ženski	330 806	29 641	20 653	74 044	92 271	70 118	44 062	17
AP Vojvodina	svoga	309 575	61 508	28 278	58 284	73 696	53 761	34 036	12
	muški	128 239	31 315	13 884	23 354	29 066	19 842	10 770	8
	ženski	181 336	30 193	14 394	34 930	44 630	33 919	23 266	4
AKM Oblast	svoga	76 097	8 651	5 903	15 392	20 724	14 773	10 654	-
	muški	22 402	4 565	2 159	4 222	5 225	3 746	2 485	-
	ženski	53 695	4 086	3 744	11 170	15 499	11 027	8 169	-
Hrvatska	svoga	655 008	93 112	54 520	132 000	179 933	124 811	70 610	22
	muški	290 559	47 000	27 547	54 708	80 506	53 478	27 305	15
	ženski	364 449	46 112	26 973	77 292	99 427	71 333	43 305	7
Slovenija	svoga	245 945	36 718	19 467	45 507	64 227	47 827	32 188	11
	muški	110 236	18 771	9 040	17 860	29 638	21 400	13 518	9
	ženski	135 709	17 947	10 427	27 647	34 589	26 427	18 670	2
Bosna i Hercegovina	svoga	208 001	35 954	18 663	46 852	55 192	35 372	15 955	13
	muški	75 533	17 913	8 767	15 650	18 102	10 810	4 284	7
	ženski	132 468	18 041	9 896	31 202	37 090	24 562	11 671	6
Makedonija	svoga	85 329	12 725	6 356	21 307	21 561	12 954	10 426	-
	muški	36 662	6 620	3 028	9 138	9 174	4 947	3 755	-
	ženski	48 667	6 105	3 328	12 169	12 387	8 007	6 671	-
Crna Gora	svoga	29 264	3 816	1 987	4 850	7 282	6 151	5 275	3
	muški	9 598	1 998	795	1 531	2 213	1 692	1 368	1
	ženski	19 666	1 818	1 092	3 319	5 069	4 459	3 907	2
b) RELATIVNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	41,2	50,7	49,1	38,9	40,7	37,9	33,8	62,4
	ženski	58,8	49,3	50,9	61,1	59,3	62,1	66,2	37,6
Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	39,1	50,7	49,7	38,1	38,1	34,4	29,3	59,6
	ženski	60,9	49,3	50,3	61,9	61,9	65,9	70,7	40,4
Uža Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	39,2	50,3	51,9	38,4	39,3	34,4	29,0	57,5
	ženski	60,8	49,7	48,1	61,6	60,7	65,6	71,0	42,5
AP Vojvodina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	41,4	50,9	49,1	40,1	39,4	36,9	31,6	66,7
	ženski	58,6	49,1	50,9	59,9	60,6	63,1	68,4	33,3
AKM Oblast	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-
	muški	29,4	52,8	36,6	27,4	25,2	25,4	23,3	-
	ženski	70,6	47,2	63,4	72,6	74,8	74,6	76,7	-
Hrvatska	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	44,4	50,5	50,5	41,4	44,7	42,8	38,7	68,2
	ženski	55,6	49,5	49,5	58,6	55,3	57,2	61,3	31,8
Slovenija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	44,8	51,1	46,4	39,2	46,1	44,7	42,0	81,8
	ženski	55,2	48,9	53,6	60,8	53,9	55,3	58,0	18,2
Bosna i Hercegovina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	36,3	49,8	47,0	33,4	32,8	30,6	26,9	53,8
	ženski	63,7	50,2	53,0	66,6	67,2	69,4	73,1	46,2
Makedonija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-
	muški	43,0	52,0	47,6	42,9	42,5	38,2	36,0	-
	ženski	57,0	48,0	52,4	57,1	57,5	61,8	64,0	-
Crna Gora	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	32,3	52,4	42,1	31,6	30,4	27,5	25,9	33,3
	ženski	67,2	47,6	57,9	68,4	69,6	72,5	74,1	66,7

gratornih struja od matičnog kraja. Ali, povećanjem rastojanja menjaju se i karakter i razmere migratornih kretanja.

Ako se zadržimo samo na glavnim činjenicama pojedinih oblika migracije, možemo formulirati nekoliko konstatacija.

Najveći deo stanovništva ostaje da živi i radi u svome zavičajnom mestu, i to je razumljivo. Od onoga sloja stanovništva koji napušta zavičajno mesto da bi potražio povoljnije uslove za život, jedan se deo preseljava u obližnje centre i krajeve, koje najbolje poznaje i u kojima se najlakše može da snadje. To je lokalna migracija, preseljavanje iz mesta u mesto istog sreza. Broj lica koja se sele u dalje i veće centre i koja stvaraju struje oblasne (regionalne) migracije, često je obimniji, jer veći centri pružaju i veće mogućnosti i povoljnije izgleda od lokalnih centara. Istina, udaljenije preseljavanje iziskuje kod ljudi više smelosti, više snalažljivosti i veću moć prilagođavanja novim sredinama, ali se te osobine često i nalaze kod migranata. Najzad, međupokrajinska ili međurepublička migracija u normalnim uslovima privlači po pravilu manji broj lica nego oblasna i lokalna migracija, budući da je ona skopčana sa većim teškoćama i rizicima.

Obrada obeležja "rodni kraj" treba da nam pruži podatke kako o međurepubličkoj tako i o oblasnoj i lokalnoj migraciji. Svaka od njih treba da osvetli izvesne specifične probleme migratornih kretanja.

U osnovu međurepubličke migracije nalazimo pored ekonomskih faktora i važne etničke i političke momente. Ovi momenti se manje više gube u oblasnoj i lokalnoj migraciji, koje se razvijaju skoro isključivo pod ekonomskim uticajima. Ali ekonomski faktori u oblasnoj i naročito u lokalnoj migraciji dobijaju druge aspekte i komplikuju se sa drugorazrednim momentima (ženiđbena migracija i dr.), koji im daju specifične karakteristike. Pored toga, tipovi migracije gradska-seoska drukčije se ispoljavaju u međurepubličkim, oblasnim i lokalnim preseljavanjima. Specijalno za ocenu razmera migracije selo - grač potrebno je raspolagati podacima o svim navedenim oblicima migratornih kretanja po udaljenosti.

Obrada podataka o rodnom kraju u popisu od 1948 godine pružila nam je dosta obaveštenja o rezultatima međurepubličke i oblasne (međusreske) migracije, ali je izostavila obaveštenja o lokalnoj (međupokrajinskoj) migraciji. U nedostatku ovih podataka ne može se stvoriti ni slika o ukupnoj unutrašnjoj migraciji. Mi ćemo se zato osvrnuti na razmere raznih oblika migracije u 1931 godini, za koje imamo podatke, kako bismo doprineli da se putem analogije stvori pretstava o ukupnoj unutrašnjoj migraciji u 1948 godini.

Sledeći pregled daje nam uporedne podatke o raznim oblicima migracije prema popisima od 1931 i 1948 godine, s tim što nam rezultate međurepubličke migracije u 1948 godini pruža u istom redu sa rezultatima međubanovinske migracije u 1931 godini.

Redni broj	Kategorija stanovništva	Popis od 1931 godine		Popis od 1948 godine	
		apsolutni broj	%	apsolutni broj	%
11.	Rodjeni u zemlji	13624587	97,8	15574419	98,7
2.	Rodjeni van zemlje-spoljna migracija ^{x)}	309451	2,2	198679	1,3
3.	Ukupno stanovništvo 1+2	13934038	100,0	15772098	100,0
4.	Rodjeni u opštini popisa	10645802	76,2	-	-
5.	Rodjeni u srezu popisa	11626335	83,5	12699915	80,5
6.	Rodjeni u republici (banovini) popisa	12875190	92,4	14852879	94,1
7.	Unutarnja migracija 1-4	2978785	21,6	-	-
8.	Međurepublička (međubanovinska) migracija 1-6	749397	5,4	721440	4,6
9.	Oblasna migracija 6-5	1248855	8,9	2152964	13,6
10.	Lokalna migracija 5-4	980533	7,3	-	-

x) U lica rodjena van zemlje uračunat je i broj sa nepoznatim mestom rodjenja.

Kad se od popisanog stanovništva Jugoslavije odbije broj lica rodjenih u opštini popisa, dobija se obim ukupne migracije.

U 1931 godini on je iznosio 23,8% od ukupnog stanovništva. Za 1948 godinu nedostaje podatak. Ako od ukupne migracije odbijemo spoljnu migraciju (broj lica rodjenih u inostranstvu), dobijamo obim unutarnje migracije. Spoljna migracija je, kao što znamo, 1931 godine iznosila 2,2%, a 1948 godine 1,2%. Međurepublička migracija se dobija kad se od broja lica rodjenih u zemlji odbije broj lica rodjenih u republici popisa. Ona je 1948 iznosila 4,6%. Za 1931 godinu imamo samo podatke o razmerama međubanovinske migracije (5,4%), o kojoj je već bilo govora.

Oblasna (međusreska) migracija se dobija kad se od broja lica rodjenih u republici popisa odbije broj lica rodjenih u srezu popisa. Ona je 1948 godine iznosila 2 152 964 lica ili 13,6% od ukupnog stanovništva Jugoslavije. Za 1931 godinu imamo podatke samo o međusreskoj migraciji u okviru banovina (8,9%). Ove dve brojke nisu uporedive, jer su banovine bile manje teritorijalne jedinice od narodnih republika, te je i migracija unutar banovina svakako bila manja od migracije unutar područja koja pretstavljaju sadašnje narodne republike: jedan deo ovog prometa ušao je, kao što smo već istakli, u međubanovinsku migraciju. Ali i pored toga primećuje se da je oblasna migracija u 1948 godini toliko veća od oblasne migracije u 1931 godini, da neosporno znači porast ovog oblika migratornih kretanja i u apsolutnom i u relativnom smislu. Pakat toga porasta svedoče nam i poznati podaci o velikom preseljavanju stanovništva posle Drugog svetskog rata.

Nema sumnje da je ratno i posleratno preseljavanje stanovništva dobijalo pre oblik dužih nego kraćih migratornih kretanja i da je

Tabela 1d. Stanovništvo rođeno u drugoj republici, a ne u kojoj je popisano, prema polu i starosti, - prema popisu od 15 marta 1948 god.

Narodna Republika	P o l	Grupe starosti							
		u k u p n o	0 - 14	15 - 19	20 - 29	30 - 44	45 - 59	60 i više	nepoznat
a) APSOLUTNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	720 540	143 536	72 847	166 669	175 772	110 671	50 993	52
	muški	350 476	74 082	37 342	84 573	82 987	50 267	21 181	44
	ženaki	370 064	69 454	35 505	82 096	92 785	60 404	29 812	8
Srbija	svoga	436 001	92 178	48 196	97 098	106 622	65 301	26 580	26
	muški	212 589	47 880	24 177	45 655	52 172	30 979	11 705	21
	ženaki	223 412	44 298	24 019	51 443	54 450	34 322	14 875	5
Uža Srbija	svoga	162 613	19 531	14 959	41 973	50 557	25 701	9 879	13
	muški	80 076	9 999	7 843	20 946	24 863	12 386	4 028	11
	ženaki	82 537	9 532	7 116	21 027	25 694	13 315	5 851	2
AP Vojvodina	svoga	249 681	70 166	31 453	50 710	49 384	34 151	13 805	12
	muški	122 621	36 572	15 560	22 993	24 736	16 344	6 406	10
	ženaki	127 060	33 594	15 893	27 717	24 648	17 807	7 399	2
AKM Oblast	svoga	23 707	2 481	1 784	4 415	6 681	5 449	2 896	1
	muški	9 892	1 309	774	1 716	2 573	2 249	1 271	-
	ženaki	13 815	1 172	1 010	2 699	4 108	3 200	1 625	1
Hrvatska	svoga	149 508	26 664	13 204	31 617	38 375	26 401	13 244	3
	muški	71 508	13 679	7 097	16 250	17 350	11 889	5 241	2
	ženaki	78 000	12 985	6 107	15 367	21 025	14 512	8 003	1
Slovenija	svoga	37 811	8 169	3 912	12 041	7 497	3 947	2 230	15
	muški	21 215	4 239	2 085	8 141	3 931	1 814	990	15
	ženaki	16 596	3 930	1 827	3 900	3 566	2 133	1 240	-
Bosna i Hercegovina	svoga	53 792	8 708	4 222	12 683	13 508	9 225	5 441	5
	muški	24 245	4 353	2 372	6 878	5 528	3 207	1 903	4
	ženaki	29 547	4 355	1 850	5 805	7 980	6 018	3 538	1
Makedonija	svoga	30 442	4 185	2 014	10 615	7 047	4 104	2 475	2
	muški	15 429	2 095	901	6 426	3 150	1 833	1 023	1
	ženaki	15 013	2 090	1 113	4 189	3 897	2 271	1 452	1
Crna Gora	svoga	12 986	3 632	1 299	2 615	2 723	1 693	1 023	1
	muški	5 490	1 836	710	1 223	856	545	319	1
	ženaki	7 496	1 796	589	1 392	1 867	1 148	704	-
b) RELATIVNI BROJEVI									
U K U P N O	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	48,6	51,6	51,3	50,7	47,2	45,4	41,5	84,6
	ženaki	51,4	48,4	48,7	49,3	52,8	54,6	58,5	15,4
Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	48,8	51,9	50,2	47,0	48,9	47,4	44,0	80,8
	ženaki	51,2	48,1	49,8	53,0	51,1	52,6	56,0	19,2
Uža Srbija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,2	51,2	52,4	49,9	49,2	48,2	40,8	84,6
	ženaki	50,8	48,8	47,6	50,1	50,8	51,8	59,2	15,4
AP Vojvodina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	49,1	52,1	49,5	45,3	50,1	47,9	46,4	83,3
	ženaki	50,9	47,9	50,5	54,7	49,9	52,1	53,6	16,7
AKM Oblast	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	41,7	52,8	43,4	38,9	38,5	41,3	43,9	-
	ženaki	58,3	47,2	56,6	61,1	61,5	58,7	56,1	100,0
Hrvatska	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	47,8	51,3	53,7	51,4	45,2	45,0	39,6	66,7
	ženaki	52,2	48,7	46,3	48,6	54,8	55,0	60,4	33,3
Slovenija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	56,1	51,9	53,3	67,6	52,4	46,0	44,4	100,0
	ženaki	43,9	48,1	46,7	32,4	47,6	54,0	55,6	-
Bosna i Hercegovina	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	45,1	50,0	56,2	54,2	40,9	34,8	35,0	80,0
	ženaki	54,9	50,0	43,8	45,8	59,1	65,2	65,0	20,0
Makedonija	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	50,7	50,1	44,7	60,5	44,7	44,7	41,3	50,0
	ženaki	49,3	49,9	55,3	39,5	55,3	55,3	58,7	50,0
Crna Gora	svoga	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	muški	42,3	50,6	54,7	46,8	31,4	32,2	31,2	100,0
	ženaki	57,7	49,4	45,3	53,2	68,6	67,8	68,8	-

prvenstveno pojačalo međurepubličke i oblasne struje migracija. Pored ratnih migracija koje su neosporno imale takav karakter, veliki investicioni radovi, koji su preduzeti posle rata, favorizovali su svakako ta migratorna kretanja na duga otstojenja. Ova konstatacija ne znači da su ti događaji i akcije ostali bez posledica na lokalnu migraciju i da se istovremeno nisu pojačala i preseljavanja iz opštine u opštinu u okviru srezova, utoliko pre što je lokalnom migracijom trebalo popuniti praznine koje je stvorilo o seljavanje iz lokalnih centara. Ali u nedostatku bližih obaveštenja o lokalnoj migraciji, možemo pretpostaviti, da je ona u najmanju ruku 1948 godine zadržala onaj relativan udeo koji je imala 1931 godine (7,3%). Ako bismo preseljavanja unutar srezova računali uz ovu pretpostavku, ona bi u

1948 godini obuhvatala bar 1 150 000 lica. Na bazi ove cifre o lokalnoj migraciji, ukupna unutrašnja migracija u 1948 godini mogla bi se izraziti sa 4 024 000 lica ili sa 25,5% od ukupnog stanovništva FNR Jugoslavije.

Iz tabele 2, koja daje pregled po polurodjenih u istom srezu, u drugom srezu iste republike i u drugoj republici, i to za svaku od narodnih republika, proizlazi dosta jasno da se, po intenzivnosti unutrašnje migracije, narodne republike mogu podeliti u dve grupe: jednu sačinjavaju privredno relativno razvijene republike, kod kojih stanovništvo rodjeno van sreza stanovanja sačinjava preko 20% od ukupnog stanovništva, a drugu privredno nerazvijene republike, kod kojih stanovništvo rodjeno van sreza stanovanja jedva prekoračuje 10% od ukupnog stanovništva.

Narodna Republika	% rodjenih			
	u istom srezu	u drugom srezu	u drugoj republici	u inostranstvu
Srbija	78,0	14,2	6,7	1,1
Hrvatska	77,1	17,4	4,0	1,5
Slovenija	76,8	17,7	2,7	2,8
Bosna i Hercegovina	89,4	8,1	2,1	0,4
Makedonija	88,2	7,4	2,6	1,8
Crna Gora	88,1	7,8	3,4	0,7

Prva kolona obuhvata domorodno stanovništvo opština i lokalnu migraciju (preseljavanja unutar srezova). To stanovništvo predstavlja blizu 90% od ukupnog stanovništva u Bosni i Hercegovini, Makedoniji i Crnoj Gori, a osetno manje od 80% u Sloveniji, Hrvatskoj i Srbiji. Druga kolona obuhvata međusresku migraciju u okviru narodnih republika. Ona je relativno intenzivna u Sloveniji, Hrvatskoj, pa i Srbiji, dok je relativno slaba u Bosni i Hercegovini, Makedoniji i Crnoj Gori. To ne znači da je stanovništvo ovih republika manje pokretljivo, već da u privrednim centrima sopstvenih republika ne nalazi onu moć privlačnosti kakva postoji u privrednim centrima razvijenih republika. Fakat da je i u NR Srbiji i pored izvanrednog značaja Beograda kao administrativnog centra i Vojvodine kao kolonizatorskog područja, ovaj procenat oblasne migracije (14,2%) osetno manji nego u Hrvatskoj i Sloveniji, rečito govori o nedovoljnoj razvijenosti privrede u NR Srbiji. Iz sledećeg pregleda, u kome su procenti raznih migracija specifikovani po sastavnim teritorijama, pokazuje da, ustvari, NR Srbija (specijalno Uža Srbija) predstavlja prelazno područje između dve navedene grupe zemalja:

Teritorija	% rodjenih		
	u istom srezu	u drugom srezu	u drugoj republici
Uža Srbija	82,4	13,1	3,9
AP Vojvodina	63,9	18,6	15,0
AKM Oblast	85,6	10,4	3,3
NR Srbija	78,0	14,2	6,7

Za razumevanje ove tabele - upravo njene

druge kolone - treba imati u vidu da u Užoj Srbiji kategorija rodjenih u drugom srezu podrazumeva rodjene iz drugih srezova cele NR Srbije, a ne samo Uže Srbije, i da to isto važi i za podatke o AP Vojvodini i AKM Oblasti. Ako odvojeno posmatramo Beograd od Uže Srbije, dobijamo za Beograd 26%, 42% i 27% a za Užu Srbiju 88%, 10,3% i 1,6%.

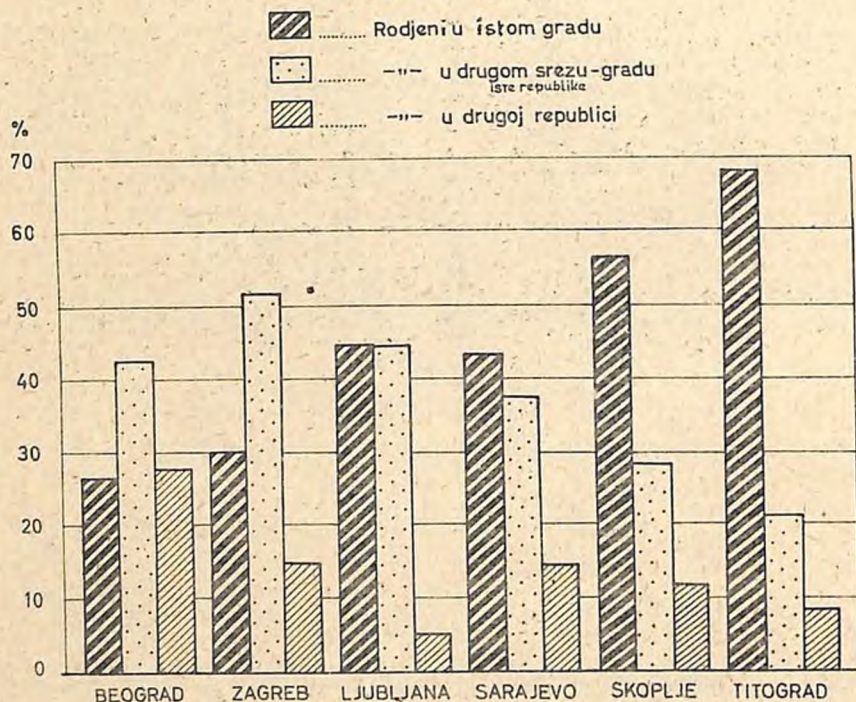
Izvesne specifične crte migratornog elementa mogu se uočiti iz tabele 4, u kojoj su podaci o rodnom kraju ukršteni sa polom i starošću migranata. Starosna struktura migranata bitno se razlikuje od starosne strukture onih koji ostaju kod kuće; štaviše, postoje i razlike u starosnoj strukturi između raznih grupa migranata. S druge strane, i struktura po polu pokazuje izvesne razlike, ali su ove razlike veće između raznih grupa migranata nego između migranata i domorodaca. Glavne razlike mogu se izložiti u ovim tačkama:

1. Piramida starosti domorodaca ima neobičajeno široku podlogu u dečijoj grupi (od 0-15 godina), dok je dečija podloga na piramidi starosti migranata izvanredno uska: dokaz da najveći deo migratornih struja sačinjavaju neženjeni ljudi i neudate žene.

2. Grupa starosti od 15-30 godina izuzetno je velika kod lica rodjenih u drugom srezu, pa i kod rodjenih u drugoj republici, a velika je i grupa od 30-45 godina starosti, dok starije grupe vrlo naglo opadaju: dokaz da u migraciju odlaze uglavnom mladi ljudi; grupa mladih (15-30 godina starosti) predstavlja nove migrante, grupa zrelih (od 30-45 godina) pretežno migrante iz ranijih perioda.

3. Kod rodjenih u drugom srezu (oblasna migracija) primećuje se znatno veći broj ženskih

GLAVNI GRADOVI PO RODNOM KRAJU STANOVNIŠTVA

nego muških. Nesrazmera u korist ženskih je ogromna na AKM Oblasti ali ona nije mala ni u drugim pokrajinama. Ova nesrazmera dolazi od većeg preseljavanja ženskih na srednja i manja otstojanja, a takvo preseljavanje u našim prilikama dolazi poglavito od ženidbene migracije.

4. Pada u oči da je nesrazmera polnog koe-

ficijenta u korist žena naročito velika kod grupa mladih od 15-30 i zrelih od 30-45 godina; viškovi prve grupe se najviše duguju novoj ženidbenoj migraciji (udavače), viškovi druge grupe predstavljaju pretežno udavače iz ranijih perioda, a viškovi grupe od 45-60 godina udovice došljaka.

C. REZULTATI MIGRATORNIH KRETANJA PREMA POPISU OD 1948

7. Struktura i razvoj gradova

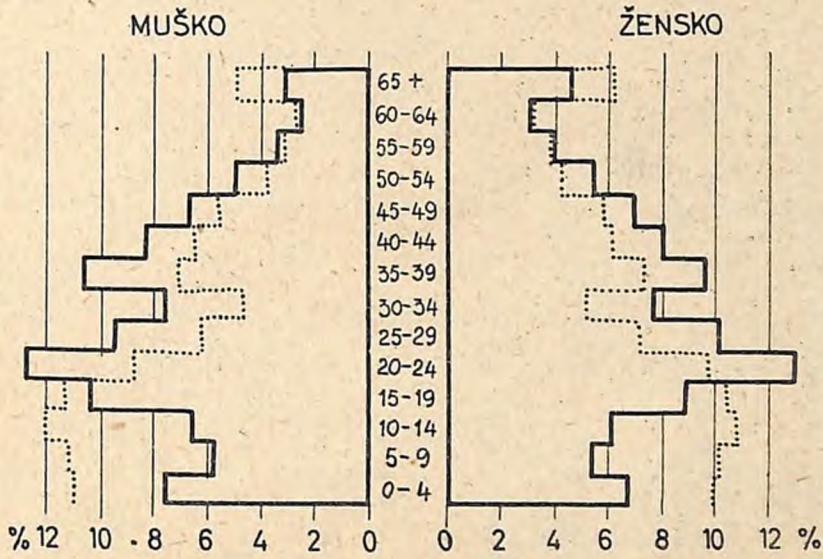
Tip migracije koji prevladjuje u našim uslovima i koji svojim razmerama zasenjuje ostale tipove, jeste migracija selo-grad. Ovaj tip je dominantan u svim agrarnim zemljama koje su počele da se industrijalizuju. Zbog ubrzanog ritma i razmera naše industrijalizacije, migracija selo-grad dobija izvanredan značaj u našoj zemlji.

Ona dominira ne samo preseljavanjima na kratka otstojanja (lokalna migracija), nego i preseljavanjima na srednja otstojanja (oblasna migracija). Za medjurepubličku migraciju ne može se, na osnovu statističkih podataka kojima raspolažemo, tvrditi da pretežno dobija karakter preseljavanja iz sela jedne republike u gradove druge republike. Ako se apstrahuje naseljavanje AP Vojvodine, u kome krupnu ulogu igra tip međjuseoske migracije, može se reći

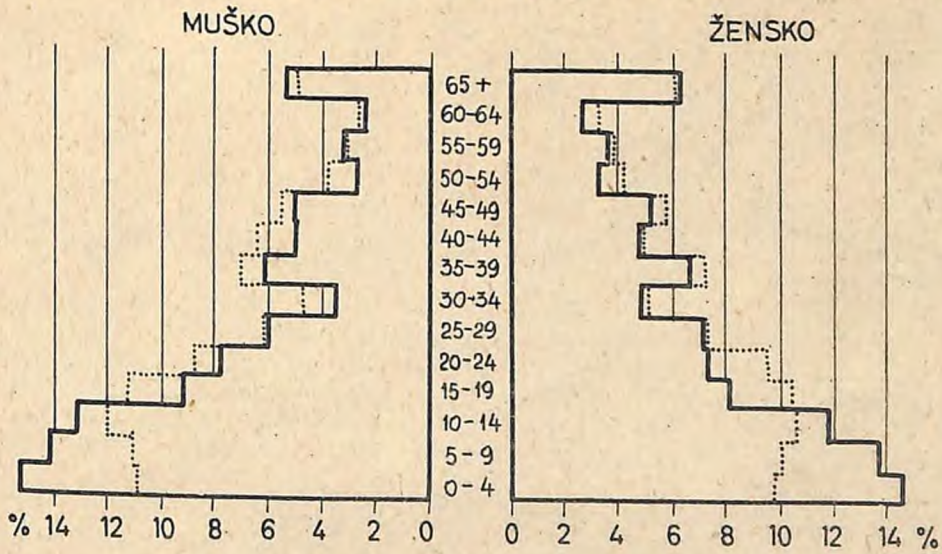
da je medjurepublička migracija upućena uglavnom ka većim gradskim aglomeracijama raznih republika. Ovaj promet se može i bliže odrediti za 87 gradova, za koje je obrada popisa od 1948 godine pružila potrebne podatke. Ali odakle potiče stanovništvo koje iz drugih republika dolazi u te gradove - da li sa sela, iz manjih varoši ili iz drugih većih gradova - to je pitanje na koje nam obrada popisa od 1948 godine ne daje odgovor.

Za stanovništvo gradova koji su obradjeni, kao za stanovništvo srezova, obrada popisa od 1948 godine daje nam podatke po pitanjima koliko je rodjeno u istom gradu (srezu), koliko u drugom srezu iste republike (bez naznačenja zavičajnog sreza), u drugoj narodnoj republici (bez naznačenja zavičajne republike) i u inostranstvu (bez naznačenja zemlje rođenja). Na osnovu ovih podataka možemo stvoriti sliku o

GRAD BEOGRAD

SREZ ŠARPLANINSKI

..... JUGOSLAVIJA

Tabela 2. Stanovništvo gradova prema rodnom kraju, - prema popisu od 15. marta 1948. godine

G R A D	Stalno stanovništvo prema rodnom kraju											
	apsolutni brojevi						relativni brojevi					
	ukupno	rodjeno u istom gradu	u drugom srezu-gradu iste republike	u drugoj republici	u inostranstvu	nepoznato	ukupno	rodjeno u istom gradu	u drugom srezu-gradu iste republike	u drugoj republici	u inostranstvu	nepoznato
U K U P N O	2 557 682	1 153 996	994 767	316 201	91 552	1 166	100,0	45,1	38,9	12,4	3,5	0,0
NR SRBLJA	1 123 164	486 203	426 792	173 883	35 953	333	100,0	43,3	38,0	15,5	3,2	0,0
Uža Srbija	671 080	218 519	303 399	130 738	18 168	256	100,0	32,6	45,2	19,5	2,7	0,0
Beograd	367 816	96 506	155 522	101 456	14 206	126	100,0	26,2	42,3	27,6	3,9	0,0
Bor	10 823	1 693	7 379	1 420	313	18	100,0	15,6	68,2	13,1	2,9	0,2
Čačak	12 987	4 066	7 539	1 238	133	11	100,0	31,3	58,1	9,5	1,0	0,1
Kragujevac	31 412	9 835	17 467	3 692	408	10	100,0	31,3	55,6	11,8	1,3	0,0
Kruševac	13 862	4 543	7 751	1 378	185	5	100,0	32,8	55,9	10,0	1,3	0,0
Leskovac	20 913	12 750	6 925	1 104	121	13	100,0	61,0	33,1	5,3	0,6	0,0
Negotin	6 143	2 825	2 734	510	72	2	100,0	46,0	44,5	8,3	1,2	0,0
Niš	49 332	17 410	25 451	5 713	728	30	100,0	35,3	51,6	11,6	1,5	0,0
Novi Pazar	11 992	8 593	2 758	597	38	6	100,0	71,7	23,0	5,0	0,3	0,0
Paraćin	10 110	4 108	4 974	800	223	5	100,0	40,6	49,2	7,9	2,2	0,1
Pirot	11 868	7 525	4 006	263	70	4	100,0	63,4	33,8	2,2	0,6	0,0
Požarevac	15 474	7 025	6 835	1 347	267	-	100,0	45,4	44,2	8,7	1,7	-
Prokuplje	8 739	4 553	3 507	613	66	-	100,0	52,1	40,1	7,0	0,8	-
Rankovićevo	11 170	2 662	6 843	1 518	143	4	100,0	23,8	61,3	13,6	1,3	0,0
Smederevo	14 206	4 908	7 678	1 285	332	3	100,0	34,6	54,0	9,1	2,3	0,0
Svetozarevo	9 297	3 163	5 176	827	130	1	100,0	34,0	55,7	8,9	1,4	0,0
Šabac	16 243	5 750	7 857	2 369	262	5	100,0	35,4	48,4	14,6	1,6	0,0
Titovo Užice	10 151	3 909	5 058	1 089	92	3	100,0	38,5	49,8	10,8	0,9	0,0
Valjevo	15 085	4 738	8 207	1 987	149	4	100,0	31,4	54,4	13,2	1,0	0,0
Vranje	11 526	7 660	3 366	513	54	3	100,0	66,1	29,0	4,4	0,5	0,0
Zaječar	11 861	4 297	6 366	1 019	176	3	100,0	36,2	53,7	8,6	1,5	0,0
AP Vojvodina	380 735	215 450	110 834	37 454	16 921	76	100,0	56,6	29,1	9,8	4,5	0,0
Kikinda	28 665	17 278	7 326	2 946	1 109	6	100,0	60,3	25,5	10,3	3,9	0,0
Novi Sad	75 158	24 726	36 394	10 464	3 556	18	100,0	32,9	48,4	13,9	4,8	0,0
Pančevo	30 516	12 280	12 764	4 099	1 372	1	100,0	40,3	41,8	13,4	4,5	0,0
Senta	25 277	19 476	4 049	944	805	3	100,0	77,1	16,0	3,7	3,2	0,0
Sombor	33 613	19 717	8 163	4 503	1 213	17	100,0	58,7	24,3	13,4	3,6	0,0
Srem-Mitrovica	13 183	5 300	4 836	2 746	300	1	100,0	40,2	36,7	20,8	2,3	0,0
Subotica	112 194	87 015	14 084	6 210	4 871	14	100,0	77,6	12,6	5,5	4,3	0,0
Vršac	23 538	10 245	8 571	3 104	1 609	9	100,0	43,5	36,4	13,2	6,9	0,0
Zrenjanin	38 591	19 413	14 547	2 438	2 086	7	100,0	50,3	38,0	6,3	5,4	0,0
AM Oblast	71 349	52 234	12 559	5 691	864	1	100,0	73,2	17,6	8,0	1,2	0,0
Kos.Mitrovica	13 901	8 492	3 991	1 267	150	1	100,0	61,1	28,7	9,1	1,1	0,0
Peć	17 277	12 574	1 808	2 671	224	-	100,0	72,8	10,5	15,4	1,3	-
Priština	19 631	13 587	4 611	1 232	201	-	100,0	69,2	23,5	6,3	1,0	-
Prizren	20 540	17 521	2 142	521	289	-	100,0	85,6	10,5	2,5	1,4	-
NR HRVATSKA	692 448	252 968	327 936	80 254	30 793	497	100,0	36,5	47,4	11,6	4,5	0,0
Bjelovar	12 867	3 546	7 364	1 552	401	4	100,0	27,6	57,2	12,1	3,1	0,0
Čukovec	6 947	3 327	2 780	575	263	2	100,0	47,9	40,0	8,3	3,8	0,0
Dubrovnik	15 562	5 832	6 217	2 952	550	11	100,0	37,5	40,0	19,0	3,5	0,0
Djakovo	8 890	3 312	4 693	686	199	-	100,0	37,3	52,8	7,7	2,2	-
Gospić	4 204	1 502	2 506	140	34	22	100,0	35,7	59,6	3,4	0,8	0,5
Karlovac	22 784	9 379	10 582	2 285	525	13	100,0	41,2	46,4	10,0	2,3	0,1
Koprivnica	9 048	4 097	4 429	386	127	9	100,0	45,3	49,0	4,3	1,4	0,0
Nova Gradiška	5 597	1 259	3 417	746	174	1	100,0	22,5	61,1	13,3	3,1	0,0

Tabela 2. Stanovništvo gradova prema rodnom kraju, - prema popisu od 15 marta 1948 godine (nastavak)

G R A D	Stalno stanovništvo prema rodnom kraju											
	apsolutni brojevi						relativni brojevi					
	ukupno	rođeno u istom gradu	u drugom srezu-gradu iste republike	u drugoj republici	u inostranstvu	nepoznato	ukupno	rođeno u istom gradu	u drugom srezu-gradu iste republike	u drugoj republici	u inostranstvu	nepoznato
Opatija	10 732	4 533	3 608	815	1 768	8	100,0	42,2	33,6	7,6	16,5	0,1
Oaijek	49 037	15 041	24 830	6 990	2 167	9	100,0	30,7	50,6	14,3	4,4	0,0
Pula	20 869	7 672	9 311	1 377	2 492	17	100,0	36,8	44,6	6,6	11,9	0,1
Rijeka	68 352	32 857	24 725	3 977	6 576	217	100,0	48,1	36,2	5,8	9,6	0,3
Rovinj	9 134	7 019	1 627	144	323	21	100,0	76,9	17,8	1,6	3,5	0,2
Sisak	12 206	4 483	6 131	1 305	278	9	100,0	36,7	50,2	10,7	2,3	0,1
Slav. Požege	8 544	2 606	4 754	912	267	5	100,0	30,5	55,6	10,7	3,1	0,1
Slavonki Brod	14 214	4 003	6 776	2 902	531	2	100,0	28,2	47,7	20,4	3,7	0,0
Split	48 248	21 126	23 045	2 852	1 217	8	100,0	43,8	47,8	5,9	2,5	0,0
Šibenik	15 353	9 249	5 345	555	197	7	100,0	60,3	34,8	3,6	1,3	0,0
Varaždin	16 679	6 748	8 036	1 488	405	2	100,0	40,5	48,2	8,9	2,4	0,0
Vinkovci	15 076	4 212	7 578	2 974	311	1	100,0	27,9	50,3	19,7	2,1	0,0
Virovitica	9 951	5 219	4 061	416	255	-	100,0	52,4	40,8	4,2	2,6	-
Vukovar	14 577	5 305	6 092	2 629	549	2	100,0	36,4	41,8	18,0	3,8	0,0
Zadar	13 954	6 643	5 778	1 192	330	11	100,0	47,6	41,4	8,5	2,4	0,1
Zagreb	279 623	83 998	144 251	40 404	10 854	116	100,0	30,0	51,6	14,5	3,9	0,0
NR SLOVENIJA	201 805	82 081	95 571	12 024	12 106	23	100,0	40,7	47,3	6,0	6,0	0,0
Celje	21 701	8 533	10 814	1 267	1 084	3	100,0	39,3	49,8	5,9	5,0	0,0
Ljubljana	115 095	51 478	50 872	6 119	6 613	13	100,0	44,7	44,2	5,3	5,8	0,0
Maribor	65 009	22 070	33 885	4 638	4 409	7	100,0	34,0	52,1	7,1	6,8	0,0
NR BOSNA I HERCEGOVINA	277 402	146 813	95 957	29 583	4 823	226	100,0	52,9	34,6	10,7	1,7	0,1
Banja Luka	31 223	15 568	11 579	3 370	676	30	100,0	49,9	37,1	10,8	2,2	0,0
Bihać	8 344	5 852	1 749	649	89	5	100,0	70,1	21,0	7,8	1,1	0,0
Bijeljina	13 605	9 472	3 117	874	113	29	100,0	69,6	22,9	6,4	0,9	0,2
Brčko	9 249	5 227	2 753	1 169	93	7	100,0	56,5	29,8	12,6	1,0	0,1
Derвента	9 098	5 367	2 850	735	145	1	100,0	59,0	31,3	8,1	1,6	0,0
Doboj	6 929	3 770	2 584	496	79	-	100,0	54,4	37,3	7,2	1,1	0,0
Jajce	5 005	3 591	1 162	197	54	1	100,0	71,7	23,3	3,9	1,1	0,0
Mostar	21 606	11 597	7 860	1 941	204	4	100,0	53,7	36,4	9,0	0,9	0,0
Prijedor	8 062	4 297	3 157	492	109	7	100,0	53,3	39,2	6,1	1,4	0,0
Sarajevo	113 769	52 472	42 754	16 016	2 414	113	100,0	46,1	37,6	14,1	2,1	0,1
Travnik	7 568	4 161	2 847	474	76	10	100,0	55,0	37,6	6,3	1,0	0,1
Tuzla	27 394	17 972	7 329	1 639	438	16	100,0	65,6	26,8	6,0	1,6	0,0
Zenica	15 550	7 467	6 216	1 531	333	3	100,0	48,0	40,0	9,9	2,1	0,0
NR MAKEDONIJA	231 469	165 435	41 331	17 326	7 292	85	100,0	71,5	17,9	7,5	3,1	0,0
Bitola	30 761	22 796	5 443	1 388	1 119	15	100,0	74,1	17,7	4,5	3,7	0,0
Kumanovo	20 242	15 437	2 234	2 166	391	14	100,0	76,3	11,0	10,7	1,9	0,1
Ohrid	11 169	8 961	1 392	535	279	2	100,0	80,2	12,5	4,8	2,5	0,0
Prilep	26 789	24 354	1 818	450	161	6	100,0	90,9	6,8	1,7	0,6	0,0
Skopje	87 654	49 517	24 928	10 435	2 743	31	100,0	56,5	28,5	11,9	3,1	0,0
Strumica	10 868	7 771	1 544	356	1 194	3	100,0	71,5	14,2	3,3	11,0	3,0
Štip	11 361	8 678	1 468	681	527	7	100,0	76,4	12,9	6,0	4,6	0,1
Tetovo	17 259	14 988	1 230	819	217	5	100,0	86,8	7,1	4,8	1,3	0,0
Titov Veles	15 366	12 933	1 274	496	661	2	100,0	84,2	8,3	3,2	4,3	0,0
NR CRNA GORA	31 394	20 496	7 180	3 131	585	2	100,0	65,3	22,9	10,0	1,8	0,0
Cetinje	9 038	5 371	2 719	786	162	-	100,0	59,4	30,1	8,7	1,8	-
Nikšić	6 013	3 438	1 603	843	129	-	100,0	57,2	26,7	14,0	2,1	-
Piļevlja	6 005	4 640	703	644	18	-	100,0	77,3	11,7	10,7	0,3	-
Titograd	10 338	7 047	2 155	858	276	2	100,0	68,2	20,8	8,3	2,7	0,0

strukturi pomenutih gradova po rodnom kraju, sa razlikovanjem udela stanovništva iz istog sreza, iz iste republike, iz drugih republika i iz inostranstva, ali bez bližeg opredeljenja rodnog kraja u istoj republici, druge zavičajne republike, odnosno strane zemlje rođenja.

Gradovi o kojima se ovde radi određeni su po administrativnoj definiciji gradova iz 1948 godine. To su gradovi van sastava sreza, te se kao stanovništvo pojedinih gradova daje stanovništvo gradskog administrativnog područja. Iako je u izvesnim slučajevima (Beograd, Zagreb, zatim vojvodjanski gradovi, naročito Subotica koja stvarno obuhvata ceo srez) gradsko područje prilično široko odmereno, može se uzeti da, po pravilu, rubrika "rođeni u istom gradu" obuhvata samo domorodno stanovništvo bez lokalne migracije.

Najzad, mora se voditi računa i o činjenici da i područja gradova iz 1948 godine nisu sasvim ista kao što su bila područja gradova u 1931 godini, ili kao što su područja gradova i gradskih opština prema popisu od 1953 godine. Usled administrativno-teritorijalnih promena

između 1931 i 1948 godine, kao i onih posle 1948 godine, upoređenje podataka o rodnom kraju po gradovima između popisa od 1931, 1948 i 1953 godine postaje prilično složen posao. U izvesnim slučajevima, može se čak reći u najvećem broju slučajeva, odnosno teritorijalne promene su tako neznatne da se praktično mogu zanemariti. Ali u drugim slučajevima (Beograd, Zagreb, Ljubljana, i dr.) one su tako krupne, da se o njima mora voditi računa.

Iz uporedjenja tabele 5, u kojoj su izloženi podaci o stanovništvu gradova po rodnom kraju, i tabele 2, u kojoj su izloženi podaci o stanovništvu republika po rodnom kraju, proizlazi da se struktura gradova razlikuje od strukture odnosnih republika po rodnom kraju. Udeo došljakog elementa kako iz drugih srezova, tako i iz drugih republika i iz inostranstva, daleko je veći u ukupnom stanovništvu gradova nego u ukupnom stanovništvu republika kao takvih, što potvrđuje fakat da se glavni kontingenti migranata upućuju i gradske centre.

Evo nekoliko osnovnih brojki o tim odnosima (u procentima prema stalnom stanovništvu)

NARODNA REPUBLIKA	Rodjeni u istom srezu (gradu)		Rodjeni u drugom srezu (gradu)		Rodjeni u drugoj republici		Rodjeni u inostranstvu	
	ukupno	gradovi	ukupno	gradovi	ukupno	gradovi	ukupno	gradovi
U K U P N O	80,5	45,1	13,7	38,9	4,6	12,4	1,2	3,6
Srbija	78,0	43,3	14,2	38,0	6,7	15,5	1,1	3,2
Uže Srbija	82,4	32,6	13,1	45,2	3,9	19,5	0,6	2,7
AP Vojvodina	63,9	56,6	18,6	29,1	15,0	9,8	2,5	4,5
AKM Oblast	85,6	73,2	10,4	17,6	3,3	8,0	0,7	1,2
Hrvatska	77,1	36,5	17,4	47,4	4,0	11,6	1,5	4,5
Slovenija	76,8	40,7	17,7	47,3	2,7	6,0	2,8	6,0
Bosna i Hercegovina	89,4	52,9	8,1	34,6	2,1	10,7	0,4	1,7
Makedonija	88,7	71,5	7,4	17,9	2,6	7,5	1,8	3,1
Crna Gora	88,1	65,3	7,8	22,9	3,4	10,0	0,7	1,8

Ako pod domorodnim stanovništvom uzmemo i stanovništvo rođeno u istom srezu (dakle sa lokalnom migracijom), onda je njegov udeo u ukupnom stanovništvu FNRJ 80,5%, dok je njegov udeo u 87 gradova FNRJ svega 45,1%. Pošto ovi gradovi obuhvataju 2 557 682 stanovnika ili 16,2% od ukupnog stanovništva Jugoslavije, to njihov udeo dosta osetno utiče na opšti procenat stanovništva rođenog u istom srezu. Ako odvojimo stanovništvo pomenutih gradova i računamo udeo rođenih u istom srezu u ostatku stanovništva FNR Jugoslavije, dobićemo 87,2%. To je, ustvari, udeo rođenih u istom srezu ne samo za seosko stanovništvo Jugoslavije, nego i za onaj deo gradskog stanovništva koji nije obuhvaćen pomenutim gradovima. Pada u oči da je udeo domorodnog stanovništva u gradovima Uže Srbije (32,6%), Hrvatske (36,5%) i Slovenije (40,7%) ispod jugoslovenskog proseka, dok je taj udeo u gradovima ostalih republika i autonomnih pokrajina iznad proseka.

Ako je udeo domorodnog stanovništva u gradovima znatno manji nego na ukupnoj teritoriji FNRJ, to znači da je udeo došljakog elementa u njima srazmerno veći. Ovaj elemenat, zaista, sačinjava većinu stanovništva u 87 gradova FNR Jugoslavije. Medjutim, ovde je važno razlikovati došljake iz iste republike, došljake

iz drugih republika i one iz inostranstva.

U proseku, za skup pomenutih gradova FNR Jugoslavije, udeo doseljenika iz iste republike iznosi 38,9% prema udelu od 13,7% rođenih u istoj republici za celo stanovništvo Jugoslavije. Samo gradovi Hrvatske (47,4%), Slovenije (47,3%) i Uže Srbije (45,2%) imaju udeo doseljenika iz iste republike iznad jugoslovenskog proseka, dok gradovi ostalih republika i pokrajina imaju taj udeo ispod proseka. Najniži je taj udeo u gradovima Makedonije (17,9%) i AKM Oblasti (17,6%).

Udeo doseljenika iz ostalih republika u pomenutim gradovima Jugoslavije iznosi 12,4%, dok taj udeo za čitavo stanovništvo Jugoslavije nije veći od 4,6%. Samo gradovi Uže Srbije (19,5%) imaju ovu kategoriju stanovništva iznad jugoslovenskog proseka, dok gradovi svih ostalih republika i pokrajina pokazuju udeo toga stanovništva ispod proseka. To znači da se gradovi Uže Srbije razvijaju pod uticajem međurepubličke migracije u osetno jačoj meri nego gradovi na ostaloj teritoriji Jugoslavije. Ovde, svakako, treba voditi računa o uticaju strukture Beograda po rodnom kraju na procenat doseljenika u gradovima Uže Srbije. Pregled ističe i jednu izvanredno važnu činjenicu, naime, da

je udeo doseljenika iz drugih republika u gradovima Vojvodine (9,8%) znatno manji od udela tih doseljenika u celom stanovništvu Vojvodine (15%), što potvrđuje da se doseljenici iz drugih republika naseljavaju po selima pre nego po gradovima ove pokrajine.

Najzad, deo gradskog stanovništva koji sačinjavaju rođeni u inostranstvu iznosi 3,6% prema 1,2% udela te kategorije u čitavom stanovništvu Jugoslavije. Ovaj udeo je samo u gradovima Slovenije (6%), Hrvatske (1,5%) i Vojvodine (4,5%) iznad jugoslovenskog proseka, dok je u gradovima ostale teritorije FNRJ ispod proseka.

Ako bismo se sada osvrnuli na tabelu 5 i ispitali učešće pojedinih kategorija stanovništva u pojedinim gradovima, bez obzira na republike kojima ti gradovi pripadaju, mogli bismo izvršiti izvesnu klasifikaciju gradova po rodnom kraju. Pre svega, mogli bismo razlikovati tri tipa gradova, prema tome koliki je udeo domorodnog prema ukupnom stanovništvu gradova:

1) Migratorni tip gradova bio bi onaj u kome je udeo domorodnog žiteljstva manji od jedne trećine ukupnog stanovništva;

2) Mešoviti tip gradova bio bi onaj u kome se udeo domorodnog stanovništva kreće od jedne do dve trećine, i

3) Autohtoni tip gradova bio bi onaj, u kome je udeo domorodnog (autohtonog) stanovništva veći od dve trećine.

U okviru svakog od ovih tipova mogli bismo razlikovati varijetete prema tome koliki je odnos stanovništva rođenog u drugim republikama i inostranstvu prema stanovništvu rođenom u drugom srezu iste republike. Mi ćemo usvojiti ovaj odnos za dalje razvrstavanje, mada se mogu uzeti i drugi (rođeni izvan republike prema ukupnom stanovništvu itd.).

Prva grupa obuhvatila bi ove gradove migratornog tipa:

G R A D	%rođenih u istom gradu	%rođenih u istoj republici	%rođenih izvan republike
Bor	15,6	68,2	16,2
Nova Gradiška	22,5	61,1	16,4
Kraljevo	23,8	61,3	14,9
Beograd	26,2	42,3	31,5
Bjelovar	27,6	57,2	15,2
Vinkovci	27,9	50,3	21,8
Slavonski Brod	28,2	47,7	24,1
Zagreb	30,0	51,6	18,4
Slavonska Požega	30,5	55,6	13,9
Osijek	30,7	50,6	18,7
Kragujevac	31,3	55,6	13,1
Čačak	31,3	58,1	10,6
Valjevo	31,4	54,4	14,2
Kruševac	32,8	55,9	11,3
Novi Sad	32,9	48,4	18,7

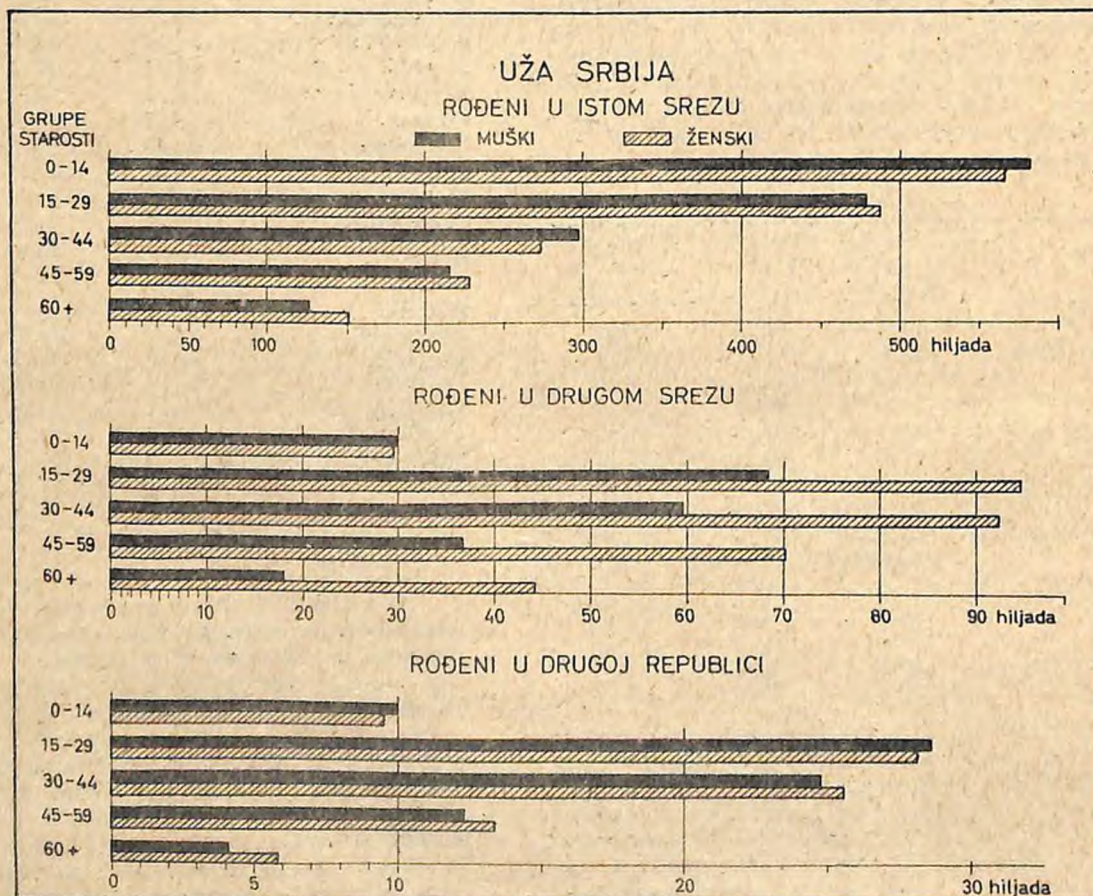
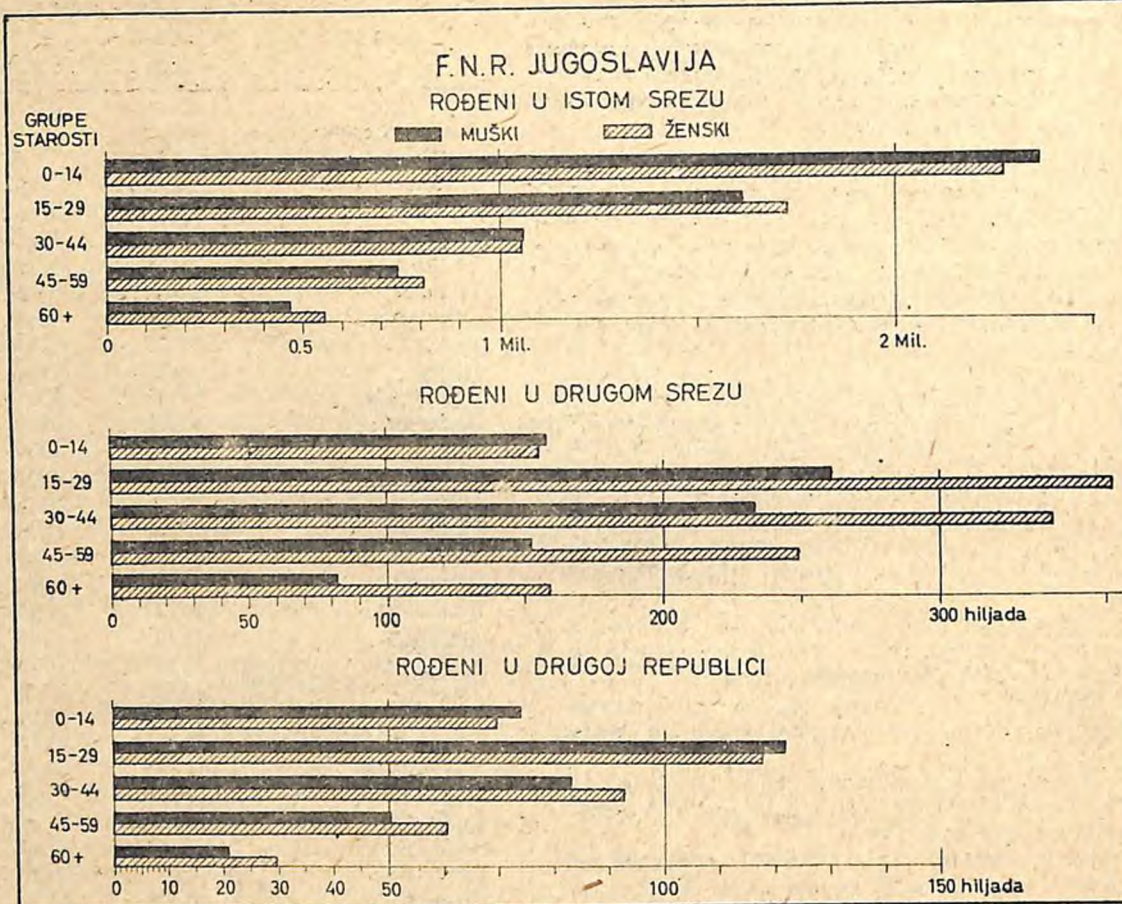
U ovoj grupi od 15 gradova mogli bismo razlikovati dve podgrupe, prema tome da li stanovništvo rođeno izvan republike predstavlja više ili manje od jedne trećine stanovništva rođenog u istoj republici. Gradovi sa odnosom većim od trećine ima svega šest: Beograd (odnos 0,74), Slavonski Brod (0,51), Vinkovci (0,43), Osijek (0,37), Novi Sad (0,38) i Zagreb (0,35).

Drugi tip gradova - mešoviti - predstavlja najveću grupu. Ona obuhvata 52 grada.

G R A D	%rođenih u istom srezu	%rođenih u istoj republici	%rođenih izvan republike
Svetozarevo	34,0	55,7	10,3
Maribor	34,0	52,1	13,9
Smederevo	34,6	54,0	11,4
Niš	35,3	51,6	13,1
Šabac	35,4	48,4	16,2
Gospić	35,7	59,6	4,2
Zaječar	36,2	53,7	10,1
Vukovar	36,4	41,8	21,8
Sisak	36,7	50,2	13,1
Pula	36,8	44,6	18,5
Dubrovnik	37,5	40,0	22,5
Djakovo	37,3	52,8	9,9
Užice	38,5	49,8	11,7
Celje	39,3	49,8	10,9
Sremska Mitrovica	40,2	36,7	23,1
Pančevo	40,3	41,8	17,9
Paraćin	40,6	49,2	10,2
Varaždin	40,5	48,2	11,3
Karlovac	41,2	46,4	12,4
Opatovac	42,2	33,6	24,2
Vršac	43,5	36,4	20,1
Split	43,8	47,8	8,4
Ljubljana	44,7	44,2	11,1
Koprivnica	45,3	49,0	5,7
Požarevac	45,4	44,2	10,4
Negotin	46,0	44,5	9,5
Sarajevo	46,1	37,6	16,3
Zadar	47,6	41,4	11,0
Čakovec	47,9	40,0	12,1
Zenica	48,0	40,0	12,0
Rijeka	48,1	36,2	15,4
Banja Luka	49,9	37,1	13,0
Zrenjanin	50,3	38,0	11,7
Prokuplje	52,1	40,1	7,8
Virovitica	52,4	40,8	6,8
Mostar	53,7	36,4	9,9
Prijedor	53,3	34,2	7,5
Doboje	54,4	37,3	8,3
Travnik	55,0	37,6	7,4
Skoplje	56,5	28,5	15,0
Brčko	56,5	29,8	13,7
Nikšić	57,2	26,7	16,1
Sombor	58,7	24,3	17,0
Derventa	59,0	31,3	9,7
Cetinje	59,4	30,1	10,5
Šibenik	60,3	34,8	4,9
Kikinda	60,3	25,5	14,2
Leskovac	61,0	33,1	5,9
Kosovska Mitrovica	61,1	28,7	10,2
Pirot	63,4	33,8	2,8
Vranje	66,1	29,0	4,9

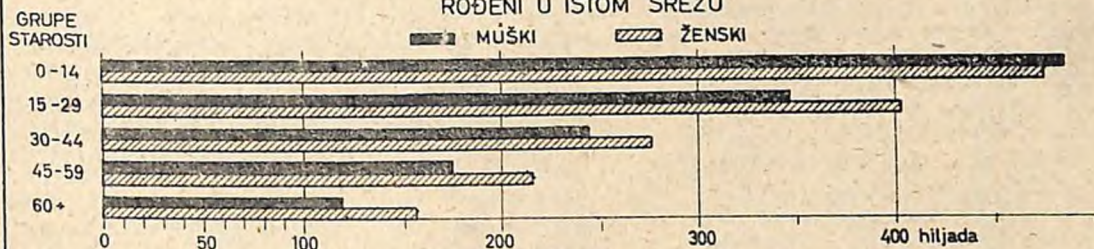
Ako bismo i ovde primenili isto merilo za razlikovanje podgrupa kao i kod prvog tipa gradova, onda bismo u podgrupi sa višim odnosom doseljenika rodom izvan republike dobili 18 gradova, koji su u tabeli podvučeni. Među ovim gradovima ne nalaze se Niš sa 13,1% stanovništva iz drugih republika, Maribor sa 13,9%, Sisak sa 13,1%, a nalaze se Kosovska Mitrovica sa 10,2% i Banja Luka sa 13%. Ova prividna anomalija dolazi usled toga što Banja Luka i Mitrovica imaju relativno manje doseljenika iz iste republike, prema kojima se računava određeni odnos.

Treća grupa, koja pripada tipu autohtonih aglomeracija, obuhvata 20 gradova.

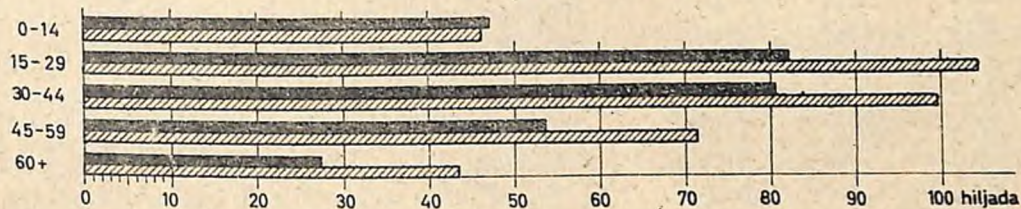

N.R. HRVATSKA

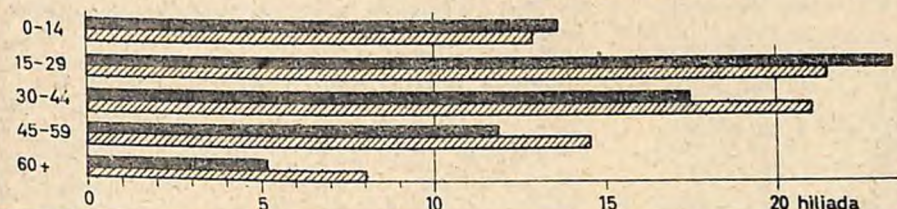
ROĐENI U ISTOM SREZU

ROĐENI U DRUGOM SREZU

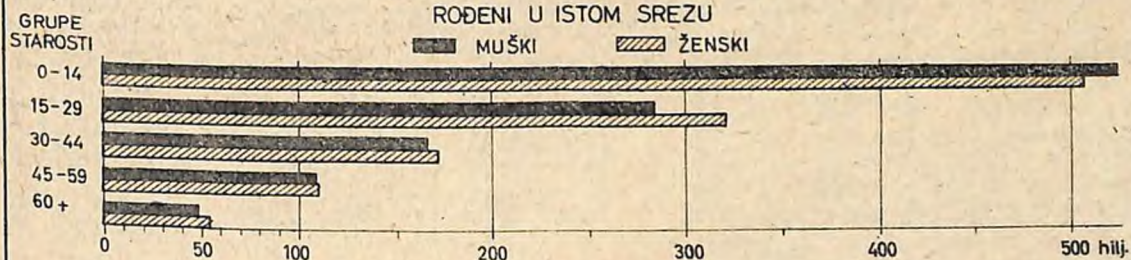

ROĐENI U DRUGOJ REPUBLICI

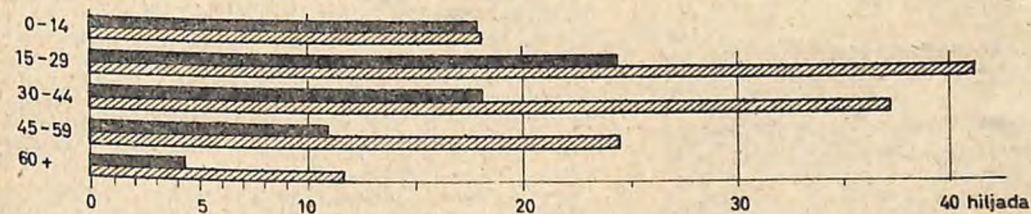

N.R. BOSNA I HERCEGOVINA

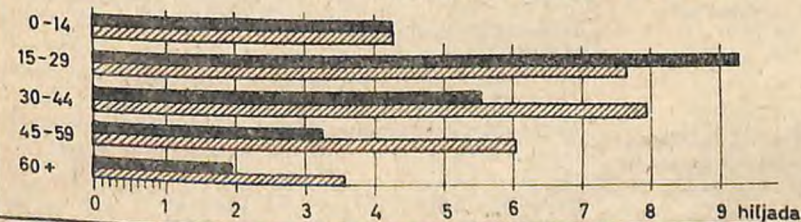
ROĐENI U ISTOM SREZU

ROĐENI U DRUGOM SREZU

ROĐENI U DRUGOJ REPUBLICI

G R A D	%rodjenih u istom gradu	%rodjenih u istoj republici	%rodjenih u drugoj republici
Titograd	68,2	20,8	11,0
Priština	69,2	23,5	7,3
Bijeljina	69,6	22,9	7,5
Bihac	70,1	21,0	8,9
Strumica	71,5	14,2	14,3
Jajce	71,7	23,3	5,0
Novi Pazar	71,7	23,0	5,3
Pec	72,8	10,5	16,7
Bitolj	74,1	17,7	8,2
Kumanovo	76,3	11,0	12,7
Štip	76,4	12,9	10,7
Rovinj	76,9	17,8	5,3
Senta	77,1	16,0	6,9
Pljevlja	77,3	11,7	11,0
Subotica	77,6	12,6	9,8
Ohrid	80,2	12,5	7,3
Titov Veles	84,2	8,3	7,5
Prizren	85,6	10,5	3,9
Tetovo	86,8	7,1	6,1
Prilep	90,9	6,8	2,3

Kod ove grupe autohtonih gradova neumesno je primeniti isti odnos doseljenika iz drugih republika prema doseljenicima iz iste republike kao u ranijim grupama, jer se zbog preteznog udela autohtonog stanovništva baza uporedjenja (udeo doseljenika iz iste republike) svodi na relativno mali procenat. Ako primeni-

mo odnos 1/2, onda dobijamo u podgrupi višeg odnosa 10 gradova, koji su u tabeli podvučeni.

Na bazi ove ili kakve slične klasifikacije gradova po rodnom kraju stanovništva mogu se ispitivati promene koje su nastale u strukturi gradskog stanovništva između 1931 i 1948 godine. Ostavljajući to pitanje za posebne studije, mi ćemo se ovde letimice osvrnuti na republičke glavne gradove i to uz rezerve o kojima je već bilo reči (pored ostalog, da se podaci od 1931 odnose na prisutno a oni od 1948 na stalno stanovništvo).

Kraj svih rezervi koje se nameću, ovaj letimični pregled ističe pored porasta navedenih gradskih aglomeracija i znatne promene u strukturi njihovog stanovništva po rodnom kraju. Jedan deo ovih promena dolazi svakako usled promena u područjima odnosnih gradova i u zavičajnim teritorijama prema kojima je računato stanovništvo. Beograd i Zagreb su, i pored izvesnog porasta udela domorodnog stanovništva, ostali tipovi migratornih gradova. Ljubljana, Sarajevo i Skoplje su, kao gradovi mešovitog tipa, smanjili udeo domorodnog stanovništva, odnosno pojačali udeo doseljenika. Kod svih navedenih gradova primećuje se u pregledu manji ili veći porast relativnog udela doseljenika iz iste pokrajine, odnosno smanjenje procenta doseljenika iz drugih pokrajina i inostranstva, ali ove promene se većim delom duguju promeni područja po kojima je računata zavičajnost odnosnih delova stanovništva.

GRAD	Popis od 1931				Popis od 1948			
	broj stanovnika (hiljade)	% rodjenih			broj stanovnika (hiljade)	% rodjenih		
		u istom gradu	u istoj banovini	u drugoj banovini		u istom gradu	u istoj republici	u drugoj republici
Beograd*	239	24	36	40	367	26,2	42,3	31,5
Zagreb	186	25	48	27	279	30,0	51,6	18,4
Ljubljana	60	34	43	23	115	44,7	44,2	11,1
Sarajevo*	78	45	20	35	114	46,1	37,6	16,3
Skoplje	68	58	20	22	88	56,5	28,5	15,0
Titograd					10	68,2	20,8	11,0

8. Selektivnost migracija po polu i starosti

Starosna piramida jednog područja useljavanja bitno se razlikuje od starosne piramide područja iseljavanja. Na prvoj se primećuje vrlo uska osnova dečije grupe (starost od 0-15 godina) i izvanredno širok sektor mladih ljudi (starost od 15-30 godina), dok se na drugoj iskazuje tačno suprotna pojava: veoma velika dečija grupa, relativno mala grupa mladih ljudi. Migracija u svome redovnom toku odvlači iz zavičaja mlade generacije, obično neženjena

Napomena za tabelu

* Za Beograd je kao stanovništvo rođeno u istoj banovini uzeto stanovništvo rođeno u Dunavskoj i Moravskoj banovini. Za Zagreb je kao stanovništvo rođeno u istoj banovini uzeto stanovništvo rođeno u Savskoj i Primorskoj banovini. Za Sarajevo je kao stanovništvo rođeno u istoj banovini uzeto stanovništvo rođeno u Drinskoj i Vrbaskoj banovini.

(neudata) lica i stvara na taj način manjkove kod tih generacija u krajevima koji se iseljavaju, a viškove u krajevima koji se naseljavaju.

Ova pojava može se posmatrati na svim distancijama migratornih kretanja: u lokalnoj, oblasnoj, međupokrajinskoj, kao i u međunarodnoj migraciji. Ona je naročito karakteristična za tip preseljavanja selo - grad. Prema ispitivanjima koja su vršena u SAD, bar polovina doseljenika sa sela u grad sastoji se od mladih ljudi ispod 20 godina, a među useljenicima iz inostranstva 75% je mlađe od 30 godina. 7)

Metod za utvrđivanje starosne selektivnosti migranata je posredan: on polazi od starosne distribucije po teritoriji u dva uzastopna popisa. Kod nas će se takvo ispitivanje moći izvesti za međurepubličku migraciju kad se objave konačni rezultati popisa od 1953 godine. Ako u popisu od 1948 godine posmatramo za datu

republiku starosnu grupu, napr., od 15-19 godina, i za svaku narednu godinu dobijemo broj umrlih te generacije (napr. za 1949 godinu, broj umrlih od 16-20 godina starosti, za 1950 godinu broj umrlih od 17-21 godine starosti itd.), dobićemo očekivani broj starosne grupe od 20-24 godine u 1953 godini. Razlika koju ova starosna grupa u popisu od 1953 godine pokazuje prema očekivanom broju duguje se migraciji.

Zasad možemo posmatrati samo grupe starosti koje nam popis od 1948 godine daje za lica rođena u srezu popisa, za lica rođena u drugom srezu i za lica rođena u drugoj republici. Ove grupe starosti su date sa intervalima od po 15 godina: lica od 0-14 godina starosti, lica od 15-29 godina (koja je podeljena u podgrupe od 15-19 godina i od 20-29 godina), lica od 30-44 godine, od 45-59 godina i lica od 60 godina i više. Razume se da starosna struktura migranata, koja se dobija na bazi tih podataka, ne pokazuje doba starosti u momentu kad su se oni preselili, već starost koju su imali u mestu stanovanja na dan popisa. Ali i takva distribucija starosti doseljenika može, ako se poznaju opšte tendencije migratornih kretanja, stvoriti izvesnu pretstavu o starosnoj selektivnosti migracije.

Pogled na tabelu 3, koja daje podatke o starosnim grupama lica rođenih u istom srezu, u istoj republici i u drugoj republici, potvrđuje gornje konstatacije. Ako uzmemo samo brojke koje se odnose na celu teritoriju FNR Jugoslavije, možemo utvrditi sledeće:

1. Kod stanovništva rođenog u istom srezu grupa starosti od 0-14 godina obuhvata 36,6% lica, dok grupa od 0-14 godine u čitavom stanovništvu Jugoslavije obuhvata samo 32,5%; grupe starosti od 15-29 godina pripada 26% lica, dok toj grupi u ukupnom stanovništvu Jugoslavije pripada 26,8%. Treba primetiti da kategorija stanovništva rođenog u istom srezu obuhvata, pored lica koja ostaju kod kuće, i lokalnu migraciju, što svakako utiče na formu starosne distribucije.

2. Kod stanovništva rođenog u drugom srezu iste republike grupa starosti od 0-14 godina obuhvata svega 14,5% lica, dok ta grupa u ukupnom stanovništvu Jugoslavije obuhvata 32,5%; grupi starosti od 15-29 godina pripada 29% lica, dok u toj grupi u ukupnom stanovništvu Jugoslavije pripada 26,8%. Niska frekvencija dece pokazuje da se relativno mali broj brakova s decom preseljava (deca migranata koja se rode u novom mestu pripadaju kategoriji stanovništva rođenog u istom srezu), drugim rečima, većinu lica koja se preseljavaju u okviru iste republike čine neženje i neudate do 30 godina starosti. Grupa starosti od 30-44 godine takodje je relativno velika - iznosi 26% prema 18,6% za celo stanovništvo Jugoslavije. Nema sumnje da i ova grupa obuhvata migrante, ali u njoj već zavidno mesto drže migranti iz ranijih perioda.

3. Kod stanovništva rođenog u drugoj republici grupa starosti od 0-14 godina obuhvata okruglo 20% lica, grupa starosti od 15-29 godina 33%, a grupa starosti od 30-44 godine 24% lica. Frekvencija dece i ovde je niska premda viša nego kod oblasne migracije. Frekvencija mladih ljudi je ovde čak i relativno veća nego kod oblasne migracije, dok je frekvencija zrelih ljudi (30-44 godine) nešto niža.

Navedene brojke pretstavljaju karakterističnu starosnu distribuciju autohtonog stanovništva i migranata u oblasnim i medjurepubličkim

razmerama za celu Jugoslaviju. Odgovarajuće brojke starosne strukture za tipična područja iseljavanja (napr. Bosna i Hercegovina ili AKM Oblast) i za tipična područja useljavanja (napr. Uža Srbija ili Vojvodina) mnogo bolje ističu karakteristike domorodnog i migrantskog stanovništva nego što to čini jugoslovenski preseki. To se lepo vidi iz nekoliko uporednih piramida starosti za razne republike, koje ovde dajemo da bismo skratili komentar.

Specijalno za osvetljavanje selektivnosti migracije selo - grad po starosti interesantno je uporediti starosnu strukturu nekog tipično useljeničkog centra sa starosnom strukturom kakvog iseljeničkog područja. Radi ilustracije dajemo starosnu piramidu Beograda kao useljeničkog centra i starosnu piramidu Šarplaninskog sreza kao iseljeničkog područja. Doseljenički element u Beogradu potiče svakako iz drugih gradova kao i sa sela, ali mi dajemo njegovu starosnu strukturu, zato što je to daleko jači centar useljavanja u celoj zemlji. Tipično je za useljeničke centre da je dečija podloga njihove piramide starosti vrlo uska, a sektori radnih godišta vrlo široki, dok je tipično za iseljenička područja da njihova piramida starosti počiva na vrlo širokoj dečijoj podlozi dok su sektori radnih godišta relativno uža. Migracija je selektivna za mlada i radna godišta, bez porodičnih opterećenja.

Polna selektivnost migracije varira prema udaljenosti migratornih kretanja od matičnog područja. Uopšte uzev, muškarci dominiraju u preseljavanjima na duge distancije, dok na kraćim otstojanjima preovladjuju žene. Ako uporedimo starosnu strukturu po polu za rođene u drugom srezu iste republike sa strukturom za rođene u drugoj republici, možemo konstatovati da je u prvoj procenat ženskih u svim starosnim grupama, izuzev dece, znatno veći od procenta muškaraca, dok je u drugoj procenat muškaraca bar u grupi od 15-29 godina - a to je grupa novih doseljenika - veći od procenta ženskih.

Ako ispitujemo polni koeficijent (broj muških na 1000 ženskih) za razne oblike migracija u pojedinim republikama i pokrajinama, konstatovaćemo izvesne karakteristične razlike. Izložena tendencija se vrlo lepo ispoljava na polno-starosnoj piramidi Uže Srbije i Hrvatske, dok na distribuciji migranata u Vojvodini, u AKM Oblasti ili u Makedoniji pokazuju neka odstupanja. Vojvodina je tipično useljeničko područje, na kome preovladjuje tip medjuseoske migracije. Medjuseoska migracija, pogotovu u uslovima državne kolonizacije, povlači porodice, a ne samce, i ne samo mlade već i starije generacije. Otuda je polni koeficijent i kod rođenih u drugoj republici nizak u Vojvodini. Makedonija i naročito AKM Oblast su iseljenička područja, sa razvijenim pečalbarstvom. Povratak pečalbara i njihova ženidba sa udavačama iz drugih srezova, pa i iz susednih republika, pojačava normalni tok ženidbene migracije, koja doprinosi sniženju polnog koeficijenta u migratornim kretanjima.

8) S. Stouffer, A theory relating mobility and distance, Am. Soc. Review, December 1940, str. 845-867.

Tabela 3. Stalno stanovništvo prema rodnom kraju po narodnim republikama, po narodnosti, - prema popisu od 15 marta 1948 godine
- Apsolutni brojevi -

NARODNA REPUBLIKA	Ukupno	Rodjeni na području narodne Republike							Rodjeni u inostran- stvu	Nepo- znato
		svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercego- vina	Makedonija	Crna Gora		
UKUFNO STANOVNIŠTVO										
UKUPNO	15 772 098	15 573 419	6 117 877	3 775 008	1 372 087	2 713 031	1 151 370	444 046	195 789	2 890
Srbija	8 527 966	6 457 801	6 021 800	166 394	15 928	143 448	43 593	66 638	69 431	734
Uža Srbija	4 136 934	4 113 157	3 950 544	64 003	10 594	39 532	26 900	21 584	23 311	466
AP Vojvodina	1 663 212	1 621 679	1 371 998	100 309	5 129	100 290	14 538	29 415	41 283	250
AKM Oblast	727 820	722 965	699 258	2 082	205	3 626	2 155	15 639	4 837	18
Hrvatska	3 756 807	3 700 161	45 924	3 550 653	36 620	58 160	2 975	5 629	55 786	860
Slovenija	1 391 873	1 352 943	7 044	25 285	1 315 132	3 920	783	779	38 806	124
Bosna i Hercegovina	2 565 277	2 555 919	13 813	27 393	3 471	2 502 127	1 807	7 308	8 598	760
Makedonija	1 152 986	1 132 129	23 237	2 668	562	1 963	1 101 687	2 012	20 609	248
Crna Gora	377 189	374 466	6 059	2 615	374	3 413	525	361 480	2 559	164
SRBI I										
UKUPNO	6 547 117	6 523 230	4 561 989	637 994	2 238	1 256 953	40 171	23 685	22 959	928
Srbija	4 823 730	4 805 476	4 520 918	116 409	1 371	127 718	23 460	15 600	17 782	472
Uža Srbija	3 810 573	3 803 341	3 696 484	42 045	1 091	35 524	17 335	10 862	6 880	352
AP Vojvodina	841 246	830 404	659 117	72 662	270	89 293	5 481	3 581	10 724	118
AKM Oblast	171 911	171 731	165 317	1 702	10	2 901	644	1 157	178	2
Hrvatska	543 795	539 690	14 866	510 771	210	12 419	462	962	4 031	74
Slovenija	7 048	6 996	3 580	1 481	502	1 283	57	93	47	5
Bosna i Hercegovina	1 136 116	1 134 851	9 852	8 027	141	1 113 349	504	2 978	897	368
Makedonija	29 721	29 581	11 532	987	10	1 229	15 664	159	134	6
Crna Gora	6 707	6 636	1 241	319	4	955	24	4 093	68	3
HRVATI										
UKUPNO	3 784 353	3 762 475	136 970	2 959 285	10 977	645 548	1 605	8 090	21 396	482
Srbija	169 864	167 639	117 271	40 483	325	9 057	188	315	2 212	13
Uža Srbija	30 342	29 793	7 297	19 739	167	2 322	81	187	542	7
AP Vojvodina	134 232	132 567	105 121	20 425	155	6 659	91	116	1 659	6
AKM Oblast	5 290	5 279	4 853	319	3	76	16	12	11	-
Hrvatska	2 975 399	2 958 012	17 589	2 884 739	8 500	43 628	984	2 572	17 010	377
Slovenija	16 069	15 789	299	12 588	1 596	1 239	15	52	262	18
Bosna i Hercegovina	614 123	612 268	1 576	18 437	524	591 200	141	390	1 783	72
Makedonija	2 090	2 043	1 87	1 387	13	144	276	36	45	2
Crna Gora	6 808	6 724	48	1 651	19	280	1	4 725	84	-
SLOVENC I										
UKUPNO	1 415 432	1 378 178	7 240	20 218	1 347 018	2 752	514	436	37 146	108
Srbija	20 998	19 596	4 209	1 131	13 809	283	107	57	1 400	2
Uža Srbija	13 492	12 527	2 316	724	9 216	178	61	32	963	2
AP Vojvodina	7 223	6 804	1 828	394	4 414	99	45	24	419	-
AKM Oblast	283	265	65	13	179	6	1	1	18	-
Hrvatska	38 734	35 558	266	7 903	27 116	195	29	49	3 165	11
Slovenija	1 350 149	1 317 824	2 617	10 988	1 302 566	1 181	261	211	32 232	93
Bosna i Hercegovina	4 338	4 090	81	140	2 758	1 087	10	14	247	1
Makedonija	729	665	48	18	487	5	107	-	63	1
Crna Gora	484	445	19	38	282	1	-	105	39	-
MAKEDONCI										
UKUPNO	810 126	793 517	5 252	304	45	211	787 585	120	16 469	140
Srbija	17 917	17 307	1 617	27	1	9	15 645	8	609	1
Uža Srbija	8 301	8 125	821	17	1	6	7 275	5	175	1
AP Vojvodina	9 090	8 668	731	9	-	3	7 922	3	422	-
AKM Oblast	526	514	65	1	-	-	448	-	12	-
Hrvatska	1 387	1 306	32	102	1	2	1 162	7	80	1
Slovenija	366	357	12	1	14	3	324	3	9	-
Bosna i Hercegovina	675	672	31	4	-	74	559	4	3	-
Makedonija	789 648	773 749	3 557	170	29	123	769 783	87	15 761	138
Crna Gora	133	126	3	-	-	-	112	11	7	-

Tabela 3. Stanovništvo prema rodnom kraju, po narodnim republikama, po narodnosti, - prema popisu od 15 marta 1948 godine (nastavak)
- Apsolutni brojevi -

NARODNA REPUBLIKA	Ukupno	Rodjeni na području Narodne Republike							Rodjeni u inostranstvu	Nepoznato
		svaga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
CRNOGORCI										
UKUPNO	425 703	423 549	28 599	1 219	170	3 135	1 449	388 977	1 993	161
Srbija	74 860	73 878	23 675	202	28	441	649	48 883	976	6
Uža Srbija	16 221	16 057	5 193	112	18	179	292	10 263	160	4
AP Vojvodina	30 589	30 510	4 418	65	6	156	241	25 624	78	1
AKM Oblast	28 050	27 311	14 064	25	4	106	116	12 996	738	1
Hrvatska	2 871	2 823	168	395	17	51	30	2 162	46	2
Slovenija	521	517	25	12	57	5	1	413	4	-
Bosna i Hercegovina	3 094	3 077	103	13	1	547	16	2 397	16	1
Makedonija	2 340	2 315	247	19	3	20	376	1 650	32	1
Crna Gora	342 009	340 939	4 377	578	64	2 071	377	333 472	919	151
MUSLIMANI NEOPREDELJENI										
UKUPNO	808 921	808 420	16 096	615	33	786 739	2 748	2 189	295	206
Srbija	17 315	17 280	14 783	17	5	1 328	778	369	34	1
Uža Srbija	6 586	6 576	5 282	13	2	656	458	165	10	-
AP Vojvodina	1 050	1 043	234	4	1	484	304	16	6	1
AKM Oblast	9 679	9 661	9 267	-	2	188	16	188	18	-
Hrvatska	1 077	1 071	29	116	-	827	69	30	5	1
Slovenija	179	176	18	-	8	131	16	3	3	-
Bosna i Hercegovina	785 403	787 953	1 157	479	19	784 310	481	1 507	246	204
Makedonija	1 560	1 558	90	2	-	57	1 400	9	2	-
Crna Gora	387	382	19	1	1	86	4	271	5	-
OSTALI SLOVENI										
UKUPNO	246 961	210 060	157 588	38 941	496	12 176	665	194	36 865	36
Srbija	177 167	159 649	154 807	1 814	113	2 690	150	75	17 501	17
Uža Srbija	68 833	59 057	58 057	503	51	304	96	46	9 771	5
AP Vojvodina	107 814	100 369	96 562	1 306	60	2 375	44	22	7 433	12
AKM Oblast	520	223	188	5	2	11	10	7	297	-
Hrvatska	51 648	39 990	2 292	36 871	76	716	21	14	11 645	13
Slovenija	2 544	461	73	68	284	27	8	1	2 083	-
Bosna i Hercegovina	12 947	9 063	164	152	16	8 717	7	7	3 878	6
Makedonija	2 222	765	235	26	6	17	479	2	1 457	-
Crna Gora	433	132	17	10	1	9	-	95	301	-
NESLOVENI										
UKUPNO	1 732 439	1 673 485	1 203 917	116 334	11 103	5 412	316 576	20 143	58 624	330
Srbija	1 225 746	1 196 723	1 184 300	6 292	275	1 913	2 613	1 330	28 898	125
Uža Srbija	182 351	177 511	174 951	832	47	358	1 299	24	4 800	40
AP Vojvodina	531 847	511 242	503 920	5 443	223	1 217	410	29	20 534	71
AKM Oblast	511 548	507 970	505 429	17	5	338	904	1 277	3 564	14
Hrvatska	141 522	121 618	10 678	109 677	697	316	217	33	19 789	115
Slovenija	14 987	10 820	416	147	10 102	51	101	3	4 165	2
Bosna i Hercegovina	5 388	3 855	847	141	12	2 755	89	11	1 523	10
Makedonija	324 581	321 398	7 341	59	14	366	313 549	69	3 113	70
Crna Gora	20 215	19 071	335	18	3	11	7	18 697	1 136	8
NEPOZNATO										
UKUPNO	1 046	505	226	98	7	105	57	12	42	499
Srbija	369	253	220	19	1	9	3	1	19	97
Uža Srbija	235	170	143	18	1	5	3	-	10	55
AP Vojvodina	121	72	67	1	-	4	-	-	8	41
AKM Oblast	13	11	10	-	-	-	-	-	1	1
Hrvatska	374	93	4	79	3	6	1	-	15	266
Slovenija	10	3	-	-	3	-	-	-	1	6
Bosna i Hercegovina	193	90	2	-	-	88	-	-	5	98
Makedonija	87	55	-	-	-	2	-	-	2	30
Crna Gora	13	11	-	-	-	-	-	11	-	2

Tabela 3a. Stalno stanovništvo prema rodnom kraju, po narodnim republikama, po narodnosti, - prema popisu od 15 marta 1948 godine
- Relativni brojevi -

NARODNA REPUBLIKA	Ukupno	Rodjeni na području Narodne Republike							Rodjeni u inostran- stvu	Nepo- znato
		svoga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercego- vina	Makedonija	Crna Gora		
UKUPNO STANOVNIŠTVO										
UKUPNO	100,0	98,8	38,8	23,9	8,7	17,2	7,3	2,9	1,2	0,0
Srbija	100,0	98,9	92,2	2,6	0,2	2,2	0,7	1,0	1,1	0,0
Uža Srbija	100,0	99,4	95,5	1,5	0,3	1,0	0,6	0,5	0,6	0,0
AP Vojvodina	100,0	97,5	82,5	6,0	0,3	6,0	0,9	1,8	2,5	0,0
AKM Oblast	100,0	99,3	96,1	0,3	0,0	0,5	0,3	2,1	0,7	0,0
Hrvatska	100,0	98,5	1,2	94,5	1,0	1,5	0,1	0,2	1,5	0,0
Slovenija	100,0	97,2	0,5	1,8	94,5	0,3	0,1	0,0	2,8	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	99,6	0,5	1,1	0,1	97,5	0,1	0,3	0,4	0,0
Makedonija	100,0	98,2	2,0	0,2	0,0	0,2	95,6	0,2	1,8	0,0
Crna Gora	100,0	99,3	1,6	0,7	0,1	0,9	0,2	99,8	0,7	0,0
SRBI										
UKUPNO	100,0	99,6	69,7	9,7	0,0	19,2	0,6	0,4	0,4	0,0
Srbija	100,0	99,6	93,7	2,4	0,0	2,7	0,5	0,3	0,4	0,0
Uža Srbija	100,0	99,8	97,0	1,1	0,0	0,9	0,5	0,3	0,2	0,0
AP Vojvodina	100,0	98,7	78,4	8,6	0,0	10,6	0,7	0,4	1,3	0,0
AKM Oblast	100,0	99,9	96,1	1,0	0,0	1,7	0,4	0,7	0,1	0,0
Hrvatska	100,0	99,2	2,7	93,9	0,0	2,3	0,1	0,2	0,8	0,0
Slovenija	100,0	99,3	50,8	21,0	7,1	18,2	0,8	1,4	0,7	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	99,9	0,9	0,7	0,0	98,0	0,0	0,3	0,1	0,0
Makedonija	100,0	99,5	38,8	3,3	0,0	4,2	52,7	0,5	0,5	0,0
Crna Gora	100,0	99,0	18,5	4,8	0,1	14,2	0,4	61,0	1,0	0,0
HRVATI										
UKUPNO	100,0	99,4	3,6	78,2	0,3	17,1	0,0	0,2	0,6	0,0
Srbija	100,0	98,7	69,0	23,9	0,2	5,3	0,1	0,2	1,3	0,0
Uža Srbija	100,0	98,2	24,0	65,1	0,5	7,7	0,3	0,6	1,8	0,0
AP Vojvodina	100,0	98,8	78,3	15,2	0,1	5,0	0,1	0,1	1,2	0,0
AKM Oblast	100,0	99,8	91,8	6,0	0,1	1,4	0,3	0,2	0,2	-
Hrvatska	100,0	99,4	0,6	96,9	0,3	1,5	0,0	0,1	0,6	0,0
Slovenija	100,0	98,3	1,9	78,4	9,9	7,7	0,1	0,3	1,7	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	99,7	0,2	3,0	0,1	96,3	0,0	0,1	0,3	0,0
Makedonija	100,0	97,8	9,0	66,4	0,6	6,9	13,2	1,7	2,2	0,0
Crna Gora	100,0	98,8	0,7	24,3	0,3	4,1	0,0	69,4	1,2	-
SLOVENC I										
UKUPNO	100,0	97,4	0,5	1,4	95,2	0,2	0,1	0,0	2,6	0,0
Srbija	100,0	93,3	20,0	5,4	65,8	1,3	0,5	0,3	6,7	0,0
Uža Srbija	100,0	92,9	17,2	5,4	68,3	1,3	0,5	0,2	7,1	0,0
AP Vojvodina	100,0	94,2	25,3	5,5	61,1	1,4	0,6	0,3	5,8	-
AKM Oblast	100,0	93,6	23,0	4,6	63,2	2,2	0,3	0,3	6,4	-
Hrvatska	100,0	91,8	0,7	20,4	70,0	0,5	0,1	0,1	8,2	0,0
Slovenija	100,0	97,6	0,2	0,8	96,5	0,1	0,0	0,0	2,4	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	94,3	1,9	3,2	63,6	25,1	0,2	0,3	5,7	0,0
Makedonija	100,0	91,3	6,6	2,5	66,8	0,7	-	14,7	8,7	0,0
Crna Gora	100,0	91,9	3,9	7,8	58,3	0,2	-	21,7	8,1	-
MAKEDONCI										
UKUPNO	100,0	98,0	0,7	0,1	0,0	0,0	97,2	0,0	2,0	0,0
Srbija	100,0	96,6	9,0	0,2	0,0	0,1	87,3	0,0	3,4	0,0
Uža Srbija	100,0	97,9	9,9	0,2	0,0	0,1	87,6	0,1	2,1	0,0
AP Vojvodina	100,0	99,4	8,1	0,1	-	0,0	87,2	0,0	4,6	-
AKM Oblast	100,0	97,7	12,3	0,2	-	-	85,2	-	2,3	-
Hrvatska	100,0	94,2	2,3	7,4	0,1	0,1	83,8	0,5	5,8	0,0
Slovenija	100,0	97,5	3,3	0,3	3,8	0,8	88,5	0,8	2,5	-
Bosna i Hercegovina	100,0	99,6	4,6	0,6	-	-	82,8	0,6	0,4	-
Makedonija	100,0	98,0	0,5	0,0	0,0	0,0	97,5	0,0	2,0	0,0
Crna Gora	100,0	94,7	2,2	-	-	-	84,2	8,3	5,3	-

Tabela 3a. Stanovništvo prema rodnom kraju, po narodnim republikama, po narodnosti, - prema popisu od 15 marta 1948 godine (nastavak)

NARODNA REPUBLIKA	Ukupno	Rodjeni na području narodne republike							Rodjeni u inostran- stvu	Nepoznato
		svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
CRNOGORCI										
UKUPNO	100,0	99,5	6,7	0,3	0,0	0,7	0,4	91,4	0,5	0,0
Srbija	100,0	98,7	31,6	0,3	0,0	0,6	0,9	65,3	1,3	0,0
Uža Srbija	100,0	99,0	32,0	0,7	0,1	1,1	1,8	63,3	1,0	0,0
AP Vojvodina	100,0	99,7	14,4	0,2	0,0	0,5	0,8	83,8	0,3	0,0
AKM Oblast	100,0	97,4	50,2	0,1	0,0	0,4	0,4	46,3	2,6	0,0
Hrvatska	100,0	98,4	5,9	13,8	0,6	1,8	1,0	75,3	1,6	0,0
Slovenija	100,0	99,2	5,6	2,3	10,9	0,9	0,2	79,3	0,8	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	99,5	3,3	0,4	0,1	17,7	0,5	77,5	0,5	0,0
Makedonija	100,0	98,6	10,5	0,8	0,1	0,9	16,0	70,3	1,4	0,0
Crna Gora	100,0	99,7	1,3	0,2	0,0	0,6	0,1	97,5	0,3	0,0
MUSLIMANI NEOPREDELJENI										
UKUPNO	100,0	100,0	2,0	0,1	0,0	97,3	0,3	0,3	0,0	0,0
Srbija	100,0	99,8	85,4	0,1	0,0	7,7	4,5	2,1	0,2	0,0
Uža Srbija	100,0	99,8	80,2	0,2	0,0	10,0	6,9	2,5	0,2	-
AP Vojvodina	100,0	99,4	22,3	0,4	0,1	46,1	29,0	1,5	0,6	0,0
AKM Oblast	100,0	99,9	95,9	-	0,0	1,9	0,2	1,9	0,1	-
Hrvatska	100,0	99,5	2,7	10,8	-	76,8	6,4	2,8	0,5	0,0
Slovenija	100,0	98,3	10,0	-	4,5	73,2	8,9	1,7	1,7	-
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	0,1	0,1	0,0	99,5	0,1	0,2	0,0	0,0
Makedonija	100,0	99,9	5,8	0,1	-	3,7	89,7	0,6	0,1	-
Crna Gora	100,0	98,7	4,9	0,3	0,3	22,2	1,0	70,0	1,3	-
OSTALI SLOVENI										
UKUPNO	100,0	85,1	63,8	15,8	0,2	4,9	0,3	0,1	14,9	0,0
Srbija	100,0	90,1	87,4	1,0	0,1	1,5	0,1	0,0	9,9	0,0
Uža Srbija	100,0	85,8	84,4	0,7	0,1	0,4	0,1	0,1	14,2	0,0
AP Vojvodina	100,0	93,1	89,6	1,2	0,1	2,2	0,0	0,0	6,9	0,0
AKM Oblast	100,0	42,9	36,2	1,0	0,4	2,1	1,9	1,3	57,1	-
Hrvatska	100,0	77,4	4,4	71,4	0,2	1,4	0,0	0,0	22,6	0,0
Slovenija	100,0	18,1	2,9	2,7	11,2	1,0	0,3	0,0	81,9	-
Bosna i Hercegovina	100,0	70,0	1,2	1,2	0,1	67,3	0,1	0,1	30,0	0,0
Makedonija	100,0	34,4	10,6	1,2	0,3	0,8	21,5	0,0	65,6	-
Crna Gora	100,0	30,5	3,9	2,3	0,2	2,1	-	22,0	69,5	-
NESLOVENI										
UKUPNO	100,0	96,6	69,5	6,7	0,6	0,3	18,3	1,2	3,4	0,0
Srbija	100,0	97,6	96,6	0,5	0,0	0,2	0,2	0,1	2,4	0,0
Uža Srbija	100,0	97,4	96,0	0,5	0,0	0,2	0,7	0,0	2,6	0,0
AP Vojvodina	100,0	96,1	94,8	1,0	0,0	0,2	0,1	3,0	3,9	0,0
AKM Oblast	100,0	99,3	98,8	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,7	0,0
Hrvatska	100,0	86,0	7,6	77,5	0,5	0,2	0,2	0,0	14,0	0,0
Slovenija	100,0	72,2	2,8	1,0	67,4	0,3	0,7	0,0	27,8	0,0
Bosna i Hercegovina	100,0	71,5	15,7	2,6	0,2	51,1	1,7	0,2	28,3	0,2
Makedonija	100,0	99,0	2,3	0,0	0,0	0,1	96,6	0,0	1,0	0,0
Crna Gora	100,0	94,4	1,7	0,1	0,0	0,1	0,0	92,5	5,6	0,0
NEPOZNATO										
UKUPNO	100,0	48,3	21,6	9,4	0,7	10,0	5,5	1,1	4,0	47,7
Srbija	100,0	68,6	59,6	5,2	0,3	2,4	0,8	0,3	5,1	26,3
Uža Srbija	100,0	72,3	60,8	7,7	0,4	2,1	1,3	-	4,3	23,4
AP Vojvodina	100,0	59,5	55,4	0,8	-	3,3	-	-	6,6	33,9
AKM Oblast	100,0	84,6	76,9	-	-	-	-	7,7	7,7	7,7
Hrvatska	100,0	24,9	1,1	21,1	0,8	1,6	0,3	-	4,0	71,1
Slovenija	100,0	30,0	-	-	30,0	-	-	-	10,0	60,0
Bosna i Hercegovina	100,0	46,6	1,0	-	-	45,6	-	-	2,6	50,8
Makedonija	100,0	63,2	-	-	-	2,3	60,9	-	2,3	34,5
Crna Gora	100,0	84,6	-	-	-	-	-	84,6	-	15,4

Nema potrebe da se zadržavamo na ovoj pojavi pošto je ona dovoljno uočena u svim zemljama. Polni koeficijent je po pravilu nizak u zemljama koje imaju jaku struju iseljavanja, a visok u zemljama koje u većoj meri primaju useljenike.⁹⁾ Centri koji primaju znatne kontingente iseljenika sa dugih otstojanja imaju viši polni koeficijent, dok se lokalni i oblasni centri, u koje se useljavaju lica sa kraćih distancija, imaju niži polni koeficijent. Naše iskustvo je, imajući u vidu specifičnosti pojedinih oblasti, u skladu sa ovom opštom tendencijom, i to potvrđuju starosne piramide koje ovde izlažemo.

9. Selektivnost migracija po narodnosti

Prema istraživanjima koja je vršio Geografski institut beogradskog Univerziteta, u migratornim strujama ("metanastazičkim kretanjima") iz prošlosti najviše je učestvovalo srpsko stanovništvo. U toku prošlih stoleća ovo stanovništvo silazilo je sa dinarskih visoravni, naročito iz Hercegovine, Crne Gore, Starog Vlaha (dinarska struja), u izvesnoj meri i iz Kosovske i Metohijske oblasti (kosovska struja), iz Makedonije i sa Južne Morave (vardarska struja) i spuštalo se u moravsku Srbiju, u Panonsku ruziju, u Slavoniju i Hrvatsku sve do Dalmacije i ostrva, i u etnografskom i kulturnom pogledu "produžilo Balkan" na sever i zapad jugoslovenske teritorije. Ono se moralo prilagoditi zanimanjima i načinu života u novim sredinama, ali je sa svoje strane doprinelo da u mešavini sa "starincima" dodaju do izražaja njegovi dijalekti i njegove narodne pesme, njegovi običaji i njegova shvatanja. Migracije su podmladile staro jugoslovensko stanovništvo i pojačale njegovu nacionalnu svest.¹⁰⁾

Zaključci, do kojih se došlo u etnografskim istraživanjima migracije, zaslužuju utoliko više poverenja, što se oni zasnivaju na savесnim i detaljnim anketama velikog broja jugoslovenskih naselja, a ne samo na posmatranju izvesnih "tipičnih" područja ili slučajeva. Svakako, oni bi bili mnogo pouzdaniji kad bi se mogli potkrepiti kvantitativnim dokazima na bazi statističkog ispitivanja. Ali statističkom istraživanju migracije dosad se još nije ozbiljno pristupilo, iako raspoložemo izvesnim statističkim materijalom o migracijama za poslednjih šest ili sedam decenija. Analiza ovog materijala treba tek da se izvrši, kako bi se stvorila jasnija slika o našoj unutarnjoj migraciji u novije vreme. Mi ćemo se ovde ograničiti samo na komentar podataka koje nam je dao popis od 15. marta 1948. godine u pogledu selektivnosti migracija po narodnosti.

Bilans međurepubličke migracije, koji smo izložili u odeljku 5, pokazuje da je NR Srbija glavno područje useljavanja i da neto migracija između republika iznosi 339 924 lica u korist NR Srbije. Migratorni bilans NR Srbije pokazuje sa svoje strane da je u ukupnom broju doseljenika u NR Srbiji (436 001) najveći broj rodom iz NR Hrvatske (166 394), zatim iz NR Bosne i Hercegovine (143 448) itd. Iz tabele 3, koja daje pregled doseljenika po narodnosti, proizlazi da je od 166 394 lica rodom iz NR Hrvatske 116 409 ili 70% Srba, a samo 40 483

ili 24% Hrvata; da je od 143 448 lica rodom iz NR Bosne i Hercegovine 127 718 ili okruglo 90% Srba, a samo 9 057 ili 6% Hrvata. Prema tome, ako proces useljavanja u NR Srbiju pretstavlja najvažniju migratornu struju u Jugoslaviji, on ne stavlja u pokret toliko ostale narodnosti, koliko Srbe iz drugih republika. Migracije u Srbiji su pretežno pojava Srba, znatno manje pojava drugih narodnosti.

Ispitivanje procesa useljavanja u NR Hrvatsku, koja posle NR Srbije pretstavlja jedino važnije područje useljavanja, pokazuje da u ukupnom broju doseljenika (149 508) najvažnije mesto zauzimaju lica rodom iz NR Bosne i Hercegovine, iz NR Srbije i NR Slovenije. Od 58 160 doseljenika iz Bosne i Hercegovine bilo je 43 628 ili 75% Hrvata i 12 419 ili 21% Srba. Od 45 924 doseljenika iz NR Srbije bilo je 17 589 ili 38% Hrvata i 14 866 ili 32% Srba. Od 36 62 doseljenika iz NR Slovenije bilo je 27 116 ili 74% Slovenaca i 8 500 ili 23% Hrvata. Proces useljavanja u NR Hrvatsku najvećim delom povlači Hrvate iz NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije, ali iz obeju republika privlači osetno i srpski elemenat. Ako se iz tabele 3, od ukupnog broja Hrvata rodom iz raznih krajeva, a doseljenih u Srbiju (52 581), oduzme broj Srba rodom iz krajeva van Hrvatske, a doseljenih u Hrvatsku (32 950), razlika iznosi svega 19 631 lica. Što se tiče migratornog kretanja između NR Hrvatske i NR Slovenije, u njemu, kao što dokazuju navedene cifre, dominiraju Slovenci.

Selektivnost migracije po narodnosti može se ispitivati i pomoću drugih pokazatelja. Naime, možemo ispitivati pokretljivost pojedinih narodnosti u raznim republikama: Srba u NR Srbiji, u NR Hrvatskoj, u NR Bosni i Hercegovini itd., Hrvata u NR Hrvatskoj, u NR Srbiji itd.

Od ukupnog broja Srba, prema popisu od 1948. godine (6 547 117) najveći broj je naseljen u NR Srbiji (4 823 730 ili 73,7%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (1 136 116 ili 17%), u NR Hrvatskoj (543 795 ili 8,3%) itd. Od Srba nastanjenih u NR Srbiji 93,7% je rodom iz NR Srbije, 2,3% iz Bosne i Hercegovine, 2,4% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini 98% je rodom iz iste republike, 0,9% iz NR Srbije, 0,7% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Hrvatskoj 93,9% je rodom iz NR Hrvatske, 2,7% iz NR Srbije, 2,3% iz NR Bosne i Hercegovine. Međutim, od malog broja Srba nastanjenih u NR Sloveniji (7 048 lica) samo 7% je rodom iz NR Slovenije, dok je 51% iz NR Srbije, 21% iz NR Hrvatske; to je privremena, pretežno činovnička migracija od koje će manji broj konačno ostati u republici gde je popisana. Sasvim je drugi karakter preseljavanja između NR Srbije s jedne, i NR Hrvatske i NR Bosne i Hercegovine s druge strane. Svakako da navedene brojke i ovde obuhvataju činovničku migraciju, ali je tu već pretežan broj onih koji su ostavili zavičajnu republiku bez nade na povratak (seljaci, zanatlije, radnici, penzioneri i dr.).

Od ukupnog broja Hrvata prema popisu od 1948. godine (3 784 475), najveći deo je nastanjen u NR Hrvatskoj (2 975 399 ili 78,6%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (614 123 ili 16%), u NR Srbiji (169 864 ili 4,5%) itd. Treba primetiti da se najveći broj Hrvata u NR Srbiji nalazi u AP Vojvodini (134 232), a samo 30 342 u Užoj Srbiji. Od Hrvata nastanjenih u NR Hrvatskoj 96,9% je rodom iz NR Hrvatske, a 1,5% iz NR Bosne i Hercegovine. Od Hrvata, naseljenih

9) Lynn, Smith, Op. cit., str. 338.

10) J. Cvijić, Metanastazička kretanja, njihovi uzroci i posledice, izdanje SAN, Beograd, 1922.

u NR Srbiji, 69% je rodom iz NR Srbije, dok je 23% doseljenih iz NR Hrvatske, a 5% iz Bosne i Hercegovine. Od Hrvata nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini, 96,3% je rodom iz iste republike, dok je 3% doseljenih iz NR Hrvatske. Što se tiče Hrvata nastanjenih u NR Sloveniji (16 069), njih je samo 10% rodom iz NR Slovenije, dok je 78% rodom iz NR Hrvatske i 7,7% iz NR Bosne i Hercegovine; ovde se može učiniti slična primedba kao kod Srba u NR Sloveniji.

Od ukupnog broja Slovenaca prema popisu od 1948 godine (1 415 432), najveći deo je nastanjen u NR Sloveniji (1 350 149 ili 95%), dok je relativno mali broj naseljen u NR Hrvatskoj (38 734) i u NR Srbiji (20 998). Od Slovenaca, nastanjenih u NR Sloveniji, 96,5% je rodom iz NR Slovenije, a samo 0,8% iz NR Hrvatske (2,4% je rodom iz inostranstva). Od Slovenaca nastanjenih u NR Hrvatskoj 30% je rodom iz Hrvatske, a 70% iz Slovenije, a slična je situacija i sa Slovencima u NR Srbiji: 20% je rodom iz Srbije, 66% iz Slovenije, 5% iz Hrvatske. Među Slovencima u NR Srbiji i NR Hrvatskoj postoji svakako pored privremenih činovničkih doseljenika i dosta stalno nastanjenih stručnjaka, radnika, zanatlija i drugih kategorija građana.

Od ukupnog broja Makedonaca, prema popisu

od 1948 (810 126), ogromna većina je nastanjena u NR Makedoniji (789 648 ili 96,2%), a jedino nešto veća grupa u NR Srbiji (17 917). Od Makedonaca nastanjenih u Makedoniji, 97,5% je rodom iz NR Makedonije, 0,5% iz NR Srbije i 2% iz inostranstva.

Od ukupnog broja Crnogoraca prema popisu od 1948 godine (425 703) najveći broj je nastanjen u NR Crnoj Gori (342 009 ili 80%), znatan deo u NR Srbiji (74 860 ili 18%) i po koja hiljada u ostalim republikama. Od Crnogoraca nastanjenih u NR Crnoj Gori 97,5% je rodom iz NR Crne Gore a 1,3% iz NR Srbije. Od Crnogoraca u NR Srbiji 31,6% je rodom iz NR Srbije, 65,3% iz NR Crne Gore i 1,3% iz inostranstva.

Iz ovih cifara može se zaključiti da NR Srbija, kao najjače useljeničko područje u Jugoslaviji, najviše privlači Srbe iz drugih republika gde su oni masovno naseljeni (NR Hrvatska i NR Bosna i Hercegovina), kao i Crnogorce iz NR Crne Gore. Međutim, privlačna moc NR Srbije deluje osetno i na migratorna kretanja ostalih narodnosti. NR Hrvatska kao useljeničko područje privlačna je u prvom redu za Hrvate iz drugih republika (NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije), ali u izvesnoj meri deluje i kao privlačni centar Srba i Slovenaca. Iseljenička kretanja su relativno najjača kod Crnogoraca, najslabija kod Makedonaca.

D. OPŠTI ZAKLJUČCI

10. Migracija prema popisu od 1948 godine

Od svakog popisa stanovništva očekuje se da putem obrade obeležja "rodni kraj" pruži najpotrebnije podatke za ispitivanje unutrašnje i spoljne migracije, jer osnovna dokumentacija o rezultatima migratornih kretanja potiče od popisa, čak i u slučaju kad postoji redovna izveštajna služba o preseljavanjima stanovništva.

Obrada popisa od 15 marta 1948 godine odgovorila je dobrim delom ovim očekivanjima. Ona je pružila ne samo podatke o rođenim u istom srezu, u drugom srezu iste narodne republike, u drugoj republici i u inostranstvu, već je te podatke dala u kombinaciji sa polom i grupama starosti migranata i sa narodnošću i time omogućila ispitivanje selektivnosti migracija sa pomenutih gledišta. Komentar koji smo ovde dali ograničava se samo na isticanje izvesnih važnijih činjenica. Rezultati obrade popisa od 1948 godine mogu, međutim, biti predmet produbljenih studija o migraciji, njenim kretanjima, njenim tipovima i njenim dejstvima, pogotovu ako se uporede sa rezultatima ranijih popisa i dopune etnografskim, ekonomskim i sociološkim istraživanjima.

Popis od 1948 godine pokazao je opadanje naše spoljne migracije, i to je razumljiva pojava u novim uslovima našeg društvenog i državnog života.

Iz pregleda lica rođenih u inostranstvu po narodnosti mogu se izvesti izvesni zaključci, na koje smo ukazali, o pravcu, karakteru i značaju ovih promena. Obrada popisa nije nam pružila i pregled doseljenika po zemljama rođenja. Ovaj podatak bi mogao korisno dopuniti one narodnosti, i zato obrada popisa od 1953 godine ne bi trebalo da propusti tu informaciju.

Unutrašnja migracija je, prema podacima

popisa od 1948 godine, znatno porasla prema obimu koji je ona imala 1931 godine. To je razumljivo kako s obzirom na kulturni i privredni razvitak zemlje, tako i zbog izvanrednih poremećaja koje je Drugi svetski rat izazvao kod nas. Međutim, nemoguće je, iako bi to bilo vrlo važno, da se odredi mera ratne migracije u ukupnom porastu migratornih kretanja, jer se popisom od 1948 godine nije dobilo obaveštenje o mestu stanovanja migranata u 1941 godini. Ovo pitanje ostaje da se rasvetli ili prilikom idućeg popisa stanovništva ili, pak, na osnovu posebnih anketa koje bi se mogle organizovati.

Kao što je napomenuto, obrada popisa od 1948 godine je izostavila podatak o rođenima u drugoj opštini, (upravo drugom području MNO) istoga sreza, te je nemoguće odmeriti razmere lokalne migracije u doba popisa. Kako je, pak, porast oblasne migracije stvorio prazna mesta u lokalnim centrima, to se može pretpostaviti da je lokalna migracija, koja pretežno ima karakter preseljavanja iz sela u grad, prilično napredovala u međjuvremenu od 1931 do 1948 godine. Svakako, ovaj propust iz 1948 godine ne bi trebalo da se ponovi u obradi popisa od 1953 godine.

Interesantno je naglasiti ovde veliki porast oblasne migracije, tj. preseljavanja iz sreza u srez iste republike, prema popisu od 1948 godine. Privredni centri oblasnog značaja i naročito republička glavna mesta, predstavljaju glavne stožere migratornih kretanja unutar republika. Iako je obim ovih kretanja još relativno skroman u poredjenju sa razmerama takvih kretanja u zapadnim zemljama, fakat njegovog porasta u međjuvremenu od 1931 do 1948 godine odražava kulturne i privredne preobražaja koji su izvršeni u zemlji.

Obrada popisa je dala informaciju o obimu doseljavanja "iz drugog sreza" za svaki srez.

Nema potrebe da se zadržavamo na ovoj pojavi pošto je ona dovoljno uočena u svim zemljama. Polni koeficijent je po pravilu nizak u zemljama koje imaju jaku struju iseljavanja, a visok u zemljama koje u većoj meri primaju useljenike.⁹⁾ Centri koji primaju znatne kontingente iseljenika sa dugih otstojanja imaju viši polni koeficijent, dok se lokalni i oblasni centri, u koje se useljavaju lica sa kraćih distancija, imaju niži polni koeficijent. Naše iskustvo je, imajući u vidu specifičnosti pojedinih oblasti, u skladu sa ovom opštom tendencijom, i to potvrđuju starosne piramide koje ovde izlažemo.

9. Selektivnost migracija po narodnosti

Prema istraživanjima koja je vršio Geografski institut beogradskog Univerziteta, u migratornim strujama ("metanastazičkim kretanjima") iz prošlosti najviše je učestvovalo srpsko stanovništvo. U toku prošlih stoleća ovo stanovništvo silazilo je sa dinarskih visoravni, naročito iz Hercegovine, Crne Gore, Starog Vlahi (dinarska struja), u izvesnoj meri i iz Kosovske i Metohijske oblasti (kosovska struja), iz Makedonije i sa Južne Morave (vardarska struja) i spuštalo se u moravsku Srbiju, u Panonsku niziju, u Slavoniju i Hrvatsku sve do Dalmacije i ostrva, i u etnografskom i kulturnom pogledu "produžilo Balkan" na sever i zapad jugoslovenske teritorije. Ono se moralo prilagoditi zanimanjima i načinu života u novim sredinama, ali je sa svoje strane doprinelo da u mešavini sa "starincima" dodaju do izražaja njegovi dijalekti i njegove narodne pesme, njegovi običaji i njegova shvatanja. Migracije su podmladile staro jugoslovensko stanovništvo i pojačale njegovu nacionalnu svest.¹⁰⁾

Zaključci, do kojih se došlo u etnografskim istraživanjima migracije, zaslužuju utoliko više poverenja, što se oni zasnivaju na savešnim i detaljnim anketama velikog broja jugoslovenskih naselja, a ne samo na posmatranju izvesnih "tipičnih" područja ili slučajeva. Svakako, oni bi bili mnogo pouzdaniji kad bi se mogli potkrepiti kvantitativnim dokazima na bazi statističkog ispitivanja. Ali statističkom istraživanju migracije dosad se još nije ozbiljno pristupilo, iako raspoložemo izvesnim statističkim materijalom o migracijama za poslednjih šest ili sedam decenija. Analiza ovog materijala treba tek da se izvrši, kako bi se stvorila jasnija slika o našoj unutarnjoj migraciji u novije vreme. Mi ćemo se ovde ograničiti samo na komentar podataka koje nam je dao popis od 15 marta 1948 godine u pogledu selektivnosti migracija po narodnosti.

Bilans medjurepubličke migracije, koji smo izložili u odeljku 5, pokazuje da je NR Srbija glavno područje useljavanja i da neto migracija između republika iznosi 339 924 lica u korist NR Srbije. Migratorni bilans NR Srbije pokazuje sa svoje strane da je u ukupnom broju doseljenika u NR Srbiji (436 001) najveći broj rodod iz NR Hrvatske (166 394), zatim iz NR Bosne i Hercegovine (143 448) itd. Iz tabele 3, koja daje pregled doseljenika po narodnosti, proizlazi da je od 166 394 lica rodod iz NR Hrvatske 116 409 ili 70% Srba, a samo 40 483

ili 24% Hrvata; da je od 143 448 lica rodod iz NR Bosne i Hercegovine 127 718 ili okruglo 90% Srba, a samo 9 057 ili 6% Hrvata. Prema tome, ako proces useljavanja u NR Srbiju pretstavlja najvažniju migratornu struju u Jugoslaviji, on ne stavlja u pokret toliko ostale narodnosti, koliko Srbe iz drugih republika. Migracije u Srbiji su pretežno pojava Srba, znatno manje pojava drugih narodnosti.

Ispitivanje procesa useljavanja u NR Hrvatsku, koja posle NR Srbije pretstavlja jedino važnije područje useljavanja, pokazuje da u ukupnom broju doseljenika (149 508) najvažnije mesto zauzimaju lica rodod iz NR Bosne i Hercegovine, iz NR Srbije i NR Slovenije. Od 58 160 doseljenika iz Bosne i Hercegovine bilo je 43 628 ili 75% Hrvata i 12 419 ili 21% Srba. Od 45 924 doseljenika iz NR Srbije bilo je 17 589 ili 38% Hrvata i 14 866 ili 32% Srba. Od 36 62 doseljenika iz NR Slovenije bilo je 27 116 ili 74% Slovenaca i 8 500 ili 23% Hrvata. Proces useljavanja u NR Hrvatsku najvećim delom povlači Hrvate iz NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije, ali iz obeju republika privlači osetno i srpski elemenat. Ako se iz tabele 3, od ukupnog broja Hrvata rodod iz raznih krajeva, a doseljenih u Srbiju (52 581), oduzme broj Srba rodod iz krajeva van Hrvatske, a doseljenih u Hrvatsku (32 950), razlika iznosi svega 19 631 lica. Što se tiče migratornog kretanja između NR Hrvatske i NR Slovenije, u njemu, kao što dokazuju navedene cifre, dominiraju Slovenci.

Selektivnost migracije po narodnosti može se ispitivati i pomoću drugih pokazatelja. Naime, možemo ispitivati pokretljivost pojedinih narodnosti u raznim republikama: Srba u NR Srbiji, u NR Hrvatskoj, u NR Bosni i Hercegovini itd., Hrvata u NR Hrvatskoj, u NR Srbiji itd.

Od ukupnog broja Srba, prema popisu od 1948 godine (6 547 117) najveći broj je naseljen u NR Srbiji (4 823 730 ili 73,7%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (1 136 116 ili 17%), u NR Hrvatskoj (543 795 ili 8,3%) itd. Od Srba nastanjenih u NR Srbiji 93,7% je rodod iz NR Srbije, 2,3% iz Bosne i Hercegovine, 2,4% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini 98% je rodod iz iste republike, 0,9% iz NR Srbije, 0,7% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Hrvatskoj 93,9% je rodod iz NR Hrvatske, 2,7% iz NR Srbije, 2,3% iz NR Bosne i Hercegovine. Medjutim, od malog broja Srba nastanjenih u NR Sloveniji (7 048 lica) samo 7% je rodod iz NR Slovenije, dok je 51% iz NR Srbije, 21% iz NR Hrvatske: to je privremena, pretežno činovnička migracija od koje će manji broj konačno ostati u republici gde je popisana. Sasvim je drugi karakter preseljavanja između NR Srbije s jedne, i NR Hrvatske i NR Bosne i Hercegovine s druge strane. Svakako da navedene brojke i ovde obuhvataju činovničku migraciju, ali je tu već pretežan broj onih koji su ostavili zavičajnu republiku bez nade na povratak (seljaci, zanatlije, radnici, penzioneri i dr.).

Od ukupnog broja Hrvata prema popisu od 1948 godine (3 784 475), najveći deo je nastanjen u NR Hrvatskoj (2 975 399 ili 78,6%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (614 123 ili 16%), u NR Srbiji (169 864 ili 4,5%) itd. Treba primetiti da se najveći broj Hrvata u NR Srbiji nalazi u AP Vojvodini (134 232), a samo 30 342 u Užoj Srbiji. Od Hrvata nastanjenih u NR Hrvatskoj 96,9% je rodod iz NR Hrvatske, a 1,5% iz NR Bosne i Hercegovine. Od Hrvata, naseljenih

9) Lynn, Smith, Op. cit., str. 338.

10) J. Cvijić, Metanastazička kretanja, njihovi uzroci i posledice, izdanje SAN, Beograd, 1922.

u NR Srbiji, 69% je rodom iz NR Srbije, dok je 23% doseljenih iz NR Hrvatske, a 5% iz Bosne i Hercegovine. Od Hrvata nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini, 96,3% je rodom iz iste republike, dok je 3% doseljenih iz NR Hrvatske. Što se tiče Hrvata nastanjenih u NR Sloveniji (16 069), njih je samo 10% rodom iz NR Slovenije, dok je 78% rodom iz NR Hrvatske i 7,7% iz NR Bosne i Hercegovine: ovde se može učiniti slična primedba kao kod Srba u NR Sloveniji.

Od ukupnog broja Slovenaca prema popisu od 1948 godine (1 415 432), najveći deo je nastanjen u NR Sloveniji (1 350 149 ili 95%), dok je relativno mali broj naseljen u NR Hrvatskoj (38 734) i u NR Srbiji (20 998). Od Slovenaca, nastanjenih u NR Sloveniji, 96,5% je rodom iz NR Slovenije, a samo 0,8% iz NR Hrvatske (2,4% je rodom iz inostranstva). Od Slovenaca nastanjenih u NR Hrvatskoj 30% je rodom iz Hrvatske, a 70% iz Slovenije, a slična je situacija i sa Slovencima u NR Srbiji: 20% je rodom iz Srbije, 66% iz Slovenije, 5% iz Hrvatske. Među Slovencima u NR Srbiji i NR Hrvatskoj postoji svakako pored privremenih činovničkih doseljenika i dosta stalno nastanjenih stručnjaka, radnika, zanatlija i drugih kategorija građana.

Od ukupnog broja Makedonaca, prema popisu

od 1948 (810 126), ogromna većina je nastanjena u NR Makedoniji (789 648 ili 96,2%), a jedino nešto veća grupa u NR Srbiji (17 917). Od Makedonaca nastanjenih u Makedoniji, 97,5% je rodom iz NR Makedonije, 0,5% iz NR Srbije i 2% iz inostranstva.

Od ukupnog broja Crnogoraca prema popisu od 1948 godine (425 703) najveći broj je nastanjen u NR Crnoj Gori (342 009 ili 80%), znatan deo u NR Srbiji (74 860 ili 18%) i po koja hiljada u ostalim republikama. Od Crnogoraca nastanjenih u NR Crnoj Gori 97,5% je rodom iz NR Crne Gore a 1,3% iz NR Srbije. Od Crnogoraca u NR Srbiji 31,6% je rodom iz NR Srbije, 65,3% iz NR Crne Gore i 1,3% iz inostranstva.

Iz ovih cifara može se zaključiti da NR Srbija, kao najjače useljeničko područje u Jugoslaviji, najviše privlači Srbe iz drugih republika gde su oni masovno naseljeni (NR Hrvatska i NR Bosna i Hercegovina), kao i Crnogorce iz NR Crne Gore. Međutim, privlačna moc NR Srbije deluje osetno i na migratorna kretanja ostalih narodnosti. NR Hrvatska kao useljeničko područje privlačna je u prvom redu za Hrvate iz drugih republika (NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije), ali u izvesnoj meri deluje i kao privlačni centar Srba i Slovenaca. Iseljenička kretanja su relativno najjača kod Crnogoraca, najslabija kod Makedonaca.

D. OPŠTI ZAKLJUČCI

10. Migracija prema popisu od 1948 godine

Od svakog popisa stanovništva očekuje se da putem obrade obeležja "rodni kraj" pruži najpotrebnije podatke za ispitivanje unutrašnje i spoljne migracije, jer osnovna dokumentacija o rezultatima migratornih kretanja potiče od popisa, čak i u slučaju kad postoji redovna izveštajna služba o preseljavanjima stanovništva.

Obrada popisa od 15 marta 1948 godine odgovorila je dobrim delom ovim očekivanjima. Ona je pružila ne samo podatke o rođenim u istom srezu, u drugom srezu iste narodne republike, u drugoj republici i u inostranstvu, već je te podatke dala u kombinaciji sa polom i grupama starosti migranata i sa narodnošću i time omogućila ispitivanje selektivnosti migracija sa pomenutih gledišta. Komentar koji smo ovde dali ograničava se samo na isticanje izvesnih važnijih činjenica. Rezultati obrade popisa od 1948 godine mogu, međutim, biti predmet produbljenih studija o migraciji, njenim kretanjima, njenim tipovima i njenim dejstvima, pogotovu ako se uporede sa rezultatima ranijih popisa i dopune etnografskim, ekonomskim i sociološkim istraživanjima.

Popis od 1948 godine pokazao je opadanje naše spoljne migracije, i to je razumljiva pojava u novim uslovima našeg društvenog i državnog života.

Iz pregleda lica rođenih u inostranstvu po narodnosti mogu se izvesti izvesni zaključci, na koje smo ukazali, o pravcu, karakteru i značaju ovih promena. Obrada popisa nije nam pružila i pregled doseljenika po zemljama rođenja. Ovaj podatak bi mogao korisno dopuniti one narodnosti, i zato obrada popisa od 1953 godine ne bi trebalo da propusti tu informaciju.

Unutrašnja migracija je, prema podacima

popisa od 1948 godine, znatno porasla prema obimu koji je ona imala 1931 godine. To je razumljivo kako s obzirom na kulturni i privredni razvitak zemlje, tako i zbog izvanrednih poremećaja koje je Drugi svetski rat izazvao kod nas. Međutim, nemoguće je, iako bi to bilo vrlo važno, da se odredi mera ratne migracije u ukupnom porastu migratornih kretanja, jer se popisom od 1948 godine nije dobilo obaveštenje o mestu stanovanja migranata u 1941 godini. Ovo pitanje ostaje da se rasvetli ili prilikom idućeg popisa stanovništva ili, pak, na osnovu posebnih anketa koje bi se mogle organizovati.

Kao što je napomenuto, obrada popisa od 1948 godine je izostavila podatak o rođenima u drugoj opštini, (upravo drugom području MNO) istoga sreza, te je nemoguće odmeriti razmere lokalne migracije u doba popisa. Kako je, pak, porast oblasne migracije stvorio prazna mesta u lokalnim centrima, to se može pretpostaviti da je lokalna migracija, koja pretežno ima karakter preseljavanja iz sela u grad, prilično napredovala u međuvremenu od 1931 do 1948 godine. Svakako, ovaj propust iz 1948 godine ne bi trebalo da se ponovi u obradi popisa od 1953 godine.

Interesantno je naglasiti ovde veliki porast oblasne migracije, tj. preseljavanja iz sreza u srez iste republike, prema popisu od 1948 godine. Privredni centri oblasnog značaja i naročito republička glavna mesta, predstavljaju glavne stožere migratornih kretanja unutar republika. Iako je obim ovih kretanja još relativno skroman u poređenju sa razmerama takvih kretanja u zapadnim zemljama, fakat njegovog porasta u međuvremenu od 1931 do 1948 godine odražava kulturne i privredne preobražaja koji su izvršeni u zemlji.

Obrada popisa je dala informaciju o obimu doseljavanja "iz drugog sreza" za svaki srez.

Nema potrebe da se zadržavamo na ovoj pojavi pošto je ona dovoljno uočena u svim zemljama. Polni koeficijent je po pravilu nizak u zemljama koje imaju jaku struju iseljavanja, a visok u zemljama koje u većoj meri primaju useljenike.⁹⁾ Centri koji primaju znatne kontingente iseljenika sa dugih otstojanja imaju viši polni koeficijent, dok se lokalni i oblasni centri, u koje se useljavaju lica sa kraćih distancija, imaju niži polni koeficijent. Naše iskustvo je, imajući u vidu specifičnosti pojedinih oblasti, u skladu sa ovom opštom tendencijom, i to potvrđuju starosne piramide koje ovde izlažemo.

9. Selektivnost migracija po narodnosti

Prema istraživanjima koja je vršio Geografski institut beogradskog Univerziteta, u migratornim strujama ("metanastazičkim kretanjima") iz prošlosti najviše je učestvovalo srpsko stanovništvo. U toku prošlih stoleća ovo stanovništvo silazilo je sa dinarskih visoravni, naročito iz Hercegovine, Crne Gore, Starog Vlaha (dinarska struja), u izvesnoj meri i iz Kosovske i Metohijske oblasti (kosovska struja), iz Makedonije i sa Južne Morave (vardarska struja) i spuštalo se u moravsku Srbiju, u Panonsku niziju, u Slavoniju i Hrvatsku sve do Dalmacije i ostrva, i u etnografskom i kulturnom pogledu "produžilo Balkan" na sever i zapad jugoslovenske teritorije. Ono se moralo prilagoditi zanimanjima i načinu života u novim sredinama, ali je sa svoje strane doprinelo da u mešavini sa "starincima" dodaju do izražaja njegovi dijalekti i njegove narodne pesme, njegovi običaji i njegova shvatanja. Migracije su podmladile staro jugoslovensko stanovništvo i pojačale njegovu nacionalnu svest.¹⁰⁾

Zaključci, do kojih se došlo u etnografskim istraživanjima migracije, zaslužuju utoliko više poverenja, što se oni zasnivaju na savesnim i detaljnim anketama velikog broja jugoslovenskih naselja, a ne samo na posmatranju izvesnih "tipičnih" područja ili slučajeva. Svakako, oni bi bili mnogo pouzdaniji kad bi se mogli potkrepiti kvantitativnim dokazima na bazi statističkog ispitivanja. Ali statističkom istraživanju migracije dosad se još nije ozbiljno pristupilo, iako raspoloženo izvesnim statističkim materijalom o migracijama za poslednjih šest ili sedam decenija. Analiza ovog materijala treba tek da se izvrši, kako bi se stvorila jasnija slika o našoj unutarnjoj migraciji u novije vreme. Mi ćemo se ovde ograničiti samo na komentar podataka koje nam je dao popis od 15 marta 1948 godine u pogledu selektivnosti migracija po narodnosti.

Bilans međurepubličke migracije, koji smo izložili u odeljku 5, pokazuje da je NR Srbija glavno područje useljavanja i da neto migracija između republika iznosi 339 924 lica u korist NR Srbije. Migratorni bilans NR Srbije pokazuje sa svoje strane da je u ukupnom broju doseljenika u NR Srbiji (436 001) najveći broj rodod iz NR Hrvatske (166 394), zatim iz NR Bosne i Hercegovine (143 448) itd. Iz tabele 3, koja daje pregled doseljenika po narodnosti, proizlazi da je od 166 394 lica rodod iz NR Hrvatske 116 409 ili 70% Srba, a samo 40 483

ili 24% Hrvata; da je od 143 448 lica rodod iz NR Bosne i Hercegovine 127 718 ili okruglo 90% Srba, a samo 9 057 ili 6% Hrvata. Prema tome, ako proces useljavanja u NR Srbiju pretstavlja najvažniju migratornu struju u Jugoslaviji, on ne stavlja u pokret toliko ostale narodnosti, koliko Srbe iz drugih republika. Migracije u Srbiji su pretežno pojava Srba, znatno manje pojava drugih narodnosti.

Ispitivanje procesa useljavanja u NR Hrvatsku, koja posle NR Srbije pretstavlja jedino važnije područje useljavanja, pokazuje da u ukupnom broju doseljenika (149 508) najvažnije mesto zauzimaju lica rodod iz NR Bosne i Hercegovine, iz NR Srbije i NR Slovenije. Od 58 160 doseljenika iz Bosne i Hercegovine bilo je 43 628 ili 75% Hrvata i 12 419 ili 21% Srba. Od 45 924 doseljenika iz NR Srbije bilo je 17 589 ili 38% Hrvata i 14 866 ili 32% Srba. Od 36 62 doseljenika iz NR Slovenije bilo je 27 116 ili 74% Slovenaca i 8 500 ili 23% Hrvata. Proces useljavanja u NR Hrvatsku najvećim delom povlači Hrvate iz NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije, ali iz obeju republika privlači osetno i srpski elemenat. Ako se iz tabele 3, od ukupnog broja Hrvata rodod iz raznih krajeva, a doseljenih u Srbiju (52 581), oduzme broj Srba rodod iz krajeva van Hrvatske, a doseljenih u Hrvatsku (32 950), razlika iznosi svega 19 631 lica. Što se tiče migratornog kretanja između NR Hrvatske i NR Slovenije, u njemu, kao što dokazuju navedene cifre, dominiraju Slovenci.

Selektivnost migracije po narodnosti može se ispitivati i pomoću drugih pokazatelja. Naime, možemo ispitivati pokretljivost pojedinih narodnosti u raznim republikama: Srba u NR Srbiji, u NR Hrvatskoj, u NR Bosni i Hercegovini itd., Hrvata u NR Hrvatskoj, u NR Srbiji itd.

Od ukupnog broja Srba, prema popisu od 1948 godine (6 547 117) najveći broj je naseljen u NR Srbiji (4 823 730 ili 73,7%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (1 136 116 ili 17%), u NR Hrvatskoj (543 795 ili 8,3%) itd. Od Srba nastanjenih u NR Srbiji 93,7% je rodod iz NR Srbije, 2,3% iz Bosne i Hercegovine, 2,4% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini 98% je rodod iz iste republike, 0,9% iz NR Srbije, 0,7% iz NR Hrvatske. Od Srba nastanjenih u NR Hrvatskoj 93,9% je rodod iz NR Hrvatske, 2,7% iz NR Srbije, 2,3% iz NR Bosne i Hercegovine. Medjutim, od malog broja Srba nastanjenih u NR Sloveniji (7 048 lica) samo 7% je rodod iz NR Slovenije, dok je 51% iz NR Srbije, 21% iz NR Hrvatske: to je privremena, pretežno činovička migracija od koje će manji broj konačno ostati u republici gde je popisana. Sasvim je drugi karakter preseljavanja između NR Srbije s jedne, i NR Hrvatske i NR Bosne i Hercegovine s druge strane. Svakako da navedene brojke i ovde obuhvataju činovičku migraciju, ali je tu već pretežan broj onih koji su ostavili zavičajnu republiku bez nade na povratak (seljaci, zanatlije, radnici, penzioneri i dr.).

Od ukupnog broja Hrvata prema popisu od 1948 godine (3 784 475), najveći deo je nastanjen u NR Hrvatskoj (2 975 399 ili 78,6%), zatim u NR Bosni i Hercegovini (614 123 ili 16%), u NR Srbiji (169 864 ili 4,5%) itd. Treba primetiti da se najveći broj Hrvata u NR Srbiji nalazi u AP Vojvodini (134 232), a samo 30 342 u Užoj Srbiji. Od Hrvata nastanjenih u NR Hrvatskoj 96,9% je rodod iz NR Hrvatske, a 1,5% iz NR Bosne i Hercegovine. Od Hrvata, naseljenih

9) Lynn, Smith, Op. cit., str. 338.

10) J. Cvijić, Metanastazička kretanja, nji novi uzroci i posledice, izdanje SAN, Beograd, 1922.

u NR Srbiji, 69% je rodom iz NR Srbije, dok je 23% doseljenih iz NR Hrvatske, a 5% iz Bosne i Hercegovine. Od Hrvata nastanjenih u NR Bosni i Hercegovini, 96,3% je rodom iz iste republike, dok je 3% doseljenih iz NR Hrvatske. Što se tiče Hrvata nastanjenih u NR Sloveniji (16 069), njih je samo 10% rodom iz NR Slovenije, dok je 70% rodom iz NR Hrvatske i 7,7% iz NR Bosne i Hercegovine; ovde se može učiniti slična primedba kao kod Srba u NR Sloveniji.

Od ukupnog broja Slovenaca prema popisu od 1948 godine (1 415 432), najveći deo je nastanjen u NR Sloveniji (1 350 149 ili 95%), dok je relativno mali broj naseljen u NR Hrvatskoj (38 734) i u NR Srbiji (20 998). Od Slovenaca, nastanjenih u NR Sloveniji, 96,5% je rodom iz NR Slovenije, a samo 0,8% iz NR Hrvatske (2,4% je rodom iz inostranstva). Od Slovenaca nastanjenih u NR Hrvatskoj 30% je rodom iz Hrvatske, a 70% iz Slovenije, a slična je situacija i sa Slovencima u NR Srbiji: 20% je rodom iz Srbije, 66% iz Slovenije, 5% iz Hrvatske. Među Slovencima u NR Srbiji i NR Hrvatskoj postoji svakako pored privremenih činovničkih doseljenika i dosta stalno nastanjenih stručnjaka, radnika, zanatlija i drugih kategorija građana.

Od ukupnog broja Makedonaca, prema popisu

od 1948 (310 126), ogromna većina je nastanjena u NR Makedoniji (789 648 ili 96,2%), a jedino nešto veća grupa u NR Srbiji (17 917). Od Makedonaca nastanjenih u Makedoniji, 97,5% je rodom iz NR Makedonije, 0,5% iz NR Srbije i 2% iz inostranstva.

Od ukupnog broja Crnogoraca prema popisu od 1948 godine (425 703) najveći broj je nastanjen u NR Crnoj Gori (342 009 ili 80%), znatan deo u NR Srbiji (74 860 ili 18%) i po koja hiljada u ostalim republikama. Od Crnogoraca nastanjenih u NR Crnoj Gori 97,5% je rodom iz NR Crne Gore a 1,3% iz NR Srbije. Od Crnogoraca u NR Srbiji 31,6% je rodom iz NR Srbije, 65,3% iz NR Crne Gore i 1,3% iz inostranstva.

Iz ovih cifara može se zaključiti da NR Srbija, kao najjače useljeničko područje u Jugoslaviji, najviše privlači Srbe iz drugih republika gde su oni masovno naseljeni (NR Hrvatska i NR Bosna i Hercegovina), kao i Crnogorce iz NR Crne Gore. Međutim, privlačna moć NR Srbije deluje osetno i na migratorna kretanja ostalih narodnosti. NR Hrvatska kao useljeničko područje privlačna je u prvom redu za Hrvate iz drugih republika (NR Bosne i Hercegovine i NR Srbije), ali u izvesnoj meri deluje i kao privlačni centar Srba i Slovenaca. Iseljenička kretanja su relativno najjača kod Crnogoraca, najslabija kod Makedonaca.

D. OPŠTI ZAKLJUČCI

10. Migracija prema popisu od 1948 godine

Od svakog popisa stanovništva očekuje se da putem obrade obeležja "rodni kraj" pruži najpotrebnije podatke za ispitivanje unutrašnje i spoljne migracije, jer osnovna dokumentacija o rezultatima migratornih kretanja potiče od popisa, čak i u slučaju kad postoji redovna izveštajna služba o preseljavanjima stanovništva.

Obrada popisa od 15 marta 1948 godine odgovorila je dobrim delom ovim očekivanjima. Ona je pružila ne samo podatke o rođjenim u istom srezu, u drugom srezu iste narodne republike, u drugoj republici i u inostranstvu, već je te podatke dala u kombinaciji sa polom i grupama starosti migranata i sa narodnošću i time omogućila ispitivanje selektivnosti migracija sa pomenutih gledišta. Komentar koji smo ovde dali ograničava se samo na isticanje izvesnih važnijih činjenica. Rezultati obrade popisa od 1948 godine mogu, međutim, biti predmet produbljenih studija o migraciji, njenim kretanjima, njenim tipovima i njenim dejstvima, pogotovu ako se uporede sa rezultatima ranijih popisa i dopune etnografskim, ekonomskim i sociološkim istraživanjima.

Popis od 1948 godine pokazao je opadanje naše spoljne migracije, i to je razumljiva pojava u novim uslovima našeg društvenog i državnog života.

Iz pregleda lica rođenih u inostranstvu po narodnosti mogu se izvesti izvesni zaključci, na koje smo ukazali, o pravcu, karakteru i značaju ovih promena. Obrada popisa nije nam pružila i pregled doseljenika po zemljama rođenja. Ovaj podatak bi mogao korisno dopuniti one narodnosti, i zato obrada popisa od 1953 godine ne bi trebalo da propusti tu informaciju.

Unutrašnja migracija je, prema podacima

popisa od 1948 godine, znatno porasla prema obimu koji je ona imala 1931 godine. To je razumljivo kako s obzirom na kulturni i privredni razvitak zemlje, tako i zbog izvanrednih poremećaja koje je Drugi svetski rat izazvao kod nas. Međutim, nemoguće je, iako bi to bilo vrlo važno, da se odredi mera ratne migracije u ukupnom porastu migratornih kretanja, jer se popisom od 1948 godine nije dobilo obaveštenje o mestu stanovanja migranata u 1941 godini. Ovo pitanje ostaje da se rasvetli ili prilikom idućeg popisa stanovništva ili, pak, na osnovu posebnih anketa koje bi se mogle organizovati.

Kao što je napomenuto, obrada popisa od 1948 godine je izostavila podatak o rođenima u drugoj opštini, (upravo drugom području MNO) istoga sreza, te je nemoguće odmeriti razmere lokalne migracije u doba popisa. Kako je, pak, porast oblasne migracije stvorio prazna mesta u lokalnim centrima, to se može pretpostaviti da je lokalna migracija, koja pretežno ima karakter preseljavanja iz sela u grad, prilično napredovala u međuvremenu od 1931 do 1948 godine. Svakako, ovaj propust iz 1948 godine ne bi trebalo da se ponovi u obradi popisa od 1953 godine.

Interesantno je naglasiti ovde veliki porast oblasne migracije, tj. preseljavanja iz sreza u srez iste republike, prema popisu od 1948 godine. Privredni centri oblasnog značaja i naročito republička glavna mesta, predstavljaju glavne stožere migratornih kretanja unutar republika. Iako je obim ovih kretanja još relativno skroman u poredjenju sa razmerama takvih kretanja u zapadnim zemljama, fakat njegovog porasta u međuvremenu od 1931 do 1948 godine odražava kulturne i privredne preobražaja koji su izvršeni u zemlji.

Obrada popisa je dala informaciju o obimu doseljavanja "iz drugog sreza" za svaki srez.

Bilo bi svakako interesantno, da se ova prese-
ljavanja preciziraju po rodnom kraju bar za o-
na područja koja pretstavljaju glavne rasadni-
ke migranata. Izvesne oblasti srednje veličine
između sreza i narodne republike mogle bi u
budućim popisima omogućiti da se pruže detalj-
niji podaci o oblasnoj migraciji. Ovo pitanje
zaslužuje naročitu pažnju statističkih zavoda.

Medjurepublička migracija je u obradi po-
pisa od 1948 godine detaljnije i svestranije
osvetljena. Popisni rezultati su omogućili,
pre svega, da se ustanovi migracioni bilans
svake od narodnih republika. Činjenica koju o-
vi bilansi ističu jeste da je samo NR Srbija
aktivna u saldu, tj. da samo ona prima više
doseljenika iz drugih republika nego što ovima
daje. NR Srbija, sa Beogradom na čelu, pret-
stavlja veliko atraktivno područje migratornih
kretanja u Jugoslaviji. Kombinacija rodnog kra-
ja sa polom, starošću i narodnošću doseljenika
pokazuje da su ova kretanja selektivna za mla-
de naraštaje i da u njima pretežni udeo imaju
Srbi, mada se ne može sporiti ni privlačna moć
NR Srbije za Hrvate i druge narodnosti. NR Hr-
vatska kao drugo važno useljeničko područje
pokazuje atraktivnu moć specijalno za Hrvate i
Srbe iz NR Srbije i NR Bosne i Hercegovine, kao
i za Slovence iz NR Slovenije.

Popis od 1948 godine pružio je i podatke o
rezultatima migracije po gradovima. On je te
podatke dao za 87 gradova koji su se 1948 go-
dine smatrali kao gradovi po administrativnoj
definiciji. Pregled doseljenika po gradovima
osvetlio je izvesne strane migratornih kreta-
nja, koje bi bez te informacije ostale neraz-
jašnjene. Ali treba primetiti da obuhvaćeni

gradovi ne pretstavljaju celokupno gradsko
stanovništvo u FNR Jugoslaviji i da se zbog
toga ne može iz datih podataka dobiti putpuna
slika o doseljavanju u gradove. Bilo bi svaka-
ko poželjno da se prilikom obrade obeležja
"rodni kraj" u popisu od 1953 godine, bez obzi-
ra na razlike u administrativnoj definiciji
gradova, obuhvate svi gradovi iz 1948 godine i
da se pored njih tabeliraju i druga veća mesta
po merilu "gradskog stanovništva".

Migratorna kretanja u našoj zemlji dobija-
ju sve veći značaj. Ona su znak onog struja-
nja, previranja i mešanja stanovništva koje o-
bara geografske, etnografske, privredne i kul-
turne pregrade, izjednačuje ekonomske šanse
raznih oblasti i pokrajina, izravnava narod-
nosne, plemenske i društvene suprotnosti i do-
prinosi tako stvaranju jedne nacionalne svesti
i cementiranju jedinstva nacije. Ona otkrivaju
puteve i načine formiranja gradova i njihovog
razvitka i pomeranja strukture društva od pre-
težno seoskog ka pretežno gradskom tipu. Pro-
ces migracije zaslužuje zato najveću pažnju ne
samo geografa i etnografa, koji kod nas nisu
zanemarili njegov značaj, nego i ekonomista i
sociologa, koji mu dosad nisu ukazali življe
interesovanje.

Statistička analiza procesa migracije u
našoj zemlji još nije izvedena, mada imamo već
na raspoloženju dosta obilan statistički mate-
rijal o migratornim kretanjima. Objavljivanje
rezultata popisa stanovništva od 1948 godine
po rodnom kraju daće, nadamo se, potstreka no-
vim istraživanjima migracije i doprineće popu-
njavanju postojeće praznine u našoj demograf-
skoj, ekonomskoj i sociološkoj literaturi.

INTRODUCTION (Résumé)

L'information relative au lieu de naissance de la population yougoslave est fournie depuis le recensement de 1880 pour les territoires qui dépendaient de l'ex-monarchie Austro-hongroise, et depuis 1890 pour le territoire de l'ancien Royaume de Serbie. Les tableaux de ces recensements relatifs au lieu de naissance ne présentent cependant qu'une information sommaire et d'ailleurs partielle sur les résultats des mouvements migratoires de la population yougoslave de l'époque.

Les résultats du premier recensement yougoslave effectué en 1921 ne comportent aucun renseignement sur le lieu de naissance. Ce ne est que le recensement de la population de 1931 qui a donné une information plus détaillée comprenant également la spécification de la naissance par région (banovines). Cette information a rendu possible l'établissement des bilans migratoires entre différentes régions administratives du pays. Mais l'utilité de ces bilans paraît assez douteuse du fait que les banovines représentaient une division tout-à-fait artificielle du territoire yougoslave, sans aucun lien avec les divisions géographiques, historiques ou ethniques du pays.

Le premier recensement de la population d'après-guerre, effectué le 15 mars 1948, a été conçu comme un recensement abrégé, destiné à fournir quelques informations fondamentales sur la population. Toutefois ce recensement a fourni, au point de vue du lieu de naissance ainsi qu'à certains autres points de vue, une documentation statistique assez complète et, en tout cas, plus abondante que celle des recensements d'avant-guerre. Les tableaux publiés dans le présent volume présentent les données obtenues par ce recensement, tandis que l'introduction fournit le commentaire de ces tableaux.

Le questionnaire du recensement de 1948 comportait, entre autres, la question "lieu, arrondissement et république populaire où vous êtes né". Les réponses à cette question furent classées sous les rubriques suivantes:

- 1) Personnes nées dans l'arrondissement où elles sont recensées;
- 2) Personnes nées dans un autre arrondissement de la même république populaire;
- 3) Personnes nées dans une autre république populaire (avec spécification de la république de naissance);

- 4) Total des nés en Yougoslavie;
- 5) Personnes nées à l'étranger (sans spécification du pays de naissance);
- 6) Personnes dont le lieu de naissance est inconnu.

Il ressort de cette classification qu'un renseignement relativement important a été négligé, à savoir celui des "nés dans la commune où ils sont recensés". C'est pourquoi il n'est pas possible d'estimer d'après les résultats publiés de ce recensement l'importance de la migration locale, c'est-à-dire du mouvement migratoire des populations entre les communes du même arrondissement. Cette lacune s'explique par le caractère du recensement et par le fait que les communes de l'époque (territoires des comités populaires locaux) étaient très petites et pourtant très nombreuses.

D'autre part, il était intéressant d'utiliser le recensement de 1948 pour obtenir l'information sur les résultats des grands mouvements migratoires durant la Deuxième guerre mondiale. Cette information aurait pu probablement être assurée si l'on avait formulé la question "lieu où vous habitiez le 6 avril 1941" (date de l'agression allemande sur la Yougoslavie). Cependant on a jugé qu'à l'époque du recensement nombre d'habitants n'auraient pas donné une réponse sincère, et la question fut remise.

L'avantage de l'information fournie par le recensement de 1948 sur celle des recensements antérieurs apparaît du fait qu'en 1948 elle est donnée pour la population de jure, tandis qu'auparavant elle se rapportait à la population de facto. Il est évident que l'information relative au lieu de naissance pour les habitants de jure fournit une donnée plus claire et plus exacte sur les résultats de la migration que celle concernant la population de facto. A cet avantage s'ajoute celui de la distribution de la population yougoslave par républiques populaires, qui correspondent aux grandes divisions géographiques et historiques du Pays. D'autre part, les tableaux résultant du dépouillement du matériel du recensement de 1948 comportent le croisement des données sur le lieu de naissance avec celles sur le sexe, sur les groupes d'âge et sur la nationalité de la population. Ces croisements de caractéristiques permettent pour la première fois une recherche statistique sur la sélectivité de la migration intérieure de la Yougoslavie au point de vue du sexe, de l'âge et de la nationalité.

L'auteur de l'Introduction examina d'abord les résultats de la migration extérieure tels qu'ils résultent du recensement de 1948 (personnes nées à l'étranger, par république et par nationalité) pour passer ensuite au commentaire de la migration intérieure. En relevant l'importance particulière de cette dernière pour la population Yougoslave, il tâche d'en élucider les formes essentielles, à savoir migration locale, régionale et interrépublicaine d'établir quelques caractéristiques de la migration rurale-urbaine, et d'étudier la distribution de sexe et d'âge des migrants ainsi que la sélectivité des migrations au point de vue de la nationalité.

Les résultats de la migration locale, qui en 1931 se chiffraient avec 7,3% de la population totale, ne peuvent être fixés pour 1948, faute de dépeuplement de ces données. L'auteur estime cependant qu'en 1948 son importance relative ne pouvait aucunement être inférieure à celle de 1931, et en évalue le minimum à 1,2 millions de personnes. En y ajoutant la contingent de 2,152.964 personnes nées dans d'autres arrondissements de la même république (migration régionale) et celui de 721.440 personnes nées dans d'autres républiques populaires (migration interrépublicaine), on obtient le chiffre dépassant 4 millions de personnes ou 25,5% de la population totale et représentant le total de la migration intérieure. Ce total en 1931 était sensiblement inférieur à 3 millions de personnes (21,6%). L'accroissement de la migration intérieure entre temps est dû partie aux mouvements de la population provoqués par la guerre et partie à l'intensification des courants migratoires causée par les grands travaux d'investissements entrepris après la guerre.

En examinant la migration interrépublicaine, l'auteur constate que le bilan migratoire, en 1948, ne présente que pour la République populaire de Serbie en surplus net d'immigrants de 339.924 personnes, tandis qu'il est déficitaire pour toutes les autres républiques. C'est la République populaire de Bosnie et d'Herzégovine qui, au solde, fournit le plus grand nombre absolu d'émigrants et c'est la République populaire de Monténégro pour qui l'émigration nette est la plus haute relativement à la population (15%). Le bilan général de migration entre républiques s'établit comme suit:

République populaire	Reçu	Donné	Différence
Serbie	436 001	96 077	339 924
Croatie	149 508	224 355	-74 837
Slovénie	37 811	56 955	-19 144
Bosnie et Herzégovine	53 792	210 904	-157 112
Macédoine	30 442	49 683	-19 241
Monténégro	12 986	82 566	-69 580

Entre autres remarques touchant la migration interrépublicaine et la migration régionale, l'auteur relève que les motifs de la première sont plutôt complexes tandis que ceux de la seconde sont essentiellement d'ordre économique. C'est d'ailleurs cette dernière qui est quantitativement la plus importante. D'après l'intensité des mouvements, on peut distinguer deux groupes de républiques: le premier étant constitué par les républiques plus avancées au point de vue économique et le second par les républiques moins développées. La population vivant en dehors de l'arrondissement de

naissance dépasse chez les premières 20% de la population totale, tandis que chez les secondes elle s'élève à 10% à peu près. Le tableau suivant en fournit une illustration assez impressionnante:

République populaire	% des nés			
	dans le même arrondissement	dans un autre arrondissement	dans une autre république	à l'étranger
Serbie	78,0	14,2	6,7	1,1
Croatie	77,1	17,4	4,0	1,5
Slovénie	76,8	17,7	2,7	2,8
Bosnie et Herzégovine	89,4	8,1	2,1	0,4
Macédoine	88,2	7,4	2,6	1,8
Monténégro	88,1	7,8	3,4	0,7

Si l'on considère le fait que la position de la République populaire de Serbie est renforcée par l'attractivité particulière de la capitale (Belgrade) et de la province autonome de Vojvodina, on devra, d'après le critérium adopté, considérer la Serbie comme un pays transitoire entre les deux groupes.

Le type de migration qui domine en Yougoslavie est celui de courant rural-urbain. C'est le type qui prédomine dans tous les pays agricoles qui sont en voie de l'industrialisation. Il est difficile d'évaluer l'importance quantitative de ce type migratoire d'après les données du recensement de 1948 parce qu'on n'y trouve pas de différenciation de données relatives aux lieux de naissance. Toutefois, les tableaux relatifs à la classification de la population de 87 villes suivant qu'elle provient de la même ville, de la même république et des autres républiques peuvent donner une idée approximative du type de migration. Ces villes ont 45% de la population née dans la même ville (ou dans le même arrondissement) alors que ce pourcentage s'élève à 80,5% pour toute la Yougoslavie. La population née dans d'autres arrondissements de la même république s'élève pour lesdites villes à 39% et à 13,7% seulement pour la Yougoslavie. De même, la population née dans d'autres républiques s'élève à 12,4% pour ces villes et à 4,6% pour la Yougoslavie.

L'auteur distingue trois types de villes au point de vue de la provenance de leurs habitants: villes de type éminemment migratoire (celles où la population indigène représente moins d'un tiers de la population totale), villes de type autochtone (celles où la population indigène représente plus de deux tiers de la population totale) et villes de type mixte. Le premier type comprend 15 villes dont 8 en Serbie et 7 en Croatie. Le second type comprend 21 villes et le troisième 51 villes.

Quelques observations sur la migration inter-rurale, et sur la migration interurbaine complètent le tableau esquissé sur les types de migrations.

Dans son commentaire des tableaux présentant la population d'après le lieu de naissance, le sexe et l'âge, l'auteur fait remarquer d'abord que la migration en Yougoslavie est sélective pour la jeunesse: le bas pourcentage d'enfants (0 à 14 ans) montre que la migration attire surtout les personnes sans enfants; le groupe d'âge de 15 à 29 ans, qui correspond aux nouveaux migrants, est le plus important; le groupe d'âge de 30 à 44 ans et

plus est composé surtout d'anciens migrants. L'excédent de femmes sur les hommes à l'âge de 15 à 29 ans devra en grande partie être attribué aux mariages (surtout dans la catégorie des "nés dans d'autres arrondissements"); l'excédent de femmes à l'âge de 30 à 44 ans représente notamment les mariées des périodes passés et celui des femmes de 45 ans et plus surtout les veuves des migrants. La comparaison des pyramides d'âge données dans l'Introduction fait ressortir les caractéristiques de la distribution d'âge et de sexe des migrants de différentes catégories. Il est à remarquer que l'élément féminin est plus important que l'élément masculin dans la migration à petite et moyenne distance (migration locale et régionale), tandis qu'il est moins important dans la migration à longue distance (migration interrépublicaine et extérieure), au moins pour le groupe d'âge de 15 à 29 ans (nouveau migrants). Quelques exceptions à cette règle apparaissant dans le cas des provinces Vojvodina et Kosmet et dans la République populaire de Macédoine s'expliquent par les traits spécifiques de la migration de ces territoires.

L'auteur termine son commentaire des tableaux annexés en examinant la sélectivité des mouvements migratoires au point de vue des nationalités. Il constate que les Serbes jouent le rôle le plus important dans la migration intérieure en Yougoslavie. Si la Serbie représente le territoire le plus attractif des cou-

rants migratoires, ces courants attirent surtout la population serbe des autres républiques où elle est établie en masse, de même que les Monténégrins. Toutefois, la force attractive de la Serbie, et surtout de Belgrade, se fait sentir aussi dans la migration d'autres nationalités. La République populaire de Croatie attire notamment les Croates des autres républiques, mais son pouvoir attractif n'est pas sans effet sur les migrations des Serbes et des Slovènes surtout. Les mouvements d'émigrations sont relativement les plus forts chez les Monténégrins, les plus faibles chez les Macédoniens.

Les migrations en Yougoslavie ont fait l'objet de nombreuses recherches de géographes, d'ethnographes et d'historiens, qui ont contribué surtout à l'établissement de certains faits fondamentaux des mouvements métanastiques au cours du dernier siècle et à la compréhension des changements qui se sont opérés dans la composition de la population yougoslave. L'étude des aspects démographiques, sociologiques et économiques de la migration a été plutôt négligée. Ces études doivent s'appuyer avant tout sur l'analyse statistique du processus de la migration et de ses caractéristiques. Aussi, la publication des résultats du recensement de 1948 et de ceux plus complets du recensement de 1953 contribuera-t-elle à stimuler les études qui doivent combler les lacunes dans nos connaissances du processus migratoire de populations yougoslaves.

TRADUCTION DES TITRES ET DES EN-TÊTES

I. Population légale par lieu de naissance d'après les nationalités, les groupes d'âge et le sexe. - Aperçu selon les républiques populaires

Lieu de naissance et nationalité ethnique	Population légale d'après les groupes d'âge et le sexe												
	Total			0 à 4			→	85 et plus			Inconnu		
	total	hommes	femmes	total	hommes	femmes	→	total	hommes	femmes	total	hommes	femmes
T O T A L													
Nés sur le territoire de l'arrondissement ou de la ville où ils sont recensés													
Nés dans d'autres arrondissements de la même république populaire													
Nés dans d'autres républiques populaires													
Total nés en Yougoslavie													
Total nés à l'étranger													
Lieu de naissance inconnu													
NÉS DANS D'AUTRES RÉPUBLIQUES POPULAIRES													
Total													
Serbes													
Croates													
Slovènes													
Macédoniens													
Monténégrins													
Autres Slaves													
Non-Slaves													
Nationalité inconnue													
T O T A L													

II. Population légale par lieu de naissance, d'après les nationalités et le sexe.-
Aperçu selon les républiques populaires

Nationalité	Sexe	Total	Nés en Yougoslavie sur le territoire de la république populaire						Nés à l'étranger	Lieu de naissance inconnu
			total	Serbie	Croatie	Slovénie	Bosnie et Herzégovine	Macédoine		
TOTAL	total hommes femmes									
Serbes	total hommes femmes									
Croates	total hommes femmes									
Slovènes	total hommes femmes									
Macédoniens	total hommes femmes									
Monténégrins	total hommes femmes									
Muslimans indéterminés	total hommes femmes									
Autres Slaves	total hommes femmes									
Non Slaves	total hommes femmes									
Nationalité inconnue	total hommes femmes									

III. Population légale par lieu de naissance d'après le sexe.-
Aperçu selon les arrondissements et les villes

Arrondissement - Ville	Sexe	Total	Nés en Yougoslavie									Nés à l'étranger	Lieu de naissance inconnu	
			Dans la même république populaire					Dans une autre république populaire						
			total	dans l'arrondissement où ils sont recensés	dans d'autres arrondissements de la même république	total	Serbie	Croatie	Slovénie	Bosnie et Herzégovine	Macédoine			Monténégro

INTRODUCTION

(Summary)

From the 1880 Census onwards, the data on birthplace of the Yugoslav population is furnished for the territories depending on Austro-Hungarian ex-monarchy, and, since 1890, for the territory of the former Kingdom of Serbia. However, the respective tables present but summary and partial data of the migratory movement effects of the Yugoslav population of that time.

The results of the First Yugoslav Census carried out in 1921 incorporated no information on birthplace. Only the 1931 Population Census gives more detailed information including also a breakdown of birthplace by districts (banovinas). Such data made possible the establishment of migratory balances between various administrative divisions of the country. Nevertheless, their usefulness seems to be doubtful enough since the banovinas represent an entirely artificial division of the Yugoslav territory connected nowise with its geographic, historic, and ethnic divisions.

The first after-war Population Census effected as of March 15-th, 1948 was conceived as a summary census destined only to gather some basic data on the population. However, as to birthplace and some other kind of data, this census afforded sufficiently a complete statistical documentation, more abundant in each case than those of anyone of the pre-war censuses. The tables included in this volume present data collected in this census, while the Introduction gives a respective commentary.

The 1948 Census questionnaire embraced, among others, the question on "place, county and People's Republic where you were born". The answers to this question were classified under the following heads:

- (1) Persons born in the county where they are enumerated;
- (2) Persons born in another county of the same People's Republic;
- (3) Persons born in another People's Republic with breakdown of Republics by births;
- (4) Total of births in Yugoslavia;
- (5) Persons born abroad (without breakdown of respective countries);
- (6) Persons with unknown birthplace.

Such a classification shows a relative important datum being omitted, viz. on those "born in the commune where they are enumerated". Thus, the census results are not to serve for evaluation of the migratory flows among the communes of the same country. Such a gap might be explained by the character of the census itself, as well as by the fact that the communes (territories of the local people's com-

mittees) of that period were very small and, consequently, very numerous.

On the other side, the utilization of the 1948 Census results for obtainment of data on large migratory movements during the Second World War is very interesting. Such data would have been likely secured through the question on "place where you stayed on April 6-th, 1941" (date of the German aggression on Yugoslavia). Nevertheless, it was deemed that a fair number of inhabitants would not give true answers to that question, so that it was dropped.

The superiority of 1948 census data above those ones from the preceding censuses becomes visible through the fact that, in 1948, data bear on the *de jure* population, whereas the previous census data were bearing on the *de facto* population. It is obvious that data on birthplace of the *de jure* inhabitants give a clearer and more exact information on migrations than those ones on the *de facto* inhabitants. To this a distribution of the Yugoslav population by People's Republics corresponding to large geographic divisions of the country should be added. On the other side, the tables resulting from the extraction of the 1948 Census material embrace the cross-tabulations of data on birthplace with those on sex, age groups and ethnic nationality. Such cross-tabulations allow for the first time a statistical inquiry into the selectivity of the Yugoslav internal migration by sex, age and ethnic nationality.

The author of the Introduction deals at first with the results of the external migration (as they proceed from the 1948 census) persons born abroad, by People's Republics and ethnic nationality, passing then to comments of the internal migration. Showing off the particular importance of the last one for the Yugoslav population, he tries to make out its essential aspects, viz. local, regional, and inter-republic migration in order to establish some characteristic of rural-urban migration, and to study sex and age distribution of the migrants, as well as the selectivity of the migrations against ethnic nationality.

Lacking the extraction of the respective data, the results of the local migration being in 1931 of the order of 7,3 p.cent could not be established for the year 1948. Nevertheless, by the author's opinion, its relative participation could be nowise less than those of 1931 evaluating its minimum to 1,2 millions of inhabitants. Adding to it a figure of 2,152.964 of persons born in other counties of the same

People's Republic regional migration and that one of 721,440 of persons born in other People's Republics (inter-republic migration), one gets a figure going beyond 4 million persons or 25,5 p.cent of the total population representing thus the total internal migration. In 1931, this total was sensibly less than 3 millions of persons (21,6% p.cent). The increase of the internal migration in the intermediate time is due partially to population movements challenged by the war, and partially to migratory flows intensification brought about by large projects of investments undertaken after the war.

Dealing with inter-republic migration, the author ascertains a net immigrants surplus of migratory balance amounting in 1948 in the People's Republic of Serbia to 339,924 persons and a deficient balance in all of the other People's Republics. The balance of the People's Republic of Bosnia and Herzegovina shows the highest absolute figure of emigrants, while the People's Republic of Montenegro produces the highest net emigration relatively to the population (15 p. cent). The general migratory balance among republics runs as follows:

People's Republic	Received	Bestowed	Difference
Serbia	436.001	96.077	339 924
Croatia	149 508	224 355	-74 837
Slovenia	37 811	56 955	-19 144
Bosnia and Herzegovina	53 792	210 904	-157 112
Macedonia	30 442	49 683	19 241
Montenegro	12 986	82 566	-69 580

Supposing the condition of the People's Republic of Serbia being invigorated by the special attractivity of its capital (Beograd) and its autonomous province of Vojvodina, she is, on the basis of the adopted criterion, to be considered as a transitory country between both groups.

The predominant type of Yugoslav migration is that of the rural-urban flow. It typifies all the countries on the way of industrialization. But, on the basis of 1948 Census data, it is difficult to evaluate its quantitative importance, since this Census did not furnish the necessary data on birthplace distribution. Nevertheless, the tables referring to population classification of 87 towns and indicating its origin from the same town, the same or other People's Republic give us a rough idea on the migration type. These towns contain but 45 p.cent of the population born in the same town (respectively in the same county), whereas the same percentage for the whole Yugoslavia is of the order of 80,5 p.cent. The town population born in other counties of the same republics amount to 39 p. cent respectively to 13,7 p. cent only for all Yugoslavia. Likewise, the population born in other republics amounts to 12,4 p. cent with respect to towns and to 4,6 p. cent with respect to all the Yugoslavia.

As to the origin of their inhabitants, the author distinguishes three town types: towns of predominantly migratory type (the native population of which represent less than one third of the total population), towns of aboriginal type (the native population of which represent more than two thirds of the total population), and towns of mixed type. The first type covers 15 towns, 8 of them being in Serbia, and 7 in Croatia. The second type embraces 21 towns, and the third one 51 towns.

Some observations on inter-rural and inter-urban migration make up the outlined on migration types.

Commenting the tables on population by birthplace, sex, and age, the author sets forth, at first, its selectivity towards the youth: a low percentage of children (0 to 14 years) (shows that the migration attracts chiefly the childless persons; most weighty is the age group of 15 to 29 years corresponding to new migrants; the age group of 30 to 44 and more years of age includes predominantly the old migrants. The surplus of women over men in the age group of 15 to 29 years is to be assigned chiefly to marriages (above all in the category of "born in other counties"); the overplus of women in the age group of 30 to 40 years represents particularly the married women of the past periods, and this one of the women of 44 and more years of age - chiefly the widows of migrants. The comparison of age pyramids of the Introduction shows off the characteristics of the migrants age and sex distribution of various categories. It should be noted that the female element dominates over the male one in the small and middle distance (local and regional) migration, whereas it is less important in the long distance (inter-republic and external) migration, at least as to the age group of 15 to 29 years) (new migrants). Some exceptions to this rule become manifest in the Province of Vojvodina and the Kosovo and Metohija Region, as well as in the People's Republic of Macedonia. They are to be explained by specific migratory characters of these territories.

The author concludes his commentary of the appended tables by his examination of the selectivity of the migratory movement with respect to ethnic nationalities. He ascertains that the Serbs do play the most important part in the Yugoslav internal migration. Serbia represents the most attractive territory chiefly for the migratory flows of Serbian population staying in the mass in other republics, as well as for Montenegrinians. However, the attractive power of Serbia and, above all, of Beograd, manifests itself also with respect to other nationalities. The People's Republic of Croatia attracts especially the Croats from the other republics, but its attractive power does not remain without effect to the migration of the Serbs, and especially, of the Slovenes. The tendency towards emigration is relatively strongest among the Montenegrinians, and weakest among the Macedonians.

The migrations in Yugoslavia have been the object of numerous researches of geographers, ethnographers, and historians having contributed chiefly to the establishment of the meta-nastatic movements during the past century and to the comprehension of all the changes having taken place in the population structure of Yugoslavia. However, the study of demographic, sociologic, and economic aspects of the migration remained prevalingly neglected. These studies had to be backed up before all by the statistical analysis of the migratory process and of its characteristics. The publication of the 1948 Census results and of the more complete results of the 1953 Census will likely aid to stimulate the researches which will fill up the existing gaps in our knowledge as to the migratory flows of the Yugoslav population.

TRANSLATION OF TITLES AND HEADINGS

I. De jure population by birthplace, ethnic nationality, age groups, and sex.-
Survey by People's Republics

Birthlace and ethnic nationality	De jure population by age groups and sex												
	Total			0 to 4			→	85 and over			Unknown		
	total	males	females	total	males	females	→	total	males	females	total	males	females
T O T A L													
Born in the town or district where they or enumerated													
Born in other districts of the same People's Republic													
Born in other People's Republics													
Total of birth in Yugoslavia													
Total of born abroad													
Unknown birthplace													
BORN IN OTHER PEOPLE'S REPUBLICS													
	Total												
	Serbs												
	Croats												
	Slovenes												
TOTAL	Macedonians												
	Montenegrinians												
	Other Slavs												
	Non-Slavs												
	Unknown ethnic nationality												

I

STALNO STANOVNIŠTVO
STALNO STANOVNIŠTVO
BREMA RODNOM KRAJU, NARODNOSTI,
GRUPAMA STAROSTI I POLU
Pregled po narodnim republikama

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	
UKUPNO	15 772 098	7 582 461	8 189 637	1 647 287	8 397 785	807 502	
Rodeni na području sreza-grada gde su popisani	12 699 915	6 256 823	6 443 092	1 535 492	782 883	752 609	
Rodeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	2 152 964	886 168	1 266 796	77 098	39 168	37 930	
Rodeni u drugim narodnim republikama	720 540	350 476	370 064	25 465	12 994	12 471	
Svega rođenih u FNRJ	15 573 419	7 493 467	8 079 952	1 638 055	835 045	303 010	
Svega rođenih u inostranstvu	195 789	87 545	108 244	8 971	4 614	4 357	
Nepoznato	2 890	1 449	1 441	261	126	135	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	720 540	350 476	370 064	25 465	12 994	12 471	1
Srbi	357 933	179 753	178 180	11 734	6 068	5 666	2
Hrvati	162 668	75 654	87 014	5 940	3 019	2 921	3
Slovinci	62 201	27 245	34 956	1 885	947	938	4
Makedonci	21 916	12 644	9 272	1 267	646	621	5
Crnogorci	65 027	32 089	32 938	2 736	1 328	1 408	6
Muslimani-neopredeljeni	7 532	4 413	3 119	432	226	206	7
Ostali Sloveni	8 807	4 033	4 774	382	188	194	8
Nesloveni	34 405	14 624	19 781	1 085	569	516	9
Nepoznato	51	21	30	4	3	1	10
SRBIJA							
Svega	96 077	47 169	48 908	6 356	3 276	3 080	1
Srbi	41 071	23 778	17 293	3 387	1 752	1 635	2
Hrvati	19 699	8 396	11 303	1 085	535	550	3
Slovinci	3 031	1 498	1 533	348	182	166	4
Makedonci	3 635	1 507	2 128	222	115	107	5
Crnogorci	4 924	1 929	2 995	435	210	205	6
Muslimani-neopredeljeni	1 313	677	636	77	46	31	7
Ostali Sloveni	2 781	1 251	1 530	77	39	38	8
Nesloveni	19 617	8 131	11 486	745	397	348	9
Nepoznato	6	2	4	-	-	-	10
HRVATSKA							
Svega	224 355	103 372	120 983	6 916	3 552	3 364	1
Srbi	127 223	59 423	67 800	2 891	1 517	1 374	2
Hrvati	74 546	34 040	40 506	2 785	1 411	1 374	3
Slovinci	12 315	5 492	6 823	714	349	365	4
Makedonci	202	62	140	18	9	9	5
Crnogorci	824	308	516	65	31	34	6
Muslimani-neopredeljeni	499	221	278	201	104	97	7
Ostali Sloveni	2 070	884	1 186	97	58	39	8
Nesloveni	6 657	2 934	3 723	144	72	72	9
Nepoznato	19	8	11	1	1	-	10
SLOVENIJA							
Svega	56 955	23 438	33 517	1 227	629	598	1
Srbi	1 736	568	1 168	171	86	85	2
Hrvati	9 381	3 288	6 093	297	156	141	3
Slovinci	44 452	19 075	25 377	678	347	331	4
Makedonci	31	12	19	1	-	1	5
Crnogorci	113	44	69	31	15	16	6
Muslimani-neopredeljeni	25	7	18	6	5	1	7
Ostali Sloveni	212	91	121	7	3	4	8
Nesloveni	1 001	352	649	35	17	18	9
Nepoznato	4	1	3	1	-	1	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	210 904	108 640	102 264	6 675	3 408	3 267	1
Srbi	143 604	75 187	68 417	4 435	2 282	2 153	2
Hrvati	54 348	27 625	26 723	1 675	860	815	3
Slovinci	1 665	801	864	105	48	57	4
Makedonci	137	44	93	3	1	2	5
Crnogorci	2 588	735	1 853	126	63	63	6
Muslimani-neopredeljeni	2 429	1 551	878	81	40	41	7
Ostali Sloveni	3 459	1 668	1 791	190	84	106	8
Nesloveni	2 657	1 020	1 637	58	28	30	9
Nepoznato	17	9	8	2	2	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	49 683	27 575	22 108	1 782	926	856	1
Srbi	24 507	12 269	12 238	495	268	227	2
Hrvati	1 329	662	667	35	22	13	3
Slovinci	407	206	201	23	11	12	4
Makedonci	17 802	10 977	6 825	1 017	518	499	5
Crnogorci	1 073	541	532	84	43	41	6
Muslimani-neopredeljeni	1 348	1 059	289	39	17	22	7
Ostali Sloveni	186	99	87	7	3	4	8
Nesloveni	3 027	1 761	1 266	82	44	38	9
Nepoznato	4	1	3	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	82 566	40 282	42 284	2 509	1 203	1 306	1
Srbi	19 792	8 528	11 264	355	163	192	2
Hrvati	3 365	1 643	1 722	63	35	28	3
Slovinci	331	173	158	17	10	7	4
Makedonci	109	42	67	6	3	3	5
Crnogorci	55 505	28 532	26 973	2 015	966	1 049	6
Muslimani-neopredeljeni	1 918	898	1 020	28	14	14	7
Ostali Sloveni	99	40	59	4	1	3	8
Nesloveni	1 446	426	1 020	21	11	10	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-	10

BLIKA JUGOSLAVIJA (nastavak 1)

g r u p a m a d a s t a r o s t i i p o l u											
40 — 44			45 — 49			50 — 54			55 — 59		
svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski
999 693	499 159	500 534	892 167	424 569	467 598	654 065	296 975	357 090	569 962	244 116	235 846
740 879	387 973	352 906	658 706	328 984	329 722	473 981	223 807	250 174	420 754	188 354	232 400
188 116	77 822	11 029	167 331	65 741	101 590	127 675	49 440	78 235	107 555	37 528	70 027
53 785	25 773	28 012	47 904	21 833	26 071	35 703	16 510	19 193	27 084	11 924	15 140
982 780	491 568	491 212	873 941	416 558	457 383	637 359	289 757	347 602	555 373	237 806	317 567
16 800	7 541	9 259	18 092	7 948	10 144	16 612	7 174	9 438	14 510	6 280	8 230
113	50	63	134	63	71	94	44	50	79	30	49
53 785	25 773	28 012	49 904	21 833	26 071	35 703	16 510	19 193	27 064	11 924	15 140
24 393	12 423	11 970	22 215	10 442	11 773	16 690	8 192	8 498	12 648	5 912	6 736
13 428	6 211	7 217	11 228	5 232	5 996	8 285	3 698	4 587	5 742	2 382	3 360
6 883	2 805	4 078	6 276	2 732	3 544	4 514	1 953	2 561	2 989	1 315	1 674
1 243	688	555	894	451	443	586	296	290	543	255	288
3 758	1 792	1 966	3 782	1 510	2 272	2 897	1 238	1 659	2 826	1 125	1 701
549	356	193	434	272	162	308	186	122	270	143	127
646	291	355	485	227	258	353	157	196	260	101	159
2 882	1 206	1 676	2 584	966	1 618	2 064	789	1 275	1 784	690	1 094
3	1	2	6	1	5	6	1	5	2	1	1
5 553	2 389	3 164	5 027	2 014	3 013	3 987	1 574	2 413	3 569	1 437	2 132
2 128	1 023	1 105	1 757	816	941	1 266	574	692	1 085	513	572
1 186	496	690	1 141	462	679	982	382	600	807	288	519
28	14	14	19	6	13	12	4	8	16	1	15
218	90	128	172	52	120	131	50	81	142	61	81
173	23	150	171	15	156	131	20	111	138	18	120
93	45	48	73	35	38	49	26	23	48	26	22
227	102	125	207	103	104	187	84	103	169	66	103
1 500	596	904	1 487	525	962	1 229	434	795	1 164	464	700
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 177	8 178	9 999	16 212	7 142	9 070	12 302	5 518	6 784	8 477	3 507	4 970
10 071	4 758	5 313	9 336	4 210	5 126	7 195	3 389	3 806	4 934	2 087	2 847
6 228	2 620	3 608	5 318	2 301	3 017	3 843	1 583	2 260	2 694	1 062	1 632
928	411	517	812	323	489	687	308	379	506	212	294
9	-	9	15	4	11	5	2	3	2	-	2
37	8	29	37	12	25	34	7	27	24	6	18
16	5	11	4	-	4	4	1	3	4	-	4
177	61	116	147	59	88	99	38	61	54	17	37
711	315	396	540	232	308	430	189	241	258	122	136
-	-	-	3	1	2	5	1	4	1	1	-
7 172	2 732	4 440	6 541	2 710	3 831	4 712	1 921	2 791	3 110	1 339	1 771
156	19	137	135	21	114	58	7	51	23	6	17
1 047	326	721	950	305	645	809	269	540	598	228	370
5 830	2 329	3 501	5 353	2 357	2 996	3 755	1 616	2 139	2 432	1 088	1 344
2	1	1	3	1	2	-	-	-	-	-	-
4	-	4	10	2	8	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
25	12	13	12	3	9	11	5	6	7	4	3
108	45	63	76	21	55	75	24	51	49	12	37
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
14 422	8 126	6 296	12 302	6 464	5 838	8 920	4 721	4 199	6 648	3 380	3 268
8 870	5 091	3 779	8 074	4 117	3 957	6 037	3 167	2 870	4 825	2 529	2 296
4 661	2 609	2 052	3 569	2 032	1 537	2 423	1 349	1 074	1 467	722	745
86	44	42	88	44	44	60	25	35	30	12	18
3	-	3	8	4	4	5	1	4	1	-	1
174	33	141	159	37	122	128	14	114	137	25	112
169	139	30	134	107	27	83	67	16	65	45	20
214	114	100	112	62	50	54	28	26	28	13	15
242	95	147	157	61	96	129	70	59	94	34	60
3	1	2	1	-	1	1	-	1	1	-	1
2 549	1 404	1 145	1 901	995	906	1 196	639	557	1 082	530	552
1 200	585	615	945	451	494	609	311	298	534	264	270
19	9	10	18	8	10	16	12	4	12	6	6
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 004	593	411	694	390	304	437	242	195	397	194	203
7	2	5	12	5	7	4	3	1	1	-	1
104	87	17	61	52	9	38	32	6	42	34	8
3	2	1	4	-	4	1	1	-	2	1	1
210	124	86	167	89	78	91	38	53	94	31	63
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 912	2 944	2 968	5 921	2 508	3 413	4 586	2 137	2 449	4 178	1 731	2 447
1 968	947	1 021	1 968	827	1 141	1 525	744	781	1 247	513	734
287	151	136	232	124	108	212	103	109	164	76	88
9	5	4	4	2	2	-	-	-	5	2	3
7	4	3	2	-	2	-	-	-	-	-	-
3 363	1 726	1 637	3 393	1 439	1 954	2 596	1 194	1 402	2 525	1 075	1 450
167	80	87	161	78	83	134	60	74	111	38	73
-	-	-	3	-	3	1	1	-	-	-	-
111	31	80	157	38	119	110	34	76	125	27	98
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o					
	u k u p n o			0 - 4		
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski
U K U P N O	6 527 966	3 171 201	3 356 765	640 539	326 909	313 630
Redeni na području sreza-grada gde su popisani	5 092 383	2 565 400	2 526 983	594 403	303 433	290 970
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	929 417	363 580	565 837	31 025	15 762	15 263
Rođeni u drugim narodnim republikama	436 001	212 589	223 412	13 124	6 696	6 428
Svega rođenih u FNRJ	6 457 801	3 141 569	3 316 232	638 552	325 891	312 661
Svega rođenih u inostranstvu	69 431	29 259	40 172	1 909	979	930
Nepoznato	734	373	361	78	39	39
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA						
Svega	436 001	212 589	223 412	13 124	6 696	6 428
Srbi	284 558	139 324	145 234	7 494	3 898	3 596
Hrvati	50 368	23 077	27 291	1 660	835	825
Slovinci	15 387	7 039	8 348	403	224	179
Makedonci	15 690	9 318	6 372	986	502	484
Crnogorci	50 203	24 640	25 563	2 003	963	1 040
Muslimani-neopredeljeni	2 497	1 592	905	81	37	44
Ostali Sloveni	4 842	2 172	2 670	256	120	136
Nesloveni	12 423	5 415	7 008	239	115	124
Nepoznato	33	12	21	2	2	-
SRBIJA						
Svega	284 558	139 324	145 234	7 494	3 898	3 596
Srbi	284 558	139 324	145 234	7 494	3 898	3 596
Hrvati	50 368	23 077	27 291	1 660	835	825
Slovinci	15 387	7 039	8 348	403	224	179
Makedonci	15 690	9 318	6 372	986	502	484
Crnogorci	50 203	24 640	25 563	2 003	963	1 040
Muslimani-neopredeljeni	2 497	1 592	905	81	37	44
Ostali Sloveni	4 842	2 172	2 670	256	120	136
Nesloveni	12 423	5 415	7 008	239	115	124
Nepoznato	33	12	21	2	2	-
HRVATSKA						
Svega	116 409	54 319	62 090	2 531	1 343	1 188
Srbi	116 409	54 319	62 090	2 531	1 343	1 188
Hrvati	40 483	18 146	22 337	1 295	648	647
Slovinci	1 131	486	645	40	23	17
Makedonci	27	9	18	5	2	3
Crnogorci	202	77	125	29	13	16
Muslimani-neopredeljeni	17	14	3	3	2	1
Ostali Sloveni	1 814	761	1 053	80	46	34
Nesloveni	6 292	2 753	3 539	108	52	56
Nepoznato	19	8	11	1	1	-
SLOVENIJA						
Svega	13 809	6 323	7 486	330	179	151
Srbi	1 371	432	939	99	51	48
Hrvati	325	146	179	38	18	20
Slovinci	13 809	6 323	7 486	330	179	151
Makedonci	1	1	-	-	-	-
Crnogorci	28	14	14	19	11	8
Muslimani-neopredeljeni	5	1	4	1	1	-
Ostali Sloveni	113	48	65	4	1	3
Nesloveni	275	109	166	10	3	7
Nepoznato	1	-	1	-	-	-
BOSNA I HERCEGOVINA						
Svega	143 448	73 638	69 810	4 736	2 423	2 313
Srbi	127 718	65 976	61 742	4 157	2 144	2 013
Hrvati	9 057	4 528	4 529	299	155	144
Slovinci	283	149	134	13	9	4
Makedonci	9	2	7	1	-	1
Crnogorci	441	162	279	27	11	16
Muslimani-neopredeljeni	1 328	770	558	47	22	25
Ostali Sloveni	2 690	1 259	1 431	162	70	92
Nesloveni	1 913	789	1 124	29	11	18
Nepoznato	9	3	6	1	1	-
MAKEDONIJA						
Svega	23 460	11 659	11 801	1 631	848	783
Srbi	23 460	11 659	11 801	1 631	848	783
Hrvati	188	93	95	457	245	212
Slovinci	107	51	56	16	8	8
Makedonci	15 645	9 302	6 343	14	8	6
Crnogorci	649	334	315	980	500	480
Muslimani-neopredeljeni	778	652	126	62	37	25
Ostali Sloveni	150	76	74	24	10	14
Nesloveni	2 613	1 387	1 226	6	2	4
Nepoznato	3	1	2	72	38	34
CRNA GORA						
Svega	15 600	6 938	8 662	2 164	1 031	1 133
Srbi	15 600	6 938	8 662	2 164	1 031	1 133
Hrvati	315	164	151	250	115	135
Slovinci	57	30	27	12	6	6
Makedonci	8	4	4	6	5	1
Crnogorci	48 883	24 053	24 830	-	-	-
Muslimani-neopredeljeni	369	155	214	1 866	891	975
Ostali Sloveni	75	28	47	6	2	4
Nesloveni	1 330	377	953	4	1	3
Nepoznato	1	-	1	20	11	9

BLIKA SRBIJA (nastavak 1)

g r u p a m a s t a r o s t i i p o l u												
40 — 44			45 — 49			50 — 54			55 — 59			
svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	
429 689	220 162	209 527	392 852	189 442	203 410	279 393	127 329	152 064	250 755	108 978	141 777	
310 926	170 326	140 600	284 316	147 103	137 213	195 907	94 439	101 468	180 609	83 811	96 798	
80 904	31 273	49 631	72 305	25 679	46 626	54 857	19 453	35 404	48 284	15 250	33 034	
31 796	15 940	15 856	28 591	13 455	15 136	21 017	10 227	10 790	15 693	7 297	8 396	
423 626	217 539	206 087	385 212	186 237	198 975	271 781	124 119	147 662	244 586	106 358	138 228	
6 035	2 611	3 424	7 607	3 191	4 416	7 590	3 199	4 391	6 147	2 609	3 538	
28	12	16	33	14	19	22	11	11	22	11	11	
1	31 796	15 940	15 856	28 591	13 455	15 136	21 017	10 227	10 790	15 693	7 297	8 396
2	19 975	10 365	9 610	18 359	8 792	9 567	13 882	6 955	6 927	10 271	4 886	5 385
3	4 218	1 920	2 298	3 469	1 662	1 807	2 281	1 025	1 256	1 437	644	793
4	1 917	770	1 147	1 649	749	900	1 094	521	573	559	314	245
5	896	530	366	645	354	251	390	214	176	367	172	195
6	3 086	1 550	1 536	3 166	1 320	1 846	2 455	1 111	1 344	2 387	1 016	1 371
7	183	137	46	136	100	36	83	56	27	82	46	36
8	325	141	164	218	97	121	118	48	70	70	26	44
9	1 194	527	667	944	380	564	708	296	412	519	192	327
10	2	-	2	5	1	4	6	1	5	1	1	-
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
1	13 703	6 415	7 288	12 229	5 633	6 596	9 161	4 283	4 878	6 061	2 672	3 389
2	9 265	4 497	4 768	8 552	3 561	4 591	6 638	3 209	3 429	4 486	1 969	2 517
3	3 463	1 505	1 958	2 922	1 350	1 572	1 926	825	1 101	1 237	550	687
4	126	51	75	98	44	54	94	37	57	41	21	20
5	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
6	4	1	3	4	1	3	1	-	-	1	-	1
7	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	155	54	101	128	52	76	79	30	49	47	15	32
9	687	304	383	521	224	297	418	181	237	248	116	132
10	-	-	-	3	1	2	5	1	4	1	1	-
1	1 980	756	1 224	1 683	719	964	1 065	494	571	559	310	249
2	135	16	119	116	18	98	42	5	37	18	6	12
3	33	16	17	16	3	13	13	2	11	8	5	3
4	1 771	709	1 062	1 527	689	838	985	477	508	518	293	225
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	10	3	7	8	1	7	4	1	3	4	1	3
9	31	12	19	15	8	7	21	9	12	11	5	6
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	9 031	5 128	3 903	6 059	4 139	3 920	5 883	3 085	2 798	4 532	2 338	2 194
2	7 655	4 498	3 357	7 235	3 675	3 560	5 360	2 793	2 567	4 214	2 193	2 021
3	692	382	310	507	294	213	327	188	139	181	85	96
4	20	10	10	23	16	7	15	7	8	-	-	-
5	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
6	27	6	21	19	6	13	-	-	-	-	-	-
7	89	69	20	77	58	19	17	1	16	18	4	14
8	158	83	75	77	44	33	47	35	12	39	22	17
9	188	80	108	119	46	73	34	16	18	17	9	8
10	2	-	2	1	-	1	82	45	37	63	25	38
1	2 315	1 256	1 059	1 755	896	859	1 078	558	520	996	470	526
2	1 164	565	599	918	433	485	589	298	291	521	255	266
3	1	1	-	2	1	1	-	-	-	1	-	1
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	896	530	366	643	354	289	390	214	176	367	172	195
6	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
7	60	55	5	37	33	4	17	16	1	-	-	-
8	2	1	1	3	-	3	1	1	-	2	1	1
9	189	103	86	151	75	76	81	29	52	82	21	61
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	4 767	2 385	2 382	4 865	2 068	2 797	3 830	1 807	2 023	3 545	1 507	2 038
2	1 556	789	767	1 538	705	833	1 253	650	603	1 032	463	569
3	29	16	13	22	14	8	15	10	5	10	4	6
4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	3 052	1 542	1 510	3 141	1 313	1 828	2 437	1 110	1 327	2 368	1 012	1 356
7	31	10	21	22	9	13	19	5	14	20	3	17
8	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
9	99	28	71	138	27	111	106	32	74	115	25	90
10	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	
U K U P N O	4 136 934	2 004 722	2 132 212	377 360	192 534	184 826	
Rođeni na području sreza-grada gde su popisani	3 406 799	1 701 549	1 705 250	359 946	183 761	176 185	
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	543 745	212 939	330 806	13 980	7 036	6 944	
Rođeni u drugim narodnim republikama	162 613	80 076	82 537	2 543	1 284	1 259	
Svega rođenih u FNRJ	4 113 157	1 994 564	2 118 593	376 469	192 081	184 388	
Svega rođenih u inostranstvu	23 311	9 921	13 390	832	424	408	
Nepoznato	466	237	229	59	29	30	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	162 613	80 076	82 537	2 543	1 284	1 259	1
Srbi	106 857	52 722	54 135	1 195	600	595	2
Hrvati	22 496	9 792	12 704	555	280	275	3
Slovenski	10 211	4 269	5 942	203	108	95	4
Makedonci	7 304	4 543	2 761	242	127	115	5
Crnogorci	10 864	6 183	4 681	226	107	119	6
Muslimani-neopredeljeni	1 294	856	438	46	24	22	7
Ostali Sloveni	1 000	385	615	23	10	13	8
Nesloveni	2 560	1 314	1 246	51	26	25	9
Nepoznato	27	12	15	2	2	-	10
SRBIJA							
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovenski	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
HRVATSKA							
Svega	64 003	28 712	35 291	947	489	458	1
Srbi	42 045	19 502	22 543	420	216	194	2
Hrvati	19 739	8 355	11 384	474	237	237	3
Slovenski	724	298	426	16	12	4	4
Makedonci	17	6	11	4	1	3	5
Crnogorci	112	50	62	17	8	9	6
Muslimani-neopredeljeni	13	12	1	2	2	-	7
Ostali Sloveni	503	180	323	9	6	3	8
Nesloveni	832	301	531	14	6	8	9
Nepoznato	18	8	10	1	1	-	10
SLOVENIJA							
Svega	10 594	4 289	6 305	278	141	137	1
Srbi	1 091	320	771	63	30	33	2
Hrvati	167	77	90	21	12	9	3
Slovenski	9 216	3 840	5 376	173	87	86	4
Makedonci	1	1	-	-	-	-	5
Crnogorci	18	11	7	14	9	5	6
Muslimani-neopredeljeni	2	1	1	1	1	-	7
Ostali Sloveni	51	19	32	4	1	3	8
Nesloveni	47	20	27	2	1	1	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	39 532	21 683	17 849	548	280	268	1
Srbi	35 524	19 611	15 913	443	228	215	2
Hrvati	2 322	1 222	1 100	45	23	22	3
Slovenski	178	86	92	7	5	2	4
Makedonci	6	1	5	-	-	-	5
Crnogorci	179	83	96	18	6	12	6
Muslimani-neopredeljeni	656	404	252	26	12	14	7
Ostali Sloveni	304	126	178	5	3	2	8
Nesloveni	358	147	211	3	2	1	9
Nepoznato	5	3	2	1	1	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	26 900	14 502	12 398	508	257	251	1
Srbi	17 335	8 507	8 828	166	79	87	2
Hrvati	81	40	41	10	5	5	3
Slovenski	61	26	35	5	2	3	4
Makedonci	7 275	4 532	2 743	238	126	112	5
Crnogorci	292	146	146	38	20	18	6
Muslimani-neopredeljeni	458	376	82	15	8	7	7
Ostali Sloveni	96	43	53	4	-	4	8
Nesloveni	1 299	831	468	32	17	15	9
Nepoznato	3	1	2	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	21 584	10 890	10 694	262	117	145	1
Srbi	10 862	4 782	6 080	113	47	66	2
Hrvati	187	98	89	5	3	2	3
Slovenski	32	19	13	2	2	-	4
Makedonci	5	3	2	-	-	-	5
Crnogorci	10 263	5 893	4 370	139	64	75	6
Muslimani-neopredeljeni	165	63	102	2	1	1	7
Ostali Sloveni	46	17	29	1	-	1	8
Nesloveni	24	15	9	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

SRBIJA — UŽA SRBIJA (nastavak 1)

g r u p a m a s t a r o s t i i p o l u												
40 — 44			45 — 49			50 — 54			55 — 59			
svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	
X	280 758	146 282	134 476	255 094	123 156	131 938	171 259	76 702	94 557	158 622	68 190	90 432
	213 611	117 954	95 657	195 424	100 285	95 139	127 491	59 889	67 602	121 760	55 383	66 377
	50 468	20 124	30 344	44 725	15 725	29 000	32 940	11 715	21 225	29 247	9 354	19 893
	14 714	7 368	7 346	12 186	6 001	6 185	8 015	3 859	4 156	5 500	2 526	2 974
	278 793	145 446	133 347	252 335	122 011	130 324	168 446	75 463	92 983	156 507	67 263	89 244
	1 943	825	1 118	2 736	1 137	1 599	2 800	1 233	1 567	2 099	919	1 180
	22	11	11	23	8	15	13	6	7	16	8	8
1	14 714	7 368	7 346	12 186	6 001	6 185	8 015	3 859	4 156	5 500	2 526	2 974
2	9 409	4 884	4 525	7 957	4 022	3 935	5 357	2 674	2 683	3 790	1 777	2 013
3	2 154	933	1 221	1 729	775	954	1 068	460	608	603	253	350
4	1 408	515	693	1 214	519	695	755	332	423	377	202	175
5	513	314	199	356	199	157	194	103	91	182	91	91
6	778	506	272	599	310	289	434	197	237	390	142	248
7	95	69	26	73	57	16	50	30	20	49	27	22
8	83	28	55	62	20	42	45	19	26	21	5	16
9	274	119	155	192	98	94	107	43	64	87	28	59
10	-	-	-	4	1	3	5	1	4	1	1	-
1	6 335	2 906	3 429	5 238	2 459	2 779	3 434	1 550	1 884	2 049	862	1 187
2	4 193	2 046	2 147	3 500	1 709	1 791	2 333	1 105	1 228	1 424	608	816
3	1 875	774	1 101	1 552	677	875	953	389	564	551	226	325
4	85	31	54	69	32	37	67	26	41	31	14	17
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
7	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	56	16	40	38	10	28	27	13	14	12	2	10
9	123	36	87	75	30	45	50	16	34	30	11	19
10	-	-	-	3	1	2	4	1	3	1	1	-
1	1 447	495	952	1 236	491	745	720	306	414	366	198	168
2	116	9	107	97	14	83	33	4	29	13	5	8
3	14	6	8	7	1	6	3	-	3	4	3	1
4	1 305	475	830	1 128	475	653	679	302	377	346	188	158
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	3	2	1	2	-	2	3	-	3	1	-	1
9	9	3	6	2	1	1	2	-	2	2	2	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3 382	2 001	1 381	2 756	1 577	1 179	1 769	962	807	1 201	629	572
2	3 006	1 790	1 216	2 490	1 419	1 071	1 590	856	734	1 114	590	524
3	243	140	103	155	87	68	104	65	39	44	21	23
4	18	9	9	17	12	5	9	4	5	-	-	2
5	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
6	6	2	4	1	1	1	1	-	1	1	-	1
7	46	35	11	45	37	8	1	-	1	1	-	1
8	22	9	13	18	10	8	26	18	8	23	13	10
9	41	16	25	28	12	16	14	5	9	6	2	4
10	-	-	-	1	-	1	24	14	10	13	3	10
1	2 508	1 411	1 097	2 155	1 096	1 059	2 467	1 376	1 091	1 627	875	752
2	1 263	587	676	1 127	472	655	1 252	590	662	978	469	509
3	4	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-
4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1 015	668	347	826	474	352	945	586	359	513	314	199
6	5	2	3	1	1	-	1	1	-	2	1	1
7	57	49	8	55	51	4	69	61	8	32	27	5
8	12	8	4	1	-	-	1	-	1	2	1	1
9	151	97	54	144	97	47	199	138	61	100	63	37
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2 177	1 143	1 034	2 061	1 156	905	2 519	1 444	1 075	1 923	1 091	832
2	769	247	522	839	335	504	1 240	581	659	1 116	570	546
3	30	18	12	18	6	12	19	8	11	22	13	9
4	2	1	1	2	-	2	1	1	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	1 353	867	486	1 187	806	381	1 243	848	395	769	502	267
7	14	7	7	13	7	6	14	6	8	15	5	10
8	7	2	5	-	-	-	1	-	1	-	-	-
9	2	1	1	2	-	-	1	-	1	1	1	-
10	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	
U K U P N O	1 663 212	795 434	867 778	143 902	73 221	70 681	
Rodeni na području sreza-grada gde su popisani	1 062 423	527 045	535 378	118 313	60 122	58 191	
Rodeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	309 575	128 239	181 336	14 611	7 470	7 141	
Rodeni u drugim narodnim republikama	249 681	122 621	127 060	9 978	5 113	4 865	
Svega rođenih u FNRJ	1 621 679	777 905	843 774	142 902	72 705	70 197	
Svega rođenih u inostranstvu	41 283	17 405	23 878	981	506	475	
Nepoznato	250	124	126	19	10	9	
RODNI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	249 681	122 621	127 060	9 978	5 113	4 865	1
Srbi	171 287	83 700	87 587	6 216	3 251	2 965	2
Hrvati	27 446	13 084	14 362	1 091	550	541	3
Slovinci	4 976	2 670	2 306	198	116	82	3
Makedonci	7 937	4 533	3 404	723	366	357	4
Crnogorci	26 092	12 740	13 352	1 364	653	711	5
Muslimani-neopredeljeni	809	627	182	27	9	18	6
Ostali Sloveni	3 807	1 770	2 037	232	109	123	7
Nesloveni	7 322	3 497	3 825	127	59	68	8
Nepoznato	5	-	5	-	-	-	9
SRBIJA							10
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovinci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
HRVATSKA							
Svega	100 309	46 862	53 447	3 117	1 629	1 488	1
Srbi	72 662	33 987	38 675	2 109	1 121	988	2
Hrvati	20 425	9 642	10 783	812	407	405	3
Slovinci	394	184	210	24	11	13	4
Makedonci	9	3	6	1	1	-	5
Crnogorci	65	19	46	7	4	3	6
Muslimani-neopredeljeni	4	2	2	1	-	1	7
Ostali Sloveni	1 306	578	728	71	40	31	8
Nesloveni	5 443	2 447	2 996	92	45	47	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-	10
SLOVENIJA							
Svega	5 129	2 691	2 438	219	123	96	1
Srbi	270	111	159	35	21	14	2
Hrvati	155	69	86	17	6	11	3
Slovinci	4 414	2 392	2 022	155	92	63	4
Makedonci	-	-	-	-	-	-	5
Crnogorci	6	2	4	4	2	2	6
Muslimani-neopredeljeni	1	-	1	-	-	-	7
Ostali Sloveni	60	28	32	-	-	-	8
Nesloveni	223	89	134	8	2	6	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	100 290	50 461	49 829	4 144	2 123	2 021	1
Srbi	89 293	45 019	44 274	3 695	1 907	1 788	2
Hrvati	6 659	3 267	3 392	252	132	120	3
Slovinci	99	59	40	6	4	2	4
Makedonci	3	1	2	-	-	1	5
Crnogorci	156	44	112	7	4	3	6
Muslimani-neopredeljeni	484	340	144	17	7	10	7
Ostali Sloveni	2 375	1 127	1 248	157	67	90	8
Nesloveni	1 217	604	613	9	2	7	9
Nepoznato	4	-	4	-	-	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	14 538	8 243	6 295	1 033	541	492	1
Srbi	5 481	2 877	2 604	260	146	114	2
Hrvati	91	46	45	3	2	1	3
Slovinci	45	24	21	9	6	3	4
Makedonci	7 922	4 528	3 394	721	365	356	5
Crnogorci	241	127	114	11	8	3	6
Muslimani-neopredeljeni	304	274	30	9	2	7	7
Ostali Sloveni	44	28	16	2	-	-	8
Nesloveni	410	339	71	18	10	8	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	29 415	14 364	15 051	1 465	697	768	1
Srbi	3 581	1 706	1 875	117	56	61	2
Hrvati	116	60	56	7	3	4	3
Slovinci	24	11	13	4	3	1	4
Makedonci	3	1	2	-	-	-	5
Crnogorci	25 624	12 548	13 076	1 335	635	700	6
Muslimani-neopredeljeni	16	11	5	-	-	-	7
Ostali Sloveni	22	9	13	-	-	-	8
Nesloveni	29	18	11	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o					
	u k u p n o			0 - 4		
	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski
U K U P N O	727 820	371 045	356 775	119 277	61 154	58 123
Rođeni na području sreza-grada gde su popisani	623 161	336 806	286 355	116 144	59 550	56 594
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	76 097	22 402	53 695	2 434	1 256	1 178
Rođeni u drugim narodnim republikama	23 707	9 892	13 815	603	299	304
Svega rođenih u FNRJ	722 965	369 100	353 865	119 181	61 105	58 076
Svega rođenih u inostranstvu	4 837	1 933	2 904	96	49	47
Nepoznato	18	12	6	-	-	-
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA						
Svega	23 707	9 892	13 815	603	299	304
Srbi	6 414	2 902	3 512	83	47	36
Hrvati	4 26	201	225	14	5	9
Slovinci	200	100	100	2	-	2
Makedonci	449	242	207	21	9	12
Crnogorci	13 247	5 717	7 530	413	203	210
Muslimani-neopredeljeni	394	109	285	8	4	4
Ostali Sloveni	35	17	18	1	1	-
Nesloveni	2 541	604	1 937	61	30	31
Nepoznato	1	-	1	-	-	-
SRBIJA						
Svega
Srbi
Hrvati
Slovinci
Makedonci
Crnogorci
Muslimani-neopredeljeni
Ostali Sloveni
Nesloveni
Nepoznato
HRVATSKA						
Svega	2 082	999	1 083	28	12	16
Srbi	1 702	830	872	12	6	6
Hrvati	319	149	170	9	4	5
Slovinci	13	4	9	-	-	-
Makedonci	1	-	1	-	-	-
Crnogorci	25	8	17	5	1	4
Muslimani-neopredeljeni	-	-	-	-	-	-
Ostali Sloveni	5	3	2	-	-	-
Nesloveni	17	5	12	2	1	1
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
SLOVENIJA						
Svega	205	94	111	4	-	4
Srbi	10	1	9	1	-	1
Hrvati	3	-	3	-	-	-
Slovinci	179	91	88	2	-	-
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	4	1	3	1	-	1
Muslimani-neopredeljeni	2	-	2	-	-	-
Ostali Sloveni	2	1	1	-	-	-
Nesloveni	5	-	5	-	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
BOSNA I HERCEGOVINA						
Svega	3 626	1 494	2 132	44	20	24
Srbi	2 901	1 346	1 555	19	9	10
Hrvati	76	39	37	2	-	2
Slovinci	6	4	2	-	-	-
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	106	35	71	2	-	-
Muslimani-neopredeljeni	188	26	162	4	1	1
Ostali Sloveni	11	6	5	-	3	1
Nesloveni	338	38	300	17	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	7	10
MAKEDONIJA						
Svega	2 155	810	1 345	90	50	40
Srbi	644	275	369	31	20	11
Hrvati	16	7	9	3	1	2
Slovinci	1	-	-	-	-	-
Makedonci	448	242	206	21	-	-
Crnogorci	116	61	55	13	9	12
Muslimani-neopredeljeni	16	2	14	-	9	4
Ostali Sloveni	10	5	5	-	-	-
Nesloveni	904	217	687	22	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	11	11
CRNA GORA						
Svega	15 639	6 495	9 144	437	217	220
Srbi	1 157	450	707	20	12	8
Hrvati	12	6	6	-	-	-
Slovinci	1	-	1	-	-	-
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	12 996	5 612	7 384	392	192	200
Muslimani-neopredeljeni	188	81	107	4	1	3
Ostali Sloveni	7	2	5	1	1	1
Nesloveni	1 277	344	933	20	11	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o					
	u k u p n o			0 - 4		
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski
U K U P N O	727 820	371 045	356 775	119 277	61 154	58 123
Rođeni na području sreza-grada gde su popisani	623 161	336 806	286 355	116 144	59 550	56 594
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	76 097	22 402	53 695	2 434	1 256	1 178
Rođeni u drugim narodnim republikama	23 707	9 892	13 815	603	299	304
Svega rođenih u FNRJ	722 965	369 100	353 865	119 181	61 105	58 076
Svega rođenih u inostranstvu	4 837	1 933	2 904	96	49	47
Nepoznato	18	12	6	-	-	-
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA						
Svega	23 707	9 892	13 815	603	299	304
Srbi	6 414	2 902	3 512	83	47	36
Hrvati	4 26	201	225	14	5	9
Slovinci	200	100	100	2	-	2
Makedonci	449	242	207	21	-	4
Crnogorci	13 247	5 717	7 530	413	9	12
Muslimani-neopredeljeni	394	109	285	8	4	4
Ostali Sloveni	35	17	18	1	1	-
Nesloveni	2 541	604	1 937	61	30	31
Nepoznato	1	-	1	-	-	-
SRBIJA						
Svega
Srbi
Hrvati
Slovinci
Makedonci
Crnogorci
Muslimani-neopredeljeni
Ostali Sloveni
Nesloveni
Nepoznato
HRVATSKA						
Svega	2 082	999	1 083	28	12	16
Srbi	1 702	830	872	12	6	6
Hrvati	319	149	170	9	4	5
Slovinci	13	4	9	-	-	-
Makedonci	1	-	1	-	-	-
Crnogorci	25	8	17	5	1	4
Muslimani-neopredeljeni	-	-	-	-	-	-
Ostali Sloveni	5	3	2	-	-	-
Nesloveni	17	5	12	2	1	1
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
SLOVENIJA						
Svega	205	94	111	4	-	4
Srbi	10	1	9	1	-	1
Hrvati	3	-	3	-	-	-
Slovinci	179	91	88	2	-	2
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	4	1	3	1	-	1
Muslimani-neopredeljeni	2	-	2	-	-	-
Ostali Sloveni	2	1	1	-	-	-
Nesloveni	5	-	5	-	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
BOSNA I HERCEGOVINA						
Svega	3 626	1 494	2 132	44	20	24
Srbi	2 901	1 346	1 555	19	9	10
Hrvati	76	39	37	2	-	2
Slovinci	6	4	2	-	-	-
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	106	35	71	2	1	1
Muslimani-neopredeljeni	188	26	162	4	3	1
Ostali Sloveni	11	6	5	-	-	-
Nesloveni	338	38	300	17	7	10
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
MAKEDONIJA						
Svega	2 155	810	1 345	90	50	40
Srbi	644	275	369	31	20	11
Hrvati	16	7	9	3	1	2
Slovinci	1	1	-	-	-	-
Makedonci	448	242	206	21	9	12
Crnogorci	116	61	55	13	9	4
Muslimani-neopredeljeni	16	2	14	-	-	-
Ostali Sloveni	10	5	5	-	-	-
Nesloveni	904	217	687	22	11	11
Nepoznato	-	-	-	-	-	-
CRNA GORA						
Svega	15 639	6 495	9 144	437	217	220
Srbi	1 157	450	707	20	12	8
Hrvati	12	6	6	-	-	-
Slovinci	1	-	1	-	-	-
Makedonci	-	-	-	-	-	-
Crnogorci	12 996	5 612	7 384	392	192	200
Muslimani-neopredeljeni	188	81	107	4	1	3
Ostali Sloveni	7	2	5	1	1	1
Nesloveni	1 277	344	933	20	11	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	
U K U P N O	3 756 807	1 758 927	1 997 880	339 058	172 056	167 002	
Rođeni na području sreza-grada gde su popisani	2 895 645	1 371 071	1 524 574	309 658	157 074	152 584	
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	655 008	290 559	364 449	21 738	11 060	10 678	
Rođeni u drugim narodnim republikama	149 508	71 508	78 000	5 397	2 775	2 622	
Svega rođenih u FNRJ	3 700 161	1 733 138	1 967 023	336 793	170 909	165 884	
Svega rođenih u inostranstvu	55 786	25 353	30 433	2 217	1 124	1 093	
Nepoznato	860	436	424	48	23	25	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	149 508	71 508	78 000	5 397	2 775	2 622	1
Srbi	28 919	16 596	12 323	1 813	932	881	2
Hrvati	73 273	34 237	39 036	2 580	1 323	1 257	3
Slovinci	27 655	11 187	16 468	332	164	168	4
Makedonci	1 204	932	272	22	11	11	5
Crnogorci	2 428	1 685	743	97	41	56	6
Muslimani-neopredeljeni	955	690	265	30	15	15	7
Ostali Sloveni	3 119	1 444	1 675	88	46	42	8
Nesloveni	11 941	4 730	7 211	433	242	191	9
Nepoznato	14	7	7	2	1	1	10
SRBIJA							
Svega	45 924	21 736	24 188	2 977	1 539	1 438	1
Srbi	14 866	8 870	5 996	1 500	784	716	2
Hrvati	17 589	7 465	10 124	944	468	476	3
Slovinci	266	118	148	30	15	15	4
Makedonci	32	24	8	2	1	1	5
Crnogorci	168	109	59	34	12	22	6
Muslimani-neopredeljeni	29	23	6	2	1	1	7
Ostali Sloveni	2 292	997	1 295	59	30	29	8
Nesloveni	10 678	4 129	6 549	406	228	178	9
Nepoznato	4	1	3	-	-	-	10
HRVATSKA							
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovinci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
SLOVENIJA							
Svega	36 620	14 224	22 396	609	302	307	1
Srbi	210	78	132	50	22	28	2
Hrvati	8 500	2 940	5 560	240	125	115	3
Slovinci	27 116	10 931	16 185	293	144	149	4
Makedonci	1	1	-	-	-	-	5
Crnogorci	17	8	9	6	2	4	6
Muslimani-neopredeljeni	-	-	-	-	-	-	7
Ostali Sloveni	76	34	42	2	1	1	8
Nesloveni	697	231	466	17	8	9	9
Nepoznato	3	1	2	1	-	1	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	58 160	30 301	27 859	1 631	839	792	1
Srbi	12 419	6 950	5 469	216	105	111	2
Hrvati	43 628	22 096	21 532	1 341	695	646	3
Slovinci	195	94	101	4	3	1	4
Makedonci	2	2	-	-	-	-	5
Crnogorci	51	25	26	8	2	6	6
Muslimani-neopredeljeni	827	583	244	28	14	14	7
Ostali Sloveni	716	392	324	26	14	12	8
Nesloveni	316	154	162	7	5	2	9
Nepoznato	6	5	1	1	1	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	2 975	1 975	1 000	64	33	31	1
Srbi	462	279	183	20	11	9	2
Hrvati	984	489	495	12	8	4	3
Slovinci	29	13	16	1	-	-	4
Makedonci	1 162	900	262	20	10	10	5
Crnogorci	30	18	12	7	2	5	6
Muslimani-neopredeljeni	69	64	5	-	-	-	7
Ostali Sloveni	21	12	9	1	1	-	8
Nesloveni	217	200	17	3	1	2	9
Nepoznato	1	-	1	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	5 829	3 272	2 557	116	62	54	1
Srbi	962	419	543	27	10	17	2
Hrvati	2 572	1 247	1 325	43	27	16	3
Slovinci	49	31	18	4	2	2	4
Makedonci	7	5	2	-	-	-	5
Crnogorci	2 162	1 525	637	42	23	19	6
Muslimani-neopredeljeni	30	20	10	-	-	-	7
Ostali Sloveni	14	9	5	-	-	-	8
Nesloveni	33	16	17	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	
U K U P N O	1 391 873	652 872	739 001	131 424	66 748	64 676	
Rodeni na području sreza-grada gde su popisani	1 069 187	503 321	565 866	114 118	57 766	56 352	
Rodeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	245 945	110 236	135 709	12 078	6 283	5 795	
Rodeni u drugim narodnim republikama	37 811	21 215	16 596	1 750	880	870	
Svega rođenih u FNRJ	1 352 943	634 772	718 171	127 946	64 929	63 017	
Svega rođenih u inostranstvu	38 806	18 037	20 769	3 464	1 812	1 652	
Nepoznato	124	63	61	14	7	7	
RODNI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	37 811	21 215	16 596	1 750	880	870	1
Srbi	6 494	4 960	1 534	216	113	103	2
Hrvati	14 193	7 944	6 249	410	212	198	3
Slovinci	15 258	6 997	8 261	1 070	520	550	4
Makedonci	343	286	57	4	2	2	5
Crnogorci	460	342	118	12	10	2	6
Muslimani-neopredeljeni	168	142	26	2	2	-	7
Ostali Slovenci	177	93	84	6	3	3	8
Nesloveni	718	451	267	30	18	12	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SRBIJA							
Svega	7 044	4 611	2 433	452	238	214	1
Srbi	3 580	2 801	779	113	60	53	2
Hrvati	299	163	136	15	7	8	3
Slovinci	2 617	1 298	1 319	304	158	146	4
Makedonci	12	8	4	-	-	-	5
Crnogorci	29	20	9	-	-	-	6
Muslimani-neopredeljeni	18	18	-	3	2	1	7
Ostali Slovenci	73	45	28	-	-	-	8
Nesloveni	416	258	158	2	-	2	9
Nepoznato	-	-	-	15	11	4	10
HRVATSKA							
Svega	25 285	13 169	12 116	1 136	567	569	1
Srbi	1 481	1 122	359	78	41	37	2
Hrvati	12 528	7 035	5 553	376	196	180	3
Slovinci	10 988	4 901	6 087	663	320	343	4
Makedonci	1	-	1	-	-	-	5
Crnogorci	12	7	5	3	2	1	6
Muslimani-neopredeljeni	-	-	-	-	-	-	7
Ostali Slovenci	68	35	33	-	3	-	8
Nesloveni	147	69	78	13	5	8	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SLOVENIJA							
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovinci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Slovenci	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	3 920	2 356	1 564	129	56	73	1
Srbi	1 283	939	344	21	10	11	2
Hrvati	1 239	720	519	17	8	9	3
Slovinci	1 181	555	626	88	36	52	4
Makedonci	3	3	1	-	-	-	5
Crnogorci	5	4	-	-	-	-	6
Muslimani-neopredeljeni	131	106	25	2	2	-	7
Ostali Slovenci	27	5	22	1	-	1	8
Nesloveni	51	24	27	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	783	578	205	19	9	10	1
Srbi	57	41	16	3	1	2	2
Hrvati	15	9	6	2	1	1	3
Slovinci	261	136	125	8	3	5	4
Makedonci	324	272	52	4	2	2	5
Crnogorci	1	-	1	-	-	-	6
Muslimani-neopredeljeni	16	15	1	-	-	-	7
Ostali Slovenci	8	7	1	-	-	-	8
Nesloveni	101	98	3	2	2	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	779	501	278	14	10	4	1
Srbi	93	57	36	1	1	-	2
Hrvati	52	17	35	-	-	-	3
Slovinci	211	107	104	7	3	4	4
Makedonci	3	3	-	-	-	-	5
Crnogorci	413	311	102	6	6	-	6
Muslimani-neopredeljeni	3	3	-	-	-	-	7
Ostali Slovenci	1	1	-	-	-	-	8
Nesloveni	3	2	1	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

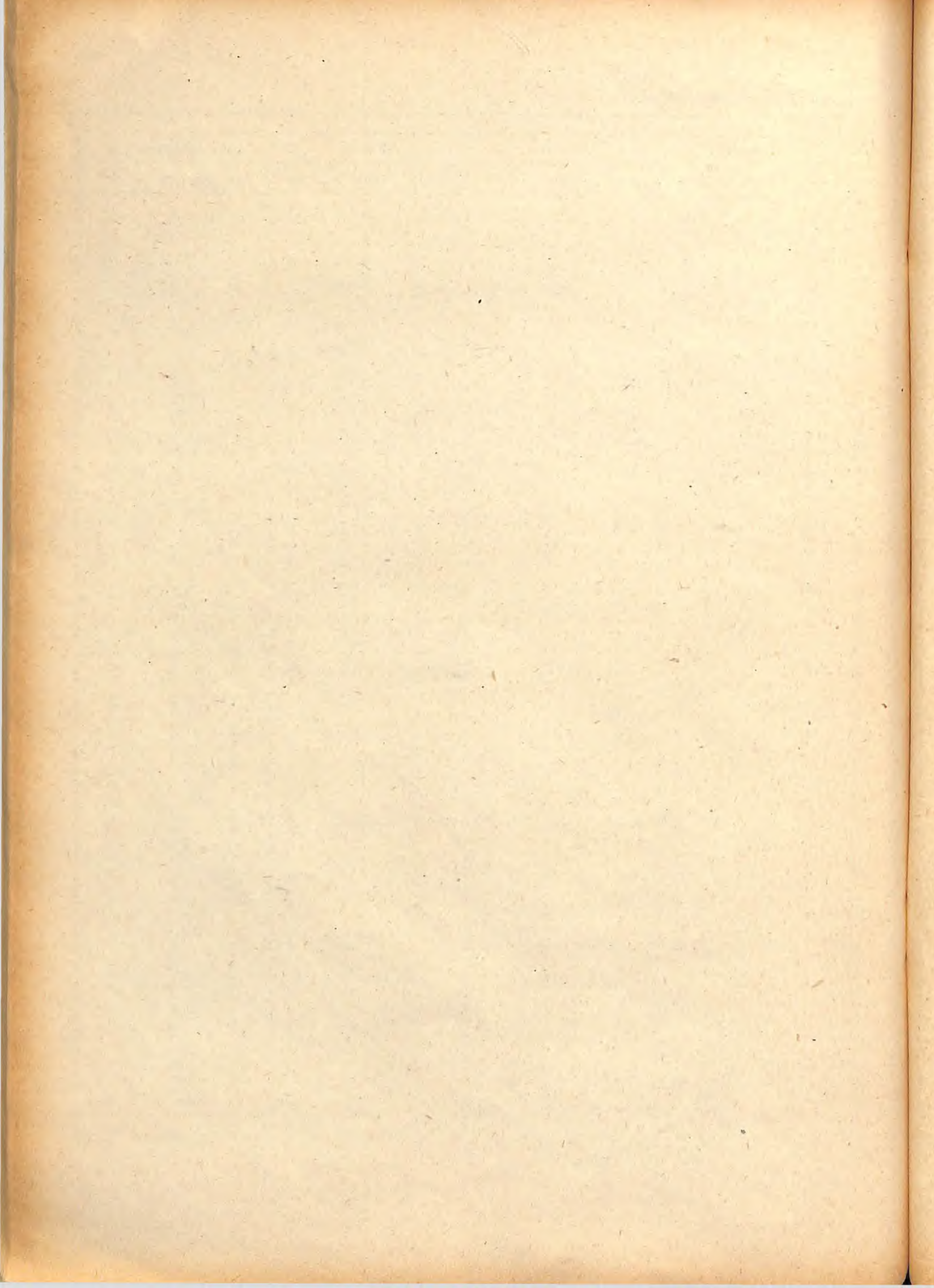
RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	
U K U P N O	2 565 277	1 237 381	1 327 896	331 627	168 957	162 670	
Rodeni na području sreza-grada gde su popisani	2 294 126	1 133 222	1 160 904	320 080	163 255	156 825	
Rodeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	208 001	75 533	132 468	7 928	3 857	4 071	
Rodeni u drugim narodnim republikama	53 792	24 245	29 547	3 234	1 642	1 592	
Svega rođenih u FNRJ	2 555 919	1 233 000	1 322 919	331 242	168 754	162 488	
Svega rođenih u inostranstvu	8 598	4 002	4 596	315	171	144	
Nepoznato	760	379	381	70	32	38	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	53 792	24 245	29 547	3 234	1 642	1 592	1
Srbi	21 502	9 635	11 867	1 556	783	773	2
Hrvati	21 068	8 267	12 801	1 143	584	559	3
Slovenci	3 003	1 544	1 459	46	23	23	4
Makedonci	598	469	129	16	9	7	5
Crnogorci	2 530	1 621	909	89	35	54	6
Muslimani-neopredeljeni	3 643	1 826	1 817	306	164	142	7
Ostali Sloveni	346	164	182	18	10	8	8
Nesloveni	1 100	718	382	60	34	26	9
Nepoznato	2	1	1	-	-	-	10
SRBIJA							
Svega	13 813	7 099	6 714	1 450	748	702	1
Srbi	9 852	5 110	4 742	1 210	620	590	2
Hrvati	1 576	649	927	101	52	49	3
Slovenci	81	49	32	5	5	-	4
Makedonci	31	24	7	1	1	-	5
Crnogorci	103	59	44	23	9	14	6
Muslimani-neopredeljeni	1 157	574	583	67	39	28	7
Ostali Sloveni	164	81	83	8	4	4	8
Nesloveni	847	552	295	35	18	17	9
Nepoznato	2	1	1	-	-	-	10
HRVATSKA							
Svega	27 393	10 781	16 612	1 488	747	741	1
Srbi	8 027	3 160	4 867	238	106	132	2
Hrvati	18 437	7 176	11 261	1 016	517	499	3
Slovenci	140	75	65	7	4	3	4
Makedonci	4	3	1	1	1	-	5
Crnogorci	13	7	6	3	1	2	6
Muslimani-neopredeljeni	479	207	272	198	102	96	7
Ostali Sloveni	152	71	81	9	5	4	8
Nesloveni	141	82	59	16	11	5	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SLOVENIJA							
Svega	3 471	1 661	1 810	80	43	37	1
Srbi	141	51	90	21	12	9	2
Hrvati	524	183	341	16	10	6	3
Slovenci	2 758	1 409	1 349	34	14	20	4
Makedonci	-	-	-	-	-	-	5
Crnogorci	1	-	1	-	-	-	6
Muslimani-neopredeljeni	19	6	13	5	4	1	7
Ostali Sloveni	16	6	10	1	1	-	8
Nesloveni	12	6	6	3	2	1	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovenci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
MAKEDONIJA							
Svega	1 807	1 195	612	55	30	25	1
Srbi	504	275	229	14	10	4	2
Hrvati	141	70	71	4	4	-	3
Slovenci	10	6	4	-	-	-	4
Makedonci	559	439	120	13	6	7	5
Crnogorci	16	4	12	4	-	-	6
Muslimani-neopredeljeni	481	324	157	15	7	8	7
Ostali Sloveni	7	4	3	-	-	-	8
Nesloveni	89	73	16	5	3	2	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
CRNA GORA							
Svega	7 308	3 509	3 799	161	74	87	1
Srbi	2 978	1 039	1 939	73	35	38	2
Hrvati	390	189	201	6	1	5	3
Slovenci	14	5	9	-	-	-	4
Makedonci	4	3	1	1	1	-	5
Crnogorci	2 397	1 551	846	59	25	34	6
Muslimani-neopredeljeni	1 507	715	792	21	12	9	7
Ostali Sloveni	7	2	5	-	-	-	8
Nesloveni	11	5	6	1	-	1	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

RODNI KRAJ I NARODNOST	S t a l n o s t a n o v n i š t v o p o						
	u k u p n o			0 - 4			
	svęga	muški	ženski	svęga	muški	ženski	
U K U P N O	1 152 986	584 002	568 984	159 661	82 098	77 563	
Rodeni na području sreza-grada gde su popisani	1 016 358	521 957	494 401	153 901	79 198	74 703	
Rodeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	85 329	36 662	48 667	3 456	1 751	1 705	
Rodeni u drugim narodnim republikama	30 442	15 429	15 013	1 317	666	651	
Svega rođenih u FNRJ	1 132 129	574 048	558 081	158 674	81 615	77 059	
Svega rođenih u inostranstvu	20 609	9 838	10 771	958	470	488	
Nepoznato	248	116	132	29	13	16	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
Svega	30 442	15 429	15 013	1 317	666	651	1
Srbi	13 917	7 910	6 007	573	296	277	2
Hrvati	1 767	1 028	739	76	35	41	3
Slovinci	558	297	261	20	10	10	4
Makedonci	3 966	1 574	2 392	239	122	117	5
Crnogorci	1 939	1 256	683	91	40	51	6
Muslimani-neopredeljeni	158	72	86	6	4	2	7
Ostali Sloveni	286	140	146	11	7	4	8
Nesloveni	7 849	3 151	4 698	301	152	149	9
Nepoznato	2	1	1	-	-	-	10
SRBIJA							
Svega	23 237	11 385	11 852	1 085	548	537	1
Srbi	11 532	6 454	5 078	520	267	253	2
Hrvati	187	94	93	19	6	13	3
Slovinci	48	25	23	3	2	1	4
Makedonci	3 557	1 450	2 107	219	113	106	5
Crnogorci	247	145	102	38	16	22	6
Muslimani-neopredeljeni	90	50	40	5	4	1	7
Ostali Sloveni	235	119	116	8	5	3	8
Nesloveni	7 341	3 048	4 293	273	135	138	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
HRVATSKA							
Svega	2 668	1 525	1 143	105	56	49	1
Srbi	987	615	372	32	19	13	2
Hrvati	1 387	810	577	48	25	23	3
Slovinci	18	10	8	-	-	-	4
Makedonci	170	50	120	12	6	6	5
Crnogorci	19	8	11	7	2	5	6
Muslimani-neopredeljeni	2	-	2	-	-	-	7
Ostali Sloveni	26	11	15	3	2	1	8
Nesloveni	59	21	38	3	2	1	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SLOVENIJA							
Svega	562	293	269	28	15	13	1
Srbi	10	6	4	1	1	-	2
Hrvati	13	10	3	2	2	-	3
Slovinci	487	259	228	17	8	9	4
Makedonci	29	10	19	1	-	1	5
Crnogorci	3	1	2	2	-	2	6
Muslimani-neopredeljeni	-	-	-	-	-	-	7
Ostali Sloveni	6	2	4	-	-	-	8
Nesloveni	14	5	9	5	4	1	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
BOSNA I HERCEGOVINA							
Svega	1 963	975	988	45	21	24	1
Srbi	1 229	760	469	16	7	9	2
Hrvati	144	88	56	5	1	4	3
Slovinci	5	3	2	-	-	-	4
Makedonci	123	37	86	2	1	1	5
Crnogorci	20	10	10	2	1	1	6
Muslimani-neopredeljeni	57	17	40	-	-	-	7
Ostali Sloveni	17	8	9	-	-	-	8
Nesloveni	366	51	315	20	11	9	9
Nepoznato	2	1	1	-	-	-	10
MAKEDONIJA							
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovinci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10
CRNA GORA							
Svega	2 012	1 251	761	54	26	28	1
Srbi	159	75	84	4	2	2	2
Hrvati	36	26	10	2	1	1	3
Slovinci	87	-	-	-	-	-	4
Makedonci	1 650	1 092	558	42	21	21	5
Crnogorci	9	5	4	1	-	1	6
Muslimani-neopredeljeni	2	-	2	-	-	-	7
Ostali Sloveni	69	26	43	-	-	-	8
Nesloveni	-	-	-	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10

RODNI KRAJ I NARODNOST	Stalno stanovništvo po						
	u k u p n o			0 - 4			
	svoga	muški	ženski	svoga	muški	ženski	
U K U P N O	377 189	178 078	199 111	44 978	23 017	21 961	
Rođeni na području sreza-grada gde su popisani	322 216	161 852	170 364	43 332	22 157	21 175	
Rođeni u drugim srezovima-gradovima ove narodne republike	29 264	9 598	19 666	873	455	418	
Rođeni u drugim narodnim republikama	12 986	5 490	7 496	643	335	308	
Svega rođenih u FNRJ	374 466	176 940	197 526	44 848	22 947	21 901	
Svega rođenih u inostranstvu	2 559	1 056	1 503	108	58	50	
Nepoznato	164	82	82	22	12	10	
ROĐENI U DRUGIM NARODNIM REPUBLIKAMA							
U K U P N O	12 986	5 490	7 496	643	335	308	1
Svega	12 986	5 490	7 496	643	335	308	1
Srbi	2 543	1 328	1 215	82	46	36	2
Hrvati	1 999	1 101	898	71	30	41	3
Slovinci	340	181	159	14	6	8	4
Makedonci	115	65	50	-	-	-	5
Crnogorci	7 467	2 545	4 922	444	239	205	6
Muslimani-neopredeljeni	111	91	20	7	4	3	7
Ostali Sloveni	37	20	17	3	2	1	8
Nesloveni	374	159	215	22	8	14	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SRBIJA	6 059	2 338	3 721	392	203	189	1
Svega	6 059	2 338	3 721	392	203	189	1
Srbi	1 241	543	698	44	21	23	2
Hrvati	48	25	23	6	2	4	3
Slovinci	19	8	11	6	2	4	4
Makedonci	3	1	2	-	-	-	5
Crnogorci	4 377	1 596	2 781	317	171	146	6
Muslimani-neopredeljeni	19	12	7	3	2	1	7
Ostali Sloveni	17	9	8	-	-	-	8
Nesloveni	335	144	191	16	5	11	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
HRVATSKA	2 615	1 324	1 291	95	52	43	1
Svega	2 615	1 324	1 291	95	52	43	1
Srbi	319	207	112	12	8	4	2
Hrvati	1 651	873	778	50	25	25	3
Slovinci	38	20	18	4	2	2	4
Makedonci	-	-	-	-	-	-	5
Crnogorci	578	209	369	23	13	10	6
Muslimani-neopredeljeni	1	-	1	-	-	-	7
Ostali Sloveni	10	6	4	2	2	-	8
Nesloveni	18	9	9	4	2	2	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
SLOVENIJA	374	186	188	9	5	4	1
Svega	374	186	188	9	5	4	1
Srbi	4	1	3	-	-	-	2
Hrvati	19	9	10	1	1	-	3
Slovinci	282	153	129	4	2	2	4
Makedonci	-	-	-	-	-	-	5
Crnogorci	64	21	43	4	2	2	6
Muslimani-neopredeljeni	1	-	1	-	-	-	7
Ostali Sloveni	1	1	-	-	-	-	8
Nesloveni	3	1	2	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
BOSNA I HERCEGOVINA	3 433	1 370	2 043	134	69	65	1
Svega	3 433	1 370	2 043	134	69	65	1
Srbi	955	562	393	25	16	9	2
Hrvati	280	193	87	13	1	12	3
Slovinci	1	-	1	-	-	-	4
Makedonci	-	-	-	-	-	-	5
Crnogorci	2 071	534	1 537	89	49	40	6
Muslimani-neopredeljeni	86	75	11	4	2	2	7
Ostali Sloveni	9	4	5	1	-	1	8
Nesloveni	11	2	9	2	1	1	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
MAKEDONIJA	525	272	253	13	6	7	1
Svega	525	272	253	13	6	7	1
Srbi	24	15	9	1	1	-	2
Hrvati	1	1	-	1	1	-	3
Slovinci	-	-	-	-	-	-	4
Makedonci	112	64	48	-	-	-	5
Crnogorci	377	185	192	11	4	7	6
Muslimani-neopredeljeni	4	4	-	-	-	-	7
Ostali Sloveni	-	-	-	-	-	-	8
Nesloveni	7	3	4	-	-	-	9
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	10
CRNA GORA	1
Svega	1
Srbi	2
Hrvati	3
Slovinci	4
Makedonci	5
Crnogorci	6
Muslimani-neopredeljeni	7
Ostali Sloveni	8
Nesloveni	9
Nepoznato	10

BLIKA CRNA GORA (nastavak 1)

g r u p a m a s t a r o s t i i p o l u												
40 — 44			45 — 49			50 — 54			55 — 59			
svaga	muški	ženski	svaga	muški	ženski	svaga	muški	ženski	svaga	muški	ženski	
17 780	8 667	9 113	17 942	8 100	9 842	14 002	6 047	7 955	14 392	6 050	8 342	
14 569	7 575	6 994	14 671	7 118	7 553	11 313	5 212	6 101	11 892	5 375	6 517	
2 221	726	1 495	2 339	655	1 684	1 965	572	1 393	1 847	465	1 382	
800	284	516	695	228	467	536	179	357	462	138	324	
17 590	8 585	9 005	17 705	8 001	9 704	13 814	5 963	7 851	14 201	5 978	8 223	
180	77	103	227	93	134	180	80	100	185	70	115	
10	5	5	10	6	4	8	4	4	6	2	4	
1	800	284	516	695	228	467	536	179	357	462	138	324
2	198	94	104	149	56	84	107	51	65	85	39	46
3	165	80	85	123	64	59	109	64	45	73	37	36
4	39	24	15	37	22	15	19	12	7	14	9	5
5	12	6	6	2	1	1	1	1	-	-	-	-
6	351	54	297	357	61	296	278	41	237	273	46	227
7	4	4	-	4	4	-	1	1	-	2	2	-
8	1	-	1	1	-	1	2	2	-	-	-	-
9	30	22	8	22	11	11	19	7	12	15	5	10
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	296	69	227	264	47	217	192	37	155	191	41	150
2	98	27	71	67	19	48	45	12	33	45	18	27
3	2	1	1	5	3	2	-	-	-	1	-	1
4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	166	20	146	168	13	155	128	18	110	133	18	115
7	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
9	29	21	8	22	11	11	19	7	12	12	5	7
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	190	83	107	166	80	86	154	79	75	96	41	55
2	21	15	6	22	11	11	19	12	7	7	3	4
3	133	59	74	109	55	54	102	60	42	65	32	33
4	2	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	33	7	26	32	11	21	33	7	26	23	6	17
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	42	24	18	47	22	25	25	14	11	16	11	5
2	-	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-
3	2	1	1	1	-	1	1	1	-	1	1	-
4	36	23	13	34	19	15	19	12	7	14	9	5
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	4	-	4	9	2	7	4	-	4	1	1	-
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	257	101	156	205	73	132	160	45	115	156	44	112
2	79	52	27	57	34	23	43	27	16	32	18	14
3	28	19	9	8	6	2	6	3	3	6	4	2
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	146	27	119	137	30	107	109	13	96	115	21	94
7	3	3	-	3	3	-	1	1	-	1	1	-
8	1	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	15	7	8	13	6	7	5	4	1	3	1	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	12	6	6	2	1	1	1	1	-	-	-	-
6	2	-	2	11	5	6	4	3	1	1	-	1
7	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

II

STALNO STANOVNIŠTVO

PREMA RODNOM KRAJU, NARODNOSTI I POLU

Pregled po narodnim republikama

NARODNOST	Pol	Ukupno	Rođeni u FNRJ na području Narodne Republike							Rođeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
FEDERATIVNA NARODNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA											
UKUPNO	svega	15 772 098	15 573 419	6 117 877	3 775 008	1 372 087	2 713 031	1 151 370	444 046	195 789	2 890
	muški	7 582 461	7 493 467	2 976 149	1 765 002	636 995	1 317 395	586 194	211 732	87 545	1 449
	ženski	8 189 637	8 079 952	3 141 728	2 010 006	735 092	1 395 636	565 176	232 314	108 244	1 441
Srbi	svega	6 547 117	6 523 230	4 561 989	637 994	2 238	1 256 953	40 171	23 885	22 959	928
	muški	3 174 106	3 164 101	2 218 426	297 961	815	616 196	20 209	10 494	9 509	496
	ženski	3 373 011	3 359 129	2 343 563	340 033	1 423	640 757	19 962	13 391	13 450	432
Hrvati	svega	3 784 353	3 762 475	136 970	2 959 285	10 977	645 548	1 605	8 090	21 396	482
	muški	1 770 769	1 762 352	63 764	1 383 876	4 101	305 925	802	3 884	8 209	208
	ženski	2 013 584	2 000 123	73 206	1 575 409	6 876	339 623	803	4 206	13 187	274
Slovinci	svega	1 415 432	1 378 178	7 240	20 218	1 347 018	2 752	514	436	37 146	108
	muški	658 748	641 515	3 609	9 558	626 503	1 361	255	229	17 181	52
	ženski	756 684	736 663	3 631	10 660	720 515	1 391	259	207	19 965	56
Makedonci	svega	810 126	793 517	5 252	304	45	211	787 585	120	16 469	140
	muški	410 591	402 547	2 402	115	23	89	399 872	46	7 982	62
	ženski	399 535	390 970	2 850	189	22	122	387 713	74	8 487	78
Crnogorci	svega	423 703	423 549	28 599	1 219	170	3 135	1 449	388 977	1 993	161
	muški	202 807	201 802	13 830	507	79	1 021	724	185 641	923	82
	ženski	222 896	221 747	14 769	712	91	2 114	725	203 336	1 070	79
Muslimani neopredeljeni	svega	808 921	808 420	16 096	615	33	786 739	2 748	2 189	295	206
	muški	396 225	395 975	8 397	284	13	384 506	1 732	1 043	159	91
	ženski	412 696	412 445	7 699	331	20	402 233	1 016	1 146	136	115
Ostali Sloveni	svega	246 961	210 060	157 588	38 941	496	12 176	665	194	36 865	36
	muški	119 941	102 144	76 707	18 941	227	5 848	324	97	17 785	12
	ženski	127 020	107 916	80 881	20 000	269	6 328	341	97	19 080	24
Nesloveni	svega	1 732 439	1 673 485	1 203 917	116 334	11 103	5 412	316 576	20 143	58 624	330
	muški	848 735	822 819	588 924	53 711	5 231	2 402	162 256	10 295	25 775	141
	ženski	883 704	850 666	614 993	62 623	5 872	3 010	154 320	9 848	32 849	189
Nepoznato	svega	1 046	505	226	98	7	105	57	12	42	499
	muški	539	212	90	49	3	47	20	3	22	305
	ženski	507	293	136	49	4	58	37	9	20	194
NARODNA REPUBLIKA SRBIJA											
UKUPNO	svega	6 527 966	6 457 801	6 021 800	166 394	15 928	143 448	43 593	66 638	69 431	734
	muški	3 171 201	3 141 569	2 928 980	76 573	7 074	73 638	23 555	31 749	29 259	373
	ženski	3 356 765	3 316 232	3 092 820	89 821	8 854	69 810	20 038	34 889	40 172	361
Srbi	svega	4 823 730	4 805 476	4 520 918	116 409	1 371	127 718	23 460	15 600	17 782	472
	muški	2 341 405	2 333 972	2 194 648	54 319	432	65 976	11 659	6 938	7 192	241
	ženski	2 482 325	2 471 504	2 326 270	62 090	939	61 742	11 801	8 662	10 590	231
Hrvati	svega	169 864	167 639	117 271	40 483	325	9 057	188	315	2 212	13
	muški	79 366	78 445	55 368	18 146	146	4 528	93	164	917	4
	ženski	90 498	89 194	61 903	22 337	179	4 529	95	151	1 295	9
Slovinci	svega	20 998	19 596	4 209	1 131	13 809	283	107	57	1 400	2
	muški	9 820	9 150	2 111	486	6 323	149	51	30	669	1
	ženski	11 178	10 446	2 098	645	7 486	134	56	27	731	1
Makedonci	svega	17 917	17 307	1 617	27	1	9	15 645	8	609	1
	muški	10 568	10 213	895	9	1	2	9 302	4	355	-
	ženski	7 349	7 094	722	18	-	7	6 343	4	254	1
Crnogorci	svega	74 860	73 878	23 675	202	28	441	649	48 883	976	6
	muški	37 056	36 541	11 901	77	14	162	334	24 053	511	4
	ženski	37 804	37 337	11 774	125	14	279	315	24 830	465	2
Muslimani neopredeljeni	svega	17 315	17 280	14 783	17	5	1 328	778	369	34	1
	muški	9 323	9 312	7 720	14	1	770	652	155	11	-
	ženski	7 992	7 968	7 063	3	4	558	126	214	23	1
Ostali Sloveni	svega	177 167	159 649	154 807	1 814	113	2 690	150	75	17 501	17
	muški	85 950	77 628	75 456	761	48	1 259	76	28	8 315	7
	ženski	91 217	82 021	79 351	1 053	65	1 431	74	47	9 186	10
Nesloveni	svega	1 225 746	1 196 723	1 184 300	6 292	275	1 913	2 613	1 330	28 898	125
	muški	597 544	585 208	580 793	2 753	109	789	1 387	377	11 280	56
	ženski	628 202	610 515	603 507	3 539	166	1 124	1 226	953	17 618	69
Nepoznato	svega	369	253	220	19	1	9	3	1	19	97
	muški	169	100	88	8	-	3	1	-	9	60
	ženski	200	153	132	11	1	6	2	1	10	37

NARODNOST	Pol	Ukupno	Rodeni u FNRJ na području Narodne Republike							Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			svoga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
UŽA SRBIJA											
UKUPNO	svoga	4 136 934	4 113 157	3 950 544	64 003	10 594	39 532	26 900	21 584	23 311	466
	muški	2 004 722	1 994 564	1 914 488	28 712	4 289	21 683	14 502	10 890	9 921	237
	ženski	2 132 212	2 118 593	2 036 056	35 291	6 305	17 849	12 398	10 694	13 390	229
Srbi	svoga	3 810 573	3 803 341	3 696 484	42 045	1 091	35 524	17 335	10 862	6 880	352
	muški	1 846 400	1 843 621	1 790 899	19 502	320	19 611	8 507	4 782	2 604	175
	ženski	1 964 173	1 959 720	1 905 585	22 543	771	15 913	8 828	6 080	4 276	177
Hrvati	svoga	30 342	29 793	7 297	19 739	167	2 322	81	187	542	7
	muški	13 373	13 131	3 339	8 355	77	1 222	40	98	238	4
	ženski	16 969	16 662	3 958	11 384	90	1 100	41	89	304	3
Slovinci	svoga	13 492	12 527	2 316	724	9 216	178	61	32	963	2
	muški	5 886	5 432	1 163	298	3 840	86	26	19	453	1
	ženski	7 606	7 095	1 153	426	5 376	92	35	13	510	1
Makedonci	svoga	8 301	8 125	821	17	1	6	7 275	5	175	1
	muški	5 107	4 997	454	6	1	1	4 532	3	110	-
	ženski	3 194	3 128	367	11	-	5	2 743	2	65	1
Crnogorci	svoga	16 221	16 057	5 193	112	18	179	292	10 263	160	4
	muški	8 872	8 784	2 601	50	11	83	146	5 893	86	2
	ženski	7 349	7 273	2 592	62	7	96	146	4 370	74	2
Muslimani neopredeljeni	svoga	6 586	6 576	5 282	13	2	656	458	165	10	-
	muški	3 778	3 771	2 915	12	1	404	376	63	7	-
	ženski	2 808	2 805	2 367	1	1	252	82	102	3	-
Ostali Sloveni	svoga	68 833	59 057	58 057	503	51	304	96	46	9 771	5
	muški	33 766	29 377	28 992	180	19	126	43	17	4 386	3
	ženski	35 067	29 680	29 065	323	32	178	53	29	5 385	2
Nesloveni	svoga	182 351	177 511	174 951	832	47	358	1 299	24	4 800	40
	muški	87 430	85 382	84 068	301	20	147	831	15	2 031	17
	ženski	94 921	92 129	90 883	531	27	211	468	9	2 769	23
Nepoznato	svoga	235	170	143	18	1	5	3	-	10	55
	muški	110	69	57	8	-	3	1	-	6	35
	ženski	125	101	86	10	1	2	2	-	4	20
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA											
UKUPNO	svoga	1 663 212	1 621 679	1 371 998	100 309	5 129	100 290	14 538	29 415	41 283	250
	muški	795 434	777 905	655 284	46 862	2 691	50 461	8 243	14 364	17 405	124
	ženski	867 778	843 774	716 714	53 447	2 438	49 829	6 295	15 051	23 878	126
Srbi	svoga	841 246	830 404	659 117	72 662	270	89 293	5 481	3 581	10 724	118
	muški	409 833	405 247	321 547	33 987	111	45 019	2 877	1 706	4 521	65
	ženski	431 413	425 157	337 570	38 675	159	44 274	2 604	1 875	6 203	53
Hrvati	svoga	134 232	132 567	105 121	20 425	155	6 659	91	116	1 659	6
	muški	63 343	62 668	49 584	9 642	69	3 267	46	60	675	-
	ženski	70 889	69 899	55 537	10 783	86	3 392	45	56	984	6
Slovinci	svoga	7 223	6 804	1 828	394	4 414	99	45	24	419	-
	muški	3 789	3 580	910	184	2 392	59	24	11	209	-
	ženski	3 434	3 224	918	210	2 022	40	21	13	210	-
Makedonci	svoga	9 090	8 668	731	9	-	3	7 922	3	422	-
	muški	5 172	4 934	401	3	-	1	4 528	1	238	-
	ženski	3 918	3 734	330	6	-	2	3 394	2	184	-
Crnogorci	svoga	30 589	30 510	4 418	65	6	156	241	25 624	78	1
	muški	15 023	14 985	2 245	19	2	44	127	12 548	37	1
	ženski	15 566	15 525	2 173	46	4	112	114	13 076	41	-
Muslimani neopredeljeni	svoga	1 050	1 043	234	4	1	484	304	16	6	1
	muški	776	772	145	2	-	340	274	11	4	-
	ženski	274	271	89	2	1	144	30	5	2	1
Ostali Sloveni	svoga	16 814	100 369	95 562	1 305	60	2 375	44	22	7 433	12
	muški	51 899	48 136	46 366	578	28	1 127	28	9	3 759	4
	ženski	55 915	52 233	50 196	728	32	1 248	16	13	3 674	8
Nesloveni	svoga	531 847	511 242	503 920	5 443	223	1 217	410	29	20 534	71
	muški	245 546	237 557	234 060	2 447	89	604	339	18	7 959	30
	ženski	286 301	273 685	269 860	2 996	134	613	71	11	12 575	41
Nepoznato	svoga	121	72	67	1	-	4	-	-	8	41
	muški	53	26	26	-	-	-	-	-	3	24
	ženski	68	46	41	1	-	4	-	-	5	17

NARODNOST	Pol	Ukupno	Rođeni u FNRJ na području Narodne Republike							Rođeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			svoga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
AUTONOMNA KOSOVSKO-METOHISKA OBLAST											
UKUPNO	svoga	727 820	722 965	699 258	2 082	205	3 626	2 155	15 639	4 837	18
	muški	371 045	369 100	359 208	999	94	1 494	810	6 495	1 933	12
	ženski	356 775	353 865	340 050	1 083	111	2 132	1 345	9 144	2 904	6
Srbi	svoga	171 911	171 731	165 317	1 702	10	2 901	644	1 157	178	2
	muški	85 172	85 104	82 202	830	1	1 346	275	450	67	1
	ženski	86 739	86 627	83 115	872	9	1 555	369	707	111	1
Hrvati	svoga	5 290	5 279	4 853	319	3	76	16	12	11	-
	muški	2 650	2 646	2 445	149	-	39	7	6	4	-
	ženski	2 640	2 633	2 408	170	3	37	9	6	7	-
Slovinci	svoga	283	265	65	13	179	6	1	1	18	-
	muški	145	138	38	4	91	4	1	-	7	-
	ženski	138	127	27	9	88	2	-	1	11	-
Makedonci	svoga	526	514	65	1	-	-	448	-	12	-
	muški	289	282	40	-	-	-	242	-	7	-
	ženski	237	232	25	1	-	-	206	-	5	-
Crnogorci	svoga	28 050	27 311	14 064	25	4	106	116	12 996	738	1
	muški	13 161	12 772	7 055	8	1	35	61	5 612	388	1
	ženski	14 889	14 539	7 009	17	3	71	55	7 384	350	-
Muslimani neopredeljeni	svoga	9 679	9 661	9 267	-	2	188	16	188	18	-
	muški	4 769	4 769	4 660	-	-	26	2	81	-	-
	ženski	4 910	4 892	4 607	-	2	162	14	107	18	-
Ostali Sloveni	svoga	520	223	188	5	2	11	10	7	297	-
	muški	285	115	98	3	1	6	5	2	170	-
	ženski	235	108	90	2	1	5	5	5	127	-
Nesloveni	svoga	511 548	507 970	505 429	17	5	338	904	1 277	3 564	14
	muški	264 568	263 269	262 665	5	-	38	217	344	1 290	9
	ženski	246 980	244 701	242 764	12	5	300	687	933	2 274	5
Nepoznato	svoga	13	11	10	-	-	-	-	1	1	1
	muški	6	5	5	-	-	-	-	-	-	1
	ženski	7	6	5	-	-	-	-	1	1	-
NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA											
UKUPNO	svoga	3 756 807	3 700 161	45 924	3550 653	36 620	58 160	2 975	5 829	55 786	860
	muški	1 758 927	1 733 138	21 736	1661 630	14 224	30 301	1 975	3 272	25 353	436
	ženski	1 997 880	1 967 023	24 188	1889 023	22 396	27 859	1 000	2 557	30 433	424
Srbi	svoga	543 795	539 690	14 866	510 771	210	12 419	462	962	4 031	74
	muški	257 056	255 134	8 870	238 538	78	6 950	279	419	1 876	46
	ženski	286 739	284 556	5 996	272 233	132	5 469	183	543	2 155	28
Hrvati	svoga	2 975 399	2 958 012	17 589	2884 739	8 500	43 628	984	2 572	17 010	377
	muški	1 390 724	1 384 073	7 465	1349 836	2 940	22 096	489	1 247	6 486	165
	ženski	1 584 675	1 573 939	10 124	1534 903	5 560	21 532	495	1 324	10 524	212
Slovinci	svoga	38 734	35 558	266	7 903	27 116	195	29	49	3 165	11
	muški	16 772	15 253	118	4 066	10 931	94	13	31	1 514	5
	ženski	21 962	20 305	148	3 837	16 185	101	16	18	1 651	6
Makedonci	svoga	1 387	1 306	32	102	1	2	1 162	7	80	1
	muški	1 057	985	24	53	1	2	900	5	71	1
	ženski	330	321	8	49	-	-	262	2	9	-
Crnogorci	svoga	2 871	2 823	168	395	17	51	30	2 162	46	2
	muški	1 905	1 884	109	199	8	25	18	1 525	21	-
	ženski	966	939	59	196	9	26	12	637	25	2
Muslimani neopredeljeni	svoga	1 077	1 071	29	116	-	827	69	30	5	1
	muški	756	753	23	63	-	583	64	20	2	1
	ženski	321	318	6	53	-	244	5	10	3	-
Ostali Sloveni	svoga	51 648	39 990	2 292	36 871	76	716	21	14	11 645	13
	muški	25 209	19 501	997	18 057	34	392	12	9	5 706	2
	ženski	26 439	20 489	1 295	18 814	42	324	9	5	5 939	11
Nesloveni	svoga	141 522	121 618	10 678	109 677	697	316	217	33	19 789	115
	muški	65 227	55 507	4 129	50 777	231	154	200	16	9 669	51
	ženski	76 295	66 111	6 549	58 900	466	162	17	17	10 120	64
Nepoznato	svoga	374	93	4	79	3	6	1	-	15	266
	muški	221	48	1	41	1	5	-	-	8	165
	ženski	153	45	3	38	2	1	1	-	7	101

NARODNOST	Pol	Ukupno	Rodeni u FNRJ na području Narodne Republike							Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			svoga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
NARODNA REPUBLIKA SLOVENIJA											
UKUPNO	svoga	1 391 873	1 352 943	7 044	25 285	1 315 132	3 920	783	779	38 806	124
	muški	652 872	634 772	4 611	13 169	613 557	2 356	578	501	18 037	63
	ženski	739 001	718 171	2 433	12 116	701 575	1 564	205	278	20 769	61
Srbi	svoga	7 048	6 996	3 580	1 491	502	1 283	57	93	47	5
	muški	5 233	5 207	2 801	1 122	247	939	41	57	25	1
	ženski	1 815	1 789	779	359	255	344	16	36	22	4
Hrvati	svoga	16 069	15 789	299	12 588	1 596	1 239	15	52	262	18
	muški	8 899	8 757	163	7 035	813	720	9	17	132	10
	ženski	7 170	7 032	136	5 553	783	519	6	35	130	8
Slovinci	svoga	1 350 149	1 317 824	2 617	10 988	1 302 566	1 181	261	211	32 232	93
	muški	629 293	614 425	1 298	4 901	607 428	555	136	107	14 823	45
	ženski	720 856	703 399	1 319	6 087	695 138	626	125	104	17 409	48
Makedonci	svoga	366	357	12	1	14	3	324	3	9	-
	muški	305	297	8	-	11	3	272	3	8	-
	ženski	61	60	4	1	3	-	52	-	1	-
Crnogorci	svoga	521	517	29	12	57	5	1	413	4	-
	muški	381	377	20	7	35	4	-	311	4	-
	ženski	140	140	9	5	22	1	1	102	-	-
Muslimani neopredeljeni	svoga	179	176	18	-	8	131	16	3	3	-
	muški	149	148	18	-	6	106	15	3	1	-
	ženski	30	28	-	-	2	25	1	-	2	-
Ostali Slovenci	svoga	2 544	461	73	68	284	27	8	1	2 083	-
	muški	1 194	229	45	35	136	5	7	1	965	-
	ženski	1 350	232	28	33	148	22	1	-	1 118	-
Nesloveni	svoga	14 987	10 820	416	147	10 102	51	101	3	4 165	2
	muški	7 409	5 330	258	69	4 879	24	98	2	2 078	1
	ženski	7 578	5 490	158	78	5 223	27	3	1	2 087	1
Nepoznato	svoga	10	3	-	-	3	-	-	-	1	6
	muški	9	2	-	-	2	-	-	-	1	6
	ženski	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-

NARODNA REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

UKUPNO	svoga	2 565 277	2 555 919	13 813	27 393	3 471 250	127	1 807	7 308	8 598	760
	muški	1 237 281	1 233 000	7 099	10 781	1 661 120	755	1 195	3 509	4 002	379
	ženski	1 327 896	1 322 919	6 714	16 612	1 810 129	372	612	3 799	4 596	381
Srbi	svoga	1 136 116	1 134 851	9 852	8 027	141 111	349	504	2 978	897	368
	muški	551 168	550 644	5 110	3 160	51 541	009	275	1 039	322	202
	ženski	584 948	584 207	4 742	4 867	90 572	340	229	1 939	575	166
Hrvati	svoga	614 123	612 268	1 576	18 437	524 591	200	141	390	1 783	72
	muški	287 219	286 567	649	7 176	183 278	300	70	189	624	28
	ženski	326 904	325 701	927	11 261	341 312	900	71	201	1 159	44
Slovinci	svoga	4 338	4 090	81	140	2 758	1 087	10	14	247	1
	muški	2 224	2 104	49	75	1 409	560	6	5	119	1
	ženski	2 114	1 986	32	65	1 349	527	4	9	128	-
Makedonci	svoga	675	672	31	4	-	74	559	4	3	-
	muški	516	514	24	3	-	45	439	3	2	-
	ženski	159	158	7	1	-	29	120	1	1	-
Crnogorci	svoga	3 094	3 077	103	13	1	547	16	2 397	16	1
	muški	1 916	1 907	59	7	-	286	4	1 551	8	1
	ženski	1 178	1 170	44	6	1	261	12	846	8	-
Muslimani neopredeljeni	svoga	788 403	787 953	1 157	479	19 784	310	481	1 507	246	204
	muški	385 014	384 781	574	207	6 382	955	324	715	143	90
	ženski	403 389	403 172	583	272	13 401	355	157	792	103	114
Ostali Slovenci	svoga	12 947	9 063	164	152	16	8 717	7	7	3 878	6
	muški	6 185	4 344	81	71	6	4 180	4	2	1 838	3
	ženski	6 762	4 719	83	81	10	4 537	3	5	2 040	3
Nesloveni	svoga	5 388	3 855	847	141	12	2 755	89	11	1 523	10
	muški	3 046	2 100	552	82	6	1 382	73	5	942	4
	ženski	2 342	1 755	295	59	6	1 373	16	6	581	6
Nepoznato	svoga	193	90	2	-	-	88	-	-	5	98
	muški	93	39	1	-	-	38	-	-	4	50
	ženski	100	51	1	-	-	50	-	-	1	48

NARODNOST	Pol	Ukupno	Rođeni u FNRJ na području Narodne Republike							Rođeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			svoga	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
NARODNA REPUBLIKA MAKEDONIJA											
UKUPNO	svoga	1 152 986	1 132 129	23 237	2 668	562	1 963	1 101 687	2 012	20 609	248
	muški	584 002	574 048	11 385	1 525	293	975	558 619	1 251	9 838	116
	ženski	568 984	558 081	11 852	1 143	269	988	543 068	761	10 771	132
Srbi	svoga	29 721	29 581	11 532	987	10	1 229	15 664	159	134	6
	muški	15 922	15 850	6 454	615	6	760	7 940	75	68	4
	ženski	13 799	13 731	5 078	372	4	469	7 724	84	66	2
Hrvati	svoga	2 090	2 043	187	1 387	13	144	276	36	45	2
	muški	1 187	1 168	94	810	10	88	140	26	18	1
	ženski	903	875	93	577	3	56	136	10	27	1
Slovenci	svoga	729	665	48	18	487	5	107	-	63	1
	muški	383	346	25	10	259	3	49	-	37	-
	ženski	346	319	23	8	228	2	58	-	26	1
Makedonci	svoga	789 648	773 749	3 557	170	29	123	769 783	87	15 761	138
	muški	398 072	390 469	1 450	50	10	37	388 895	27	7 542	61
	ženski	391 576	383 280	2 107	120	19	86	380 888	60	8 219	77
Crnogorci	svoga	2 348	2 315	247	19	3	20	376	1 650	32	1
	muški	1 458	1 439	145	8	1	10	183	1 092	19	-
	ženski	890	876	102	11	2	10	193	558	13	1
Muslimani neopredeljeni	svoga	1 560	1 558	90	2	-	57	1 400	9	2	-
	muški	746	745	50	-	-	17	673	5	1	-
	ženski	814	813	40	2	-	40	727	4	1	-
Ostali Sloveni	svoga	2 222	765	235	26	6	17	479	2	1 457	-
	muški	1 138	365	119	11	2	8	225	-	773	-
	ženski	1 084	400	116	15	4	9	254	2	684	-
Nesloveni	svoga	324 581	321 398	7 341	59	14	366	313 549	69	3 113	70
	muški	165 053	163 646	3 048	21	5	51	160 495	26	1 380	27
	ženski	159 528	157 752	4 293	38	9	315	153 054	43	1 733	43
Nepoznato	svoga	87	55	-	-	-	2	53	-	2	30
	muški	43	20	-	-	-	1	19	-	-	23
	ženski	44	35	-	-	-	1	34	-	2	7
NARODNA REPUBLIKA CRNA GORA											
UKUPNO	svoga	377 189	374 466	6 059	2 615	374	3 413	525 361 480	2 559	164	
	muški	178 078	176 940	2 338	1 324	186	1 370	272 171 450	1 056	82	
	ženski	199 111	197 526	3 721	1 291	188	2 043	253 190 030	1 503	82	
Srbi	svoga	6 707	6 636	1 241	319	4	955	24 4 093	68	3	
	muški	3 322	3 294	543	207	1	562	15 1 966	26	2	
	ženski	3 385	3 342	698	112	3	393	9 2 127	42	1	
Hrvati	svoga	6 808	6 724	48	1 651	19	280	1 4 725	84	-	
	muški	3 374	3 342	25	873	9	193	1 2 241	32	-	
	ženski	3 434	3 382	23	778	10	87	- 2 484	52	-	
Slovenci	svoga	484	445	19	38	282	1	- 105	39	-	
	muški	256	237	8	20	153	-	- 56	19	-	
	ženski	228	208	11	18	129	1	- 49	20	-	
Makedonci	svoga	133	126	3	-	-	-	112 11	7	-	
	muški	73	69	1	-	-	-	64 4	4	-	
	ženski	60	57	2	-	-	-	48 7	3	-	
Crnogorci	svoga	342 009	340 939	4 377	578	64	2 071	377 333 472	919	151	
	muški	160 091	159 654	1 596	209	21	534	185 157 109	360	77	
	ženski	181 918	181 285	2 781	369	43	1 537	192 176 363	559	74	
Muslimani neopredeljeni	svoga	387	382	19	1	1	86	4 271	5	-	
	muški	237	236	12	-	-	75	4 145	1	-	
	ženski	150	146	7	1	1	11	- 126	4	-	
Ostali Sloveni	svoga	433	132	17	10	1	9	- 95	301	-	
	muški	265	77	9	6	1	4	- 57	188	-	
	ženski	168	55	8	4	-	5	- 38	113	-	
Nesloveni	svoga	20 215	19 071	335	18	3	11	7 18 697	1 136	8	
	muški	10 456	10 028	144	9	1	2	3 9 869	426	2	
	ženski	9 759	9 043	191	9	2	9	4 8 828	710	6	
Nepoznato	svoga	13	11	-	-	-	-	- 11	-	2	
	muški	4	3	-	-	-	-	- 3	-	1	
	ženski	9	8	-	-	-	-	- 8	-	1	

III

STALNO STANOVNIŠTVO
PREMA RODNOM KRAJU PO POLU
Pregled po srezovima i gradovima

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji								Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja		
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina			Makedonija	Crna Gora
UŽA SRBIJA														
ARILJSKI	svega	22 851	22 758	21 027	1 731	81	.	17	1	30	27	6	12	-
	muški	10 984	10 946	10 677	269	32	.	6	-	11	13	2	6	-
	ženski	11 867	11 812	10 350	1 462	49	.	11	1	19	14	4	6	-
AZBUKOVAČKI	svega	27 140	26 958	26 128	830	173	.	21	9	126	6	11	9	-
	muški	13 122	13 047	12 869	178	71	.	7	3	51	5	5	4	-
	ženski	14 018	13 911	13 259	652	102	.	14	6	75	1	6	5	-
BELIČKI	svega	44 227	44 063	41 116	2 947	137	.	58	4	25	39	11	27	-
	muški	21 374	21 312	20 844	468	54	.	20	1	7	19	7	8	-
	ženski	22 853	22 751	20 272	2 479	83	.	38	3	18	20	4	19	-
BELOPALANAČKI	svega	29 641	29 465	27 599	1 866	151	.	30	3	39	53	26	25	-
	muški	14 446	14 370	13 855	515	68	.	12	1	18	26	11	8	-
	ženski	15 195	15 095	13 744	1 351	83	.	18	2	21	27	15	17	-
BEOGRADSKI	svega	91 218	88 436	79 201	9 235	2 434	.	1 063	160	707	380	124	334	14
	muški	44 526	42 904	39 050	3 854	1 423	.	559	81	443	263	77	193	6
	ženski	46 692	45 532	40 151	5 381	1 011	.	504	79	264	117	47	141	8
BEOGRAD, grad	svega	367 816	252 028	96 506	155 522	101 456	.	47 674	7 360	24 016	12 390	10 016	14 206	126
	muški	180 103	123 465	46 769	76 696	50 663	.	21 008	2 753	13 513	7 547	5 842	5 903	72
	ženski	187 713	128 563	49 737	78 826	50 793	.	26 666	4 607	10 503	4 843	4 174	8 303	54
BOLJEVAČKI	svega	30 682	30 332	28 159	2 173	282	.	107	67	29	64	15	67	1
	muški	14 705	14 516	13 561	955	153	.	57	41	14	32	9	36	-
	ženski	15 977	15 816	14 598	1 218	129	.	50	26	15	32	6	31	1
BORSKI	svega	22 046	21 956	20 837	1 119	68	.	14	4	23	24	3	22	-
	muški	10 394	10 339	9 918	421	41	.	9	-	15	16	1	14	-
	ženski	11 652	11 617	10 919	698	27	.	5	4	8	8	2	8	-
BOR, grad	svega	10 823	9 072	1 693	7 379	1 420	.	415	172	263	474	96	313	18
	muški	6 429	5 326	839	4 487	912	.	212	92	167	397	44	182	9
	ženski	4 394	3 746	854	2 892	508	.	203	80	96	77	52	131	9
BOSILEGRADSKI	svega	27 709	27 352	27 106	246	66	.	11	2	5	46	2	291	-
	muški	13 604	13 515	13 397	118	25	.	5	-	3	15	2	64	-
	ženski	14 105	13 837	13 709	128	41	.	6	2	2	31	-	227	-
BUJANOVAČKI	svega	55 938	55 181	50 148	5 033	741	.	35	2	134	548	22	16	-
	muški	28 071	27 920	26 603	1 317	144	.	12	1	12	108	11	7	-
	ženski	27 867	27 261	23 545	3 716	597	.	23	1	122	440	11	9	-
CRNOGORSKI	svega	18 610	18 564	17 502	1 062	41	.	14	-	14	4	9	5	-
	muški	8 880	8 862	8 645	217	17	.	1	-	7	4	5	1	-
	ženski	9 730	9 702	8 857	845	24	.	13	-	7	-	4	4	-
ČAČAK, grad	svega	12 987	11 605	4 066	7 539	1 238	.	212	55	454	284	233	133	11
	muški	6 290	5 627	1 978	3 649	592	.	88	19	239	117	129	64	7
	ženski	6 697	5 978	2 088	3 890	646	.	124	36	215	167	104	69	4
DESPOTOVAČKI	svega	28 791	28 666	26 792	1 874	106	.	49	7	24	15	11	18	1
	muški	14 106	14 042	13 553	489	55	.	24	6	10	9	6	9	-
	ženski	14 685	14 624	13 239	1 385	51	.	25	1	14	6	5	9	1
CARIBRODSKI	svega	24 445	23 868	22 489	1 379	79	.	18	1	20	37	3	498	-
	muški	12 239	12 049	11 464	585	31	.	9	-	7	15	-	159	-
	ženski	12 206	11 819	11 025	794	48	.	9	1	13	22	3	339	-
DEŽEVSKI	svega	32 156	31 924	29 522	2 402	230	.	1	-	20	6	203	2	-
	muški	16 327	16 223	15 581	642	103	.	-	-	9	5	89	1	-
	ženski	15 829	15 701	13 941	1 760	127	.	1	-	11	1	114	1	-
DOBRIČKI	svega	65 547	64 948	59 806	5 142	568	.	39	4	76	117	332	29	2
	muški	31 593	31 371	30 211	1 160	205	.	14	-	24	48	119	16	1
	ženski	33 954	33 577	29 595	3 982	363	.	25	4	52	69	213	13	1
DRAGAČEVSKI	svega	34 657	34 560	32 693	1 867	88	.	11	3	19	23	32	9	-
	muški	16 794	16 757	16 486	271	32	.	5	1	7	5	14	5	-
	ženski	17 863	17 803	16 207	1 596	56	.	6	2	12	18	18	4	-
GRUŽANSKI	svega	49 558	49 280	46 272	3 008	248	.	88	6	59	52	43	29	1
	muški	23 669	23 540	23 040	500	117	.	38	1	29	28	21	11	1
	ženski	25 889	25 740	23 232	2 508	131	.	50	5	30	24	22	18	-
HOMOLJSKI	svega	25 036	24 889	24 032	857	116	.	42	11	44	10	9	28	3
	muški	12 122	12 019	11 639	380	84	.	29	9	33	5	8	18	1
	ženski	12 914	12 870	12 393	477	32	.	13	2	11	5	1	10	2
JABLANIČKI	svega	66 733	65 617	61 608	4 009	1 053	.	43	4	144	195	667	59	4
	muški	31 717	31 308	30 036	1 272	376	.	12	-	60	84	220	29	4
	ženski	35 016	34 309	31 572	2 737	677	.	31	4	84	111	447	30	-

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznatno mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
JADRANSKI	svoga muški ženski	59 888 28 844 31 044	58 706 28 359 30 347	54 869 26 952 27 517	3 837 1 407 2 430	1 101 453 648	.	287 105 182	28 10 18	649 281 368	66 24 42	71 33 38	78 31 47	3 1 2
JASENIČKI	svoga muški ženski	57 179 27 763 29 416	56 125 27 193 28 932	49 132 25 610 23 522	6 993 1 583 5 410	898 490 408	.	378 180 198	36 16 20	193 129 64	198 103 95	93 62 31	154 80 74	2 1 2
JUŽNOMORAVSKI	svoga muški ženski	50 839 24 841 25 998	50 427 24 639 25 788	47 795 23 767 24 028	2 632 872 1 760	324 156 168	.	83 39 44	24 16 8	30 14 16	156 72 84	31 15 16	86 46 40	2 1 2
KLJUČKI	svoga muški ženski	23 030 10 723 12 307	22 770 10 614 12 156	22 060 10 291 11 769	710 323 387	150 75 75	.	53 24 29	4 - 4	22 11 11	32 20 12	39 20 19	107 33 74	3 1 2
KOLUBARSKI	svoga muški ženski	33 578 16 355 17 223	33 075 16 094 16 981	29 384 15 085 14 299	3 692 1 009 2 682	444 233 211	.	174 89 85	41 25 16	145 80 65	39 17 22	45 22 23	59 28 31	- - -
KOPAONIČKI	svoga muški ženski	24 728 12 089 12 639	24 641 12 051 12 590	23 011 11 701 11 310	1 630 350 1 280	76 32 44	.	18 5 13	- - -	27 16 11	19 9 10	12 2 10	11 6 5	- - -
KOSANIČKI	svoga muški ženski	43 574 21 015 22 559	42 867 20 766 22 101	39 013 19 591 19 422	3 054 1 175 2 679	678 232 446	.	61 24 37	7 1 6	45 20 25	117 38 79	448 149 299	26 15 11	3 2 1
KOSMAJSKI	svoga muški ženski	56 525 26 835 29 690	55 518 26 298 29 220	49 489 25 141 24 348	6 029 1 157 4 872	870 453 417	.	346 166 180	84 48 36	250 131 119	132 74 58	58 34 24	137 84 53	- - -
KRAGUJEVAČKI	svoga muški ženski	60 482 28 733 31 749	60 040 28 549 31 491	54 828 27 527 27 301	5 212 1 022 4 190	387 169 218	.	129 56 73	13 2 11	114 58 56	103 43 60	28 10 18	55 15 40	- - -
KRAGUJEVAC, grad	svoga muški ženski	31 412 15 200 16 212	27 302 12 843 14 459	9 835 4 685 5 150	17 467 8 158 9 309	3 692 2 162 1 530	.	1 226 703 523	189 109 80	982 646 336	872 447 425	423 257 166	408 188 220	10 7 3
KRAJINSKI	svoga muški ženski	66 235 31 444 34 791	65 927 31 328 34 599	64 556 30 783 33 773	1 371 545 826	160 76 84	.	56 23 33	10 7 3	37 19 18	37 17 20	20 10 10	148 40 108	- - -
KRUŠEVAC, grad	svoga muški ženski	13 862 6 781 7 081	12 294 6 060 6 234	4 543 2 257 2 286	7 751 3 803 3 948	1 378 646 732	.	356 165 191	72 31 41	226 124 102	546 228 318	178 98 80	185 72 113	5 3 2
LESKOVAČKI	svoga muški ženski	86 133 41 874 44 259	85 787 41 745 44 042	80 526 40 518 40 008	5 261 1 227 4 034	285 100 185	.	45 6 39	14 4 10	37 11 26	118 52 66	71 27 44	61 29 32	- - -
LESKOVAC, grad	svoga muški ženski	20 913 10 295 10 618	19 675 9 754 9 921	12 750 6 271 6 479	6 925 3 483 3 442	1 104 476 628	.	209 68 141	34 15 19	104 43 61	624 293 331	133 57 76	121 61 60	13 4 9
LEVAČKI	svoga muški ženski	30 639 14 830 15 809	30 543 14 791 15 752	28 397 14 486 13 911	2 146 305 1 841	79 35 44	.	32 11 21	- - -	12 8 4	27 12 15	8 4 4	16 4 12	1 - 1
LUŽNIČKI	svoga muški ženski	34 725 17 103 17 622	34 645 17 074 17 571	33 658 16 859 16 799	987 215 772	40 14 26	.	13 2 11	4 2 2	6 2 4	7 2 5	10 6 4	39 14 25	1 1 -
LJIŠKI	svoga muški ženski	38 356 18 409 19 947	38 142 18 309 19 833	35 072 17 743 17 329	3 070 566 2 504	180 91 89	.	59 33 26	5 2 3	75 33 42	16 9 7	25 14 11	34 9 25	- - -
LJUBIČKOTRNAVSKI	svoga muški ženski	60 360 28 850 31 510	60 016 28 678 31 338	55 370 27 577 27 793	4 646 1 101 3 545	301 152 149	.	54 26 28	18 8 10	97 53 44	53 21 32	79 44 35	43 20 23	- - -
MAČVANSKI	svoga muški ženski	60 287 28 582 31 705	59 353 28 175 31 178	56 057 27 226 28 831	3 296 949 2 347	832 374 458	.	312 116 196	17 4 13	439 218 221	43 25 18	21 11 10	102 33 69	- - -
MILEŠEVSKI	svoga muški ženski	28 804 14 249 14 555	27 331 13 788 13 543	26 383 13 486 12 897	948 302 646	1 454 450 1 004	.	12 6 6	1 1 -	149 65 84	12 3 9	1 280 375 905	19 11 8	- - -
MLAVSKI	svoga muški ženski	59 825 28 320 31 505	59 314 28 043 31 271	55 905 27 086 28 819	3 409 957 2 452	435 239 196	.	152 79 73	29 19 10	123 70 53	68 38 30	63 33 30	72 36 36	4 2 2
MORAVIČKI	svoga muški ženski	32 797 16 078 16 719	32 601 15 989 16 612	30 841 15 488 15 353	1 760 501 1 259	174 80 94	.	47 21 26	14 7 7	33 18 15	32 12 20	48 22 26	22 9 13	- - -

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svęga	u istom srezu gde je popisán	u drugom srezu ove narodne republike	Sveęa	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
MORA VSKI	svęga muški ženski	61 002 29 441 31 561	59 901 28 883 31 018	53 725 26 738 26 987	6 176 2 145 4 031	930 467 463	.	232 100 132	129 80 49	136 81 55	292 147 145	141 59 82	137 70 67	34 21 13
NEGOTIN, grad	svęga muški ženski	6 143 3 024 3 119	5 559 2 701 2 858	2 825 1 332 1 493	2 734 1 369 1 365	510 297 213	.	121 73 48	19 11 8	145 96 49	168 82 86	57 35 22	72 26 46	2 - 2
NIŠAVSKI	svęga muški ženski	56 799 27 594 29 205	56 706 27 567 29 139	55 321 27 282 28 039	1 385 285 1 100	46 13 33	.	12 - 12	5 3 2	3 2 1	24 7 17	2 1 1	46 13 33	1 1 -
NIŠKI	svęga muški ženski	91 983 45 253 46 730	91 534 45 065 46 469	86 709 43 905 42 804	4 825 1 160 3 665	378 160 218	.	128 48 80	40 13 27	52 25 27	124 63 61	34 11 23	71 28 43	- - -
NIŠ, grad	svęga muški ženski	49 332 24 905 24 427	42 861 21 622 21 239	17 410 8 490 8 920	25 451 13 132 12 319	5 713 2 950 2 763	.	1 295 675 620	344 156 188	1 021 620 401	2 329 1 064 1 265	724 435 289	728 317 411	30 16 14
NOVI PAZAR, grad	svęga muški ženski	11 992 5 951 6 041	11 351 5 639 5 712	8 593 4 436 4 157	2 758 1 203 1 555	597 288 309	.	24 13 11	5 2 3	99 47 52	34 12 22	435 214 221	38 21 17	6 3 3
ORAŠAČKI	svęga muški ženski	71 042 33 440 37 602	70 010 32 972 37 038	63 505 31 282 32 223	6 505 1 690 4 815	864 404 460	.	312 130 182	99 48 51	228 118 110	150 70 80	75 38 37	168 64 104	- - -
PARAĆINSKI	svęga muški ženski	31 219 15 195 16 024	31 120 15 155 15 965	92 202 14 848 14 354	1 918 307 1 611	88 34 54	.	32 11 21	4 - 4	18 9 9	15 7 8	19 7 12	11 6 5	- - -
PARAĆIN, grad	svęga muški ženski	10 110 4 997 5 113	9 082 4 518 4 564	4 108 2 053 2 055	4 974 2 465 2 509	800 367 433	.	258 105 153	66 24 42	132 65 67	276 138 138	68 35 33	223 112 111	5 - 5
PČINJSKI	svęga muški ženski	15 656 7 825 7 831	15 520 7 804 7 716	15 173 7 714 7 459	347 90 257	136 21 115	.	1 - 1	- 2 -	4 19 2	129 - 110	2 - -	- - -	- - -
PIROT, grad	svęga muški ženski	11 868 5 782 6 086	11 531 5 625 5 906	7 525 3 731 3 794	4 006 1 894 2 112	263 127 136	.	52 24 28	9 3 6	52 30 22	107 44 63	43 26 17	70 28 42	4 2 2
POČERSKI	svęga muški ženski	45 351 21 773 23 578	44 932 21 576 23 356	41 308 20 983 20 325	3 624 593 3 031	361 176 185	.	210 103 107	5 1 4	119 58 61	23 12 11	4 2 2	55 19 36	3 2 1
PODGORSKI	svęga muški ženski	32 769 15 781 16 988	32 676 15 751 16 925	30 786 15 500 15 286	1 890 251 1 639	76 25 51	.	28 12 16	4 - 4	24 6 18	11 4 7	9 3 6	16 5 11	1 - 1
PODUNAVSKI	svęga muški ženski	48 549 23 331 25 218	48 273 23 202 25 071	44 462 22 520 21 942	3 811 682 3 129	234 105 129	.	100 35 65	15 4 11	57 31 26	43 25 18	19 10 9	40 23 17	2 1 1
POMORA VSKI	svęga muški ženski	53 640 25 948 27 692	53 027 25 683 27 344	47 544 24 513 23 031	5 483 1 170 4 313	495 220 275	.	234 74 160	18 8 10	96 63 33	107 51 56	40 24 16	112 43 69	6 2 4
POREČKI	svęga muški ženski	16 141 7 878 8 263	15 936 7 741 8 195	14 511 7 115 7 396	1 425 626 799	161 110 51	.	70 43 27	18 10 8	38 29 9	20 13 7	15 15 -	44 27 17	- - -
POSAVOTAMNAVSKI	svęga muški ženski	42 397 20 607 21 790	42 199 20 523 21 676	38 522 20 006 18 516	3 677 517 3 160	163 66 97	.	89 29 60	2 1 1	39 20 19	17 7 10	16 9 7	35 18 17	- - -
POSA VSKI	svęga muški ženski	43 523 20 628 22 895	42 743 20 255 22 488	37 874 18 936 18 938	4 869 1 319 3 550	689 336 353	.	259 111 148	24 8 16	263 137 126	101 57 44	42 23 19	84 34 50	7 3 4
POŽAREVAČKI	svęga muški ženski	64 666 30 845 33 821	63 598 30 243 33 315	58 419 28 878 29 541	5 139 1 365 3 774	890 498 392	.	399 207 192	197 111 86	155 93 62	86 56 30	53 31 22	216 104 112	2 - 2
POŽAREVAC, grad	svęga muški ženski	15 474 7 549 7 925	13 860 6 673 7 187	7 025 3 490 3 535	6 835 3 183 3 652	1 347 733 614	.	432 220 212	68 31 37	364 210 154	336 177 159	147 95 52	267 143 124	- - -
POŽEŠKI	svęga muški ženski	35 974 17 237 18 737	35 619 17 069 18 550	32 480 16 372 16 108	3 139 697 2 442	331 159 172	.	66 34 32	11 3 8	127 64 63	65 24 41	62 34 28	18 5 13	6 4 2
PRIBOJSKI	svęga muški ženski	17 845 8 719 9 126	16 722 8 438 8 284	16 030 8 182 7 848	692 256 436	1 116 278 838	.	13 10 3	1 1 -	515 120 395	5 1 4	582 146 436	7 3 4	- - -

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svaga	u istom srezu gde je popisani	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
PROKUPJE, grad	svaga	8 739	8 060	4 553	3 507	613	.	76	13	77	262	185	66	-
	muški	4 344	4 034	2 329	1 705	273	.	30	3	39	115	86	37	-
	ženski	4 395	4 026	2 224	1 802	340	.	46	10	38	147	99	29	-
RAČANSKI	svaga	34 183	33 907	32 716	1 191	270	.	30	6	194	20	20	6	-
	muški	16 611	16 527	16 280	247	80	.	12	2	50	4	12	4	-
	ženski	17 572	17 380	16 436	944	190	.	18	4	144	16	8	2	-
RADJEVSKI	svaga	24 015	23 884	22 589	1 295	118	.	34	8	54	12	10	12	1
	muški	11 795	11 729	11 521	208	56	.	16	4	25	6	5	9	1
	ženski	12 220	12 155	11 068	1 087	62	.	18	4	29	6	5	3	-
RAMSKI	svaga	45 464	44 994	41 459	3 535	323	.	133	14	72	50	54	147	-
	muški	21 382	21 167	20 094	1 073	167	.	69	5	37	23	33	48	-
	ženski	24 082	23 827	21 365	2 462	156	.	64	9	35	27	21	99	-
RANKOVIĆEVO, grad	svaga	11 170	9 505	2 662	6 843	1 518	.	451	66	389	362	250	143	4
	muški	5 499	4 669	1 277	3 392	757	.	210	34	206	178	129	73	-
	ženski	5 671	4 836	1 385	3 451	761	.	241	32	183	184	121	70	4
RASINSKI	svaga	81 911	81 471	76 773	4 698	391	.	89	12	75	160	55	44	5
	muški	39 234	39 024	38 080	944	188	.	36	4	34	87	27	20	2
	ženski	42 677	42 447	38 693	3 754	203	.	53	8	41	73	28	24	3
RAVANIČKI	svaga	36 558	34 890	27 516	7 374	1 451	.	567	130	345	286	123	214	3
	muški	17 873	16 950	14 000	2 950	830	.	333	67	210	143	77	92	1
	ženski	18 685	17 940	13 516	4 424	621	.	234	63	135	143	46	122	2
RAŽANJSKI	svaga	20 866	20 743	18 761	1 982	105	.	22	4	24	36	19	17	1
	muški	9 984	9 933	9 564	369	43	.	7	1	12	16	7	8	-
	ženski	10 882	10 810	9 197	1 613	62	.	15	3	12	20	12	9	1
RESAVSKI	svaga	38 814	38 440	35 529	2 911	320	.	91	17	65	103	44	53	1
	muški	18 510	18 357	17 631	726	133	.	28	4	24	54	23	19	1
	ženski	20 304	20 083	17 898	2 185	187	.	63	13	41	49	21	34	-
SJENIČKI	svaga	34 805	34 300	32 988	1 312	489	.	5	-	56	7	421	7	9
	muški	17 750	17 652	17 352	300	93	.	1	-	19	4	69	5	-
	ženski	17 055	16 648	15 636	1 012	396	.	4	-	37	3	352	2	9
SMEDEREVO, grad	svaga	14 206	12 586	4 908	7 678	1 285	.	465	85	321	331	83	332	3
	muški	7 228	6 294	2 513	3 781	751	.	233	37	204	227	50	180	3
	ženski	6 978	6 292	2 395	3 897	534	.	232	48	117	104	33	152	-
SOKOBANJSKI	svaga	23 733	23 459	21 557	1 902	234	.	50	15	64	59	46	39	1
	muški	11 582	11 466	10 797	669	105	.	16	6	34	31	18	10	1
	ženski	12 151	11 993	10 760	1 233	129	.	34	9	30	28	28	29	-
STUDENIČKI	svaga	41 723	41 063	38 085	2 978	601	.	169	38	104	50	240	59	-
	muški	20 695	20 338	19 329	1 009	331	.	95	23	60	25	128	26	-
	ženski	21 028	20 725	18 756	1 969	270	.	74	15	44	25	112	33	-
SVE TO ZAREVO, grad	svaga	9 297	8 339	3 163	5 176	827	.	231	39	130	291	136	130	1
	muški	4 456	3 995	1 572	2 423	394	.	96	14	68	147	69	67	-
	ženski	4 841	4 344	1 591	2 753	433	.	135	25	62	144	67	63	1
SVRLJIŠKI	svaga	33 150	33 033	31 939	1 094	87	.	26	2	9	41	9	23	7
	muški	16 046	16 006	15 747	259	34	.	7	-	6	17	4	4	2
	ženski	17 104	17 027	16 192	835	53	.	19	2	3	24	5	19	5
ŠABAC, grad	svaga	16 243	13 607	5 750	7 857	2 369	.	1 050	116	792	235	176	262	5
	muški	7 942	6 637	2 800	3 837	1 188	.	470	52	428	133	105	115	2
	ženski	8 301	6 970	2 950	4 020	1 181	.	580	64	364	102	71	147	3
ŠTAVIČKI	svaga	24 662	23 923	22 626	1 297	731	.	6	1	15	2	707	8	-
	muški	12 675	12 524	12 249	275	148	.	3	1	5	1	138	3	-
	ženski	11 987	11 399	10 377	1 022	583	.	3	-	10	1	569	5	-
TAKOVSKI	svaga	38 265	37 787	34 652	3 135	433	.	82	15	151	145	40	45	-
	muški	18 245	18 015	17 345	670	208	.	35	4	89	60	20	22	-
	ženski	20 020	19 772	17 307	2 465	225	.	47	11	62	85	20	23	-
TAMNARSKI	svaga	48 531	47 897	41 720	6 177	573	.	239	16	218	61	39	60	1
	muški	23 321	22 999	21 410	1 589	296	.	114	9	125	28	20	25	1
	ženski	25 210	24 898	20 310	4 588	277	.	125	7	93	33	19	35	-
TEMNIČKI	svaga	36 842	36 613	33 329	3 284	191	.	57	5	29	76	24	23	15
	muški	17 793	17 691	17 164	527	83	.	21	1	15	36	10	9	10
	ženski	19 049	18 922	16 165	2 757	108	.	36	4	14	40	14	14	5
TIMOČKI	svaga	60 692	59 975	57 401	2 574	563	.	133	52	151	161	66	125	29
	muški	29 232	28 901	27 943	958	266	.	56	24	84	60	42	51	14
	ženski	31 460	31 074	29 458	1 616	297	.	77	28	67	101	24	74	15
TITOVO UŽICE, grad	svaga	10 151	8 967	3 909	5 058	1 089	.	173	29	565	138	184	92	3
	muški	5 096	4 485	1 886	2 599	566	.	85	11	297	68	105	43	2
	ženski	5 055	4 482	2 023	2 459	523	.	88	18	268	70	79	49	1

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama									
			svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora			
TOPLIČKI	svega muški ženski	50 930 23 834 27 096	50 607 23 718 26 889	46 936 22 682 24 254	3 671 1 036 2 635	277 97 180	.	24 4 20	8 4 4	43 13 30	87 32 55	115 44 71	36 15 21	10 4 6	
TRSTENIČKI	svega muški ženski	54 785 26 165 28 620	54 237 25 951 28 286	49 439 24 635 24 804	4 798 1 316 3 482	443 179 264	.	123 39 84	30 6 24	99 44 55	107 47 60	84 43 41	96 31 65	9 4 5	
UŽIČKI	svega muški ženski	37 250 17 939 19 311	37 049 17 872 19 177	35 154 17 624 17 530	1 895 248 1 647	187 59 128	.	17 7 10	4 1 3	145 44 101	9 3 6	12 4 8	8 5 3	6 3 3	
VALJEVSKI	svega muški ženski	65 748 31 231 34 517	65 520 31 126 34 394	62 314 30 601 31 713	3 206 525 2 681	208 96 112	.	54 19 35	3 1 2	90 41 49	34 16 18	27 19 8	18 8 10	2 1 1	
VALJEVO, grad	svega muški ženski	15 085 7 586 7 499	12 945 6 498 6 447	4 738 2 247 2 491	8 207 4 251 3 956	1 987 1 020 967	.	550 252 298	71 28 43	886 485 401	231 109 122	249 146 103	149 66 83	4 2 2	
VLAŠOTINAČKI	svega muški ženski	60 163 29 123 31 040	59 959 29 045 30 914	57 970 28 588 29 382	1 989 457 1 532	134 52 82	.	35 9 26	5 3 2	17 4 13	64 31 33	13 5 8	70 26 44	- - -	
VRANJSKI	svega muški ženski	48 803 23 636 25 167	48 658 23 577 25 081	46 917 23 222 23 695	1 741 355 1 386	129 53 76	.	14 5 9	2 - 2	19 8 11	82 36 46	12 4 8	15 6 9	1 - 1	
VRANJE, grad	svega muški ženski	11 596 5 513 6 083	11 026 5 247 5 779	7 660 3 757 3 903	3 366 1 490 1 876	513 238 275	.	47 17 30	16 4 12	39 21 18	364 158 206	47 38 9	54 26 28	3 2 1	
ZAJEČARSKI	svega muški ženski	41 929 19 813 22 116	41 574 19 636 21 938	38 558 18 469 20 089	3 016 1 167 1 849	236 128 108	.	80 45 35	69 43 26	33 16 17	45 20 25	9 4 5	117 48 69	2 1 1	
ZAJEČAR, grad	svega muški ženski	11 861 5 905 5 956	10 663 5 316 5 347	4 297 2 094 2 203	6 366 3 222 3 144	1 019 523 496	.	259 124 135	61 24 37	253 143 110	284 137 147	162 95 67	176 63 113	3 3 -	
ZLATARSKI	svega muški ženski	19 265 9 299 9 966	19 095 9 247 9 848	17 923 9 018 8 905	1 172 229 943	167 51 116	.	7 1 6	4 1 3	56 15 41	9 4 5	91 30 61	3 1 2	- - -	
ZLATIBORSKI	svega muški ženski	18 532 8 986 9 546	18 462 8 967 9 495	17 541 8 802 8 739	921 165 756	68 19 49	.	7 2 5	8 3 5	33 9 24	11 2 9	9 3 6	2 - 2	- - -	
ZVIŠKI	svega muški ženski	27 427 13 187 14 240	27 138 13 004 14 134	25 394 12 354 13 040	1 744 650 1 094	248 157 91	.	77 40 37	9 4 5	102 71 31	27 16 11	33 26 7	41 26 15	- - -	
ŽIČKI	svega muški ženski	54 990 26 840 28 150	54 632 26 659 27 973	50 257 25 478 24 779	4 375 1 181 3 194	326 165 161	.	77 37 40	14 6 8	55 39 16	52 19 33	128 64 64	32 16 16	- - -	
ŽUPSKI	svega muški ženski	28 293 13 961 14 332	28 195 13 929 14 266	26 283 1 644 12 639	1 912 285 1 627	84 29 55	.	22 7 15	5 1 4	9 4 5	33 9 24	15 8 7	14 3 11	- - -	
AP VOJVODINA															
ALIBUNARSKI	svega muški ženski	38 886 18 766 20 120	37 183 17 886 19 297	28 722 14 478 14 244	8 461 3 408 5 053	1 225 676 549	.	696 364 332	34 23 11	327 184 143	116 75 41	52 30 22	477 203 274	1 1 -	
BAČKOPALANAČKI	svega muški ženski	41 731 19 988 21 743	25 555 12 219 13 336	19 923 10 068 9 855	5 632 2 151 3 481	15 809 7 615 8 194	.	1 544 672 872	69 38 31	13 864 6 738 7 126	211 115 96	121 52 69	362 153 209	5 1 4	
BAČKOTOPOLSKI	svega muški ženski	72 069 34 824 37 245	61 446 29 740 31 706	48 479 23 650 24 829	12 967 6 090 6 877	9 059 4 381 4 678	.	2 688 1 258 1 430	47 22 25	1 142 627 515	102 59 43	5 080 2 415 2 665	1562 703 859	2 - 2	
BEČEJSKI	svega muški ženski	62 153 29 614 32 539	59 221 28 128 31 093	47 630 23 620 24 010	11 591 4 508 7 083	1 945 1 019 926	.	731 333 398	49 23 26	938 528 410	95 62 33	132 73 59	976 461 515	11 6 5	
BEGEJSKI	svega muški ženski	75 645 36 868 38 777	64 231 31 475 32 756	57 148 29 214 27 934	7 083 2 261 4 822	10 185 4 945 5 240	.	3 064 1 370 1 694	37 21 16	6 635 3 355 3 280	88 54 34	361 145 216	1222 444 778	7 4 3	
KIKINDSKI	svega muški ženski	49 464 24 163 25 301	36 130 17 825 18 305	30 089 16 030 14 059	6 041 1 795 4 246	12 715 6 124 6 591	.	658 221 437	17 8 9	11 719 5 730 5 989	200 112 88	121 53 68	609 206 403	10 8 2	

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svaga	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
KIKINDA, grad	svaga muški ženski	28 665 13 766 14 899	24 604 11 915 12 689	17 478 9 057 8 221	7 326 2 858 4 468	2 946 1 415 1 531	.	463 193 270	101 37 64	2 225 1 105 1 120	86 39 47	71 41 30	1109 431 678	6 5 1
KOVINSKI	svaga muški ženski	35 465 17 316 18 149	32 812 16 051 16 761	22 664 11 712 10 952	10 148 4 339 5 809	1 606 786 820	.	591 292 299	77 45 32	339 165 174	292 155 137	307 129 178	1043 477 566	4 2 2
KULSKI	svaga muški ženski	70 324 33 773 36 551	42 647 20 430 22 237	31 907 15 726 16 181	10 740 4 684 6 056	26 291 12 715 13 576	.	3 958 1 885 2 073	171 81 90	4 524 2 214 2 310	892 456 436	16 746 8 079 8 667	1380 644 736	6 4 2
NOVOKNEŽEVAČKI	svaga muški ženski	36 613 17 781 18 832	33 469 16 425 17 044	29 126 14 787 14 339	4 343 1 638 2 705	1 326 641 685	.	305 124 181	26 12 14	891 451 440	46 25 21	58 29 29	1808 712 1096	10 3 7
NOVOSADSKI	svaga muški ženski	79 494 37 669 41 825	64 567 30 335 34 232	53 951 26 430 27 521	10 616 3 905 6 711	13 957 6 866 7 091	.	3 750 1 704 2 046	242 143 99	7 741 3 925 3 816	205 129 76	2 019 965 1 054	967 468 499	3 — 3
NOVI SAD, grad	svaga muški ženski	75 158 35 636 39 522	61 120 28 349 32 771	24 726 11 878 12 848	36 394 16 471 19 923	10 464 5 721 4 743	.	5 899 3 054 2 845	589 281 308	2 717 1 557 1 160	598 411 187	661 418 243	3556 1556 2000	18 10 8
ODŽAČKI	svaga muški ženski	66 901 32 077 34 824	48 202 23 476 24 726	29 011 14 245 14 766	19 191 9 231 9 960	17 676 8 143 9 533	.	10 892 4 848 6 044	55 25 30	6 028 2 935 3 093	319 186 133	382 149 233	1018 455 563	5 3 2
PANČEVAČKI	svaga muški ženski	89 981 43 749 46 232	78 578 37 872 40 706	61 866 30 980 30 886	16 712 6 892 9 820	10 218 5 309 4 909	.	1 495 659 836	72 30 42	1 604 808 796	6727 3658 3069	320 254 166	1178 566 612	7 2 5
PANČEVO, grad	svaga muški ženski	30 516 15 283 15 233	25 044 12 154 12 890	12 280 6 049 6 231	12 764 6 105 6 659	4 099 2 498 1 601	.	2 063 1 144 919	322 185 137	1 054 709 345	328 231 97	332 229 103	1372 630 742	1 1 —
RUMSKI	svaga muški ženski	59 307 27 775 31 532	49 939 23 213 26 726	41 593 20 321 21 272	8 346 2 892 5 454	8 774 4 300 4 474	.	5 084 2 331 2 753	259 145 114	3 198 1 689 1 509	128 79 49	105 56 49	585 255 330	9 7 2
SEČANJSKI	svaga muški ženski	35 452 17 191 18 261	21 357 10 606 10 751	16 066 8 596 7 470	5 291 2 010 3 281	12 763 6 024 6 739	.	981 422 559	141 76 65	10 782 5 114 5 668	725 373 352	134 39 95	1326 556 770	6 5 1
SENČANSKI	svaga muški ženski	62 909 30 368 32 541	59 164 28 551 30 613	52 863 25 932 26 931	6 301 2 619 3 682	1 669 881 788	.	972 465 507	16 10 6	481 303 178	34 26 8	166 77 89	2046 915 1131	30 21 9
SENTA, grad	svaga muški ženski	25 277 12 053 13 224	23 525 11 250 12 275	19 476 9 532 9 944	4 049 1 718 2 331	944 472 472	.	375 181 194	24 8 16	202 109 93	36 23 13	307 151 156	805 330 475	3 1 2
SOMBORSKI	svaga muški ženski	85 103 40 596 44 507	51 760 24 976 26 784	45 323 21 977 23 346	6 437 2 999 3 438	31 528 14 875 16 653	.	29 349 13 738 15 611	110 56 54	1 363 673 690	560 333 227	146 75 71	1802 740 1062	13 5 8
SOMBOR, grad	svaga muški ženski	33 613 16 257 17 356	27 880 13 093 14 787	19 717 9 426 10 291	8 163 3 667 4 496	4 503 2 683 1 820	.	2 848 1 531 1 317	339 247 92	792 532 260	221 159 62	303 224 89	1213 475 738	17 6 11
SREMSKO-MITROVAČKI	svaga muški ženski	27 154 12 488 14 666	25 518 11 793 13 725	22 667 11 148 11 519	2 851 645 2 206	1 552 666 886	.	885 335 550	18 13 5	605 295 310	27 15 12	17 8 9	82 27 55	2 2 —
SREMSKA MITROVICA, grad	svaga muški ženski	13 183 6 086 7 097	10 136 4 688 5 448	5 300 2 521 2 779	4 836 2 167 2 669	2 746 1 272 1 474	.	1 708 766 942	86 27 59	816 395 421	84 52 32	52 32 20	300 126 174	1 — 1
STAROPAZOVAČKI	svaga muški ženski	58 645 27 360 31 285	49 343 22 995 26 348	40 495 19 858 20 637	8 848 3 137 5 711	8 877 4 155 4 722	.	4 041 1 802 2 239	146 65 81	4 204 2 025 2 179	276 169 107	210 94 116	420 209 211	5 1 4
SUBOTICA, grad	svaga muški ženski	112 194 52 882 59 312	101 099 47 679 53 420	87 015 41 332 45 683	14 084 6 347 7 737	6 210 3 233 2 977	.	4 135 2 044 2 091	231 128 103	1 124 631 493	262 190 72	458 240 218	4871 1964 2907	14 6 8
ŠIDSKI	svaga muški ženski	30 547 14 080 16 467	26 089 12 214 13 875	22 725 11 039 11 686	3 364 1 175 2 189	4 223 1 771 2 452	.	3 031 1 164 1 867	55 26 29	1 086 552 534	28 18 10	23 — 12	223 90 133	12 5 7
TAMIŠKI	svaga muški ženski	59 041 27 567 31 474	48 679 22 633 26 046	36 530 18 864 17 666	12 149 3 769 8 380	9 495 4 602 4 893	.	773 291 482	44 23 21	8 510 4 195 4 315	90 57 33	78 36 42	862 329 533	5 3 2
VRŠAČKI	svaga muški ženski	65 251 31 821 33 430	55 047 26 964 28 083	47 105 23 408 23 697	7 942 3 556 4 386	6 547 3 466 3 081	.	2 782 1 419 1 363	962 508 454	1 409 760 649	1162 635 527	232 144 88	3641 1387 2254	16 4 12

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
VRŠAC, grad	svega muški ženski	23 538 11 153 12 385	18 816 8 840 9 976	10 245 4 867 5 378	8 571 3 973 4 598	3 104 1 654 1 450	.	1 378 724 654	478 240 238	867 473 394	245 140 105	136 77 59	1609 657 952	9 2 7
ZEMUNSKI	svega muški ženski	34 679 16 238 18 441	32 286 15 065 17 221	26 385 13 093 13 292	5 901 1 972 3 929	2 183 1 074 1 109	.	1 376 642 734	102 40 62	535 300 235	99 60 39	71 32 39	209 99 110	1 - 1
ZRENJANIN, grad	svega muški ženski	38 591 18 424 20 167	34 060 16 159 17 901	19 413 9 741 9 672	14 647 6 418 8 229	2 438 1 381 1 057	.	1 192 631 561	175 90 85	731 466 265	167 96 71	173 98 75	2086 878 1208	7 6 1
ŽABALJSKI	svega muški ženski	45 663 21 822 23 841	42 491 20 305 22 186	34 705 17 466 17 239	7 786 2 839 4 947	2 604 1 258 1 346	.	602 255 347	35 15 20	1 837 918 919	89 51 38	41 19 22	564 259 305	4 - 4
AKM OBLAST														
DRENIČKI	svega muški ženski	35 144 17 970 17 174	34 393 17 655 16 738	31 024 16 989 14 035	3 369 666 2 703	623 250 373	.	28 11 17	- - -	156 66 90	11 1 10	428 172 256	128 65 63	- - -
DJAKOVIČKI	svega muški ženski	56 074 28 949 27 125	51 520 27 161 24 359	47 659 26 212 21 447	3 861 949 2 912	2 970 1 265 1 705	.	28 13 15	- - -	203 86 117	38 14 24	2 701 1 152 1 549	1581 521 1060	3 2 1
GNJILANSKI	svega muški ženski	66 973 33 863 33 110	66 262 33 641 32 621	60 039 31 795 28 244	6 223 1 846 4 377	622 174 448	.	53 24 29	8 1 7	149 22 127	270 63 207	142 64 78	89 48 41	- - -
GORSKI	svega muški ženski	20 140 10 197 9 943	20 033 10 176 9 857	19 777 10 111 9 666	256 65 191	28 8 20	.	- - -	- - -	14 3 11	4 - 4	10 5 5	79 13 66	- - -
GRAČANIČKI	svega muški ženski	37 348 19 026 18 322	36 123 18 483 17 640	30 250 17 134 13 116	5 873 1 349 4 524	1 159 511 648	.	348 160 188	16 7 9	316 134 182	55 27 28	424 183 241	64 31 33	2 1 1
ISTOČKI	svega muški ženski	34 547 17 658 16 889	32 085 16 698 15 387	28 039 15 522 12 517	4 046 1 176 2 870	2 310 896 1 414	.	61 29 32	1 - 1	36 8 28	12 7 5	2 200 852 1 348	151 64 87	1 - 1
KAMENIČKI	svega muški ženski	42 005 21 421 20 584	41 875 21 386 20 489	38 722 20 572 18 150	3 153 814 2 339	115 28 87	.	7 3 4	1 - 1	56 5 51	27 7 20	24 13 11	15 7 8	- - -
KOSOVSKA MITROVICA, grad	svega muški ženski	13 901 7 073 6 828	12 483 6 390 6 093	8 492 4 480 4 012	3 991 1 910 2 081	1 267 606 661	.	172 88 84	37 22 15	215 107 108	232 109 123	611 280 331	150 76 74	1 1 -
LAPSKI	svega muški ženski	45 079 22 989 22 090	44 459 22 703 21 756	39 217 20 796 18 421	5 242 1 907 3 335	590 268 322	.	132 60 72	7 1 6	41 16 25	32 14 18	378 177 201	30 18 12	- - -
NERODIMSKI	svega muški ženski	58 571 29 887 28 684	56 483 29 098 27 385	51 218 27 479 23 739	5 265 1 619 3 646	1 965 721 1 244	.	70 30 40	12 7 5	936 380 556	662 193 469	285 111 174	120 66 54	3 2 1
PEČKI	svega muški ženski	39 584 20 216 19 368	35 490 18 651 16 839	31 600 17 607 13 993	3 890 1 044 2 846	3 815 1 447 2 368	.	13 4 9	1 1 -	33 12 21	20 9 11	3 748 1 421 2 327	276 115 161	3 3 -
PEĆ, grad	svega muški ženski	17 277 8 641 8 636	14 382 7 391 6 991	12 574 6 481 6 093	1 808 910 898	2 671 1 134 1 537	.	56 24 32	18 2 16	107 52 55	107 53 54	2 383 1 003 1 380	224 116 108	- - -
PODRIMSKI	svega muški ženski	42 901 22 376 20 525	41 878 21 926 19 952	38 092 21 329 16 763	3 786 597 3 189	324 91 233	.	29 13 16	3 - 3	83 27 56	11 3 8	198 48 150	697 358 339	2 1 1
PRISTINA, grad	svega muški ženski	19 631 9 945 9 686	18 198 9 193 9 005	13 587 6 864 6 723	4 611 2 329 2 282	1 232 637 595	.	143 74 69	9 3 6	176 101 75	293 127 166	611 332 279	201 115 86	- - -
PRIZREN, grad	svega muški ženski	20 540 10 201 10 339	19 730 9 786 9 944	17 581 8 761 8 820	2 149 1 025 1 124	521 297 224	.	86 52 34	23 11 12	49 29 20	186 96 80	187 109 78	289 118 171	- - -
SITNIČKI	svega muški ženski	42 604 21 662 20 942	41 143 21 026 20 117	36 038 19 951 16 087	5 105 1 075 4 030	1 391 600 791	.	348 152 196	6 2 4	573 252 321	78 30 48	386 164 222	68 35 33	2 1 1

NARODNA REPUBLIKA SRBIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rođeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rođeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			Svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
SUVOREČKI	svoga	25 942	25 831	23 242	2 589	67	.	7	2	37	8	13	44	-
	muški	13 321	13 277	12 951	326	18	.	2	-	4	4	8	26	-
	ženski	12 621	12 554	10 291	2 263	49	.	5	2	33	4	5	18	-
ŠARPLANINSKI	svoga	33 874	33 290	31 236	2 054	114	.	3	-	49	20	42	469	1
	muški	17 169	17 073	16 643	430	35	.	1	-	11	9	14	60	1
	ženski	16 705	16 217	14 593	1 624	79	.	2	-	38	11	28	409	-
VUČITRNSKI	svoga	35 530	34 509	29 539	4 970	945	.	231	6	201	51	456	76	-
	muški	17 846	17 427	16 300	1 127	379	.	96	2	73	23	185	40	-
	ženski	17 684	17 082	13 239	3 843	566	.	135	4	128	28	271	36	-
ZVEČANSKI	svoga	40 155	39 091	35 235	3 856	978	.	267	55	196	48	412	86	-
	muški	20 635	20 067	18 829	1 238	527	.	163	35	106	21	202	41	-
	ženski	19 520	19 024	16 406	2 618	451	.	104	20	90	27	210	45	-

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato meso rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA														
BELI MANASTIR	svega	53 502	40 695	27 622	13 073	8 909	6 896	.	475	1 333	37	168	3881	17
	muški	25 046	19 528	13 066	6 462	3 786	2 741	.	251	680	26	88	1726	6
	ženski	28 456	21 167	14 556	6 611	5 123	4 155	.	224	653	11	80	2155	11
BENKOVAC	svega	46 813	46 716	45 199	1 517	82	13	.	13	39	6	11	12	3
	muški	22 647	22 609	22 256	353	34	5	.	6	14	6	3	4	-
	ženski	24 166	24 107	22 943	1 164	48	8	.	7	25	-	8	8	3
BJELOVAR	svega	57 461	55 640	40 851	14 789	830	134	.	144	523	8	21	984	7
	muški	26 534	25 719	19 350	6 369	383	58	.	74	238	4	9	427	5
	ženski	30 927	29 921	21 501	8 420	447	76	.	70	285	4	12	557	2
BJELOVAR, grad	svega	12 867	10 910	3 546	7 364	1 552	476	.	271	562	91	152	401	4
	muški	6 434	5 260	1 779	3 481	1 002	321	.	129	365	64	123	168	4
	ženski	6 433	5 650	1 767	3 883	550	155	.	142	197	27	29	233	-
BRINJE	svega	13 117	13 068	12 680	388	31	13	.	3	11	1	3	18	-
	muški	6 232	6 215	6 095	120	12	6	.	1	5	-	-	5	-
	ženski	6 885	6 853	6 585	268	19	7	.	2	6	1	3	13	-
BUZET	svega	19 271	18 851	18 324	527	126	21	.	92	9	2	2	293	1
	muški	9 408	9 232	8 976	256	66	16	.	40	7	1	2	109	1
	ženski	9 863	9 619	9 348	271	60	5	.	52	2	1	-	184	-
ORIKVENICA	svega	16 784	16 504	15 429	1 075	167	42	.	36	43	3	13	111	2
	muški	6 938	6 808	6 333	475	81	43	.	11	18	2	7	49	-
	ženski	9 846	9 696	9 096	600	86	29	.	25	25	1	6	62	2
ČAKOVEC	svega	57 051	55 960	53 977	1 983	849	35	.	779	29	5	1	234	8
	muški	27 927	27 413	26 434	979	411	16	.	373	16	5	1	98	5
	ženski	29 124	28 547	27 543	1 004	438	19	.	406	13	-	-	136	3
ČAKOVEC, grad	svega	6 947	6 107	3 327	2 780	575	98	.	408	56	7	6	263	2
	muški	3 302	2 904	1 634	1 270	295	64	.	187	32	6	6	102	1
	ženski	3 645	3 203	1 693	1 510	280	34	.	221	24	1	-	161	1
ČAZMA	svega	35 388	34 605	26 481	8 124	536	64	.	154	303	13	2	244	3
	muški	16 600	16 207	12 538	3 659	273	27	.	75	161	9	1	119	1
	ženski	18 788	18 398	13 943	4 455	263	37	.	79	142	4	1	125	2
DARUVAR	svega	34 943	33 112	26 317	6 795	1 000	288	.	140	506	43	23	831	-
	muški	16 356	15 494	12 507	2 987	502	154	.	62	239	32	15	360	-
	ženski	18 587	17 618	13 810	3 808	498	134	.	78	267	11	8	471	-
DELNICE	svega	34 894	33 795	31 547	2 248	814	145	.	569	87	6	7	282	3
	muški	16 226	15 747	14 667	1 080	355	92	.	202	54	4	3	121	3
	ženski	18 668	18 048	16 880	1 168	459	53	.	367	33	2	4	161	-
DONJA STUBICA	svega	40 570	40 397	39 225	1 172	121	23	.	50	46	1	1	52	-
	muški	19 609	19 537	19 104	433	55	9	.	19	26	1	-	17	-
	ženski	20 961	20 860	20 121	739	66	14	.	31	20	-	1	35	-
DONJI LAPAC	svega	10 241	10 050	9 713	337	187	14	.	6	157	7	3	4	-
	muški	4 644	4 610	4 542	68	33	8	.	1	21	3	-	1	-
	ženski	5 597	5 440	5 171	269	154	6	.	5	136	4	3	3	-
DONJI MIHOLJAC	svega	24 854	23 804	18 064	5 740	620	349	.	30	217	21	3	430	-
	muški	11 701	11 213	8 633	2 580	303	152	.	13	130	6	2	185	-
	ženski	13 153	12 591	9 431	3 160	317	197	.	17	87	15	1	245	-
DRNIŠ	svega	32 399	32 268	31 268	1 000	109	36	.	11	42	9	11	19	3
	muški	15 951	15 899	15 564	335	44	14	.	4	17	5	4	6	2
	ženski	16 448	16 369	15 704	665	65	22	.	7	25	4	7	13	1
DUBROVNIK	svega	27 161	26 040	24 854	1 186	998	52	.	37	800	5	104	121	2
	muški	12 573	11 951	11 439	512	562	23	.	25	459	4	51	59	1
	ženski	14 588	14 089	13 415	674	436	29	.	12	341	1	53	62	1
DUBROVNIK, grad	svega	15 562	12 049	5 832	6 217	2 952	267	.	138	1 754	31	762	550	11
	muški	7 077	5 378	2 811	2 567	1 487	133	.	53	923	17	361	209	3
	ženski	8 485	6 671	3 021	3 650	1 465	134	.	85	831	14	401	341	8
DUGO SELO	svega	18 779	18 512	15 584	2 928	198	38	.	64	91	2	3	63	6
	muški	8 970	8 828	7 544	1 284	106	13	.	26	63	2	2	32	4
	ženski	9 809	9 684	8 040	1 644	92	25	.	38	28	-	1	31	2
DVOR	svega	21 736	21 436	20 727	709	272	26	.	11	227	6	2	28	-
	muški	9 788	9 658	9 507	151	121	10	.	4	105	2	-	9	-
	ženski	11 948	11 778	11 220	558	151	16	.	7	122	4	2	19	-
ĐAKOVO	svega	47 596	44 985	34 035	10 970	2 033	665	.	87	1 253	21	7	575	3
	muški	22 418	21 172	16 377	4 795	987	287	.	44	639	14	3	259	-
	ženski	25 178	23 813	17 658	6 175	1 046	378	.	43	614	7	4	316	3

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
DJAKOVO, grad	svega	8 890	8 005	3 312	4 693	686	246	.	77	342	16	5	199	-
	muški	4 081	3 686	1 583	2 103	323	114	.	24	173	10	2	72	-
	ženaki	4 809	4 319	1 729	2 590	363	132	.	53	169	6	3	127	-
NURNJEVAC	svega	50 197	49 628	46 509	3 119	351	82	.	117	127	16	9	217	1
	muški	23 607	23 333	21 880	1 453	170	33	.	56	69	9	3	104	-
	ženaki	26 590	26 295	24 629	1 666	181	49	.	61	58	7	6	113	1
GAREŠNICA	svega	29 647	28 322	21 826	6 496	749	77	.	166	482	11	13	576	-
	muški	13 832	13 192	10 317	2 875	386	34	.	80	259	8	5	254	-
	ženaki	15 815	15 130	11 509	3 621	363	43	.	86	223	3	8	322	-
GLINA	svega	34 757	34 534	33 131	1 403	181	37	.	39	96	8	1	36	6
	muški	14 949	14 854	14 466	388	81	19	.	15	41	6	-	14	-
	ženaki	19 808	19 680	18 665	1 015	100	18	.	24	55	2	1	22	6
GOSPIĆ	svega	20 674	20 600	20 045	555	48	24	.	6	9	6	3	23	3
	muški	9 106	9 072	8 887	185	23	9	.	4	4	4	2	11	-
	ženaki	11 568	11 528	11 158	370	25	15	.	2	5	2	1	12	3
GOSPIĆ, grad	svega	4 204	4 008	1 502	2 506	140	50	.	23	52	9	6	34	22
	muški	1 779	1 678	677	1 001	67	24	.	8	25	7	3	12	22
	ženaki	2 425	2 330	825	1 505	73	26	.	15	27	2	3	22	-
GRAČAC	svega	18 857	18 774	18 073	701	70	30	.	13	20	1	6	13	-
	muški	8 329	8 286	8 089	197	33	13	.	9	7	1	3	10	-
	ženaki	10 528	10 488	9 984	504	37	17	.	4	13	-	3	3	-
GRUBIŠNO POLJE	svega	18 529	17 759	14 422	3 337	400	102	.	74	204	10	10	370	-
	muški	8 405	8 051	6 679	1 372	204	50	.	40	102	5	7	150	-
	ženaki	10 124	9 708	7 743	1 965	196	52	.	34	102	5	3	220	-
IMOTSKI	svega	47 834	47 530	46 747	783	258	21	.	20	198	4	15	45	1
	muški	22 654	22 564	22 265	299	74	13	.	4	51	1	5	16	-
	ženaki	25 180	24 966	24 482	484	184	8	.	16	147	3	10	29	1
IVANEC	svega	43 091	42 805	41 431	1 374	239	38	.	139	53	7	2	47	-
	muški	20 820	20 700	20 022	678	100	15	.	52	29	4	-	20	-
	ženaki	22 271	22 105	21 409	696	139	23	.	87	24	3	2	27	-
JASTREBARSKO	svega	38 365	37 994	35 880	2 114	236	59	.	108	56	6	7	122	13
	muški	18 048	17 839	16 825	1 014	139	37	.	57	36	6	3	58	12
	ženaki	20 317	20 155	19 055	1 100	97	22	.	51	20	-	4	64	1
JELSA HVAR	svega	12 611	12 468	11 822	646	62	18	.	16	20	4	4	81	-
	muški	5 592	5 530	5 237	293	26	9	.	6	6	3	2	36	-
	ženaki	7 019	6 938	6 585	353	36	9	.	10	14	1	2	45	-
KARLOVAC	svega	77 203	76 235	73 345	2 890	523	74	.	414	110	13	12	324	21
	muški	35 354	34 936	33 837	1 099	266	33	.	156	59	12	6	139	13
	ženaki	41 849	41 299	39 508	1 791	357	41	.	258	51	1	6	185	8
KARLOVAC, grad	svega	22 784	19 961	9 379	10 582	2 285	641	.	815	599	99	131	525	13
	muški	10 833	9 241	4 562	4 679	1 331	433	.	344	386	72	96	257	4
	ženaki	11 951	10 720	4 817	5 903	954	208	.	471	213	27	35	268	9
KLANJEC	svega	28 065	27 874	26 580	1 294	159	21	.	114	20	4	-	31	1
	muški	13 824	13 765	13 397	368	46	9	.	23	11	3	-	13	-
	ženaki	14 241	14 109	13 183	926	113	12	.	91	9	1	-	18	1
KNIN	svega	47 904	47 355	45 821	1 534	483	89	.	47	281	18	48	66	-
	muški	22 755	22 524	21 936	588	203	44	.	22	107	10	20	28	-
	ženaki	25 149	24 831	23 885	946	280	45	.	25	174	8	28	38	-
KOPRIVNICA	svega	43 719	43 034	36 892	6 142	452	88	.	213	145	2	4	230	3
	muški	20 498	20 141	17 374	2 767	249	42	.	126	79	-	2	105	3
	ženaki	23 221	22 893	19 518	3 375	203	46	.	87	66	2	2	125	-
KOPRIVNICA, grad	svega	9 048	8 526	4 097	4 429	386	97	.	161	102	12	14	127	9
	muški	4 226	3 985	1 946	2 039	189	49	.	76	49	9	6	44	8
	ženaki	4 822	4 541	2 151	2 390	197	48	.	85	53	3	8	83	1
KORČULA	svega	25 864	25 483	24 178	1 305	229	63	.	21	78	15	52	152	-
	muški	11 398	11 194	10 623	571	128	37	.	9	48	10	24	76	-
	ženaki	14 466	14 289	13 555	734	101	26	.	12	30	5	28	76	-
KOSTAJNICA	svega	25 517	24 660	22 886	1 774	757	66	.	38	644	2	7	93	7
	muški	11 373	11 034	10 510	524	298	24	.	13	254	2	5	38	3
	ženaki	14 144	13 626	12 376	1 250	459	42	.	25	390	-	2	55	4
KRAPINA	svega	37 437	37 108	35 173	1 935	272	40	.	133	83	13	3	45	12
	muški	17 969	17 827	17 225	602	116	20	.	45	40	11	-	21	5
	ženaki	19 468	19 281	17 948	1 333	156	20	.	88	43	2	3	24	7
KRIŽEVOI	svega	45 606	44 581	36 419	8 162	671	106	.	227	309	13	16	354	-
	muški	21 364	20 881	17 357	3 524	322	55	.	103	149	10	5	161	-
	ženaki	24 242	23 700	19 062	4 638	349	51	.	124	160	3	11	193	-

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
KRK	svoga muški ženski	17 689 7 907 9 782	17 512 7 835 9 677	16 809 7 480 9 329	703 355 348	87 45 42	31 16 15	.	34 16 18	12 7 5	8 4 4	2 2 -	90 27 63	- - -
KUTINA	svoga muški ženski	30 758 14 460 16 298	29 452 13 843 15 609	19 931 9 499 10 432	9 521 4 344 5 177	674 338 336	91 46 45	.	234 110 124	329 174 155	6 4 2	14 4 10	629 278 351	3 1 2
LABIN	svoga muški ženski	23 309 11 295 12 014	21 708 10 320 11 388	18 828 8 635 10 193	2 880 1 685 1 195	637 416 221	77 48 29	.	439 262 177	107 96 11	6 4 2	8 6 2	961 557 404	3 2 1
LOŠINJ — CRES	svoga muški ženski	14 922 6 369 8 553	14 488 6 150 8 338	13 694 5 732 7 692	794 418 376	77 50 27	21 17 4	.	19 9 10	20 10 10	8 6 2	9 8 1	348 165 183	9 4 5
LUBREG	svoga muški ženski	34 427 16 421 18 006	34 139 16 281 17 858	32 105 15 456 16 649	2 034 825 1 209	190 95 95	47 23 24	.	74 38 36	55 30 25	14 4 10	- - -	92 42 50	6 3 3
MAKARSKA	svoga muški ženski	16 855 7 340 9 515	16 649 7 243 9 406	15 745 6 918 8 827	904 325 579	140 63 77	22 9 13	.	13 5 8	87 42 45	3 1 2	15 6 9	65 34 31	1 - 1
METKOVIĆ	svoga muški ženski	26 808 12 094 14 714	26 124 11 758 14 366	25 160 11 349 13 811	964 409 555	634 314 320	24 12 13	.	18 9 9	559 280 279	4 1 3	29 13 16	49 22 27	5 - 1
NAŠICE	svoga muški ženski	36 299 17 214 19 085	33 695 15 885 17 810	23 780 11 256 12 254	9 915 4 359 5 556	2 021 1 086 935	441 260 181	.	80 45 35	1 457 755 702	26 15 11	17 11 6	578 241 337	5 2 3
NOVA GRADIŠKA	svoga muški ženski	52 952 24 662 28 290	50 985 23 708 27 277	44 595 21 050 23 545	6 390 2 658 3 732	1 423 707 716	231 99 132	.	78 33 45	1 088 565 523	16 8 8	10 2 8	542 246 296	2 1 1
NOVA GRADIŠKA, grad	svoga muški ženski	5 597 2 560 3 037	4 676 2 129 2 547	1 259 592 667	3 417 1 537 1 880	746 355 391	215 102 113	.	101 41 60	382 186 196	26 15 11	22 11 11	174 76 98	1 - 1
NOVSKA	svoga muški ženski	25 765 11 625 14 140	24 170 10 888 13 282	19 655 9 052 10 603	4 515 1 836 2 679	863 415 448	107 42 65	.	90 38 52	645 323 322	13 8 5	8 4 4	730 322 408	2 - 2
OGULIN	svoga muški ženski	39 210 18 029 21 181	38 782 17 827 20 955	36 886 17 033 19 853	1 896 794 1 102	318 158 160	107 60 47	.	112 43 69	62 32 30	15 10 5	22 13 9	107 43 64	3 1 2
OPATIJA	svoga muški ženski	10 732 4 838 5 894	8 141 3 587 4 554	4 533 2 040 2 493	3 608 1 547 2 061	815 347 468	137 76 61	.	548 198 350	83 43 40	29 21 8	18 9 9	1768 902 866	8 2 6
ORAHOVICA	svoga muški ženski	24 755 11 701 13 054	23 679 11 194 12 485	16 626 8 176 8 450	7 053 3 018 4 035	698 345 353	224 99 125	.	52 29 23	404 208 196	13 7 6	5 2 3	370 159 211	8 3 5
OSIJEK	svoga muški ženski	39 384 18 350 21 034	34 727 16 391 18 336	21 816 10 769 11 047	12 911 5 622 7 289	4 033 1 686 2 347	2 469 902 1 567	.	102 51 51	1 286 647 639	66 40 26	110 46 64	622 272 350	2 1 1
OSIJEK, grad	svoga muški ženski	49 037 22 667 26 370	39 871 18 206 21 665	15 041 7 035 8 006	24 830 11 171 13 659	6 990 3 583 3 407	3 069 1 500 1 569	.	716 303 413	2 783 1 497 1 286	234 174 60	188 109 79	2167 872 1295	9 6 3
OTOČAC	svoga muški ženski	27 789 12 704 15 085	27 469 12 517 14 952	26 445 12 105 14 340	1 024 412 612	287 176 111	141 96 45	.	32 13 19	71 39 32	22 14 8	21 14 7	32 10 22	1 - -
PAKRAC	svoga muški ženski	29 861 13 753 16 108	28 617 13 180 15 437	24 698 11 673 13 025	3 919 1 507 2 412	591 291 300	149 65 84	.	114 53 61	312 166 146	8 3 5	8 4 4	648 280 368	5 2 3
PAZIN	svoga muški ženski	36 223 17 344 18 879	35 847 17 179 18 668	34 648 16 712 17 936	1 199 467 732	118 43 75	12 4 8	.	83 28 55	19 9 10	- - -	4 2 2	252 118 134	6 4 2
PERUŠIĆ	svoga muški ženski	17 182 7 763 9 419	17 105 7 735 9 370	16 686 7 611 9 075	419 124 295	58 24 34	22 10 12	.	7 3 4	21 8 13	7 2 5	1 1 -	19 4 15	- - -
PERUŠIJA	svoga muški ženski	32 677 14 503 18 174	31 935 14 147 17 788	27 871 12 808 15 063	4 064 1 339 2 725	603 298 305	168 82 86	.	134 48 86	268 149 119	15 10 5	18 9 9	134 57 77	5 1 4

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Roder u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svęga	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
FODRAVSKA SLATINA	svęga muški ženeki	41 072 19 184 21 888	39 618 18 451 21 167	29 445 13 903 15 542	10 173 4 548 5 625	1 077 580 497	418 206 212	.	88 51 37	511 288 223	21 14 7	39 21 18	367 148 219	10 5 5
FOREČ	svęga muški ženeki	23 675 11 769 11 906	23 137 11 539 11 598	20 969 10 709 10 260	2 168 830 1 338	90 51 39	21 13 8	.	56 30 26	12 7 5	- - -	1 1 -	445 173 257	2 - 2
PREGRADA	svęga muški ženeki	33 728 16 566 17 162	33 468 16 473 16 995	32 011 16 068 15 943	1 457 405 1 052	221 81 140	15 9 6	.	188 60 128	14 10 4	1 1 -	3 1 2	38 11 27	1 1 -
PRELOG	svęga muški ženeki	46 688 22 977 23 711	46 196 22 750 23 446	44 503 22 014 22 489	1 693 736 957	330 157 173	176 89 87	.	122 49 73	24 12 12	8 7 1	- - -	160 70 90	2 - 2
FULA	svęga muški ženeki	29 005 13 675 15 330	28 653 13 505 15 148	27 088 12 928 14 160	1 565 577 988	67 29 38	15 9 6	.	32 7 25	11 6 5	3 3 -	6 4 2	284 141 143	1 - 1
FULA, grad	svęga muški ženeki	20 869 10 696 10 173	16 983 8 423 8 560	7 672 3 973 3 699	9 311 4 450 4 861	1 377 964 433	552 432 120	.	343 174 169	229 173 56	68 61 7	185 124 61	2492 1302 1190	17 7 10
RAB	svęga muški ženeki	16 418 7 704 8 714	16 316 7 662 8 654	15 761 7 468 8 293	555 194 361	66 31 35	13 8 5	.	29 10 19	14 9 5	1 - 1	9 4 5	36 11 25	- - -
RIJEKA	svęga muški ženeki	35 706 16 271 19 435	34 454 15 592 18 862	31 502 14 169 17 333	2 952 1 423 1 529	759 391 368	177 129 48	.	458 177 281	91 58 33	14 14 -	19 13 6	486 283 203	- - 2
RIJEKA, grad	svęga muški ženeki	68 352 32 244 36 108	57 582 26 867 30 715	32 857 15 616 17 241	24 725 11 251 13 474	3 977 1 827 2 150	824 428 396	.	2 348 919 1 429	503 300 203	88 54 34	214 126 88	6576 3427 3149	217 123 94
ROVINJ, grad	svęga muški ženeki	9 134 4 140 4 994	8 646 3 936 4 710	7 019 3 279 3 740	1 627 657 970	144 66 78	17 8 9	.	112 49 63	11 8 3	1 1 -	3 - 3	323 128 195	21 10 11
SAMOBOR	svęga muški ženeki	29 884 14 311 15 573	29 230 14 045 15 185	27 338 13 300 14 038	1 892 745 1 147	514 210 394	65 26 39	.	318 117 201	124 63 61	3 1 2	4 3 1	122 48 74	18 8 10
SENJ	svęga muški ženeki	13 289 6 221 7 068	13 161 6 162 6 999	12 296 5 857 6 439	865 305 560	106 49 57	46 22 24	.	16 6 10	24 11 13	13 9 4	7 1 6	21 10 11	1 - 1
SINJ	svęga muški ženeki	60 873 28 667 32 206	60 586 28 563 32 023	59 017 28 129 30 888	1 569 434 1 135	236 87 149	50 30 20	.	27 7 20	114 29 85	7 3 4	38 18 20	50 17 33	1 - 1
SISAK	svęga muški ženeki	27 342 12 622 14 720	26 904 12 402 14 502	22 099 10 402 11 697	4 805 2 000 2 805	285 140 145	43 23 20	.	103 43 60	130 68 62	3 1 2	6 5 1	147 77 70	6 3 3
SISAK, grad	svęga muški ženeki	12 206 5 904 6 302	10 614 5 085 5 529	4 483 2 215 2 268	6 131 2 870 3 261	1 305 699 606	267 140 127	.	330 124 206	640 392 248	28 19 9	40 24 16	278 112 166	9 8 1
SLAVONSKA POŽEGA	svęga muški ženeki	50 254 22 933 27 321	48 045 21 879 26 166	41 100 18 874 22 226	6 945 3 005 3 940	1 243 613 630	212 94 118	.	72 35 37	944 476 468	6 3 3	9 5 4	932 423 509	34 18 16
SLAV.POŽEGA, grad	svęga muški ženeki	8 544 4 029 4 515	7 360 3 417 3 943	2 606 1 263 1 343	4 754 2 154 2 600	912 505 407	405 234 171	.	85 30 55	350 193 157	27 19 8	45 29 16	267 106 161	5 1 4
SLAVONSKI BROD	svęga muški ženeki	51 730 23 900 27 830	48 329 22 214 26 115	39 367 18 513 20 854	8 962 3 701 5 261	2 406 1 226 1 180	458 189 269	.	117 57 60	1 784 948 836	24 18 6	23 14 9	992 457 535	3 3 -
SLAV.BROD, grad	svęga muški ženeki	14 214 6 687 7 527	10 779 4 953 5 826	4 003 1 885 2 118	6 776 3 068 3 708	2 902 1 502 1 400	761 363 398	.	231 102 129	1 813 989 824	42 24 18	55 24 31	531 231 300	2 1 1
SLUNJ	svęga muški ženeki	31 156 13 790 17 366	31 040 13 760 17 280	30 560 13 635 16 925	480 125 355	104 23 81	20 8 12	.	14 2 2	67 11 56	2 2 -	1 - 1	11 6 5	1 1 -
SPLIT	svęga muški ženeki	80 363 39 063 41 300	78 909 37 954 40 955	74 938 35 894 39 044	3 971 2 060 1 911	1 194 948 246	402 347 55	.	182 142 40	366 279 87	88 78 10	156 102 54	257 159 98	3 2 1
SPLIT, grad	svęga muški ženeki	48 248 23 047 25 201	44 171 20 989 23 182	21 126 10 325 10 801	23 045 10 664 12 381	2 852 1 454 1 398	605 329 276	.	571 241 330	982 544 438	89 57 32	605 281 322	1217 599 618	8 5 3

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
SUPETAŃ BRAČ	svoga muški ženaki	14 664 6 579 8 085	14 511 6 523 7 988	13 894 6 280 7 614	617 243 374	78 29 49	8 4 4	.	17 2 15	40 17 23	7 2 5	6 4 2	73 26 47	2 1 1
SV. IVAN ZELINA	svoga muški ženaki	34 128 16 369 17 759	33 971 16 293 17 678	32 223 15 598 16 625	1 746 695 1 053	118 57 61	26 16 10	.	39 16 23	46 22 24	3 2 1	4 1 3	35 18 17	4 1 3
ŠIBENIK	svoga muški ženaki	53 290 24 649 28 641	53 140 24 584 28 556	51 758 24 301 27 457	1 382 283 1 099	112 48 64	31 14 17	.	14 2 12	45 21 24	7 4 3	15 7 8	38 17 21	- - -
ŠIBENIK, grad	svoga muški ženaki	15 353 7 363 7 990	14 594 6 952 7 642	9 249 4 401 4 848	5 345 2 551 2 794	555 315 240	156 103 53	.	122 59 63	152 78 74	19 18 1	106 57 49	197 93 104	7 3 4
TITOVA KORENICA	svoga muški ženaki	17 626 7 942 9 684	17 547 7 909 9 638	17 068 7 778 9 290	479 131 348	57 22 35	25 12 13	.	3 1 2	28 9 19	1 - 1	- - -	22 11 11	- - -
VALPOVO	svoga muški ženaki	24 880 11 559 13 321	23 432 10 896 12 536	17 534 8 191 9 343	5 898 2 705 3 193	955 446 509	323 135 188	.	56 19 37	549 272 277	20 15 5	7 5 2	491 217 274	2 - 2
VARAŽDIN	svoga muški ženaki	77 190 37 073 40 117	76 586 36 795 39 791	73 132 35 259 37 873	3 454 1 536 1 918	436 176 260	75 23 52	.	285 120 165	63 26 37	7 3 4	6 4 2	160 102 58	8 - 8
VARAŽDIN, grad	svoga muški ženaki	16 679 7 698 8 981	14 784 6 869 7 915	6 748 3 176 3 572	8 036 3 693 4 343	1 488 658 830	293 151 142	.	782 294 488	328 164 164	40 22 18	45 27 18	405 171 234	2 - 2
VELIKA GORICA	svoga muški ženaki	41 675 19 824 21 851	41 215 19 573 21 642	39 000 18 617 20 383	2 215 956 1 259	356 205 151	84 53 31	.	147 76 71	103 59 44	13 10 3	9 7 2	81 37 44	23 9 14
VINKOVCI	svoga muški ženaki	49 080 22 980 26 100	44 141 20 713 23 428	27 340 13 099 14 241	16 801 7 614 9 187	4 671 2 143 2 528	1 635 649 986	.	105 49 56	2 869 1 410 1 459	33 24 9	29 11 18	265 122 143	3 2 1
VINKOVCI, grad	svoga muški ženaki	15 076 7 003 8 073	11 790 5 428 6 362	4 212 2 024 2 188	7 578 3 404 4 174	2 974 1 434 1 540	1 426 639 787	.	189 84 105	1 220 624 596	98 67 31	41 20 21	311 141 170	1 - 1
VIROVITICA	svoga muški ženaki	43 746 20 492 23 254	41 478 19 401 22 077	29 433 14 050 15 383	12 045 5 351 6 694	1 903 948 955	461 222 239	.	88 45 43	1 259 638 621	25 16 9	70 27 43	363 142 221	2 1 1
VIROVITICA, grad	svoga muški ženaki	9 951 4 641 5 310	9 280 4 319 4 961	5 219 2 489 2 730	4 061 1 830 2 231	416 227 189	132 76 56	.	108 55 53	142 74 68	22 13 9	12 9 3	255 95 160	- - -
VIS	svoga muški ženaki	7 485 3 513 3 972	7 306 3 393 3 913	6 764 3 128 3 636	542 265 277	122 88 34	56 47 9	.	12 6 6	23 14 9	6 6 -	25 15 10	57 32 25	- - -
VOJNIC	svoga muški ženaki	23 149 10 620 12 529	23 077 10 591 12 486	22 381 10 431 11 950	696 160 536	44 16 28	20 8 12	.	- - -	19 4 15	5 4 1	- - -	27 12 15	1 1 -
VREBOVEC	svoga muški ženaki	30 037 14 284 15 753	29 559 14 060 15 499	24 684 11 978 12 706	4 875 2 082 2 793	255 113 142	36 18 18	.	88 33 55	123 56 67	5 4 1	3 2 1	212 107 105	11 4 7
VRGIN MOST	svoga muški ženaki	27 046 11 945 15 101	26 926 11 887 15 039	26 275 11 678 14 597	651 209 442	85 39 46	39 19 20	.	24 11 13	20 8 12	1 1 -	1 - 1	35 19 16	- - -
VUKOVAR	svoga muški ženaki	37 839 17 398 20 441	31 661 14 726 16 935	23 010 11 095 11 915	8 651 3 631 5 020	5 571 2 384 3 187	3 513 1 350 2 163	.	90 43 47	1 863 931 932	35 21 14	70 39 31	603 286 317	4 2 2
VUKOVAR, grad	svoga muški ženaki	14 577 6 740 7 837	11 397 5 209 6 188	5 305 2 408 2 897	6 092 2 801 3 291	2 629 1 264 1 365	1 490 650 840	.	106 46 60	974 535 439	32 22 10	27 11 16	549 265 284	2 2 -
ZADAR	svoga muški ženaki	70 379 32 686 37 693	70 192 32 603 37 589	67 726 31 788 35 938	2 466 815 1 651	135 65 70	51 30 21	.	22 12 10	39 15 24	6 3 3	17 5 12	51 17 34	1 1 -

NARODNA REPUBLIKA HRVATSKA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
ZADAR, grad	svoga	13 954	12 421	6 643	5 778	1 192	522	.	166	271	64	169	330	11
	muški	7 102	5 958	3 298	2 660	951	421	.	122	216	52	140	189	4
	ženski	6 852	6 463	3 345	3 118	241	101	.	44	55	12	29	141	7
ZAGREB	svoga	83 922	81 145	66 781	14 364	2 243	371	.	1 234	579	26	33	515	19
	muški	40 403	39 126	32 505	6 621	1 038	190	.	496	316	16	20	230	9
	ženski	43 519	42 019	34 276	7 743	1 205	181	.	738	263	10	13	285	10
ZAGREB, grad	svoga	279 623	228 249	83 998	144 251	40 404	8 738	.	17 263	12 189	771	1 443	10 854	116
	muški	129 669	107 125	40 517	66 608	18 014	4 406	.	5 866	6 383	465	894	4 476	54
	ženski	149 954	121 124	43 481	77 643	22 390	4 332	.	11 397	5 806	306	549	6 378	62
ZLATAR	svoga	52 787	52 533	50 747	1 786	198	31	.	98	60	4	5	54	2
	muški	24 972	24 870	24 212	658	79	12	.	33	30	2	2	23	-
	ženski	27 815	27 663	26 535	1 128	119	19	.	65	30	2	3	31	2
ŽUPANJA	svoga	38 951	33 018	25 898	7 120	5 643	1 221	.	141	4 230	35	16	287	3
	muški	18 247	15 508	12 250	3 258	2 609	477	.	55	2 043	27	7	129	1
	ženski	20 704	17 510	13 648	3 862	3 034	744	.	86	2 187	8	9	158	2

NARODNA REPUBLIKA SLOVENIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rodenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
NOVO MESTO	svoga	44 036	42 550	38 178	4 372	937	308	497	.	86	18	28	540	9
	muški	19 873	19 005	17 179	1 826	619	239	303	.	53	9	15	243	6
	ženaki	24 163	23 545	20 999	2 546	318	69	194	.	33	9	13	297	3
POLJČANE	svoga	58 621	55 868	48 651	7 217	1 744	183	1 451	.	85	16	9	1 006	3
	muški	27 518	26 223	22 945	3 278	826	92	672	.	45	10	7	469	1
	ženaki	31 103	29 645	25 706	3 939	918	91	779	.	40	6	2	537	3
POSTOJNA	svoga	32 980	31 093	27 466	3 627	1 076	285	611	.	126	12	42	811	-
	muški	15 687	14 484	12 813	1 671	761	240	384	.	100	8	29	442	-
	ženaki	17 293	16 609	14 653	1 956	315	45	227	.	26	4	13	369	-
PTUJ	svoga	74 023	71 178	65 305	5 873	2 097	146	1 792	.	106	32	21	744	4
	muški	34 268	32 999	30 336	2 663	934	89	768	.	49	18	10	334	1
	ženaki	39 755	38 179	34 969	3 210	1 163	57	1 024	.	57	14	11	410	3
RADGONA	svoga	29 274	28 338	21 364	6 974	336	46	257	.	20	10	3	596	4
	muški	13 408	13 013	9 708	3 305	159	30	110	.	12	5	2	234	2
	ženaki	15 866	15 325	11 656	3 669	177	16	147	.	8	5	1	362	2
SEŽANA	svoga	25 863	24 813	23 328	1 485	227	16	174	.	24	6	7	823	-
	muški	12 499	11 953	11 342	611	126	13	87	.	15	5	6	420	-
	ženaki	13 364	12 860	11 986	874	101	3	87	.	9	1	1	403	-
TOLMIN	svoga	24 241	23 111	21 848	1 263	389	111	215	.	44	10	9	740	1
	muški	11 665	10 992	10 442	550	326	100	176	.	34	8	8	347	-
	ženaki	12 576	12 119	11 406	713	63	11	39	.	10	2	1	393	1
TRBOVLJE	svoga	45 145	42 466	32 762	9 704	1 041	216	661	.	147	12	5	1 638	-
	muški	21 872	20 520	15 836	4 684	593	105	402	.	74	10	2	759	-
	ženaki	23 273	21 946	16 926	5 020	448	111	259	.	73	2	3	879	-
TRENJE	svoga	28 173	27 576	24 021	3 555	167	36	96	.	26	7	2	430	-
	muški	12 559	12 292	10 807	1 485	86	23	41	.	18	4	-	181	-
	ženaki	15 614	15 284	13 214	2 070	81	13	55	.	8	3	2	249	-

NARODNA REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji										Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisao	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija	Crna Gora		
MODRIČ	svoga	19 746	19 533	17 849	1 684	182	42	106	17	.	4	13	30	1
	muški	9 390	9 287	8 901	386	89	21	43	14	.	2	9	14	-
	ženski	10 356	10 246	8 948	1 298	93	21	63	3	.	2	4	16	1
MOSTAR	svoga	45 419	45 187	43 104	2 083	212	52	110	11	.	14	25	15	5
	muški	20 600	20 495	20 186	309	95	28	42	4	.	9	12	8	2
	ženski	24 819	24 692	22 918	1 774	117	24	68	7	.	5	13	7	3
MOSTAR, grad	svoga	21 606	19 457	11 597	7 860	1 941	367	1 097	110	.	71	296	204	4
	muški	10 302	9 206	5 615	3 591	977	232	475	67	.	46	157	117	2
	ženski	11 304	10 251	5 982	4 269	964	135	622	43	.	25	139	87	2
MRKONJIĆGRAD	svoga	29 178	29 065	28 108	957	102	30	57	3	.	-	12	6	5
	muški	14 592	14 549	14 370	179	39	15	20	-	.	-	4	2	2
	ženski	14 586	14 516	13 738	778	63	15	37	3	.	-	8	4	3
NEVESINJE	svoga	23 820	23 681	22 395	1 286	132	37	30	6	.	10	49	5	2
	muški	11 254	11 175	10 948	227	77	24	16	6	.	6	25	1	1
	ženski	12 566	12 506	11 447	1 059	55	13	14	-	.	4	24	4	1
ODŽAK	svoga	25 566	25 418	24 128	1 290	140	33	86	10	.	7	4	8	-
	muški	11 722	11 662	11 302	360	58	17	29	5	.	4	3	2	-
	ženski	13 844	13 756	12 826	930	82	16	57	5	.	3	1	6	-
PRIJEDOR	svoga	59 316	58 450	55 744	2 706	509	54	403	35	.	6	11	347	10
	muški	27 923	27 584	26 937	647	178	24	125	19	.	5	5	158	3
	ženski	31 393	30 866	28 807	2 059	331	30	278	16	.	1	6	189	7
PRIJEDOR, grad	svoga	8 062	7 454	4 297	3 157	492	77	344	40	.	13	18	109	7
	muški	3 723	3 453	2 157	1 296	223	33	156	15	.	11	8	43	4
	ženski	4 339	4 001	2 140	1 861	269	44	188	25	.	2	10	66	3
PRNJAVOR	svoga	47 081	45 912	44 065	1 847	185	35	124	13	.	2	11	973	11
	muški	23 221	22 725	22 088	637	66	13	46	2	.	1	4	424	6
	ženski	23 860	23 187	21 977	1 210	119	22	78	11	.	1	7	549	5
PROZOR	svoga	14 745	14 673	13 863	810	69	20	36	1	.	-	12	3	-
	muški	7 117	7 082	6 821	261	34	11	16	-	.	-	7	1	-
	ženski	7 628	7 591	7 042	549	35	9	20	1	.	-	5	2	-
ROGATICA	svoga	29 701	29 532	27 260	2 272	160	67	34	4	.	8	47	4	5
	muški	14 385	14 297	13 809	488	85	37	18	2	.	7	21	-	3
	ženski	15 316	15 235	13 451	1 784	75	30	16	2	.	1	26	4	2
SANSKI MOST	svoga	45 574	45 114	43 380	1 734	431	37	371	13	.	4	6	19	10
	muški	21 825	21 707	21 331	376	107	20	82	2	.	1	2	7	4
	ženski	23 749	23 407	22 049	1 358	324	17	289	11	.	3	4	12	6
SARAJEVO	svoga	57 076	55 428	51 551	3 877	1 553	755	439	95	.	87	177	94	1
	muški	29 132	27 838	26 560	1 278	1 250	659	322	80	.	77	112	44	-
	ženski	27 944	27 590	24 991	2 599	303	96	117	15	.	10	65	50	1
SARAJEVO, grad	svoga	113 769	95 226	52 472	42 754	16 016	4 077	7 019	1 064	.	664	3 192	2 414	113
	muški	55 697	46 372	25 312	21 060	8 133	2 227	3 140	490	.	446	1 830	1 125	67
	ženski	58 072	48 854	27 160	21 694	7 883	1 850	3 879	574	.	218	1 362	1 289	46
SOKOLAC	svoga	14 540	14 390	13 107	1 283	145	97	15	4	.	4	25	1	4
	muški	7 112	7 027	6 757	270	83	54	11	2	.	3	13	-	2
	ženski	7 428	7 363	6 350	1 013	62	43	4	2	.	1	12	1	2
SRBAC	svoga	25 933	25 585	23 916	1 669	219	38	150	17	.	8	6	129	-
	muški	12 518	12 383	11 944	439	78	15	46	8	.	5	4	57	-
	ženski	13 415	13 202	11 972	1 230	141	23	104	9	.	3	2	72	-
SREBRENICA	svoga	39 954	39 113	38 182	931	825	780	24	2	.	10	9	12	4
	muški	19 553	19 356	19 138	218	190	172	9	2	.	2	5	6	1
	ženski	20 401	19 757	19 044	713	635	608	15	-	.	8	4	6	3
STOLAC	svoga	25 934	25 747	24 253	1 494	173	39	112	-	.	3	19	9	5
	muški	11 605	11 511	11 267	244	86	18	55	-	.	2	11	7	1
	ženski	14 329	14 236	12 986	1 250	87	21	57	-	.	1	8	2	4
ŠIROKI BRIJEG	svoga	35 582	35 403	34 698	705	169	17	131	4	.	5	12	8	2
	muški	16 433	16 355	16 140	215	73	15	42	2	.	5	9	4	1
	ženski	19 149	19 048	18 558	490	96	2	89	2	.	2	3	4	1
TESLIĆ	svoga	35 933	35 493	33 819	1 674	367	43	256	35	.	4	29	70	3
	muški	17 892	17 709	17 069	640	153	20	101	15	.	2	15	29	1
	ženski	18 041	17 784	16 750	1 034	214	23	155	20	.	2	14	41	2
TEŠANJ	svoga	34 508	34 386	32 774	1 612	91	23	29	7	.	3	29	29	2
	muški	16 967	16 917	16 533	384	37	10	9	2	.	2	14	11	2
	ženski	17 541	17 469	16 241	1 228	54	13	20	5	.	1	15	18	-
TRAVNIK	svoga	53 582	53 214	50 363	2 851	298	51	185	30	.	11	21	46	24
	muški	26 510	26 378	25 478	900	97	25	51	12	.	4	5	22	23
	ženski	27 072	26 836	24 885	1 951	201	26	134	18	.	7	16	24	11

NARODNA REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
TRAVNIK, grad	svoga	7 568	7 308	4 161	2 847	474	121	257	34	.	20	42	76	10
	muški	3 488	3 220	2 018	1 202	227	67	105	14	.	18	23	36	5
	ženaki	4 080	3 788	2 143	1 645	247	54	152	20	.	2	19	40	5
TREBINJE	svoga	27 401	26 335	24 209	2 126	771	100	233	23	.	29	385	57	238
	muški	12 219	11 748	10 966	782	338	56	115	14	.	16	137	23	110
	ženaki	15 182	14 587	13 243	1 344	433	44	118	9	.	13	249	34	128
TUZLA	svoga	91 208	90 125	85 748	4 377	943	226	546	111	.	14	46	132	8
	muški	45 369	44 767	43 360	1 407	529	134	293	65	.	10	27	67	6
	ženaki	45 839	45 358	42 388	2 970	414	92	253	46	.	4	19	65	2
TUZLA, grad	svoga	27 394	25 301	17 972	7 329	1 639	463	824	154	.	89	109	438	16
	muški	13 156	12 122	8 875	3 247	823	253	364	71	.	60	75	202	9
	ženaki	14 238	13 179	9 097	4 082	816	210	460	83	.	29	34	236	7
VAREŠ	svoga	18 007	17 658	15 911	1 747	242	65	117	32	.	12	16	102	5
	muški	8 920	8 734	8 154	580	122	40	55	12	.	10	5	60	4
	ženaki	9 087	8 924	7 757	1 167	120	25	62	20	.	2	11	42	1
VELIKA KLADUŠA	svoga	21 861	21 553	20 953	600	302	12	283	4	.	1	2	6	-
	muški	10 518	10 461	10 311	150	52	8	42	-	.	-	2	5	-
	ženaki	11 343	11 092	10 642	450	250	4	241	4	.	1	-	1	-
VISOKO	svoga	53 654	52 836	47 564	5 272	714	218	257	143	.	20	76	102	2
	muški	26 843	26 415	24 619	1 796	376	141	107	77	.	16	35	52	-
	ženaki	26 811	26 421	22 945	3 476	338	77	150	66	.	4	41	50	2
VIŠEGRAD	svoga	29 897	28 940	27 751	1 189	942	734	49	6	.	8	145	12	3
	muški	14 551	14 274	13 872	402	273	165	28	4	.	7	69	3	1
	ženaki	15 346	14 666	13 879	787	669	569	21	2	.	1	76	9	2
VLASENICA	svoga	27 305	27 089	25 918	1 171	202	175	11	8	.	1	7	9	5
	muški	13 437	13 336	13 075	261	97	84	5	4	.	1	3	2	2
	ženaki	13 868	13 753	12 843	910	105	91	6	4	.	-	4	7	3
ZAVIDOVIĆI	svoga	39 749	38 960	35 272	3 688	655	137	415	47	.	26	30	131	3
	muški	19 719	19 312	17 914	1 398	336	81	189	27	.	19	20	71	-
	ženaki	20 030	19 648	17 358	2 290	319	56	226	20	.	7	10	60	3
ZENICA	svoga	35 399	35 198	32 920	2 278	179	48	75	24	.	7	25	21	1
	muški	17 866	17 762	17 287	475	96	32	30	18	.	4	12	7	1
	ženaki	17 533	17 436	15 633	1 803	83	16	45	6	.	3	13	14	-
ZENICA, grad	svoga	15 550	13 683	7 467	6 216	1 531	463	639	266	.	68	95	333	3
	muški	7 940	6 855	3 798	3 057	882	328	309	137	.	51	57	202	1
	ženaki	7 610	6 828	3 669	3 159	649	135	330	129	.	17	38	131	2
ZVORNIK	svoga	50 011	49 481	47 285	2 196	478	395	53	6	.	7	17	38	14
	muški	24 383	24 187	23 852	335	168	125	30	5	.	3	5	20	8
	ženaki	25 628	25 294	23 433	1 861	310	270	23	1	.	4	12	18	6

NARODNA REPUBLIKA MAKEDONIJA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svega	u istom srezu gde je popisano	u drugom si. zu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
NARODNA REPUBLIKA MAKEDONIJA														
BRESOVSKI	svega	18 144	17 351	16 882	469	99	74	7	2	8	.	8	693	1
	muški	9 146	8 746	8 571	175	65	48	3	1	6	.	7	335	-
	ženaki	8 998	8 605	8 311	294	34	26	4	1	2	.	1	358	1
BITOLSKI	svega	59 534	58 340	55 739	2 601	169	127	16	3	8	.	15	1019	6
	muški	30 156	29 669	28 580	1 089	101	73	10	2	4	.	12	382	4
	ženaki	29 378	28 671	27 159	1 512	68	54	6	1	4	.	3	637	2
BITOLA, grad	svega	30 761	28 239	22 796	5 443	1 388	887	168	42	93	.	198	1119	15
	muški	15 550	14 058	11 359	2 699	951	628	100	12	62	.	149	533	8
	ženaki	15 211	14 181	11 437	2 744	437	259	68	30	31	.	49	586	7
BRODSKI	svega	18 338	18 263	17 490	773	45	21	7	5	9	.	3	23	7
	muški	9 267	9 233	8 960	273	17	7	3	4	2	.	1	15	2
	ženaki	9 071	9 030	8 530	500	28	14	4	1	7	.	2	8	5
CAREVOSELSKI	svega	20 159	19 773	18 875	898	111	89	9	-	6	.	7	269	6
	muški	10 282	10 095	9 759	336	65	48	8	-	3	.	6	118	4
	ženaki	9 877	9 678	9 116	562	46	41	1	-	3	.	1	151	2
DEBARSKI	svega	25 231	24 488	24 205	283	56	29	9	-	15	.	3	682	5
	muški	12 787	12 535	12 395	140	22	16	6	-	-	.	-	227	3
	ženaki	12 444	11 953	11 810	143	34	13	3	-	15	.	3	455	2
DEMIRHISARSKI	svega	19 642	19 597	18 858	739	19	16	2	-	1	.	-	24	2
	muški	9 996	9 977	9 792	185	10	9	-	-	1	.	-	9	-
	ženaki	9 646	9 620	9 066	554	9	7	2	-	-	.	-	15	2
GEVĀELISKI	svega	31 656	29 647	27 953	1 694	855	560	106	16	72	.	101	1150	4
	muški	15 979	14 856	13 994	862	505	332	55	13	44	.	61	616	2
	ženaki	15 677	14 791	13 959	832	350	228	51	3	28	.	40	534	2
GORĀEPETROVSKI	svega	21 046	19 777	17 333	2 444	1 126	985	48	22	42	.	29	140	3
	muški	10 910	10 488	9 562	926	339	269	20	16	20	.	14	83	-
	ženaki	10 136	9 289	7 771	1 518	787	716	28	6	22	.	15	57	3
GOSTIVARSKI	svega	53 258	52 507	50 492	2 015	480	247	56	8	114	.	55	259	12
	muški	26 033	25 632	25 067	565	250	140	39	4	22	.	45	145	6
	ženaki	27 225	26 875	25 425	1 450	230	107	17	4	92	.	10	114	6
KAVADARSKI	svega	40 617	38 169	35 710	2 459	1 272	1 075	46	7	76	.	68	1167	9
	muški	20 907	19 610	18 465	1 145	692	568	33	5	39	.	47	601	4
	ženaki	19 710	18 559	17 245	1 314	580	507	13	2	37	.	21	566	5
KIĀEVSKI	svega	37 497	36 993	36 025	968	403	269	44	6	30	.	54	87	14
	muški	18 432	18 127	17 785	342	268	193	20	2	14	.	39	30	7
	ženaki	19 065	18 866	18 240	626	135	76	24	4	16	.	15	57	7
KOĀANSKI	svega	41 298	40 065	37 280	2 785	308	257	23	1	14	.	13	922	3
	muški	21 145	20 515	19 348	1 167	177	145	14	1	9	.	8	451	2
	ženaki	20 153	19 550	17 932	1 618	131	112	9	-	5	.	5	471	1
KRATOVSKI	svega	23 961	23 739	21 891	1 848	137	105	13	4	7	.	8	84	1
	muški	12 262	12 162	11 646	516	61	41	8	3	4	.	5	38	1
	ženaki	11 699	11 577	10 245	1 332	76	64	5	1	3	.	3	46	-
KRIVOPALANAĀKI	svega	28 827	28 404	27 893	511	355	336	3	2	10	.	4	66	2
	muški	14 381	14 282	14 134	148	75	69	1	-	3	.	2	23	1
	ženaki	14 446	14 122	13 759	363	280	267	2	2	7	.	2	43	1
KRUŠEVSKI	svega	7 810	7 738	6 988	750	36	23	3	1	8	.	1	33	3
	muški	3 928	3 896	3 698	198	13	11	-	-	1	.	1	17	2
	ženaki	3 882	3 842	3 290	552	23	12	3	1	7	.	-	16	1
KUMANOVSKI	svega	59 256	55 876	53 214	2 662	3 133	2 902	151	7	53	.	20	239	8
	muški	30 071	28 918	28 079	839	1 031	966	57	2	3	.	3	117	5
	ženaki	29 185	26 958	25 135	1 823	2 102	1 936	94	5	50	.	17	122	3
KUMANOVO, grad	svega	20 242	17 671	15 437	2 234	2 166	1 911	58	9	58	.	130	391	14
	muški	10 181	9 039	7 978	1 061	962	806	31	4	27	.	94	178	2
	ženaki	10 061	8 632	7 459	1 173	1 204	1 105	27	5	31	.	36	213	12
OHRIDSKI	svega	28 890	28 612	28 105	507	219	92	34	5	73	.	15	48	11
	muški	14 727	14 501	14 348	153	206	81	32	5	73	.	15	15	5
	ženaki	14 163	14 111	13 757	354	13	11	2	-	-	.	-	33	6
OHRID, grad	svega	11 169	10 353	8 961	1 392	535	336	46	5	34	.	114	279	2
	muški	5 753	5 879	4 669	610	349	206	32	2	27	.	82	124	1
	ženaki	5 416	5 074	4 292	782	186	130	14	3	7	.	32	155	1
PRILEPSKI	svega	54 557	53 183	49 435	3 748	206	61	58	1	55	.	31	1156	12
	muški	27 693	27 151	25 755	1 396	46	22	18	-	5	.	1	492	4
	ženaki	26 864	26 032	23 680	2 352	160	39	40	1	50	.	30	664	8

NARODNA REPUBLIKA MAKEDONIJA

SREZ - GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji								Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja		
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisano	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina			Makedonija	Crna Gora
PRILEP, grad	sveta muški ženski	26 789 13 472 13 317	26 172 13 104 13 068	24 354 12 287 12 067	1 818 817 1 001	450 278 172	335 204 131	36 21 15	3 1 2	36 22 14	40 30 10	161 87 74	6 3 3
RADOVIŠKI	sveta muški ženski	24 249 12 240 12 009	23 774 11 985 11 789	22 786 11 661 11 125	988 324 664	78 51 27	53 39 14	14 9 5	1 - 1	3 1 2	7 2 5	391 202 189	6 2 4
RESENSKI	sveta muški ženski	23 137 11 576 11 561	22 390 11 164 11 226	21 757 10 884 10 873	633 280 353	350 307 43	139 112 27	67 59 8	11 10 1	102 99 3	31 27 4	395 105 290	2 - 2
SKOPSKI	sveta muški ženski	63 684 32 429 31 255	61 626 31 575 30 051	58 862 30 704 28 158	2 764 871 1 893	1 866 751 1 115	1 569 673 896	129 48 81	4 - 2	90 13 77	74 15 59	188 101 87	4 2 2
SKOPLJE, grad	sveta muški ženski	87 654 4 511 42 543	74 445 38 015 36 430	49 517 25 193 24 324	24 928 12 822 12 106	10 435 5 600 4 835	7 812 4 104 3 708	1 036 586 450	307 147 160	623 346 277	657 417 240	2743 1474 1269	31 22 9
STRUMIČKI	sveta muški ženski	40 537 20 451 20 086	38 649 19 457 19 192	37 729 19 057 18 672	920 400 520	127 85 42	88 63 25	12 6 6	1 1 -	11 7 4	15 8 7	1755 906 849	6 3 3
STRUMICA, grad	sveta muški ženski	10 868 5 596 5 272	9 315 4 757 4 558	7 771 4 008 3 763	1 544 749 795	356 242 114	224 153 71	48 32 16	10 7 3	18 11 7	56 39 17	1194 594 600	3 3 -
STRUŠKI	sveta muški ženski	34 205 16 999 17 206	33 558 16 694 16 864	32 598 16 418 16 180	960 276 684	270 180 90	183 122 61	24 15 9	5 4 1	23 14 9	35 25 10	372 124 248	5 1 4
SVETONIKOLSKI	sveta muški ženski	29 634 15 222 14 412	28 607 14 723 13 884	25 366 13 403 11 963	3 241 1 320 1 921	289 146 143	245 115 130	18 11 7	4 3 1	15 12 3	7 5 2	729 348 381	9 5 4
ŠTIPSKI	sveta muški ženski	18 393 9 299 9 094	18 016 9 109 8 907	17 724 7 676 7 048	3 292 1 433 1 859	59 27 32	43 23 20	9 3 6	1 - 1	4 - 4	2 1 1	313 163 150	5 - 5
ŠTIP, grad	sveta muški ženski	11 361 5 809 5 552	10 146 5 096 5 050	8 678 4 445 4 233	1 468 651 817	681 467 214	462 319 143	115 78 37	15 9 6	39 24 15	50 37 13	527 242 285	7 4 3
TETOVSKI	sveta muški ženski	62 293 31 239 31 054	61 471 31 041 30 430	60 000 30 828 29 172	1 471 213 1 258	670 144 526	585 138 447	8 1 7	1 - 1	68 2 66	8 3 5	143 51 92	9 3 6
TETOVO, grad	sveta muški ženski	17 259 8 877 8 382	16 218 8 295 7 923	14 988 7 686 7 302	1 230 609 621	819 479 340	598 338 260	122 89 33	25 12 13	37 18 19	37 22 15	217 102 115	5 1 4
TITOVELEŠKI	sveta muški ženski	35 664 18 311 17 353	34 308 17 703 16 605	32 733 17 159 15 574	1 575 544 1 031	378 138 240	178 99 79	30 14 16	6 3 3	70 12 58	94 10 84	970 467 503	8 3 5
TITOV VELES, grad	sveta muški ženski	15 366 7 785 7 581	14 207 7 132 7 075	12 933 6 604 6 329	1 274 528 746	496 329 167	321 205 116	93 63 30	22 18 4	38 25 13	22 18 4	661 323 338	2 1 1

NARODNA REPUBLIKA CRNA GORA

SREZ — GRAD	Pol	Ukupno	Rodeni u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji									Rodeni u inostranstvu	Nepoznato mesto rođenja	
			u istoj narodnoj republici			u drugim narodnim republikama								
			svoga	u istom srezu gde je popisani	u drugom srezu ove narodne republike	Svega	Srbija	Hrvatska	Slovenija	Bosna i Hercegovina	Makedonija			Crna Gora
NARODNA REPUBLIKA CRNA GORA														
ANDRIJEVAČKI	svoga	27 623	26 792	25 733	1 059	471	368	12	8	53	30	.	357	3
	muški	13 292	12 950	12 690	260	211	178	3	3	18	9	.	131	-
	ženaki	14 331	13 842	13 043	799	260	190	9	5	35	21	.	226	3
BARSKI	svoga	36 224	35 219	33 457	1 762	455	186	101	24	108	36	.	544	6
	muški	17 260	16 880	16 276	604	194	83	32	9	53	17	.	182	4
	ženaki	18 964	18 339	17 181	1 158	261	103	69	15	55	19	.	362	2
BERANSKI	svoga	37 375	36 136	33 741	2 395	1 195	1 039	32	10	52	62	.	41	3
	muški	18 068	17 744	17 163	581	304	237	13	2	25	27	.	20	-
	ženaki	19 307	18 392	16 578	1 814	891	802	19	8	27	35	.	21	3
BJELOPOLJSKI	svoga	40 326	39 358	34 687	4 671	941	834	19	3	65	20	.	23	4
	muški	19 437	19 199	17 680	1 519	221	187	10	-	13	11	.	14	3
	ženaki	20 889	20 159	17 007	3 152	720	647	9	3	52	9	.	9	1
CETINJSKI	svoga	17 045	16 830	15 744	1 086	166	104	15	2	34	11	.	47	2
	muški	7 680	7 588	7 461	1 27	72	45	8	-	10	9	.	19	1
	ženaki	9 365	9 242	8 283	959	94	59	7	2	24	2	.	28	1
CETINJE, grad	svoga	9 038	8 090	5 371	2 719	786	353	154	47	193	39	.	162	-
	muški	4 301	3 874	2 555	1 319	357	171	65	12	88	21	.	70	-
	ženaki	4 737	4 216	2 816	1 400	429	182	89	35	105	18	.	92	-
DANILOVGRADSKI	svoga	17 258	16 724	15 087	1 637	482	315	44	10	69	44	.	50	2
	muški	7 649	7 373	6 993	380	247	160	30	7	30	20	.	28	1
	ženaki	9 609	9 351	8 094	1 257	235	155	14	3	39	24	.	22	1
DURMITOR	svoga	21 449	21 230	20 525	705	214	53	16	5	133	7	.	5	-
	muški	9 906	9 846	9 714	132	60	28	5	1	23	3	.	-	-
	ženaki	11 543	11 384	10 811	573	154	25	11	4	110	4	.	5	-
HERCEGNOVI	svoga	15 923	14 175	12 724	1 451	1 524	290	759	92	343	40	.	224	-
	muški	7 493	6 582	6 002	580	800	182	376	51	163	28	.	111	-
	ženaki	8 430	7 593	6 722	871	724	108	383	41	180	12	.	113	-
KOLAŠIN	svoga	16 076	15 797	14 552	1 245	263	192	15	3	40	13	.	15	1
	muški	7 183	7 047	6 740	307	127	94	5	1	23	4	.	8	1
	ženaki	8 893	8 750	7 812	938	136	98	10	2	17	9	.	7	-
KOTOR	svoga	17 816	15 998	13 609	2 389	1 551	293	978	80	166	34	.	262	5
	muški	8 134	7 225	6 255	970	798	152	488	45	95	18	.	110	1
	ženaki	9 682	8 773	7 354	1 419	753	141	490	35	71	16	.	152	4
NIKŠIĆ	svoga	31 888	30 503	29 008	1 495	1 348	289	175	13	829	42	.	34	3
	muški	14 897	14 163	13 774	389	714	163	153	5	366	23	.	19	1
	ženaki	16 991	16 340	15 234	1 106	634	126	22	4	463	19	.	15	2
NIKŠIĆ, grad	svoga	6 013	5 041	3 438	1 603	843	344	83	22	352	42	.	129	-
	muški	2 783	2 303	1 646	657	414	171	41	13	165	24	.	66	-
	ženaki	3 230	2 738	1 792	946	429	173	42	9	187	18	.	63	-
PLJEVLJA	svoga	29 921	28 828	27 786	1 042	961	449	5	-	502	5	.	5	127
	muški	14 736	14 522	14 200	322	145	47	4	-	91	3	.	3	66
	ženaki	15 185	14 306	13 586	720	816	402	1	-	411	2	.	2	61
PLJEVLJA, grad	svoga	6 005	5 343	4 640	703	644	327	53	9	237	18	.	18	-
	muški	2 843	2 592	2 279	313	238	128	23	4	73	10	.	13	-
	ženaki	3 162	2 751	2 361	390	406	199	30	5	164	8	.	5	-
TITOGRAD	svoga	36 871	36 214	35 067	1 147	284	207	14	4	36	23	.	367	6
	muški	17 329	17 121	16 976	145	121	93	3	2	12	11	.	85	2
	ženaki	19 542	19 093	18 091	1 002	163	114	11	2	24	12	.	282	4
TITOGRAD, grad	svoga	10 338	9 202	7 047	2 155	858	416	140	42	201	59	.	276	2
	muški	5 087	4 441	3 448	993	467	219	65	27	122	34	.	177	2
	ženaki	5 251	4 761	3 599	1 162	391	197	75	15	79	25	.	99	-

SREZOVA I GRADOVA
(broj pokazuje stranu)

A		C		Dj	
Alibunarski	74	Carevoselski	90	Djakovički	76
Andrijevački	92	Caribrodski	70	Djakovo	78
Ariljski	70	Cazin	86	Djakovo, grad	79
Azbukovački	70	Celje-okolica	84	Djurdjevac	79
		Celje, grad	84		
		Cetinjski	92		
		Cetinje, grad	92		
		Crikvenica	78		
		Crnogorski	70		
				F	
Bačkopalanački	74			Foča	87
Bačkotopolski	74			Fojnica	87
Banja Luka	86				
Banja Luka, grad	86				
Barski	92	Č			
Bečejski	74				
Begejski	74			G	
Belički	70	Čačak, grad	70	Gacko	87
Beli Manastir	78	Čakovec	78	Garešnica	79
Belopalanački	70	Čakovec, grad	78	Gevgelijski	90
Benkovac	78	Čapljina	86	Glamoč	87
Beogradski	70	Čazma	78	Glina	79
Beograd, grad	70	Črnomelj	84	Gnjilanski	76
Beranski	92			Goražde	87
Berovski	90			Gorče Petrovski	90
Bihać	86			Gorica	84
Bihać, grad	86	D		Gorski	76
Bijeljina	86			Gospić	79
Bijeljina, grad	86	Danilovgradski	92	Gospić, grad	79
Bijelopoljski	92	Daruvar	78	Gostivarski	90
Bileća	86	Debarski	90	Gračac	79
Bitolski	90	Delnice	78	Gračanica	87
Bitola, grad	90	Demir-Hisarski	90	Gračanički	76
Bjelovar	78	Derventa	86	Gradačac	87
Bjelovar, grad	78	Derventa, grad	87	Grosuplje	84
Boljevački	70	Despotovački	70	Grubišno Polje	79
Borski	70	Deževski	70	Gružanski	70
Bor, grad	70	Doboj	87		
Bosanska Dubica	86	Doboj, grad	87		
Bosanska Gradiška	86	Dobrički	70	H	
Bosanska Krupa	86	Donja Stubica	78		
Bosanski Brod	86	Donji Lapac	78	Hercegnovski	92
Bosanski Novi	86	Donji Miholjac	78	Homoljski	70
Bosanski Petrovac	86	Dragačevski	70		
Bosanski Šamac	86	Dravograd	84		
Bosansko Grahovo	86	Drenički	76		
Bosilegradski	70	Drniš	78	I.	
Brčko	86	Drvar	87		
Brčko, grad	86	Dubrovnik	78	Idrija	84
Brinje	78	Dubrovnik, grad	78	Ilirska Bistrica	84
Brodski	90	Dugo Selo	78	Imotski	79
Bugojno	86	Durmitorski	92	Istočki	76
Bujanovački	70	Duvno	87	Ivanec	79
Buzet	78	Dvor	78		

Slavonska Požega, grad	81	Tamnávski	73	Virovitica	82
Slavonski Brod	81	Temnički	73	Virovitica, grad	82
Slavonaki Brod, grad	81	Teslić	88	Vis	82
Slunj	81	Tešanj	88	Visoko	89
Smederevo, grad	73	Tetovski	91	Višegrad	89
Sokobanjski	73	Tetovo, grad	91	Vlasenica	89
Sokolac	88	Timočki	73	Vlasotinački	74
Somborski	75	Titogradski	92	Vojnić	82
Sombor, grad	75	Titograd, grad	92	Vranjski	74
Split	81	Titova Korenica	82	Vranje, grad	74
Split, grad	81	Titovo Užice, grad	73	Vrbovec	82
Srbac	88	Titoveleški	91	Virgin Most	82
Srebrenica	88	Titov Veles, grad	91	Vršački	75
Sremskomitrovački	75	Tolmin	85	Vršac, grad	76
Sremska Mitrovica, grad	75	Toplički	74	Vučitrnski	77
Staropazovački	75	Travník	88	Vukovar	82
Stolac	88	Travnik, grad	89	Vukovar, grad	82
Strumica, grad	91	Trbovlje	85		
Strumički	91	Trebinje	89		
Struški	91	Trebnje	85		Z
Studenički	73	Trstenički	74		
Subotica, grad	75	Tuzla	89	Zadar	82
Supetar-Brač	82	Tuzla, grad	89	Zadar, grad	83
Suvorečki	77			Zagreb	83
Sveti Ivan Zelina	82			Zagreb, grad	83
Svetonikolaski	91			Zaječarski	74
Svetozarevo, grad	73			Zaječar, grad	74
Svrljiški	73			Zavidovići	89
		U		Zemunski	76
				Zenica	89
Š		Užički	74	Zenica, grad	89
				Zlatař	83
Šabac, grad	73			Zlatarski	74
Šarplaninski	77			Zlatiborski	74
Šibenik	82	V		Zrenjanin, grad	76
Šibenik, grad	82			Zvečanski	77
Šidski	75			Zviški	74
Široki Brijeg	88	Valjevski	74	Zvornik	89
Štavički	73	Valjevo, grad	74		
Štipski	91	Valpovo	82		
Štip, grad	91	Varaždín	82		Z
		Varaždín, grad	82		
		Vareš	89		
T		Velika Gorica	82	Žabaljski	76
		Velika Kladuša	89	Žički	74
Takovski	73	Vinkovci	82	Županja	83
Tamiški	75	Vinkovci, grad	82	Župski	74